

Veszprémi Egyetem ÉKP Országos Központja

Az Értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia iskolái

Pápa, 2002

Az Értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia iskolái

Veszprémi Egyetem
Értékközvetítő és Képességfejlesztő Program Országos Központja

**Az
Értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia
iskolái**

ÉKP

20 éves az ÉKP

Pápa
2002

Alkotó szerkesztő:
Zsolnai József

Szerkesztő: **Kiss Éva**

Olvasószerkesztő: **Kovács Lajos**

Az egyes iskolákról szóló ismertetések a 203-204. oldalon olvasható
szerzők szövegeinek felhasználásával készültek.

Fedélterv és tipográfia: **Baráth Ferenc**

A könyvben található térképet **Bottlik Zsolt** készítette.

© ÉKP Országos Központja

© Baráth Ferenc

© Bottlik Zsolt

Tisztelt Olvasó!

40 magyar iskola mutatja be magát a XXI. század első éveiben. Nyomot akarnak hagyni, s hírüldják a világnak, Magyarországnak, hogy élnek, dolgoznak és alkotnak. A 40 iskola behálózza az országot. Mindegyik eltér a másiktól, más a története, más a jelene és a más lesz a jövője is. Egyetlen dolog köti őket össze: az *Értékközvetítő és képességfejlesztő program és pedagógia* jegyében működnek.

A hivatalos oktatáspolitikai az alternatív iskolák közé sorolja őket. Fenntartóik is. A közreműködő igazgatók és pedagógusok viszont a „másság” mellett az *értéket*, az *értékességet*, és némelyek a *kiválóságot* is vállalják. Nyíltan hirdetik magukról, hogy versenyképesek másokkal. A környezetük kihívásaira, kívánságaira készek alakítani a közösen vállalt programon, de arra nemSigen vállalkoznak, hogy az oktatáspolitikai kényszerek és divatok hatására esetleg megtagadják múltjukat.

A kötetben szereplő iskolák kivétel nélkül a jobbik énjüket mutatják be az olvasónak. Azt, amire büszkéek. Azt, amiért megszenvetkedtek. Azt, ami nekik sikert, hírnevet biztosított. Magam, aki e sorokat írom, aki az *Értékközvetítő és képességfejlesztő programot* munkatársaimmal akciókutatás keretében kimunkáltam, jól tudom, hogy a bemutatkozó iskolák, amikor a jobbik énjüket mutatják föl, nem állítanak valótlan. S azt is tudom, hogy ezek az iskolák tényleg versenyképesek lennének bármelyik magyarországi iskolával, ha minden lehetséges pedagógiai siker- vagy kudarctényező mentén összemérhetnék magukat riválisaikkal. Jól tudom, hogy ehhez rendkívül bonyolult összemérési apparátusra lenne szükség, és azt is, hogy Magyarországon egyelőre ez az összemérési lehetőség hiú ábránd. Ezért nem maradt más hátra, mint az, hogy magam is elfogadtam, azt mutassák föl az iskolák magukról, ami nekik a legfontosabb. Azt mondják el történetükről, jelenükről, amit szeretnének, vállalva, hogy környezetük bármikor lefülelheti őket, ha valótlan állítanak.

Magam annyit tudok, aki nemcsak az *Értékközvetítő és képességfejlesztő program* kimunkálójá, ha tetszik megálmodója vagyok, hogy ezek az iskolák jó iskolák, s

persze azt is, hogy az eredeti programhoz, programban rejlő lehetőségekhez viszonyítva némelyikük esetleg alulteljesítő iskola. Egyet bizonyosan jól érzékelek, hogy ezek az iskolák *hűség iskolái* is. Hűségesek önmagukhoz, hűségesek a vállalt programhoz, és hűségesek egymáshoz is. Ezek az iskolák ugyanis nem elszigetelten léteznek az ország különböző pontjain Nyíradonytól Zalabérig, Tapolcától Hajdúnánásig, hanem egymással nagyon szoros munkatársi, baráti és diszkrét, alig hirdetett versenyben is. Elismerem, hogy vannak náluk jobb iskolák is, pontosabban fogalmazva, híresebb iskolák is, olyanok, amelyek száz vagy kétszáz éves múlttal rendelkeznek. De azt is látom, hogy az itt bemutatott iskolák előbb-utóbb utol szeretnének érni minden magyarországi nagy múltú híres intézményt, mert bíznak programjukban, és bíznak abban a pedagógiai kultúrában, amelyet még a 80-as évek közepén Törökbálintról felkínáltunk nekik.

Ezeket az iskolákat nem azért kedvelem, mert hűségesek, hanem mert a jövő lehetőségeit, új kutató- és fejlesztőhelyeket látok bennük. Nemcsak a versenyképességet, hanem a jövőt, a XXI. század *pedagógiai jövőjét* is bennük vélem részben felismerni. Nem azért, mert alternatív iskolák, nem azért, mert az általam kimunkált programot próbálják megvalósítani, hanem azért, mert a legnagyobb emberi érték, az emberi önmegvalósítás, az alkotói életmód föl vállalását egyre többen magától értetődőnek tartják. Küszködnek még sokan a kishitűséggel. Nem akarják elhinni, hogy az iskola elsősorban arra való, hogy minden emberben, pedagógusban és diákban, megtalálja az alkotó embert. De nem baj, ha kishitűek! A baj ott kezdődne, ha tanítványaikban sem hinnének. De mivel ezek az iskolák bíznak tanítványaikban, prózáiabbán fogalmazva, a hozzájuk beiratkozottakban, ezért minden egyes ott tanulóban lassan kezdik felismerni az alkotói lehetőségeket, és minimum azon fáradoznak, hogy valahol sikerhez juttassák őket. Mivel ezt tudatosan vállalják, maguk is – ha akarják, ha nem – alkotó emberré, kutató pedagógussá, iskolájuk pedig kutatóműhellyé válik. Világos, hogy a bemutatkozó szövegekből ez nem derül ki. A fenntartók, a szülők se úgy tekintenek rájuk, mint leendő kutatóműhelyekre, hanem pusztán úgy mint iskolára. Egy jó iskolára, ahová tudatosan vagy megszőkásból a gyerekeiket beíratják.

A *Tisztelt Olvasót* arra kérem tehát: nézze el nekem, hogy az ÉKP-s iskolának a jövő szempontjából kutatóként bizalmat szavazzak. És valami úton-módon, – mint egy lehetséges álláspontot – fogadja el tőlem, a kutatótól és a gyakorlati szakembertől, aki a személyes életemből 40 évet valóságos iskolai körülmények között éltem le, hogy az én ábrándjaim ezekről az iskolákról esetleg valósággá válhatnak húsz-harminc év múlva – ha egyáltalán lesz még olyan iskola 2025 körül, mint amelyet ma ismerünk. Magam nem sírom vissza a XIX. és a XX. század iskoláját. Kifejezetten idegenkedem tőle. Ezért álmodozom, és ál-

maimat ezért vetítem arra a 40 iskolára, amelyik itt bemutatkozik. Azzal is elégedett lennék, ha a 40 közül legalább 10 igazi kutatóiskolává válna, és így írna be nevét a magyar oktatásügy történetébe.

Tisztelt Olvasó! Még egyet be kell vallanom. Ezeket az iskolákat azért tartom sokra, mert nem végletesen alternatív iskolák. Meg azért, mert merték vállalni, hogy a magyar iskolázás legjobb és legértékesebb hagyományait felkarolják, s többen ki merik magukról jelenteni, hogy értékőrző, ha tetszik, *konzervatív iskolák*. Olyan „konzervatív” iskolák, akik a magyar iskolázás hagyományát úgy igyekeznek megőrizni, hogy nem tagadják a XX. század reformpedagógiának mondott gyermekcentrikus törekvéseit se. Elfogadták azt az antropológiai tézist, amelyet Nyíri Tamás professzortól tanultak, hogy tudniillik, a *gyermek ember*.

Nos, azok az iskolák, akik a kultúrát, az értéket és a gyermekben az alkotó embert együttlátják, azok az iskolák egy-két ember tiszteletét biztosan elnyerték, esetleg többét is. Én biztosan közéjük tartozom. És ha ezek az iskolák elhiszik magukról, hogy kutatóműhellyé válhatnak, és ezzel hozzájárulhatnak a XIX. és a XX. század iskolaképének lebontásához, akkor elmondhatjuk, megérte a mögöttünk hagyott húsz év.

Pápa, 2002. május 7.

Zsolnai József

**Az Értékközvetítő és képességfejlesztő program
és pedagógia recepciója
a magyar neveléstörténet-írásban
és az egyetemi oktatásban**

Tények és források

Az *Értékközvetítő és képességfejlesztő programot és pedagógiát* a tanító- és tanárképző főiskolák úgy karolták föl, hogy beengedték gyakorlóiskolaikba a programot. Ennél többet tett a Jászberényi Tanítóképző Főiskola és a Comeneusról elnevezett Tanítóképző Főiskola, később Szarvason az Óvónőképző Főiskola is: részt vettek abban a pedagógusképzési kísérletben, amelynek programja szerint a tanítójelölteket felkészítették az ÉKP pedagógiájának alkalmazására. E kísérlet során tehát – kísérleti jelleggel – az ÉKP pedagógiájának több elemét beépítették képzésükbe. E három helyen kívül a tanárképző főiskolákon az ÉKP-t külön nem oktatták, gyakorló iskoláikban sem tettek kísérletet az ÉKP adaptálására.

Az egyetemek közül 1997-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetem vállalta elsőként az ÉKP pedagógia értelmezését és interpretálását *A modern nevelés elmélete* című tanulmánygyűjteményben (szerk.: Bábosik István). A feladatot Kárpáti Andrea végezte el igényesen és körültekintően. 1998-ban Pukánszky Béla és Zsolnai Anikó, a volt József Attila Tudományegyetem – ma Szegedi Tudományegyetem – vezető oktatóinak szerkesztésében jelentet meg egy szöveggyűjtemény *Pedagógiák az ezredfordulón* címmel az Eötvös József Könyvkiadónál. A szöveggyűjteményt oktatási segédanyagnak szánták. Bemutatták benne a *tradicionális reformpedagógiákat* és az *alternatív pedagógiákat*, ismertették a *posztmodern kor pedagógiai útkeresését*. Szöveggyűjteményükben csak két hazai iskolakoncepciót ismertettek. Az egyik koncepció szerzője maga Gáspár László. Tanulmányának címe *Szentlőrinc: Egy alternatív pedagógiai rendszer*. Másik koncepcióként az ÉKP-t mutatta be Heffner Anna és Kiss Éva *Az Értékközvetítő és képességfejlesztő program és pedagógia mint a Zsolnai-pedagógia legjelentősebb eleme* című tanulmányukban. Legutóbb 2002-ben az Osiris Kiadó gondozásában jelent meg Németh András szerkesztésében egy neveléstörténeti témájú tanulmánykötet *Reformpedagógia-történeti tanulmányok* címmel. Alcíme: *Európai kölcsönhatások, nemzeti sajátosságok*. E kötetben Németh András *Fejezetek a reformpedagógia hazai múltjából* című áttekintő írásában értékeli az ÉKP-t. Összehasonlító tanulmányt közöl a kötet Kopp Erikától *A hetvenes-nyolcvanas évek alternatív pedagógiai törekvései hazánkban* címmel. Tanulmányában Kopp Erika iskolai alternatívák címmel Gáspár László szentlőrinci kísérlete, valamint Zsolnai József törökbálinti kísérlete címmel hasonlítja össze a két iskolai koncepciót, illetve alternatív pedagógiát.

A továbbiakban a fent Németh András, Kopp Erika, Kárpáti Andrea, Heffner Anna és Kiss Éva idézett munkákból közlünk összeállítást az ÉKP-ról. Az összeállításban eltekintünk az időrendtől. Más koncepciókat csak akkor említünk, ha azt az előbbi kötetek szerzői fontosnak tartották, hogy olvasóikkal (egyetemis-

tákkal, neveléstörténeti kutatókkal és más érdeklődő pedagógusokkal, kutatókkal) érzékeltessék, milyen kontextusban született meg az ÉKP, mi az az oktatáspolitikai háttér, amelyikben „kifuthatta magát”, és milyen kapcsolatban van a reformpedagógiákkal, valamint a hazai, „riválisnak” tartott másik iskolakoncepcióval, a *Gáspár László-féle* szentlőrinci iskolakísérlettel.

Neveléstörténeti recepció hazai nézőpontból

Forrás: Németh András: *Fejezetek a reformpedagógia hazai múltjából. Reformpedagógia fontosabb irányzatai és fejlődése hazánkban. Reformpedagógia-történeti tanulmányok*

„Az 1960-as évek második felében megjelenő gazdasági reformtörekvések a változó viszonyokhoz igazodó, kevésbé átpolitizált, a tényleges társadalmi szükségletekre jobban reagáló új oktatáspolitikai kialakítását tették szükségessé. Ebben az időben kibontakozó szocialista munkaiskola, majd később a szocialista nevelőiskola megteremtésére irányuló oktatáspolitikai reformhullám szárnyán bontakozott ki 1969-ben az első hazai 'szocialista reformiskola', *Gáspár László* szentlőrinci iskolakísérlete, amely a kommunista nevelés klasszikusa mellett már a hazai és nemzetközi polgári pedagógiai hagyományok tudatos felvállalására is törekedett. Miként az iskolakísérlet vezetője egy közelmúltban megjelent elemzésében ezt az orientációt maga is megfogalmazza: 'Nem titkolom, hogy ebben az óriási hatásözönben kivételes jelentőségű minőségi centrumnak tartom például *Dewey* és *Makarenko*, *Freinet* és *Szuhomlinszkij*, *Németh László* és *Kemény Gábor* pedagógiai nézeteit, gyakorlati munkásságát.’¹

A szentlőrinci kísérlet és koncepció jellemzése után *Németh András* az ÉKP-ról szól.

„A hetvenes-nyolcvanas években szintén állami iskolakísérletként bontakozott ki a korszak másik figyelemre méltó iskolamodellje, a *Zsolnai József* névvel fémjelzett pedagógiai műhely által megteremtett értékközvetítő és képességfejlesztő program, amely napjainkban is számos iskola által felvállalt figyelemreméltó iskolai alternatíváját jelenti.”²

Forrás: *Kopp Erika: A hetvenes-nyolcvanas évek alternatív pedagógiai törekvései hazánkban. Reformpedagógia-történeti tanulmányok*

„A 70-es évek közepétől a magyar közoktatásban a kutatás, kísérletezés mint lehetőség kialakulása számos pedagógiai kísérlet megjelenését segítette elő.

1 Németh András (szerk.) 2002: Reformpedagógia-történeti tanulmányok. Bp., Osiris, 88. p.

2 Németh András im. 88. p.

Ezekből csupán kettőt választottunk ki, melyek több szempontból is példaértékűek lehetnek: egyrészt ez a kettő tekinthető pedagógiai szempontból a legkidolgozottabb koncepciónak. Mindkettő nevelésfilozófiai és nevelésméleti alapokról indulva az iskola egészének átalakítására, új iskolamodell kidolgozására törekedett, ebből következően – éppen kidolgozottságuk miatt – jól elemezhető a korszak uralkodó pedagógiai ideológiájához fűződő viszonyuk. Másrészt mindkettő igen nagy hatású kísérlet volt, számos újításuk – mint arra a későbbiekben kitérek – máig jelentkezik a közoktatási reformtörekvésekben. Harmadrészt pedig a két kísérlet két különböző, a magyar oktatásügyben nagy változásokat hozó évtizedben jött létre, és ezáltal jól mutathatják a két korszak pedagógiai innovációs lehetőségei, elképzelései közti különbséget.

Zsolnai nevelésfelfogása és a kísérletben megjelenő nevelésfelfogás a megváltozott ideológiai feltételeknek köszönhetően sokkal nagyobb hangsúlyt fektet az egyénre, mint *Gáspár László* felfogása. Az iskola feladatában meghatározása szerint a kultúra- és értékközvetítésnek mint társadalmi jelenségnek és az identitás megőrzésének egyformán hangsúlyos szerepet kell juttatni. Ebből következően egyén és közösség szerepét egyenrangúnak tekinti.

Az átfogó kísérlet kiindulópontja az anyanyelvi nevelés megújításának programja, a NYIK (nyelvi, irodalmi, kommunikációs kísérlet) volt. Ez a program a 70-es évek elején indult, főként Nagy József oktatásfelfogására és *Vigotszkij* nyelvfelfogására alapozva. Az anyanyelv oktatását a meghatározott tantárgyi keretek helyett komplex tantárgyblokként kezelték, melyekben olyan új tananyagok is megjelentek, mint kommunikációelmélet, beszédművelés. Olyan új módszereket vezettek be (pl. dramatizálás, globális olvasástanítás), melyek a korabeli hazai közoktatás módszertani repertoárjában nagy újítást jelentettek. A kísérlet első tanterve 1973–1974-ben jelent meg, és a 70-es évek végére ország-szerte már 10 osztály tanulta ebben a rendszerben az anyanyelvet, a 80-as években beinduló tantervfejlesztések pedig lehetővé tették, hogy az iskolák választ-hassák ezt a programot.

A teljes iskolakísérlet, az értékközvetítő és képességfejlesztő iskola modellje – szemléleti hasonlóságot mutat a NYIK-kel, lényegében annak az egész iskola életére kiterjesztett változatának tekinthető. A Művelődésügyi Minisztérium 1988-ban hagyta jóvá, és 1993-ban 87 iskolában működött. Egész napos iskolai keretek között folyt – és folyik – az oktatás. A tanulók hagyományos tantárgyakhoz képest rengeteg új tantárgyat és tananyagot tanulhatnak, részben a hagyományos tantárgyi keretek kibővítésével, részben új tantárgyak bevezetésével. A kísérlet legnagyobb hatású újítása a tudatos differenciálás, melyre a tanítók felkészítésében és a tananyag felépítésében is nagy hangsúlyt helyeztek. Lényeges elem ezeken kívül az iskolai szervezet felépítésének vizsgálata, valamint tananyagfejlesztés, tankönyvkidolgozás.

A két kísérlet összevetésében a legmarkánsabb különbség: *Zsolnai* koncepciójában sokkal kevésbé hangsúlyos az ideológiai jelleg. Az, hogy nevelésfelfogásban már tagadja – tagadhatja – a közösség elsődlegességét az egyénnel szemben, és ennek számos pedagógiai konzekvenciája, mint például a szentlőrinci kísérlethez képest jóval markánsabb differenciálás, arra utal, hogy a korszak közoktatás-irányításában már sokkal kevésbé van jelen az a szélsőséges kollektivizáló törekvés, amely a hetvenes éveket jellemezte. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a törekvés teljesen megszűnt, csupán annyit, hogy lehetőség nyílt a kollektív keretek közti egyéni fejlesztésre, az eltérések kezelésére. Azonban a munkaiskola és az értékközvetítő program tevékenységrendszerét vizsgálva mégis markáns különbséget láthatunk az előbbi direkt módon domináns közösségfogalma és az utóbbi szociális kompetenciafejlesztő tevékenysége között.

A kísérletek másik fontos újítása – és ez, mindkettőben egyaránt hangsúlyosan van jelen – a komplex tananyag, Az éles tantárgyi elválasztás a magyar közoktatás egyik jellemző hagyománya, amely a széttagoltságból adódóan rendszeresen ugyanazokat a problémákat okozza: a tanulók nem látják az egyes tantárgyakon belüli kapcsolódási pontokat, nem tudnak komplexen, a tanult dolgokat alkotó módon felhasználva tanulni. Mindkét kísérlet ezt a problémát próbálta meg kezelni, éppen a komplex tárgyak bevezetésével. Érdekes megfigyelni, hogy az általuk kidolgozott tantervek szellemisége milyen nagy mértékben hatott a későbbi NAT-ra, például éppen a komplexitásban, illetve a minimumkövetelmények kijelölésében és a differenciálást lehetővé tevő tantervi építkezésben.

A harmadik lehetséges összehasonlítási pont az értékelés. Ebből a szempontból már újra különbségeket figyelhetünk meg a két kísérlet között. Míg a szentlőrinci iskolakísérlet legnagyobb újítása az értékelés terén az 1-2. osztályban az osztályzatos értékelés bevezetése, *Zsolnai* kísérlete inkább a differenciált értékelés módszertanának, eszköztárának kidolgozására törekedett.³

Az ÉKP a reformpedagógiákkal egybevetve

Forrás: *Kárpáti Andrea: A befogadásra és az aktivitásra épülő nevelési folyamat-koncepciók jellemzői. A modern nevelés elmélete*

„A fejezetben a XX. század néhány fontos reformpedagógiai modelljét vesszük számba abból a szempontból, hogyan ítélik meg szerepét a nevelési-oktatási folyamatban: passzív ismeretbefogadónak vagy aktív ismeretszerzőnek te-

3 Kopp Erika: A hetvenes-nyolcvanas évek alternatív pedagógiai törekvései hazánkban. In: Németh András: Reformpedagógia-történeti tanulmányok, Osiris Kiadó, Budapest, 2002, 164-166. p.

kintik-e. A nemzetközi irányzatok magyar megvalósulásai is segítenek megérteni, miért aktuálisak ma is, sőt, miért tartjuk gyakran forradalmian újnak a századunk első évtizedeiben kidolgozott modelleket és programokat. A reformpedagógiának azt az alapelvét mutatjuk be, amely mindmáig követésre ösztönzi a pedagógusokat: a tanulói aktivitást, amely a befogadásra épülő XIX. századi pedagógiai irányzatok heves elutasításával az iskolát a 'való élethez' tette hasonlónak.

Mivel a nevelés történetében minden bizonnyal nincs olyan pedagógiai irányzat, amely azt állítaná magáról, hogy a tanulókat passzív alattvalóknak tekint, és lemond arról, hogy cselekvésre sarkallja őket, a két irányzat dokumentumaiban hasonló, de mást jelentő szavakkal találkozhatunk majd. Nem árt tehát meghatározni, milyen jelentést tulajdonítunk a következőkben ennek a két kifejezésnek. A *befogadás* *elfogadás* is, a viselkedési szabályok és az elsajátítandó tudás tisztelete. A befogadói modell neveltje kérdez, de nem von kétségbe; dolgozik, de nem kísérletezik; tanul, de nem tépelődik... Az *aktivitás szembenállás* is, jog a kételkedésre és a tagadásra. Az aktivitásra épülő nevelési koncepció ideális diákja nem hagyja az iskolaajtó előtt, amit eddig tapasztalt. Azért jár oda, hogy egy művelt felnőttel együtt ismerje meg a világot, és benne önmagát: megvizsgálja, mi az igazságos és erkölcsös, a tényekből összefüggéseket olvasson ki, és felépítse a tudományokból és művészetekből saját rendszerét.”

Ezek után Kárpáti Andrea a következő paradigmákat ismerteti:

1. A passzív értékbefogadás paradigmái (a neotomizmus és a herbartianizmus)
2. Az instrumentalizmus mint az állampolgári életre nevelés aktív modellje (J. Dewey)
3. A funkcionális nevelés modellje: a játék mint az aktív tanulás eszköze (E. Claparède)
4. A felfedezés, kísérletezés és befogadói élmények modellje (Montessori-pedagógia)
5. Az epochális csoportmunka mint a tanulói aktivitás sajátos formája (Waldorf-pedagógia)
6. A „világmegismerés” modellje (Freinet-pedagógia)
7. A nyugalom és aktivitás egyéni egyensúlyának keresése (C. Rogers és a rogersiánus pedagógia mai magyar képviselői)
8. A tanulói önállóság modellje az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógiában (Zsolnai József)⁴

Kárpáti Andrea választott és fentebb bemutatott elemzési szempontja alapján a így ír az ÉKP-ről.

4 Kárpáti Andrea A befogadásra és az aktivitásra épülő nevelési folyamat-koncepciók jellemzői. In. A Modern nevelés elmélete (Szerk. Bábosik István) Bp., Telosz Kiadó. 1997. 86-111 p.

„Az előző iskolamodell elemzését azzal fejeztük be, amivel napjaink legelterjedtebb alternatív iskolakoncepciója, az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia ismertetését kezdenünk célszerű: kinek jó, kinek ad esélyt a gyerekek közül. A válasz a bázisiskola, az ELTE törökbálinti Kísérleti és Gyakorló Általános Iskolája és Gimnáziuma életét megismerve könnyen megfogalmazható: mindazoknak, akiknek az iskola kell, hogy megadja azt a kulturális esélyt, amely a szociális hátrányok leküzdéséhez és a továbbtanulás és munka szabad megválasztásához vezethet. Ebben az iskolában a legdrágább elitintézmény színvonalán folyik a képességfejlesztés és tehetséggondozás, s aki bírja, reggeltől késő estig járhatja a fakultatív órákat és szakköröket. Ez az aktív tanulók iskolamodellje, a választani képes, hamar önállóvá váló, érdeklődő gyerekeké. Segít, de nem pátyolgat, önállóságot ad, de meg is követeli a teljes erőbedobást. Az iskola tantervi struktúrája, benne a sok integratív szemléletű tárgy, a később ismertetendő művészetpedagógiai program, igényes, de az értékelések szerint teljesíthető.⁵

De vajon ki képes rá, hogy tanítson abban a rendszerben, amelynek nem csak elméleti alapja kidolgozott, és több mint két évtizedes, párhuzamosan végzett empirikus és elméleti kutatással megalapozott, hanem gyakorlatát is részletekbe menően leírták? Reformpedagógia, amely mindenben megtagadja a hagyományos iskola tartalmi és szerkezeti kereteit, kivéve abban, hogy részletes tanítási programja, széles taneszköztárhely, bővülő tanárképzési programja van. Minden dokumentuma olyan kidolgozott, mintha országosan kötelező, állami tanterv lenne – illetve, amilyent egy központi tantervtől joggal, de legtöbbször hiába várunk. Első olvasásra nincs benne szinte semmi az alternatív pedagógiáknak a tanár számára tág teret adó, laza megfogalmazásaiból, érzelmes lendületéből. A módszer használói szerint azonban az ÉKP-program rendszer, nem diktátum, s a célok és tananyagok között választható utakat lehet találni. Célja a reformpedagógiáé: a hagyományos iskola átalakítása életszerűbbé, a program kidolgozója, *Zsolnai József* védjegyek beillő kifejezésével: gyakorlatközelibbé.⁶

5 Az ÉKP rövid leírása: Heffner Anna (szerk.): Az értékközvetítő és képességfejlesztő program. Audit-Pont, Bp., 1975. A kutatási eredmények bemutatása: Zsolnai József: Az értékközvetítő és képességfejlesztő program és pedagógiája. – Az 1971–1973 közötti kutatási, fejlesztési és innovációs programok összegzése. Tárogató Kiadó, Bp., 1994. Zsolnai József: Az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia. ÉKP Központ – Holnap Könyvkiadó – Tárogató Kiadó, Bp., 1995.

6 Zsolnai József: Egy gyakorlatközel pedagógia. Bp., 1986. Idézi: Kárpáti Andrea: A tanulói önállóság modellje az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógiában (Zsolnai József). In: A modern Nevelés elmélet 1997. /Szerk.: Bábosik István/ Bp., Telosz Kiadó, 111–112. p.

Kárpáti Andrea 1. idézete Zsolnai Józseftől⁷

„Kutatásaink egyik szakaszában (az 1980-as évek elején) tudatos értékválasszással döntöttünk a 'kéességfejlesztő iskola' címke mellett. A hagyományos tanuló iskolától kívántuk magunkat elhatárolni. Attól a praxistól, amely az 'ismeretszerzés' elsődlegességében látta az iskolai kultúra és értékközvetítés lényegét. A kéességfejlesztés fontosságára a szociológiai kutatások hívták fel a figyelmünket azáltal, hogy igazolták: az iskola kéességfejlesztő funkcióját nem teljesíti jól, s így nem alkalmas sem a művelődési hátrányok visszaszorítására, sem pedig a tehetséggondozásra.

A magunk választotta kutatási jelszó: a 'kéességfejlesztő iskoláért' a későbbiek folyamán több félreértésre adott okot. Voltak, akik kutatásunkat – s ezzel a kéességfejlesztő iskola eszméjét – pragmatikusnak, eklektikusnak, formálisnak minősítették, tekintve, hogy a *kéesség* terminusnak nem túl szerencsés a konnotációja a magyar nyelvben. E rossz konnotáció ellensúlyozására döntöttünk úgy, hogy a kéességfejlesztésről szóló kutatási beszámolóinkban a *személyiségfejlesztés* terminust használjuk, mivel programunk ennek tényleg eleget tesz....

Később észleltük, hogy a személyiségfejlesztés terminus is szinte kiüresedett, ezért úgy döntöttünk, hogy pedagógiai törekvéseinket célszerű *lesz értékközvetítő és kéességfejlesztő pedagógiának nevezni*. (A mi kiemelésünk. A szerk.) Az olvasó később látni fogja, hogy mind az értékközvetítő, mind a kéességfejlesztő terminus igen tartalmas tevékenységsort fedez, melyet a napi praxis szintjén igazolni, hitelesíteni tudunk felkészült, a programot jól elsajátító iskolavezetők és pedagógusok közreműködése esetén. Ilyen esetben realitásnak tekintjük a képességek kifejlesztetőségét és az értékörzésre beállítódott magatartás kialakítását. Ennek meglelte esetén pedig reménykedünk, hogy a programunk szerint tanulók a makro- és mikro- állami és társadalmi viszonyok kedvezőtlen alakulása, elembertelenedése esetén is a progresszió megértői és segítői lesznek.”⁸

A program témánkhoz kapcsolódó jellemzői, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanuló fiktív szereplője legyen az oktatási-nevelési folyamatnak:

- a kisiskoláskorban bevezetett fakultatív órák, amelyek közül érdeklődése szerint választhat a diák,
- a bőséges szabadidősprogram-kínálat,
- az önálló ismeretszerzés forrásainak és formáinak korai megismertetése, felkészítés a könyvtárak – s bennük az adatbázisok, kézikönyvel, lexikonok, közgyűjtemények, tömegkommunikációs eszközök önálló használatára,

⁷ A szerkesztő beszúrása a könnyebb áttekinthetőség érdekében.

⁸ Zsolnai József: Az értékközvetítő és kéességfejlesztő program és pedagógia. ÉKPK központ 4. Holnap Könyvkiadó – Tárogató Kiadó, Bp., 1995, 11. p.

- a projektmunka – csoportosan, párban vagy egyénileg végzett kutatás, tervezés, alkotás,
- saját és mások műveinek bemutatása és megvitatása: a véleményformálás, a meggyőzés és a kritika műveleteinek elsajátításával aktív ismeretátadási szerep tanulása,
- színpadi vagy tudományos előadás, bemutató, kísérlet, akció tervezése, végrehajtása az iskolai órán és a rendezvényeken,
- tehetségfelismerés és -gondozás,
- pályaaorientáció.

A program széles körű tantárgyi mérésekkel és képességvizsgálatokkal igazolt eredményei már az első kísérleti szakaszban megmutatkoztak.

Kárpáti Andrea 2. idézete Zsolnai Józseftől

- „1. A kísérleti program már rövid idő alatt felgyorsítja a szocializációs folyamatokat, és a legkülönbözőbb személyiségzférákra fejlesztő hatást gyakorol.
2. A kognitív szférában kétségkívül a divergens gondolkodásra, a kreativitásra gyakorolt hatás bizonyult a legjelentősebbnek. A szociális helyzet (például a halmazott hátrány) determinisztikus hatásának teljes oldódását illuzórikus lenne három év során elvárni, de ebbe az irányba tett lépésként könyvelhetjük el több mérésünk egybehangzó eredményét, hogy a képességfejlesztő kísérletből a középprétegek (szakmunkás, egyéb szellemi) gyermekei profitáltak legtöbbet.
3. Egészen imponáló a képességfejlesztő programban részt vevő gyerekek szociális képességeinek fejlettsége, kommunikációs, társas kompetenciája, szociális érzékenysége, aktivitása. Differenciált énképre, önismeretre és társismeretre alapozó adekvát szociális percepció segíti a gyerekeket az interperszonális kapcsolatok kiépítésében és fenntartásában.
4. Magatartásukat a normák ismerete és szélsőséges konformizmus nélküli betartása jellemzi. Viselkedésük feszült, nehéz helyzetekben adaptív, önkontroll funkcióik életkorukhoz képest kiugróan fejlettek.
5. A képességfejlesztő kísérleti osztályokba járó gyerekek többségének tetszik a program, s éppen a tantárgyi rendszer legszokatlanabb elemeit (honismeret, szellemi néprajz, bélyeggyűjtés, báb, színjátszás, pantomim, önismeret) kedvelik a legjobban.”⁹

Az ÉKP-program mint pedagógiai kísérlet jelentősége témánk szempontjára

⁹ Zsolnai József: Az értékközvetítő és képességfejlesztő program és pedagógiája. – Az 1971–1993 közötti kutatási, fejlesztési és innovációs programok összegzése. Tárogató Kiadó, Bp., 1994, 26, I., kiemelések tőlem, K. A.

ból az, hogy nem tartja magától értetődőnek a gyermeki aktivitást, hanem gondosan megvizsgálja, milyen környezet szükséges hozzá, milyen tanulmányi program, önálló ismeretszerzési lehetőségek, nevelői magatartás, és végül, milyen képességrendszer és énkép. Ez a működő és egyre bővülő iskolarendszer bizonyítja, hogy mindaz, amiről ebben a fejezetben szó volt, nem utópia, hanem tanárképzési és iskolaszervezési feladat. A tanulók aktivitására épített reformpedagógiáknak széles körben, országos elterjesztésben is lehetnek esélyei. Hogy milyen modellt követve, arra nem kell és nem is lehet tankönyvszerű választ adni. Hogy miért szükséges, hogy az aktivitásra építő módszerek végre kiépjenek a reformerrepertoárból, e fejezet olvasójának, a valamikori diáknak nem kell tovább bizonygatni. [...]

Sokan féltik a folyton megújuló iskolát attól, hogy elveszti eredeti funkcióját: semmire sem tanít, elveszik a gyerekek megfigyelésében és 'kiszolgálásában'. Ha így van, nem a tanulói aktivitásra, hanem a nevelői passzivitásra épül a modell. A modern iskola a tanításról, értéktádról nem mond le akkor sem, ha mellőzi a közvetlen irányítás eszközeit. Jó példa erre kortárs hazai modellünk, *Zsolnai József* értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógiája. Esélyt ad a tehetségnek, miközben nem téveszti szem elől a lassabban, másként fejlődő többséget sem.¹⁰

A modern nevelés elmélete című tanulmánykötetben *Kárpáti Andreának* egy újabb tanulmánya is foglalkozik az ÉKP-val: *A népi kultúrától az ipari formatervezésig: az ÉKP integrált technika-rajz-népművészet programja* című. Mivel az ÉKP-ban a NYIK mellett a vizuális kultúra programnak és a néprajznak kitüntetett a szerepe, célszerű *Kárpáti Andrea* interpretációjában művészetpedagógiai nézőpontból felidézni az ÉKP egyik, a képességfejlesztés és az énkép-alakulás szempontjából legtöbbet nyújtó törekvését, a *Környezet- és vizuális kultúra* (KVK) program néhány jellemzőjét.

Forrás: *A népi kultúrától az ipari formatervezésig: az ÉKP integrált technika-rajz-népművészet programja. A modern nevelés elmélete*

„Az esztétikai nevelés legtöbb irányzata a 'nagyművészetet' közvetíti: a klasszikus zene, a világirodalom remekei, a képzőművészet (általában főleg a jól bemutatható, az erkölcsi tartalmakat könnyen leolvasható módon hordozó) hagyományos képzőművészet adja a tananyag gerincét. Ezekkel a fontos, klasszikus értékekkel szemben állnak a mindennapi élet kommunikatív igényei, a tömegkultúra és a belőle gyakran merítő kortárs stílusok. Más nyelv, más alkotásmód, amely alapvetően más befogadói magatartást igényel. A kortárs művé-

¹⁰ Kárpáti Andrea i.m. 111–114 p.

szetpedagógia nagy kihívása, hogy egységes tanítási programba foglalja a mindennapi élet esztétikai jelenségeit és a művészeteket, s egyszerre, egymásra építve tanítson meg a kifejezés hagyományos és új módszereire. A népművészet, ipari formatervezés és design éppolyan fontos szerepet kell hogy kapjon ezekben a programokban, mint amilyent a kortárs vizuális kultúrában játszanak. A 'hétköznapi' és 'ünnepi' esztétikumot összeegyeztető modellt az Értékközvetítő és Képességfejlesztő Pedagógia (ÉKP) keretében, *Zsolnai József*, *Heffner Anna* és munkatársaik dolgozták ki. A törökbálinti iskolakísérletből kiindulva esztétikai nevelési tantárgycsomagot bocsátottak közre, amely ma már több mint száz iskolában működik. A reformpedagógiák művészetoktatásának krónikása nyolc éven át, havonta járta a bázist és néhány követő iskolát, s a módszert tanulmányozva *Herbart* igényes műelemzés-tanítása, *Freinet* élménypedagógiája, *Montessori* szemléletessége, *Claparède* képességfejlesztő gyakorlatai, *Steiner* integratív programjai juthattak eszébe, bár ez a tantárgycsoport nyilvánvalóan egyiket sem követi. A legnagyobb probléma a művészeti ágak iskolai tanításával mindig az, hogyan adjunk élményeket úgy, hogy közben tanítsunk is valamit; hogyan engedjük szabadjára a spontán kifejezőképességet, hogy némi fejlesztésre visszahívható legyen; hogyan segítsünk, hogy ne legyen kényszer, mit kezdjünk saját ízlésünkkel, tudásunkkal, stílusunkkal, hogy inspirációt nyújtson, ne kötelező mintát? *Zsolnai József* a program esztétikai nevelési koncepciójának kifejtésekor *Poszler György* véleményét osztja: az esztétikai érzékelés és a világ esztétikai birtokbavétele egyszerre érzéki és intellektuális folyamat, a kettő szintézise.¹¹

Kárpáti Andrea 3. idézete Zsolnai Józseftől

„... az esztétikum a tőle elszakíthatatlan művészetpedagógiánkban nem pótlékként függelékként van jelen. [...] elembertelenedett világunkban, dehumanizálódott világunkban az esztétikumba, még pontosabban a művészetekbe való kapaszkodás az, ami az egyes embernek is mentsvár, menedék. Ezért a korszerű pedagógiák igazán nem 'szépelegnek', igazán nem esztétizálnak, amikor hitet tesznek amellett, hogy a tudomány (pontosabban a tudományra építő tudás) elsajátítása mellett a művészet, az esztétikum szerepe azonos súlyú. Saját pedagógiai koncepciónkban feltétlenül az. [...]

... a művészeti ágak tantárggyá alakításával éppen úgy törődünk, mint a közművelődés, a tömegkommunikáció és szabadidő kínálta lehetőségek szisztematikus feltérképezésével és fejlesztés szempontú elemzésével. Tényként említjük, hogy már kora kisiskolás kortól, tehát a második osztálytól kezdődően

¹¹ Poszler György: Az esztétikai nevelésről. In: szerk. Poszler Gy.: Vélemények és viták az esztétikai nevelésről. Kossuth Kiadó, Bp., 1980, 92-108, 7. p.

vesznek részt a gyerekek tárlatlátogatáson, színházi előadásokon, hangverseken, tanulva eközben a műelemzést, de a nem művészi esztétikum körébe sorolt öltözködés- és viselkedéskultúrát is. Nemcsak tantárgyi programjaink, hanem szabadidős programjaink is arról tanúskodnak, hogy az esztétikum, illetve a művészet jelentésvilágának pedagógiai földolgozásában a művészetszociológiai szemléletnek is teret adunk. Ezért járattuk és adjuk kézbe az irodalmi, művészeti folyóiratokat. Ezért szorgalmazzuk a kritikaolvasást, a művészeti tevékenységgel kapcsolatos gyűjtőmunkát. Ezért fáradozunk a művészeti nagyság, a művészi elkötelezettség etikai és kreatológiai bemutatásán. Ezért áll tevékenységünk középpontjában napjaink művészete. Fejlesztő munkánkban az életkor-problematika kitüntetett szerepű. Ez kettőt jelent. 1. A művészeti ágakat kora kisiskoláskortól kezdődően programjaink sorába emeljük, tehát az első osztálytól tudatosan értékes irodalmat, néptáncot, modern képzőművészeti alkotásokat tanítunk illetve elemeztetünk a bábjáték, a virágkötészet mellett. 2. A kisiskoláskorban, illetve a pubertás korban megkezdett fejlesztő munkát az iskolai tanulás teljes folyamatára kiterjesztjük. Nem hagyunk űrt például sem a vizuális, sem a zenei nevelés folyamatában, mert vagy képességfejlesztés-centrikusan, vagy történetileg, vagy az esztétikatanulás keretében a korábbi években megkezdett fejlesztő munkát továbbvisszük. 3. A fakultáció kérdésében – az egyéni fejlődéssel és az életkorral összefüggésben e szerint döntünk: ha valaki tehetséges, feltétlenül tanácsos elmélyülnie egy-egy területen. Ha pedig valaki hátrányos helyzetű, akkor egy-egy művészeti ág alapos elsajátítása talán segítheti őt a »talpon maradásban«, énképe stabilizálásában.”¹²

Az ÉKP-programban nemcsak a hagyományos iskolával, de bármelyik korábban elemzett reformpedagógiai koncepcióval összehasonlítva sokkal bőségesebb választékban vannak a művészeti jellegű tárgyak és tevékenységek.¹³ Az iskola a délutáni szabad időre is ad az esztétikai nevelés körébe tartozó kínálatot, vannak egyéves és 10-12 tanéven át végig oktatott tárgyak is, így könnyebben megteremthető a művészeti képzéshez nélkülözhetetlen változatosság. Hasonló témakörben több tevékenységformából lehet választani, a tanuló habitusa és érdeklődése szerint. Mintaszerű az elméleti és gyakorlati 'művészeti tárgyak' egymásra épülő rendszere. Az 'esztétikai blokk'-ban külön tantárgyat kapnak a hagyományos iskolából hiányzó vagy ritka, egzotikus időtöltésnek számító, fontos képességfejlesztő területek: a néprajz, a makettezés-modellezés, a kiállításrendezés, a művészettörténet, az esztétika, a fotó és a videó, a bábjáték, a virágkötészet. A képzőművészetre, jelesen a kétdimenziós ábrázolásra és

12 Zsolnai József: Az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia. ÉKP Központ – Holnap Kiadó – Tárogató Kiadó, Bp., 1995, 60-61. p.

13 Az ÉKP-program tantárgyi rendszerét lásd: Zsolnai József: i. m. 118-125. p.

festményelemzésre koncentrálnó rajz tantárgy helyett *Vizuális kultúrát* tanulnak a gyerekek, amelyben a képző- és iparművészet, építészet és városrendezés az első osztálytól kezdve egyenrangúan szerepel. Az ének-zene a *Kodály-módszert* követi, aktív zenéléssel, néptáncsal. A színjátszás, videofilmezés a mozgás, a gesztusok és a megszerkesztett, filmes és színpadi látvány eszközeivel gazdagítja a Nyelvi-irodalmi Kommunikációs Nevelés (NYIK) néven önálló módszerként elterjedt, a köznapi és a művészi közlés formáit a gyakorlatban tanító anyanyelvi oktatást.

Az esztétikai nevelés körébe tartozó tantárgyak az ÉKP programban iskolai szakaszonként

Tantárgy, tevékenység	1-4. évf.	5-6. évf.	7-8. évf.	9-10. évf.	11-12. évf.
Bábozás	1-3.: * 4.: O	O	O	O	O
Barkácsolás	1-3.: *	–	–	–	–
Ének-zene, furulya	1-4.: *	*	Zenetörténettel		Zenetörténettel
Filmesztétika	–	–	–	–	x
Fotózás	4.: O	O	*	O	O
Irodalom	1-4.: *	*	*	*	*
Képzőművészet- esztétika	–	–	–	–	X
Médiaismeret, mozgóképkutúra	–	–	O	O	O
Művészettörténet	4.: O	O	x	*	–
Néprajz	2-3.: *	*	*	*	*
Néptánc	–	O	O	O	O
Színjátszás	1-3.: *4.: O	O	O	O	O
Virágrendezés	2-3.: *4.: O	O	O	O	O
Vizuális kultúra	1-4.: *	*	*	*	*

Jelmagyarázat: * = Kötelező, X = kötelezően választható, O = szabadon választható

Sokat kell tanulni, néha felnőttesen komolyak a tankönyvek, a gyerekek a könyvtárban hatévesen már lexikonokat használnak, s mindezt a művészet jegyében. Komoly, de nem akadémikus ez a művészetpedagógia. Az esztétikai nevelés reformerei hajlamosak feltételezni, hogy a gyermek különösebb képzés nélkül is képes magas színvonalú, kreatív munkára, nemcsak a 'gyermekművészet' kitüntetett korában, az 5-10. életév között, de később is, csak engedni kell, hogy 'alkotó energiái' szabadon kibontakozzanak. Az ÉKP-program

nem osztja ezt az elképzelést – s ebben a kortárs képességkutatás kénytelen igazat adni neki. A parttalan kreativitás a kisgyermekkel egyre szűkül. Ha hiányoznak az eszközök, a fiatalnak kedve sincs, hogy alkotni próbáljon – a szükséges eszközök nem csak szerszámok, de elsajátított műveletek és kulturális konvenciók, stílusok, közlésmódok, médiumok, sőt, velük kapcsolatos tények, adatok, vélemények is. Ez a program vállalja a 'művészettanítás' népszerűtlen és nehéz feladatát, de úgy, hogy közben megpróbál hű maradni a reformpedagógiák gyerekbarát, hangulatos és életközeli szelleméhez. Ha sikerül ötvözni az igényességet a hatásossággal, olyan szintézishez jut az esztétikai nevelés, amely a hagyományos és újító szellemű iskolák számára egyaránt tanulságos, sőt, követhető lehet.”¹⁴

Németh András, Kopp Erika és Kárpáti Andrea elemző tanulmányai után lássuk, hogy hogyan gondolható el az ÉKP jövője. Erről a kérdésről *Heffner Anna és Kiss Éva* tanulmányát idézzük. A szerzők leginkább *Zsolnai Józsefnek a Vigíliában* 1998-ban megjelent tanulmányára, a *Tömegoktatás és alkotó pedagógia címűre* építenek.¹⁵

Forrás: *Heffner Anna-Kiss Éva: Az értékközvetítő és képességfejlesztő program és pedagógia mint a Zsolnai-pedagógia legjelentősebb eleme. Pedagógiák az ezredfordulón.*

„Az Értékközvetítő és képességfejlesztő program és pedagógia (ÉKP) jelen állapotában nem tekinthető befejezettnek. Annak ellenére sem, hogy a *Zsolnai-pedagógiát* és programot a 20. századi neveléstudományi modellek sorában mint 'a befogadásra és az aktivitásra épülő nevelési folyamat-koncepciók' sorában a 'tanulói önállóság modellje' címen kísérelték meg interpretálni mint lezárt kutatást. (Lásd *Kárpáti Andrea* elemzését!) Hogy mennyire nincs befejezve, annak bizonyítéka az a publikált, rövidített, népszerűsítő formájú koncepció, amely a *Vigília* 1998. 1. számában olvasható *Tömegoktatás és alkotó pedagógia* címen. Ebben a programatikus írásban *Zsolnai* kifejti az alkotó pedagógia és a tömegoktatás egymáshoz való viszonyát. Előföltevéseit az alábbiakban rögzíti.

- a) Az alkotás minden ember megkülönböztetett joga.
- b) A tömegoktatás körülményei között folyó iskolai tevékenységek nagy többsége ún. kényszer-tevékenység.
- c) A hazánkban és világszerte művelt és felhalmozott pedagógiai tudás egyelőre szegényes ahhoz, hogy az egyes iskolákban, az egyes tanulók esetében fölmerülő pedagógiai problémákat (legyenek azok a lemaradás, az

¹⁴ Kárpáti Andrea i.m. 178-180. p.

¹⁵ Zsolnai József: *Tömegoktatás és alkotó pedagógia* = *Vigília*. 1998. I. 30-33. p.

elidegenedés, avagy a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés témái) professzionális módon meg tudná fogalmazni és oldani.

- d) A tömegoktatás (a közoktatásügy) s annak tartalmi szabályozása kiiktathatatlan. A kérdés csupán az, hogy e szabályozás megkerülhetetlen repetícióra készíti-e a tömegoktatás szereplőit, avagy lehetőséget kínál a *kreációra és az alternatívák közti választásra is*.

Ezen előfeltevések felsorolása után *Zsolnai* felteszi a kérdést: 'Abszurd-e az ötlet – netán pusztá ábrándozás – a tömegoktatás körülményei között alkotó pedagógiáról, alkotásra nevelésről mint lehetőségről beszélni? A kérdés pusztá föltevése nyilván azért fogalmazódhatott meg bennem, mert kutatói praxisom és a pedagógiai gyakorlatban való napi aktív közreműködésem annak az alternatívának a kimondására inspirál, hogy vagy az alkotás ügyét rendezzük a tömegoktatás keretei között, vagy – *Ivan Illich-csel* sok tekintetben egyetértve – iskolátlanítsuk a társadalmat. Mivel ez utóbbi sokak számára a XXI. század első negyedéig foglalkoztatáspolitikai megfontolások és kényszerek miatt kivitelezhetetlennek tűnik, kísérletet kell tennünk a tömegoktatás adottságai között az alkotó pedagógiai gondolkodás meghonosítására az iskolák napi praxisában, a kisiskolás korúaktól az egyetemi fiatalokig bezáróan, a kistelepülések iskoláitól a nagyvárosi elitiskolákig, az átmenetileg rosszul teljesítő (hátrányos helyzetűnek minősített), iskolai kudarcokkal terhes életutat magukénak mondható tanulók, illetve a jól szocializált, sikeres iskolai karriert befutó tanulók körében egyaránt.'

Ahhoz, jelenti ki *Zsolnai*, 'hogy – mind a praxisra, mind a tudáseggyüttesre vonatkoztatott – alkotó pedagógiáról beszélhessünk a tömegoktatás körülményei között, legelsőként le kell szögeznünk, hogy az iskola világának minden színjén a tanuló személy, *a tanuló ember kell, hogy a középpontba kerüljön az eddigi pedagóguscentrikus észjárással és praxissal szemben* (a mi kiemelésünk: H.A.–K.É.). Ez nem a tanító ember, a pedagógus leértékelését jelenti. Ellenkezőleg. Annak sürgetését, hogy minden pedagógus foglalja el az élethossziglan tanuló ember pozícióját. Az államilag szervezett társadalom jelenkori kihívásai erre predesztinálnak. A kötelező iskolázás és ezzel összefüggésben az állandóan bővülő tudás kényszere nem hagyhatja érintetlenül a pedagógia világának egyetlen résztvevőjét sem. A tudás és a XXI. század munkakultúrájának kívánalmai a folyamatos tanulást társadalmi és szubjektív szükségletté teszik. A mindennapi életvilág és az információs társadalom már 'ittléte', továbbá a már hivatkozott munkakultúra radikális átalakulása a problémamegoldó képesség radikális fejlesztését sürgeti. Ez pedig csak a tanulni tudás révén lehetséges, lévén az alkotó jellegű és eredeti probléma: a nem tudásunk tudatosulása. A fent említett körülményekre való tekintettel a pedagógus eddigi szerepe kikerülhetetlenül módosulni fog. Egyfelől interaktív viszonyba lép a tanító a tanítással, másfelől pedig

különös fontosságot nyer az alkotás, az alkotni tudás, illetve az alkotásra való felkészítés a kisiskolás kortól az egyetemig bezárólag. Közismert az óvodások és a kisiskolások alkotásra való nyitottsága, de az a szomorú tény is, hogy a kötelező iskolázás viszonyai között mindez háttérbe szorul, elsorvad, leépül, hogy aztán az egyetem az alkotásra való hajlamot újraélesztgesse az ambiciózusabb fiatalok körében.’ A koncepció, tudniillik a tömegoktatás és az alkotó pedagógia lehetőségességének felvillantása után Zsolnai leszögezi, hogy a kivitelezésnek melyek az elemi feltételei. Ezeket említi:

- tantárgyakban gondolkodó tanárok helyett filozófiailag művelt, alkotó pedagógusok képzése, továbbképzése;
- a tankönyvszagú világ helyett olyan alkotásorientált tanulói szervezetek életre hívása, amelyekben a tanulás tudatosítása, metakognitív szemlélete éppúgy ’tananyag’, mint az alkotástechnika, avagy a kutatómetodika;
- teljességgel újra kell gondolni az iskolai épületek térszerkezetét;
- biztosítani kell az információforrások gazdag választékát;
- szorgalmazni kell a túlszabályozott közoktatásügy deregulációját;
- siettetni kell – a tanuló és a szülői jogok érvényesülése mellett – *a gyermek és családpedagógiai* tudni- és tanulnivalók népszerűsítését;
- kezdeményezni kell az iskolai munka egészében a magát kizárólagos tudásforrásnak tekintő, jutalmazó, büntető és értékelő hatalommal felruházott pedagógusszerep visszaszorítását;
- elodázhatatlan a pedagógia világáról véleményt formáló gyerekek, serdülők és felnőtt fiatalok szabadságlehetőségeinek biztosítása az iskola világán belül is.

Zsolnai szerint a helyzet paradoxona, hogy mindez nem is kerülne olyan sokba, mint azt többen vélik. Hiszen ennek feltételei több magyar iskolában adottak és kipróbáltak. Ezért nem lehet illúzió a tömegoktatás körülményei között az alkotói létre történő felkészítés, az arra történő szocializálás. Végül idézzük a reálpedagógus Zsolnait: ’tudom, e folyamat negyedszázadot is igénybe vehet, amíg a program elfogadottá válik a tömegoktatás körülményei között, de egyéb kiút aligha lehetséges a XXI. században az iskolarendszer számára a túléléshez.’ Már említettük, hogy a *Zsolnai-programok* – köztük az ÉKP – nem befejezettek. *A kísérleti és kutatómunka tovább folytatódik.* Ezek jegyében készült el 1998 elején az a 10 éves kutatási terv, amely a posztmodern világ körülményei között az *iskolátlanított iskola* koncepciójának kimunkálására tesz kísérletet.”¹⁶

16 Heffner Anna–Kiss Éva: Az Értékközvetítő és képességfejlesztő program és pedagógia mint a Zsolnai-pedagógia legjelentősebb eleme. In: *Pedagógiák az ezredfordulón.* Szerk. Pukánszky Béla–Zsolnai Anikó. Bp., Eötvös József Könyvkiadó. 1998. 235-237. p.

Az idézett összeállítás alapján fölmerül a kérdés, vajon az a 40 iskola, amelyik e kötetben programját és eredményeit bemutatja, részt vállal-e a XXI. század új típusú pedagógiájának és iskolájának „kikísérletezésében”, programjának kimunkálásában, összemérésében, értékelésében és innovációjában. A kérdés nyitott. 2020 körül adható rá válasz. Az biztos, hogy a 40 iskola közül négy már 2002-ben vállalta a kutatóiskola szerepet...

A Szerkesztők

Zsolnai József, a programgazda

A Ki Kicsoda? Zsolnai Józsefről

Zsolnai József pedagógus. Szeged, 1935. március 12. Szülei: Zsemlye János, Pipicz Julianna. Nős, 1976, Mátyási Mária. Gyermekai: László, 1958, Anikó 1961. Tanulmányai: Tanítóképző, Szeged, 1950–54, Pedagógiai Főiskola, Szeged, 1955–58, JATE, 1966–68, ELTE, 1973–76. Életút: 1979–80 között az Országos Oktástechnikai Központ főosztályvezetője, 1981–1990 között az Oktatókutatási Intézet tudományos osztályvezetője, 1985–99 között a törökbálinti Kísérleti Iskola és Képességfejlesztő Országos Központ kutatásvezető igazgatója. 1971-től 1984-ig kidolgozza a *Nyelvi, irodalmi és kommunikációs nevelési programot*, 1985-ben programja alternatív tantervvé válik, 1981-től a képesség- és tehetségfejlesztés lehetőségeinek kutatásvezetője. E kutatás eredménye az *Értékközvetítő és képességfejlesztő alternatív program és pedagógia*. 1988-tól e program pedagógusképzés-kutatásán dolgozik. 1990–95 között az Országos Köznevelési Intézet főigazgatója, 1995–99-ben a JPTE Tanárképző Intézetének igazgatója, pedagógiai tanszékvezető docense, 1999-től a Veszprémi Egyetem Pedagógiai Kutatóintézetének igazgatója, tudományos főmunkatársa. 1998-ban Széchenyi Professzori Ösztöndíjat nyer. 1990-től az Új Magyar Iskoláért Pedagógiai Egyesület elnöke. A nyelvtudomány kandidátusa (1990), habilitált egyetemi tanár (2002), az MTA doktora (pedagógia 2001). Apáczai Csere János-díj (1987), A Magyar Köztársaság Érdemrend Kiskeresztje (1995). Fő munkái: Bevezetés a pedagógiai szakirodalmi alkotómunka technikájába (1975), Anyanyelvtanítási kísérlet a kommunikációkutatás eredményei alapján (1976), Beszédművelés kisiskolás korban (1978), A pedagógiai technológia lehetőségei Magyarországon (1980), Nyelvi-irodalmi-kommunikációs nevelési kísérlet (1982), A képességfejlesztő iskoláért (1983), Egy gyakorlatközelítő pedagógia (1986), A tanulás tervezése és irányítása (1986), Mi a baj a pedagógiával? (társszerző, 1987), Az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia (1995), Bevezetés a pedagógiai gondolkodásba (1996), A pedagógia új rendszere címszavakban (1996), Paradigmák és paradigmaváltások a magyarországi anyanyelv- és irodalompedagógiai kutatások körében (2001). Cím: 2045 Törökbálint, Kazinczy Ferenc u. 45.¹⁷

¹⁷ Biográf Ki Kicsoda? 2002. Kortársaink életrajzi lexikona. Enciklopédia Kiadó, Budapest 2001, 1976. p.

Profán metaforák Zsolnai Józsefnek (-ről)

Tollvonások egy portréhoz

A papírlap kifeszítése

Háromszor lehet nekifutni a magasságnak, hogy kísérletet tegyünk a fal másik oldalának megismerésére. Csak a magasugró érti, hogy neki kell futni, mert a fal, amire azt hisszük, hogy átlátható, nem ugyanaz. A magasugró tudja, hogy ezt csak a túlsó oldalról lehet megérteni. Csak a túloldaltól élhetjük át minden eddigi vesződésünk értelmét. Ha a léceket levertük, leomlik a fal is; nincs legyőzött magasság, nincs rajta át kristálytiszta *visszatekintés* – és nincs következő magasság sem.

Első tollvonás

A *pedagógus* a csúcson él. A kutató pedagógus. És az alkotó. Mint a hegyász. Mint a szerepét játszó színész, aki már a következőt tanulja. Hajtóereje az elsőség.

Valójában nem embereket győznek le, velük „csak” győzködnek. Meggyőzni akarnak. Meggyőződésük van. Előző önmagukat is meghaladó.

Gyanakvó ésszel nehezen követhető a hegyászó indulata, a magasugró önkínzása, a színész új szerepre vágyódása, az alkotó-kutató pedagógus folytonos öniróniája. A fölfelé tekintő filozófiák magasságait a mindennapi gyalogjáróról ritkán vesszük észre. (Szegény építőmesterek, szobrászművészek! Akkor sem látjuk remekeiteket, ha száz évig élünk az utcáitokban, s még kevésbé, ha elhanyagolt remekeitek ránk zuhannak. Avatott idegenvezetőkkel csak mások városaikban járjuk a gyalogjárókat.)

Második tollvonás

Profán metaforáink között a legelhasználtabb a *hosszútávfutó magányosságáról* beszél. A hegyászó, az ugró, a pedagógus nem így magányos. Körülveszik. Körülvesszük. Érdemes. „Érdemes!” Van *dongás* a művész, a mester, a bajnok, a *tanár úr* aurájában; vannak sebek ejtéséből eredő szisszenések, lázadó káromkodások, az ámulat hallgatásai, a kételkedés morajai. Ez is éltető- és hajtóerő. Lehet, hogy az arcukról nem ezt olvassuk le. A győzködés közben eltorzulnak a vonások.

Körülnézünk, feszengünk, meg akarunk bizonyosodni. Sokan vagyunk! Kevésen vagyunk! Hányan vagyunk? Kik vagyunk? Ráismerünk. Ettől egymásra is. Vagyunk. Van. Nem halhatatlanul (az az akadémia kiváltsága). Meghatározóan. A szám alig számít.

Harmadik tollvonás

A *halász* (metaforája) már csak akkor rázhatja meg szkepszisünket, ha az képtelenül gro-teszk, már-már abszurd. Ha halászsunk akkora hálót vet ki, mint amekkora a tenger. Ha teljes merítésbe kezd. Belegabalyodhatunk, megszagathatjuk, fennakadhatunk rajta, kitörhetünk belőle – de *érintettekké válunk*. Tanítványokká, ellenfelekké, mímelt közömbösökké. Többséggé vagy kisebbséggé. Hasonlóvá vagy egészen mássá.

A halász pedig jön-megy ezen a vízen. Hajóval vagy mezítelen lábbal? Zsákmánnyal vagy üres kézzel? Jónás cethalának misztériumával vagy az aranyhal bénító ígéreteivel?

A biztonságos partokról az is közömbös, hogy hajózik- vagy halászik-e. Elvégre mindegyiket *kell*!

Felfogás kérdése.

Tabula rasa

A fal pedig mindig felépül. Heggyé, átugrásra váró csúcscsá, új színpadi üzenetté... Pyramus és Thysbe bumfordi szentivánéji jelképévé.

A fal bennünk emelkedik. A fal mi vagyunk. Ott élünk mindkét oldalán, de nincs, ha meg-kerüljük; és van, ha átjutunk felette.

Lóbálhatjuk hozzá mesteremberi holdlámpásunkat, rezzenő inakkal nekiiramodva ide ne-künk az oroszlánt is! A túloldalt!

Honnan tudjuk, hogy *ott* vagyunk? Visszatekintünk és átlátunk!...

De már egy magasabb fal árnyékából: és minden előlről...

Kovács Lajos

Iskolák,
amelyek az Értékközvetítő és képességfejlesztő
programot és pedagógiát alkalmazzák

Bocskai István Általános Iskola, Balmazújváros

Cím: 4060 Balmazújváros, Hortobágyi u. 6.

Telefon: 52/370-082

Fax: 52/370-082

E-mail: bbocskai@enternet.hu

Alapítás éve: 1924

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Kenéz Ferencné

Fenntartó: Balmazújváros Város Önkormányzata

Osztályok száma: 16

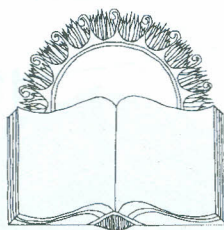
Tanulók száma: 456

Pedagógusok száma: 39

Nem pedagógus munkatársak száma: 9

Az egész iskolában az ÉKP-t alkalmazzák.

✠ A gyermekkor olyan életszakasz, melynek értékeit életünk végéig őrizni, sőt gyarapítani kell. A gyermek nyitott a világra; ez teszi lehetővé, hogy napról-napra gazdagodjék. Ezért olyan szellemi-lelki környezet megteremtését vállaljuk, ahol az alkotó munka, az erkölcsi normák tisztelése, a jellem és a tudás értékként való megjelenítése és elfogadtatása a mérték. Fejlesztő munkánkat úgy szervezzük, hogy tanítványaink tudatosan vállalják önmagukat, erősek legyenek testben és lélekben, tájékozottak a világ mind több dolgában, cselekvőképesek és öntevékenyek. Bízunk a gyermekekben, az együttműködő szülőkben és egymásban.

*„Az embernek olyan műveltséget, testi-lelki kondíciót adni, hogy ura s ne terméke legyen a magateremtette világnak.”
(Nagy László)*

✠ Városunk a Debrecen – Hajdúszoboszló – Hortobágy idegenforgalmi háromszögében fekszik, a „Hortobágy mellyékén”, ahogy Balmazújváros szülötte, Veres Péter író nevezte. Iskolánk évtizedek óta a város külterületi részének, a Daru-telepnek a kultúrcentruma a Veres Péter Emlékpark szomszédságában. 1924-ben itt szervezték meg az első elemi népiskolát. 1927-ben vált önálló intézménnyé.

Első neve Daru-telepi Állami Általános Iskola volt, aztán Daru-telepi Általános Iskola, majd 2. számú Általános Iskola, s 1994. március 15-től Bocskai István Általános Iskolának hívják. Karádi János, Kunkli Péter és Er-

dei József igazgatták, ma Kenéz Ferencné vezeti az iskolát.

✠ Iskolánk külterületi iskola lévén, településünkön igen sok szociálisan és kulturálisan hátrányos helyzetű család gyermekeit fogadja. Ugyanakkor egy megújuló városrész is tartozik hozzánk, a maga korszerű igényeivel és korszerű műveltséget

szorgalmazó családjával. E kettősség széles spektrumot jelöl ki iskolánk számára, amelyet jól szolgál az ÉKP pedagógiája. 1986-ban bevezettük a Nyelvi, irodalmi és kommunikációs nevelés programját. Vállalásában igény, felelősség és szükségyszerűség fejeződött ki.

A NYIK program eredményei vezettek el bennünket az ÉKP-hoz. Tantestületünkben már tíz évvel ezelőtt fölvetődött a kérdés, hogy képesek vagyunk-e pedagógiai kultúránk, ismereteink és módszereink megújítására. Ma már azt mondhatjuk, hogy jól döntöttünk, amikor 1991-ben elhatároztuk, hogy megvalósítjuk a Zsolnai József neve által fémjelzett Értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógiát. Olyan iskolát akartunk, amelyben az értékközvetítés valóságosan működik; amelyben a képességfejlesztést a gyermek megismerésére alapozzuk, s amelynek pedagógusai a gyerekek képességbeli különbözőségében nem csak az akadályokat, munkájuk szapo-

rodásának okát látják, hanem pedagógiai munkájuk iránymutatóját is. Úgy gondoljuk, ilyen iskolánk van.

Az ÉKP indításától kezdve komoly szakmai tanulásba kezdtünk. Környezetünkkel, a szülőkkel és a gyerekekkel szorosabbá, átgondoltabbá váltak kapcsolataink. Ezek eredményeként iskolánk szakmai elfogadottsága folyamatosan és jelentősen nőtt, 2001. augusztus 18-án, a Millenniumi év záróünnepségén pedig tantestületünk – kiemelkedő pedagógiai munkájáért – a Balmazújváros Város Önkormányzata által alapított *Balmazújváros Kultúrájáért* díjat kapta.

✠ Az ÉKP bevezetésekor kezdettől fogva különös hangsúlyt kapott a helyi sajátosságok és belső igények megjelenése pedagógiai munkánkban: a környezetkultúra és környezeteszétika mint igény és feltétel egyidejű megteremtése, állandó fejlesztése, ápolása. Ezzel a céllal hoztuk létre a *Fejlesztő Környezetért Alapítványt* is 1991-ben. A magatartáskultúra – mint iskolai és iskolán kívüli viselkedés – lényeges elemként épül be pedagógiai munkánkba. Iskolánkban kiemelt fontosságot kap a művészeti nevelés és oktatás: az irodalom, a környezet- és vizuális kultúra, a bábozás, a színjátszás, a drámajáték és a néptánc tanítása-tanulása. A néptánc tanítása új szint, szép eredményeket, értékes közösségi programokat jelentett az ÉKP bevezetésétől fogva. 1998-ban megalapítottuk a Katrinca néptáncsoport egyesületet. Lehetőséget biztosítunk *alkotóköri* létre-

hozására. Kézműves – szövés-fonás, batikolás, szalmafonás, bőrműves – szakkörök működése segíti a néprajz-népismeret tantárgyi program kibővítését és elmélyítését.

✠ Tisztelettel gondolunk vissza volt munkatársainkra, akik szellemi nyomot hagytak iskolánkban. *Kunkli Péter* (1954-1962) és *Erdei József* (1962-1994), az iskola volt igazgatói humánus, emberi értékekre odafigyelő szellemiséget teremtettek, ahol az alkotó pedagógusok otthonra találtak. *Új Imre* (történelem-földrajz) (1960-1963) igazgatóhelyettes az iskolai sportéletet teremtette meg. *Új Imréné* (magyar-ének) (1960-1964) máig szakmai tanácsadója az iskolának. *Komáromi Ákos* (testnevelés) (1962-1970) – évekig a DVSC női kézilabdacsapatának sikeredzője – fiú kézilabdacsapatával úttörő-olimpiát nyert. *Török Anikó* (1971-1975) nívódíjas festőművésznek köszönhetjük iskolánk szép belső környezetét, amelynek alakítását Subicz István (1977-2001) nívódíjas grafikusművész folytatta. *Radácsi Józsefné* (tanító) (1968-1996) „hozta” hozzánk a NYIK-et, és nagyon sokat tett az irodalomtanításunkért. *Palotai Erzsébet* (magyar-rajz-földrajz) (1978-1998) nívódíjas festőművész a felső tagozatban elsőként tanította a NYIK-et.

✠ Az iskola mai alakítói közé tartozik *Baji-Gál Ferencné* tanító, drámapedagógus, az iskolában a drámapedagógia megalapítója, tankönyvszerző, szaktanácsadó. *Nagy Istvánné* tanító, közok-

tatási vezető, igazgatóhelyettes *alakítja most az iskola arculatát, ő a tanulói munkafüzetek szerkesztője is. Kenéz Ferencné* matematika-fizika szakos tanár, igazgató, ösztönzője és koordinátora az újtásra, innovatív munkára vállalkozó pedagógusoknak. A NYIK programot elkötelezetten tanítja *Gavallér Jánosné, Guti Tiborné, Kisné Tréki Margit, Kunkli Ferencné, Nagy Sándorné, Sutyák Margit, Szvercsokné Holb Erzsébet*. 1991-ben az első ÉKP-s osztályokat indították: *Baji-Gál Ferencné, Csige Józsefné, Kerekesné Dobi Erzsébet, Kordásné Juhász Katalin*. A tantestület egésze a kezdetektől azonosult a pedagógia értékeivel, ebben kezdeményező szerepe volt számos nevelőnek: *Bozóki Ferenc, Csigéné Lajter Katalin, Császi Istvánné, Csepregi Jánosné, Földesiné Tóth Erika, Kecskésné Mező Mária, Kenéz Ferenc, Kunkli Mária,*

Sarkady László, Szarvas Ernőné, Székelyhidiné Ecsedi Ibolya, Tóthné Dobi Éva, Nemesné Tar Ibolya.

Volt tanítványaink, akik iskolánk pedagógusai lettek: *Baji-Gál Ferencné, Csepregi Jánosné, Csige Józsefné, Gavallér Jánosné, Kecskésné Mező Mária, Kerekesné Dobi Erzsébet, Kunkliné Szabó Mária, Molnárné Kordás Judit, Nemesné Tar Ibolya, Székelyhidiné Ecsedi Ibolya, Szekeresné Bereczki Rita.*

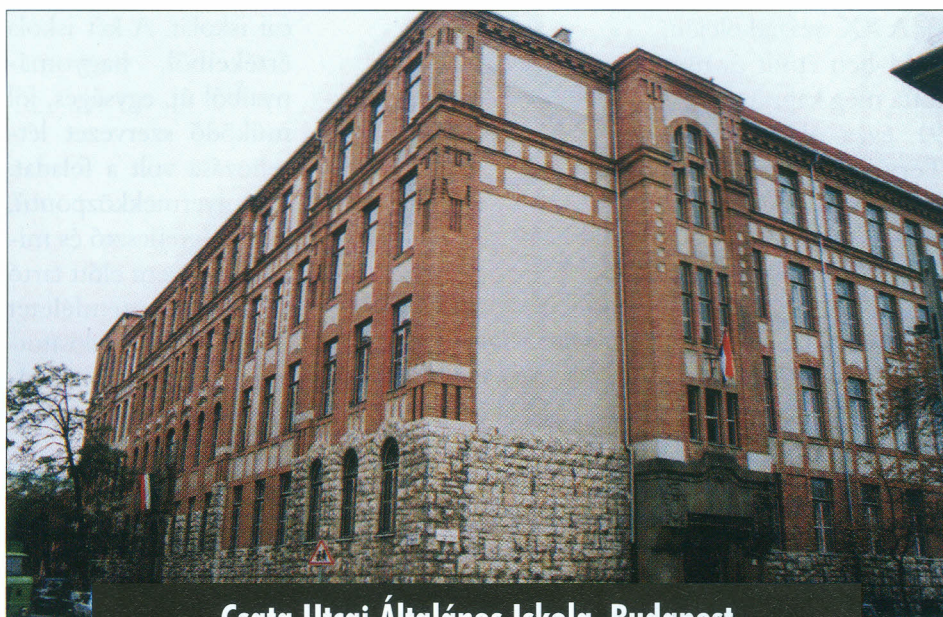
✚ Iskolánkba járt valaha *Holb Margit* textiltervező művész (*Népi Iparművészeti Tanács Nívódíj, Országos Szóltespályázat fődíja*), *Németi Margit* kutatóvegyész (*Amerikai Egyesült Államokban vendégkutató, majd onnan hazatérve Magyarországon folytatja tevékenységét*), *Molnár László* színművész (*a Szolnoki Szigligeti Színház sikeres művésze*) és *Sutyák László* atléta.

S akikre ma vagyunk a legbüszkébbek:
 * *Bodnár Imre*, Országos NYIK szavalóverseny: dicsérő oklevél (1996, 1997)
 * *Dudás István*, Atlétikai verseny: országos 1. helyezett (1998) * *Eszenyi Tamás*, Bolyai János matematikaverseny: 1. helyezett (1998, 2000) * *Fésűs Miklós*, Országos matematika versenyvizsga: 4. helyezett (2000), 4. helyezett (2001); Bolyai János matematikaverseny: 2.

helyezett (2000) és 1. helyezett (2001)
 * *Kunkli Edit*, Arany János magyar nyelvi verseny: országos 4. helyezett (1999) * *Nagy Dániel*, Országos történelem verseny: 3. helyezett (1999), Országos angol verseny: 4. helyezett (1998) * *Nagy Valéria*, Cigány vers- és prózamondó verseny: megyei 1. helyezett (1997) * *Radócz Csaba*, KRESZ verseny: országos 1. helyezés (1997).

Csata Utcai Általános Iskola, Budapest

Cím: 1135 Budapest, Csata u. 20.

Telefon: 1/340-95-25, 1/340-95-24

Fax: 1/340-95-25, 1/340-95-24

Alapítás éve: 1911

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Firmigl Zoltánné

Fenntartó: Budapest, XIII. Kerület Önkormányzata

Osztályok száma: 15

ÉKP-s osztály: 8

NYIK-es osztály: 6

Tanulók száma: 333

ÉKP-s tanul: 160

NYIK-es tanuló: 129

Pedagógusok száma: 33

ÉKP-s pedagógusok: 25

NYIK-es pedagógusok : 2

Nem pedagógus munkatársak száma: 13

✠ A XX. század elején, 1911-ben épült és nyitotta meg kapuit a most 91 éves alma mater. Tervezője *Baumhorn Lipót* volt. A műemlék jellegű épületet 2000-ben védett helyi érték-ké nyilvánították. A megnyitás évében külön fiú- és leányiskola-ként működött. Az első és a második világhábo-

rúban az épületet hadikórháznak használták. 1945. szeptember 15-én kezdődhetett meg ismét a tanítás a Gömb utcai szárnyban. 1969-ben megtörtént a fiú- és leányiskola összevonása Csata Utcai Általános Iskola néven.

✠ 1969-től kezdve évfolyamonként egy-egy testnevelés tagozatos osztályt indítottunk. 1985-től alternatív programként bevezettük a NYIK-et, s a XIII. kerületben *Székely Lászlóné* vezetésével kerületi NYIK-es munkaközösség működött. Bemutatóórákat és óraelemzéseket szerveztünk közösen, ezekből a tantestület sokat tanult. 1987-től több tanítónk elvégezte a NYIK tanfolyamait. 1988-tól minden első osztályba lépő tanulónk NYIK szerint tanul. 1997-ben, NYIK-es tapasztalatainkra támaszkodva, az első osztályban bevezettük az ÉKP-t, s azóta alkalmazzuk is az első négy évfolyamon.

✠ 1996-ban intézményünkkel összevonták a XIII. kerületi Országbíró ut-

„Nem az a fontos, hogy
honnan jöttünk, hanem az,
hogy mi lett belőlünk.”
(Moldova György)

cai iskolát. A két iskola értékeiből, hagyományaiból új, egységes, jól működő szervezet létrehozása volt a feladat. Egy gyermekközpontú, képességfejlesztő és minőséget szem előtt tartó pedagógiai szemléletet és gyakorlatot valósítottunk meg. Azt mondhatjuk: újra van egységes „Csata”!

A közel egy évszázad alatt sok pedagógus személyisége volt hatással a felnövekvő nemzedékre. Ilyen *Szűlek Sándor*, aki az iskola igazgatójaként (1956–1980) megalapozta a testnevelés tagozatot. Nagyon fontosnak tartotta a tanulók egészséges életmódra nevelését. Utóda, *Szimov Vaszilné* bevezette és szakmailag támogatta a NYIK programot, mely iskolánk jelenlegi arculatát alapvetően meghatározza. Büszkék vagyunk azokra a pedagógusokra, akik pályájuk kezdetétől nyugdíjazásukig iskolánkban tanítottak: *Vizi Józsefné* (1969–1995), *Deák Zsigmondné* (1940–1990), vagy azokra, akik legalább 30 évet dolgoztak iskolánkban: *Fazekas Kálmánné* (1957–1987), *Tóth Andrásné* (1957–1988), *Vágó Györgyné* (1956–1986) és *Dénes Gyuláné* (1964–1994). *Tóth Gyuláné* és *Tóth Andrásné Aranykatedra emlékérem* kitüntetésben részesült, *Baksa Gábor* 21 év óta a XIII. kerületi Művelődési, Ifjúsági és Sport Osztály vezetője.

A NYIK és az ÉKP bevezetése az is-

kola jelenlegi igazgatójának, *Firnigl Zoltánnénak* a nevéhez fűződik, aki 1989-től, a NYIK bevezetésétől hitt abban, hogy e programok jótékonyan befolyásolják iskolánk pedagógiai kultúráját. Közvetlen segítői voltak *Bugyáki Attiláné* alsó tagozatos igazgatóhelyettes és *Keller Nándorné* iskolai és kerületi munkaközösség-vezető. 1998-ban *Firnigl Zoltánné Toldi Miklós-díjban* részesült, majd 2001-ben Roma Közéleti-díjat kapott a cigány tanulók fejlesztése és felzárkóztatása érdekében kifejtett munkája elismeréséül. 1997-ben *Kaiserné Kovács Zsuzsa* testnevelő tanár a magyar sportban végzett kiemelkedő munkájáért miniszteri díjat kapott, 2001-ben pedig a XIII. kerületi polgármester elismerő oklevéllel jutalmazta a tömegsportért végzett tevékenységéért. *Keller Nándorné* 2001-ben a kerületben az *Év tanítója* díjat érdemelte ki.

✠ Iskolánk jellegét és hírnevét – a NYIK és az ÉKP bevezetése előtt – a testnevelés tagozat határozta meg, ezért természetesen erről a területről kerültek ki azok a tanítványaink, akik a későbbiek folyamán híressé váltak, s szép számban nyertek Európa- illetve világbajnokságot és olimpiai aranyat. Itt végeztek *Müller Katalin* és *Ducza Anikó* tornászok. Az iskola diákja volt *Ferjancz Attila* autóversenyző, *Fábián László* öttusázó és *Szabó József* úszó. *Kalocsay Henrik* atlétikában, *Steiber Mercédesz* női vízilabdában ért el kimagasló eredményeket. *Simoka Bea* és *Simoka Nóra* az öttusa válogatott tagja lett, s vívásban *Knapek Edina* és *Varga Katalin* a mai élsport utánpótlását jelentik. Tanítványunk volt *Mérei Andrea*, az egyik kereskedelmi TV csatorna népszerű bemondónője.

✠ A sportsikerek napjainkban is folytatódnak iskolánkban. * Országos bajnokságot nyert 1996-ban *fiú vízilabdacsapatunk*, 1998-ban * *Pálmai Andrea* úszásban és ugyanebben az évben leány kosárlabdacsapatunk. *Leány tornászcsapatunk* a budapesti diákolimpián évek óta dobogós. * Iskolánk volt tanítványai közül 12-en testnevelési egyetemet végeztek vagy végeznek jelenleg is. * A program eredményeként tanítványaink a kerületi vers- és prózamondó versenyeken az elmúlt 12 évben az első három helyen végeztek. * Iskolánk 5. osztályos tanulója, *Szűcs István* tagja a Fővárosi Operettszínháznak és a József Attila Színháznak. * Az elmúlt években a felsős kerületi szaktantárgyi versenyeken biológiából, történelemből és könyvtárhasználatból 1. helyezést értek el tanítványaink. * Az országos Zrínyi Ilona versenyen *Benke Erzsébet* 9. helyezett volt (2001). * A London-Bridge angol verseny országos döntőjén *csapatunk* az 5. helyen végzett (2001). * Az országos programozói versenyen *Varga István* 3. lett (1997). * Biológiaversenyen Szalay Ildikó 1999-től kerületi 1. helyezett. A kerület Mi-

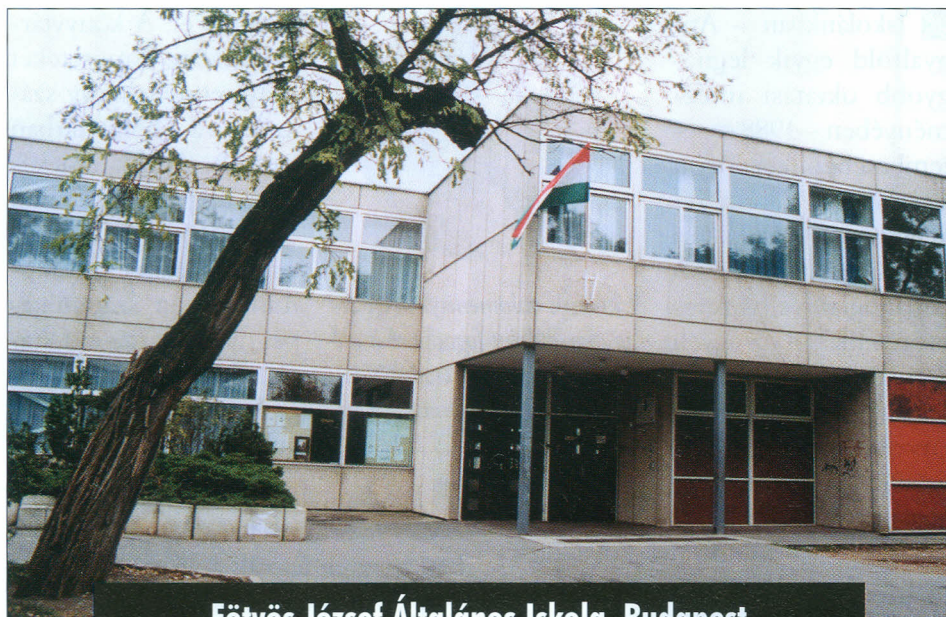
hály-napi vásárán 3 éve veszünk részt iparművészekkel mint egyetlen általános iskola a fővárosban, ezen képzőművészeti szakkörünk saját készítésű tárgyait mutatja be. * *Pataki Katalin* 8. osztályos illusztrációs versenyen 2. helyezést ért el (1999). * Az iskola kórusa *Szelner Magdolna* tanárnő vezetésével arany oklevélben részesült (1995), és a Kórusok Országos Tanácsának dicsőítő oklevelét kapta. Az évente megrendezett „Éneklő ifjúság” találkozón rendszeresen sikeresen szerepel énekkarunk.

✠ Iskolánkban az átlagnál több a hátrányos helyzetű tanuló, s ez a körülmény sajátos pedagógiai munkát kíván tőlünk. Ezért pedagógiai programunk az ÉKP-ra épül, szemlélete és kidolgozottsága biztosítja a megfelelő tevékenységeket és fejlesztést. Az ÉKP kínálja tevékenységek a tanulók számára nagyon vonzóak a családok körében is. Helyesnek tartják a differenciált óravezetést, a kiscsoportos kommunikációt, s örülnek, hogy gyerekeik néptáncot, furulyát, bábozást és idegen nyelvet tanulnak. Az idegen nyelv tanításában fontos lépéseket tettünk az elmúlt években. Az 1–4. osztályban választható az angol és a német nyelv. Azért, hogy legyen elegendő idegennyelv-tanárunk, pedagógusaink nyelvtanulását segítő programokkal támogatjuk. Tanulóink közül többen eljutottak az alapfokú nyelvvizsgáig. Szakköreink közül népszerű a néptánc, a furulya, a kézműves foglalkozás (üvegfestés, tűzzománc), a sportkörök és a modern tánc. Hagyománnyá vált iskolánkban a Kistudósok bemutatkozása. E rendezvényen a

biológia, csillagászat, irodalom, történelem, képzőművészet terén végzett kutatásaikat mutatják be a 4–8. osztályos diákjaink szüleiknek és tanáraiknak. A felkészülésben felkért tanáraik segítenek nekik. A kulturális szemlélet mindig tavasszal rendezzük meg a József Attila Művelődési Házban, ezen az iskola minden tanulója és hozzátartozóik is jelen vannak. A gyerekek a színjátszás, a tánc, a hangszeres zene és a tornászás terén elért eredményeiket mutatják be, angol és német nyelvű játékokat adnak elő.

✠ Az iskola története alatt jelentős változások zajlottak le, de az itt dolgozó pedagógusok célja mindig az volt, hogy emberséget és tudást adjon a felnövekvő „Csatás” diákoknak. Tantesztületünk olyan gyerekeket szeretne nevelni, akik felnőttként alkalmazkodni tudnak a folyamatosan változó körülményekhez, és mindig találnak maguknak értelmes és hasznos tevékenységet. Azt akarjuk, hogy boldogok, kiegyensúlyozottak, szociálisan érzékenyek és életük során mindig a progresszió megértői és segítői legyenek.

Eötvös József Általános Iskola, Budapest

Cím: 1131 Budapest, Futár u. 18.

Telefón: 1/349-11-05, 1/329-92-63

Fax: 1/349-11-05, 1/329-92-63

E-mail: futar18@freemail.hu

Alapítás éve: 1988

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Rabi Ferencné

Fenntartó: Budapest Főváros XIII. Kerület Önkormányzata

Osztályok száma: 25 ÉKP-s osztályok száma: 7

Tanulók száma: 558 ÉKP-s tanulók száma: 148

Pedagógusok száma: 52 ÉKP-s pedagógusok száma: 30

Nem pedagógus munkatársak száma: 17

✠ Iskolánkban – Angyalföld egyik legnagyobb oktatási intézményében – 1988 szeptemberében kezdődött a tanítás. *Palovecz Jánosné*, az iskola akkori igazgatója már az iskola pedagógiai és vezetési programjában az egyéni arculat kialakítását hangsúlyozta, benne a „nyelvi-kommunikációs képzés, nevelés,

anyanyelv, idegen nyelvek...” oktatásának jelentőségét. Ennek következtében az 1990/91-es tanévben bevezették a NYIK programot, majd az 1991/92-es tanévtől az ÉKP-t valamennyi évfolyam egy-egy osztályában.

✠ Nagyon büszkék vagyunk könyvtárunkra, és nagyon ki is használjuk az általa kínált lehetőségeket. Iskolai könyvtárunk heti 22 órással áll tanulóink rendelkezésére. 1991-ben elnyerte a *Mintakönyvtár I. Pedagógiai Báziskönyvtár* címet. 1994-től számítógépes állomány-nyilvántartásunk és kölcsönző rendszerünk van. Több könyvtári pályázaton (Soros Alapítvány, Fővárosi Köznevelési Közalapítvány stb.) kaptunk anyagi támogatást, hogy minél jobb felszereltséggel, gazdagabb állománnyal segíthessük a pedagógiai munkát. 1995-ben könyvtárunk rendezte meg a Bod Péter könyvtárhasználati vetélkedő kerületi versenyt. E vetélkedőn 1998-ban az 5. osztályosok között *Séra Krisztina* 1. helye-

Iskolánk valamennyi dolgozója alapelvként fogadja el a „jó iskola” ismérveit: eredményes, hatékony és barátságos.

zést ért el. A könyvtárhasználati ismereteket valamennyi osztály számára a könyvtárban tartjuk. Annak érdekében, hogy tanítványaink a hagyományos katalógushasználatot is gyakorolhassák, a számítógépes nyilvántartás és feltárás ellenére őrizzük a régi hagyományos katalógusainkat is.

✠ Iskolánk 1990 májusában vette fel *Eötvös József* nevét. Azóta minden évben megrendezzük a Magyar Kultúra Napjának hetében az Eötvös Napokat, mely rendezvény keretében vetélkedőket szervezünk, s értékeljük a különböző tantárgyakból a tanítványaink által benyújtott igényes pályázatokat. A nyertes pályamunkákat felnőtt közönségnek: szülőknek és pedagógusoknak mutatják be készítőik. Ezzel a tevékenységgel az önálló tanulást gyakoroltatjuk a gyerekekkel, s jól megalapozható segítségével a gyerekek kutatómódszertani tevékenysége.

✠ Az ÉKP sajátosságából adódóan a foglalkozások többsége a differenciált tanulásirányítás, az egyéni fejlesztés jegyében zajlik iskolánkban. Nálunk az idegen nyelv megismerése játékos formában már az 1. osztályban elkezdődik. Angol és német nyelvet oktatunk csoportbontásban, alap- és emelt óraszámban. A néptánc és a furulyázás tanítása mellett nagy hangsúlyt helyezünk tanulóink manuális képességeinek fej-

lesztésére is az agyagozás, a tűzzománc-készítés és a batikolás technikáival.

✠ Nyaranta 30-35 gyerek tölti szabadidejét kézműves táborunkban. Munkáikból rendszeres kiállítást rendezünk az iskola folyosóin. A táborban és a szakkörökön szerzett ismereteiket tanítványaink a mindennapi életükben is jól hasznosítják életük és környezetük szebbé tételével.

✠ Adódnak nehézségeink is, például a mai napig sem sikerült a néptánc

oktatásához megfelelő termet biztosítanunk. Gondot jelentett a pedagógusok megfelelő szakmai képzése, továbbképzése. A 2001 májusában végzett felmérés alapján az ÉKP-s osztályokban tanító pedagógusok közül húszan tanítanak kellő pedagógiai felkészítés birtokában. A többi ÉKP-s munkatársunk számára keressük a lehetőséget arra, hogy az ÉKP tanítására felkészítő továbbképzések valamelyikét elvégezhessek 2003-ig.

✠ Persze nemcsak problémáink, hanem kiváló eredményeink is születtek. * *Dr. Vasvári Ferencné* vezetésével – aki 2001-ben a XIII. kerületben *Az év pedagógusa* kitüntetést kapta – énekarunk többször elnyerte az *Arany Oklevelet* és az *Arany Diplomát*, így pl. 1991, 1992-, 1993-ban, majd az után, hogy 1994-től kétévente adják ki a díjat, minden alkalommal megkapta énekarunk az „Arany Minősítés”-t. * A kerületi népdaléneklési versenyen 2001-ben *Molnár Szabolcs* IV. osztályos tanulónk ért el első helyezést. Büszkék vagyunk arra, hogy két régi tanítványunk a Magyar Rádió Gyermekkorúsrában, egy a Magyar Állami Operaház Gyermekkorúsrában folytathatta tanulmányait.

✠ ÉKP-s tanulónk 2001-ben a budapesti néptáncversenyen – melyen hivatásos tánccsoportok is részt vettek – má-

sodik helyezést értek el *Szilvásiné Tarnai Ildikó* vezetésével. * Táncozaink 2002-ben a Mozgássérültek Állami Intézetében a Marczibányi téren adtak műsort a gondozottak számára. * Rendszeresen részt vesznek az Idősek Napközi Otthonában adott rendezvényeinken.

✠ Tanítványaink *Varga Jánosné* irányítása mellett több nemzetközi rajzversenyen szerepeltek sikerrel, pl. Japánban, Indiában és Angliában. * 1998-ban a Környezetvédelmi Minisztérium az ország 11 legtöbb rajzversenyt nyert iskoláját hívta meg plakátpályázatára. 8 fős csapatunk első helyezést ért el. * *Széles Nikolett*a 8. c osztályos tanulónk az országos kerámia verseny 1. helyezettje volt. * Karácsony előtt minden évben zsűrizzük és kiállítjuk a gyerekek által készített adventi koszorúkat – nagy sikerrel.

✠ A nyelvi munkaközösséget dicséri, hogy a XIII. kerületi német kisebbségi önkormányzat által rendezett vers- és prózamondó versenyen az 1997/98-as tanévben *Koronczay Gábor* 1., *Soltériszky Rezső* 4. és *Makai-Kis Anna* 5. helyezést ért el.

✠ A Zrínyi Ilona Országos Matematikaverseny 2002-es kerületi fordulójában Petrás András VI. osztályos tanulónk második lett.

✠ A társadalomtudományi munkaközösség munkájának elismerése, hogy több alkalommal iskolánk rendezhette a kerületi vers- és prózamondó, valamint a helyesírási versenyek fordulóit. * 1994-ben a kerületi Kossuth emlékversenyen nyolcadikosaink másodikok lettek, 1997-ben 2. helyezést értek el a kerületi helytörténeti vetélkedőn. A csapat tagjai: *Csúzi Szilvia*, *Czinege Tímea*, *Halász Ildikó*, *Lukszander Viktória* és *Tóth Enikő* voltak. * Az 1997/98-as tanévben a kerületi mérésben 8. osztá-

lyos tanulónk történelemből holtversenyben az első helyen végeztek. * *Papp Daniella* 8. osztályos tanulónk több alkalommal képviselte sikerrel iskolánkat, legutoljára ebben a tanévben is 1. helyezést ért el a kerületi fordulóban, így képviselhette egész kerületünket a budapesti vetélkedőn.

✠ Az országos Simonyi Zsigmond helyesírási tanulmányi versenyen 1999-ben *Mészáros Krisztina* 1. helyezett lett.

✠ Iskolai Sportkörünk is sikeresnek mondható. * Az iskola alapításától kezdve az első nagy eredményt 1998 tavaszán értük el, amikor negyedik osztályos csapatunk a Góliát teremtorna budapesti bajnoka lett, az országos Szabadtéri Góliát Tornán pedig 4. helyezést ért el. * Leány röplabdásaink 1995-ben Budapest Bajnokságot nyertek. * 2002-ben a Tempo Kupában a második korcsoportban tanítványaink 2. helyezést szereztek, s a * kerületi gólkirály *Kovács Bence* 4. osztályos tanulónk lett.

Károlyi István 12 Évfolyamos Gimnázium, Budapest

Cím: 1041 Budapest, Erzsébet u. 69.

Telefon: 1/369-22-73

Fax: 1/369-22-73

E-mail: info@kig-hu

Alapítás éve: 2000

Iskolatípus: 12 évfolyamos gimnázium

Igazgató: Tiszavölgyi Jánosné

Fenntartó: Budapest Főváros IV. kerület Újpesti Önkormányzat

Osztályok száma: 30

ÉKP-s osztály: 6

NYIK-es osztály: 14

Tanulók száma: 682

ÉKP-s tanuló: 126

NYIK-es tanuló: 320

Pedagógusok száma: 69,5

ÉKP-s pedagógus: 9

NYIK-es pedagógus: 12

Nem pedagógus munkatársak száma: 24

✠ Egyszerre új és régi a mi iskolánk. 1983-ban újra megnyitotta kapuit az 1891-ben alapított Erzsébet Utcai Általános Iskola. A körülötte növekvő lakótelep ontotta az iskoláskorúakat, a zsúfoltság tarthatatlan lett. 1986-ban a szomszédságunkban felépült a Virág Utcai Általános Iskola. 2000. augusztus 1-jétől – mindkét iskola formális megszüntetésével – létrejött egy 12 évfolyamos, gimnáziummal kibővített, egységes nevelési elveken nyugvó, egyre korszerűsödő oktatási intézmény. Iskolatörténetünk tehát szakmai szempontból két iskola története.

✠ A volt Erzsébet utcai iskola (1995-től Károlyi István Általános Iskola) 1985-ben kapcsolódott be a NYIK-programba, és azóta évente egy osztályt indít ezzel a programmal. A volt Virág utcai iskolában 1988-ban Ágai Emil igazgató szorgalmazására a teljes ÉKP-t bevezették, s ekkor az iskola felvette a Virág Utcai Képességfejlesztő Iskola nevet. Mai intézményünk – megtartva mindkét elődintézmény értékes hagyományait – az első négy évfolyamán megőrizte az ÉKP-t és a NYIK-et.

Hiába akarjuk a gyerekek jövőjét építeni, ha nem igyekszünk a jelenüket olyan gazdaggá és élménytelivé tenni, hogy magukban értékes tartalékokat, maradandó értékforrásokat tudjanak létrehozni, melyekből későbbi egyéni életükben táplálkozni, továbbépítkezni tudnak és akarnak majd.

✠ A NYIK és az ÉKP bevezetésekor (és továbbvitelekor) nekünk is szembe kellett nézni az országszerte észlelt nehézségekkel: a hitelrontással, amelyet a program rendszerébe bekerült, de nem kellően felkészült pedagógusok okoznak; a program lényegét nem ismerők vagy félreértők gyanakvásával; valamint a megvalósításhoz szükséges pénzügyi feltételek szűkösségével. Az ÉKP-s osztályok indítását azonban elősegítette a fenn

tartó, valamint a két iskola igazgatója, Tiszavölgyi Jánosné és Ágai Emil. Tiszavölgyi Jánosné – a mára összevont iskola igazgatójaként – továbbra is támogatja a két programot. Hitelünket erősítették azok a pedagógusok, akik a szakma és a szülők elismerését egyaránt ki tudták vívni. A volt Károlyi István Általános Iskolában a NYIK sikere elsősorban Vámos Máriának (aki a legelső NYIK-es pedagógusok között 1978-tól tanítja kiválóan a programot), Veszprémi Jenőné igazgatóhelyettesnek, Kárpáti Beatrixnak, Csábi Ágnesnek, Dittrich Mártának és Horváthné Páll Idának köszönhető. A volt Virág Utcai Képességfejlesztő Iskolában az ÉKP elismertségeért sokat tett Csízi Zoltánné, Blaskovics Lászlóné és Fericsán Lászlóné, s a ma is velünk dol-

gozó pedagógusok közül *Fehérné Papp Ágnes, Márkus Csilla, dr. Lendvay Lajosné, Baráth Ildikó, Szöllősy Borbála, Budayné Takács Erzsébet és Széll Beáta*. Fontos, hogy a minőségi munka folyamatos fejlesztésében olyan kollégák is meghatározó szerepet játszanak, akik nem az ÉKP és nem a NYIK tudatos elkötelezettjei, de azok gyakorlatával és pedagógiai elveinek lényegével összhangban a képességfejlesztést, az értékközvetítést, a pozitív attitűdalkítást szem előtt tartva végzik munkájukat.

✚ Iskolánk népszerű és elismert. Távolsági kerületekből és Pest környéki helységekből is járnak hozzánk gyerekek. Tanulólétszámunk évek óta nem csökken. Több éve figyelemmel kísérjük, milyen szempontok szerint választanak minket a szülők. A családokkal személyes beszélgetésben egyeztetjük elképzeléseinket. Kérdőívünk kitöltésével kölcsönösen újabb információkhoz juthat a szülő és a leendő

pedagógus is. A nyílt napra is gyermekkel együtt hívjuk meg a szülőket.

✚ Vonzerőt jelent a *sokféle tevékenység*. Az alsó tagozaton már az összevonás előtt is többféle szakkör működött: a színjátszás, a kiskórus, a furulya, a grafikai, a festő, a kézműves szakkörök, a matematikai önképzőkörök, az anyanyelvi, a számítástechnikai és a különböző sportszakkörök. Az ÉKP-s tevékenységek megjelenésével ezek köre bővült pl. a virágrendezéssel és a néptáncal. A néptáncot, a bábozást, a furulyázást és a színjátszást egyre több osztályban kezdtük tanítani bontott csoportokban. Diákjaink járhatnak tömegsportra, játékos tornára, ritmikus sportgimnasztikára és úszni is. Igyekszünk olyan lehetőségeket teremteni, ahol a gyerekek egyéni tehetsége megnyilvánulhat a tanítási órán kívül is. Rendszeresen szervezünk vetélkedőket, versenyeket, műsorokat, pályázatokat.

✚ Évek óta kiemelkedő eredményeket érünk el a kerületi vers- és prózamonddó, matematikai, rajz, népdaléneklési, számítástechnikai, valamint a különböző sportversenyeken. Területi és országos eredményeink is vannak. Az utóbbi évek eredményei közül nagyon büszkék vagyunk például a következőkre: 1997-ben *Czebe Katalin*, 2000-ben *Tóth Marianna*, 2001-ben pedig *Ragoncza Nóra* elnyerte az *Újpest kiváló tanulója* kitüntető címet. * 2001-ben a Zrínyi Ilona matematikaversenyen a negyedikes *Szendrei Balázs* lett egyéni győztes, és negyedikes csapatunk is megnyerte ezt a versenyt. * Szintén 2001-ben a negyedikes *Gergály Nikolett* a Bendegúz NyelvÉsz vetélkedő győztese volt. * Az Országos WORD' 2001 versenyen *Szendrei Balázs* első lett. * *Pozsgay Benedek* 7-es diák a LOGO animációs versenyen lett országos 5. * *Szabó Franciska* nyol-

cadikos tanulónk 2002-ben budapesti 1. helyezést ért el a többfordulós rajzversenyen. * *Iskolánk folyóirata* 1999-ben megnyerte az újpesti Szabó Ervin Könyvtár által kiírt pályázatot, az Önkormányzattól pedig sajtódíjat kapott a 2000-ben megjelent számaiért; szerkesztését régi diákunk, *Veszprémi Attila* irányította.

✠ A tehetség megnyilvánulásának terepe minden gyerek számára a művészeti és tudományos témakörökben évente kiírt *Károlyi-pályázat*. A *Károlyi-fesztivál* sokakat mozgósító esemény iskolánkban. Két egymást követő szombaton zajlik az Ady Endre Művelődési Központ színpadán. A *Károlyi-vándorserleget* évente két alkalommal *gróf Károlyi László* nyújtja át a legjobb tanulónak, a legjobb sportolónak, a legjobb közösségnek és a művészetek terén éppen legeredményesebb diákoknak.

✠ A NYIK-et és a ÉKP-t is továbbvivő alsó tagozaton kiemelt feladatnak tekintjük az olvasás, az irodalom, a könyv megszerettetését. A kötelező olvasmányokat állandóan frissítjük, új, érdekes műveket keresünk. A 2001/2002-es tanévben az Olvasás éve jegyében beindítottuk a *Kincskereső klubot* és a mindennapos olvasás mozgalmát, ennek hatása már most érezhető.

✠ Pedagógusaink közül többen példát mutatnak az alkotásban diákjainknak. *Tiszavölgyi Jánosné* közoktatási szakértő, a Közoktatásvezetőképző Intézet szervezésében rendszeresen oktat. A Comenius 2000 Minőségfejlesztési program tanácsadója. *Veszpré-*

mi Ildikó 1991 és 1994 között kötetet állított össze tanítványai verseiből és meséiből, 1995-ben kiadványt szerkesztett *Helyesírási szójegyzék az általános iskola 1-4. évfolyama számára* címmel, és néhány kerületi, illetve országos lapban is publikált. *Csatlósne Miklós Anna* szerkesztésében jelent meg a *Barangolás* sorozat két gyönyörű köte-
te, a *Barangolás a természetben* és a *Barangolás a világ óceánjain*. Iskolánk tanulóinak közreműködésével eddig három hangkazetta és három CD készült el *Horváth László*, *Aranyosi Lóránt* és *Veszprémi Gábor* irányításával, régi diákunk, *Veszprémi Attila* segítségével és közreműködésével.

**Kazinczy Ferenc Értékközvetítő és Képességfejlesztő
Általános Iskola, Budapest**

Cím: 1215 Budapest, Vágóhíd u. 68-74.

Telefon: 1/278-21-40, 1/278-21-41, 1/425-24-15

Fax: 06/1/425-24-15 E-mail: Kazi21@matavnet.hu

Alapítási éve: 1982

Iskolatípus: Általános iskola

Igazgató: Bartok Péter

Fenntartó: Csepel Önkormányzat

Osztályok száma 16

Tanulók száma 388

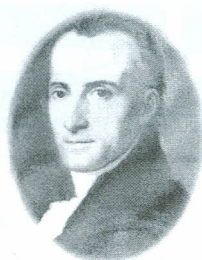
Pedagógusok száma 35

A teljes iskolában ÉKP szerint folyik a tanítás.

☒ Iskolánk 1982-ben nyitotta meg kapuit. A szocialista Magyarországon még nem lehetett egy általános iskolának önálló neve, ezért minket is az akkori utcanév után különböztettek meg a többi intézménytől. Így lettünk Guszev utcai Általános Iskola. Ettől a névtől csak a rendszerváltozás szabadította meg bennünket, de az utca régi új neve sem cseng sokkal szebben, mert Vágóhíd utcai Általános Iskolává lettünk 1990-ben.

Ezt már nem hagytuk annyiban, s nagy nehézségek árán, de sikerült önkormányzatunkkal elfogadtatni iskolánk mai névadóját: Kazinczy Ferencet.

☒ Épületünk sajnos sokáig szinte semmiben nem felelt meg egy iskolával szemben támasztható műszaki követelménynek. Átalakítására csak az ÉKP bevezetése után kerülhetett sor, de még mindig nem tartunk a végén. Tulajdonképpen mindenben támogatja munkánkat az önkormányzat, de semmivel sem kapunk több anyagi támogatást, mint bármelyik más programmal működő csepeli általános iskola. Ennek ellenére sikerült időközben az intézményt szorgalmas és kitartó munkával az ÉKP igényeihez igazítanunk. A 16 osztály mindegyikének saját osztályterme van, s csak a

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtanulja azt a munkát, amit szeretni fog.”

(Szent-Györgyi Albert)

szakórákra kell vándorolniuk a gyerekeknek. Hatékony szervezéssel nyolc szaktantermet alakítottunk ki. Ezek a következők: ének, néptánc, biológia, földrajz, vizuális kultúra, kémia-fizika, három idegennyelvi terem – ebből egy 18 férőhelyes nyelvi labor –, számítástechnika és technika-barkácsterem. Tornatermünkhöz 250 férőhelyes lelátót építettünk. Az átalakítások során elkészült 90 m²-es könyvtárunk is. Ter-

mészetesen még messze vagyunk attól, hogy minden szempontból megfelelő épületben taníthassunk, de így is a kerület egyik legesztétikusabb, a szülői és a szakmai igényeknek is legmegfelelőbb intézményében dolgozhatunk. Az elkövetkezendő években az iskola teljes felújítására lesz szükség, ami egy 20 éves épületnél természetes. Saját erőből szeretnénk már a következő évre a néptánc-termünket hajópadlóval burkolni, és kialakítanunk egy állítható paravánnal, kis színpaddal rendelkező bábtermet, ahol a színjátszó szakkör is ideális körülmények között tud majd dolgozni.

☒ Sportlétesítményeinkre büszkék vagyunk. A 600 m²-es tornacsarnokot, a kézilabda-, a kosárlabda- és az atlétikapályát bárki irigyelheti tőlünk. 1982 óta iskolánk az ország legeredménye-

sebb sporttagozatos iskolái közé küzdötte magát, s az ország egyik meghatározó sporttagozatos intézményeként működik. Ennek megfelelően a sporttagozatos csoportok heti 4 testnevelés órán és heti 2 sportköri foglalkozáson vesznek részt.

✚ A sporttagozat mellett 1984 óta minden tanévben indítottunk NYIK-es osztályokat, melyeknek tanulóival rendre nyertük és nyerjük a kerületi szépkiejtési versenyeket, illetve a művészeti szemléken is rangos helyezéseket érünk el.

1990-ben iskolánkat is elérte a demográfiai mélypont, s el kellett gondolkodnunk azon, hogy milyen pedagógiai kínálattal tudnánk a csepeli szülőket rávenni: válasszák a mi intézményünket. Ekkor merült fel az ÉKP adaptálásának gondolata. E mellett a program mellett szólt, hogy NYIK-es osztályaink mindig a legjobb eredményt érték el, s pedagógusaink is szívesen tanítottak ezekben az osztályokban. Így aztán hosszas viták, beszélgetések után belevágtunk az ÉKP-ba. Már az önkormányzati engedélyeztetés is nehezen ment. Az 1992/93-as tanévben kísérleti jelleggel indíthattunk egy elsős ÉKP-s osztályt. A következő tanévben már mindkét első osztályunkat ÉKP-s osztályként hirdettük meg, s azóta minden évben ezzel a programmal mutatkozunk be a kerület óvodáiban. A bevezetés óta eltelt idő igazolta, hogy jól döntött a tantestület. Beiskolázási gondjaink megszűntek, lassan az önkormányzat is, a kerületi pedagógiai

szolgálat és a kerületi munkaközösségek is megszokták, hogy a Kazinczy ÉKP-s iskolává nőtte ki magát. A 2000/2001-es tanév végén ballagott az első ÉKP-s osztályunk, s beiskolázási eredményeikre joggal lehettünk büszkék. Ettől a tanévtől így már minden osztályunkban az ÉKP szerint tanítunk. Az programnak megfelelően az első három évfolyamon a bábót, a néptáncot és a furulyázást csoportbontásban tanítjuk, ugyanígy a NYIK-et, ill. a matematika tantárgyat heti 1 órában. Iskolánkban angol és német nyelvet tanulhatnak a tanulók, elsőől harmadikig heti 2 órában, negyedik évfolyamon heti 3 órában, a felső tagozaton pedig minden évfolyamon heti négy órában, csoportbontásban.

✚ Az egész tantestület elfogadta az ÉKP-t, és nagy lelkesedéssel látott annakidején a program bevezetéséhez. Így tulajdonképpen mindenki sokat tett az ÉKP elfogadtatásáért. Akik ezt a hatalmas munkát koordinálták: Bartok Péter igazgató, Haraszti József igazgatóhelyettes, Hidegné Schoket Edit és Keller Jánosné munkaközösség-vezetők. Az ÉKP mellett természetesen iskolánk továbbra is sporttagozatos iskolaként sikert sikerre halmoz. Ennek a munkának a fő motorja 1982 – vagyis az iskola megnyitása – óta Németi László, aki a testnevelés-munkaközösség vezetője is.

✚ Iskolánk 2002-ben ünnepli fennállásának 20 éves évfordulóját, ezért kéressel fordultunk az Önkormányzat-

hoz, melynek eredményeként iskolánk 2002 áprilisától a Kazinczy Ferenc Értékközvetítő és Képességfejlesztő Általános Iskola nevet viseli.

Mivel még fiatal intézmény vagyunk, szerények a hagyományaink. Természetesen minden tanévben megünnepeljük *Kazinczy Ferenc* születésének évfordulóját, s ha tehetjük, akkor kiállításaink egy részét Széphalom

közelébe tervezzük. Névadónk tiszteletére minden évben a mi iskolánk rendezi a kerületi Kazinczy Ferenc szépkiejtési versenyt. Hatalmas sikerrel rendezzük meg farsangjainkat, ahol minden osztály bemutatja csoportos zenés-táncos produkcióját. Szintén hagyomány nálunk, hogy a ballagó osztályaink valamilyen tánc bemutatásával búcsúznak iskolánktól.

✠ Az utóbbi öt év során tanítványaink közül többen értek el kiemelkedő, országos szintű eredményt. * 1997/98-as tanév: *Király Patrícia* 1. helyezést ért el az országos diákolimpia duatlon bajnokságán. * 1998/99-es tanév: mezei futásban az országos diákolimpián 6. lett fiúcsapatunk a 3. korcsoportban. * 1999/2000-es tanév: a 3 x 600-as váltó lánycsapatunk az országos diákolimpián a 3. helyen végzett. * 2000/2001-es tanév: *Kóti Péter* az országos diákolimpián 3. lett 1500 méteres futásban. Fiú atlétacsapatunk az országos diákolimpián 4. helyezést ért el. Grundbirkózásban a fiúk az országos diákolimpián a 6. helyen végeztek. * 2001/2002-es tanév: az országos diákolimpia duatlon bajnokságán lánycsapatunk: *Király Patrícia, Mészáros Fanni, Varga Ildikó* 1. helyezést ért el. A sporteredmények *Németi László* felelősségteljes szaktudását dicsérik. * 1994: *Benkő Katalin* bejutott a Kazinczy Ferenc szépkiejtési verseny országos döntőjébe. Felkészítője: *Hidegné S. Edit*. * 1997: *Pabar Gábor* a fizikaverseny országos döntőjének 4. helyezettje. Felkészítői: *Drozdik Lászlóné* és *Horváth Béláné*. * 2000: *Kovács Károly, Halászi Vilmos* és *Czifra Dávid* nyolcadikos tanulók a technikaverseny országos döntőjében 3. helyen végeztek. Felkészítőjük *Kele János* volt.

Krúdy Gyula Általános Iskola és Gimnázium, Budapest

Cím: 1037 Budapest, Gyógyszergyár u. 22-24.

Telefón 1/250-27-24

Fax: 1/250-27-24

E-mail: gyogy-a@kszki.hu

suli8203@bp.sulinet.hu

Alapítás éve: 1988

Iskolatípus: általános iskola és gimnázium

Igazgató: dr. Vámosné Aulechla Anna

Fenntartó: Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata

Osztályok száma: 20

ÉKP-s tanulók száma: 391

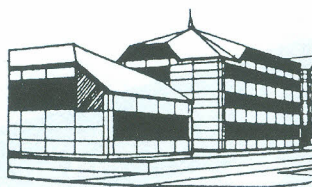
Pedagógusok száma: 43

Nem pedagógus munkatársak száma: 7

Az iskolában minden diák az ÉKP szerint tanul.

✠ 1988-ban épült iskolánk önálló intézményként az 1989/90-es tanévben kezdte meg működését. Az iskolaszervezésre, a tárgyi, személyi és tartalmi feltételek kialakítására egy tanév állt rendelkezésünkre. Széleskörű szakmai tájékozódás után az *Értékközzetítő és képességfejlesztő pedagógiát* választottuk. Így abba a szerencsés helyzetbe kerültünk, hogy a tantestület már erre a pedagógiai programra szerveződhetett, melyet – az adaptálás lehetőségeit kihasználva – azóta is alkalmazunk iskolánk valamennyi évfolyamán.

Igyekeztünk elérni, hogy minden pedagógusunk „átképezze” magát az ÉKP-ra. Ennek érdekében szerveztük meg a külső és belső továbbképzéseket, beiskolázásokat az ÉKP-s tanfolyamokra. Belső továbbképzéseink komoly szakmai műhelymunkát jelentettek. Az óralátogatásokat, hospitálásokat minden esetben tudatos szakmai előkészítés, felkészítés előzte meg, és ugyanilyen volt az órákat követő óramegbeszélés, elemzés is. Talán ennek a színvonalas belső szakmai munkának is köszönhető, hogy rögtön az iskola megalakulását követő novemberben 54 követő iskola részére országos szervezésű továbbképzést tartottunk.

Követendő értékeink: rend és tisztaság; illemtudó viselkedés; fegyelem; a magyarság mint nemzeti örökség; a teljesítmény és az emberi nagyság tisztelete; műveltségre és informáltságra törekvés; erkölcs, testi-lelki egészség, derű, vidámság; demokratizmus, beavatottság.

✠ Mint a kerületben egyedülálló – de a fővárosban is kevés számú – ÉKP-t tanító intézmény, számos látogatót fogadtunk, hogy bemutassuk nekik a programot. Fogadtuk pl. az ELTE BTK pedagógia szakos hallgatóit, a Budapesti Tanítóképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolájának tantestületét, a Fővárosi Pedagógiai Intézet vezető-képző tanfolyamának hallgatóit, a kerületi igazgatói munkaközösséget és a követő iskolák

– Virág Utcai Képességfejlesztő Iskola, Klebelsberg Kuno Általános Iskola és Gimnázium – tantestületeit. Külföldi vendégeink is voltak szép számmal Svédországból, Romániából, Németországból és Hollandiából. 1992 augusztusában iskolánk önállóan szervezte meg a II. Óbudai Közoktatási Konferenciát, amelyen igyekeztünk bemutatni kerületünk szakmai munkáját és a pedagógiai fejlesztés új irányait.

Tantestületünk tagjai szakképzett, jól felkészült pedagógusok. Többen rendelkeznek másod-, sőt harmad-diplomával, illetve főiskolai és egyetemi végzettséggel. A tantestület 47%-a beszél különböző fokon egy vagy két nyelvet. Pedagógusaink közel 50%-a használja munkájában a számítógépet,

de célkitűzésünk, hogy minden pedagógus felhasználói szintű számítógépes ismerettel rendelkezzen. A magas szakmai felkészültség tette lehetővé, hogy intézményünkben az 1994/95-ös tanévtől elindulhatott a hatosztályos gimnáziumi képzés. Az első érettségiző osztályunk vizsgáira nagyon sok figyelmet fordítottunk, 5 fiatal érettségizőnk részesült szaktárgyi dicséretben a szóbeli vizsgáján nyújtott teljesítményért. Sajnos, a 2001/2002-es tanévtől nem indíthatunk gimnáziumi osztályokat. Ezzel egy időben a fenntartó azonban engedélyezte a német nemzetiségi gimnázium indítását.

✠ A szűkülő pénzügyi lehetőségek ellenére különböző források keresésével és felhasználásával jelentős fejlesztéseket hajtottunk végre. Legjelentősebb ezek közül a tetőtér beépítése, ahol 6+2 tantermet alakítottunk ki fenntartónk támogatásával. Hasonlóan nagy jelentőségű fejlesztés volt számunkra a számítástechnika-terem kialakítása, felszerelése és folyamatos korszerűsítése. Jelenleg 67 m² alapterületen, 26 munkaállomásos szaktanteremben minden tanuló önállóan, hálózatra kötött gépeken dolgozhat. Csatlakoztunk a Sulinet programhoz is. A hatosztályos gimnáziumi képzés keretében fel tudjuk készíteni tanítványainkat az ECDL vizsgára, mely EU-konform számítógép-felhasználói jogosítványt ad. Fontosnak tartottuk, hogy az ismeretszerzés és a művelődés hagyományos eszközeit – így

a könyvtárat – is fejlesszük. A külön olvasóterem kialakításával 123 m²-re nőtt a könyvtár alapterülete. A könyvtár egyben médiatár is lett, ahol TV, videó, CD-lejátszó, internet-hozzáférés áll a használók rendelkezésére.

Büszkék vagyunk az élősarkunkra! A papagájok, kanárik, pintyek, kacagó gerlek mellett hörcsögök, tengerimalacok, halak, botoskák, tücskök és egy gekkó látványa színesíti a földszinti aulát, s szolgál a tanulás forrásul az érdeklődő gyerekeknek.

✠ Szakköreink közül a legkedveltebbek a kisállatvédő-, a képzőművész-, a kézműves-, a néptánc- és a furulyaszakkörök. Sport területén a Góliát foci.

✠ Kiemelt figyelmet fordítottunk tanítványaink játékszükségletének, sportolási igényeinek kielégítésére. Teljesen felújítottuk az udvari játékokat, kicseréltettük a szabadtéri sportpálya kerítését, szabadtéri és tantermi játékokat vásároltunk, bővítettük az iskolai sporteszközök mennyiségét is. Az iskolához csatolt területen újabb sportlétesítmények tervezése kezdődött meg. Kerti bútorok vásárlásával lehetőséget teremtettünk arra, hogy az udvaron a gyerekek szabadidőben leülhessenek, beszélgethessenek, játszhasanak, de ezek a bútorok alkalmasak félcsoporthoz, fakultációs foglalkozások megtartására is.

✠ Iskolai rendezvényeink közül kiemelkedő jelentőségűek a következők: megemlékezünk évente Krúdy Gyula

születésének és halálának évfordulójáról. Kedveltek a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó rendezvények (táncház, műhelyfoglalkozások, Luca napi vásár, karácsonyi hangverseny, adventi ajándékozás). Iskolánk öt éves „szülinapján” hajókirándulás, gulyásparti, számháború; a tíz évesen kerti parti volt az iskola udvarán, majd gálaműsor zárta a napot. Ismétlődnek a Ki Mit Tud? versenyek, a farsang, a Hal-

loween, a Szt. Márton nap...

Hagyomány intézményünkben, hogy évente az iskolanapon vagy a tanévzárón Krúdy Emlékplakettel jutalmazzuk az év legkiválóbb pedagógusát és a legjobb eredményt elért tanulót.

Az iskola alapításának 10. évfordulójától kezdve a tíz éve iskolánkban dolgozók munkáját névre szóló emléktárggyal köszönjük meg.

✠ Az elmúlt években iskolánk focicsapata 96 kupát nyert. * A Környezetvédelmi Minisztérium által meghirdetett Földtani örökségünk című középiskolai pályázaton *Jávor Anita* 10.-es diákunk 1. helyezést ért el (1999), * *Juhász Edina* 11-es szintén 1. lett (2000). Ennek köszönhetően mindkettőjüket – felvételi vizsga nélkül – felvették az Eötvös Loránd Tudományegyetem geológia szakára. * Évek óta részt veszünk különböző mérésekben. A Fővárosi Pedagógiai Intézet négy éve végez a 8. évfolyamon tudásszint-méréseket. 2001-ben 91 iskola kapcsolódott be a vizsgálatba, mely anyanyelvből, matematikából fizikából, kémiából és számítástechnikából vett fel adatokat. E tudásszintmérésen iskolánk a legjobb eredményt érte el.

✠ Három munkatársunk is hozzájárul a könyvek gyarapodásához. *Csók Lászlóné* társszerzője az 1. osztályos *Barkácsolás* tankönyvnek, s kidolgozta a tantárgy időtervét is 1-4. évfolyamra. *Fodor Hilda* az 1-2. osztályos német nyelvtanítás tankönyvét és taneszközeit készítette el. Reméljük, lesz olyan pályázat, amely segítségünkre lesz a kiadásukban. *Kiss Ákos* számos

szépirodalmi mű és tankönyv illusztrátora.

✠ A kezdetektől a mai napig iskolánkban dolgozó munkatársainkat megbecsüljük. Név szerint: *Csók Lászlóné*, *Csongvai Éva*, *Némethné Molnár Györgyi*, *Pártos Péter*, *Pártos Péterné*, *Pintér Ágnes*, *Réső Nóra*, *Tóthné Boross Ildikó* és *dr. Vámosné Aulechla Anna*.

Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, Budapest

Cím: Budapest, 1203 János u. 4.

Telefon: 1/284-64-00, 1/284-64-02

Fax: 1/284-36-19

E-mail: nlagsuli@freemail.hu

Internet: www.nagylaszlo-bp.sulinet.hu

Alapítás éve: 1981

Iskolatípus: általános iskola és gimnázium

Igazgató: Fekete Lászlóné

Fenntartó: Budapest Székesfőváros Főpolgármesteri Hivatala

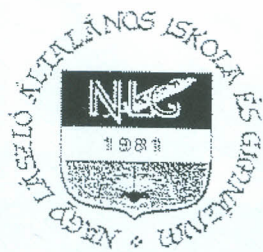
Osztályok száma: 39 ÉKP-s osztályok száma: 5

Tanulók száma: 1020 ÉKP-s tanulók száma: 135

Pedagógusok száma: 81 ÉKP-s pedagógusok száma: 11

Nem pedagógus munkatársak száma: 33 fő

✠ Éppen 20 éves az iskolánk, Budapest XX. kerületében, Pesterzsébet központjában. A főváros egész területéről, és a környező településekről is veszünk fel gyerekeket intézményünkbe. Már tíz éve általános iskolás, nyolcosztályos és négyosztályos gimnáziumi tanulók tanulnak együtt.

„Értelem, nemcsak magadban,
hanem a nagy sokaságban, ki-
virágzásodat lássam...”
(Nagy László)

✠ Az iskolaalapításunkat követő évtől, 1982-től alkalmazzuk az ÉKP-t. Bevezetése dr. Babos Károlyné, az iskola volt igazgatónöje nevéhez fűződik, első sikeres tanítója Kovács Rózsa volt. Kezdetben a 8. osztály végéig alkalmazzuk a programot. Az ÉKP-nak tantestületünk pedagógusai közül többen elkötelezett hívei voltak, és maradtak is. Nem egy közülük az egykori törökbálinti kísérleti iskolában, az ÉKP Központjában folytatta tevékenységét. Az alternatív program innovációs feladataiból 1986 óta iskolánk jelenlegi igazgatója, Fekete Lászlóné is jelentős részt vállalt. 1999 szeptemberétől az ÉKP közvetlen gondozója Szita Istvánné igazgatóhelyettes.

✠ Iskolánk arculata – alig néhány évvel az alapítást követően – megváltozott: 1985-től a négyosztályos gimnáziumi képzés is a feladata lett. Így nehéz volt megszervezni az ÉKP felső tagozatra is kiterjesztett oktatását. 1991-ben szerveződött és indult nyolcosztályos

gimnáziumunk, mely később intézményünk egészének jellegét meghatározta. A továbbiakban tehát a 10-14 éves korú tehetséges tanulók számára az ÉKP-s tevékenységek közül csak néhányat tartottunk meg. Így ma az alsó tagozat osztályai tanulnak az ÉKP program szerint. Évek óta többszörös túljelentkezés van iskolánk-

ba. A szülők gyakran azért kérik az ÉKP-s, iskolaotthonos osztályt, mert meggyőződésük, hogy az ÉKP kínálta sokféleség alkalmasabbá teszi gyerekeiket a kiscsillag életre. Az alsó tagozaton végzett tanulóink 60%-a nyolcosztályos gimnáziumunkban folytatja tanulmányait.

✠ Valamennyi tagozatunk kínál egyedit, sajátosat. Az általános iskola alsó tagozatán az ÉKP-ban önálló tantárgyként szerepelnek a bábozás, a színjátás, a néptánc, a néprajz és az idegen nyelv tanítása. Az egész napos – iskolaotthonos – rendszerben a szabadidős tevékenységek közül sokféle szabadon választott foglalkozáson vehetnek részt a gyerekek (pl. tehetséglevelő szakörön, felzárkóztatáson, és van furulyázás, úszásoktatás, labdarúgás, fantázia-aerobic, sakk stb.). Sokféle idegen nyelv közül választhatnak a diákok: angol, német, francia, latin, olasz, orosz. Az általános iskola alsó tagozatán jelenleg az angol és a német nyelvet tanítjuk heti

2 órában, a felső tagozaton heti 3-3 órában biztosítjuk a nyelvtanulást csoportbontásban. A gimnáziumi osztályokban természetesen választhatnak második idegen nyelvet is. A nagyobbak szakkörei közül a legegységibb a *természetjáró és honismereti szakkör*, amely utódja a hosszú éveken keresztül MMC (Magyar Múzeumok és Cukrászdák) néven ismertté vált, a magyar művelődéstörténet emlékeinek megismerését célul kitűző szakkörnek és az *NLG Menedék*, amely a 11-12. évfolyam diákjainak a demokratikus intézményrendszerrel, a kultúrált vitatkozás módszereivel és az önismeret kérdéseivel való mélyebb megismerkedéshez nyújt lehetőséget.

A *nyolc évfolyamos gimnázium* a kiemelkedő adottságú fiatalok fejlesztőműhelye. Az alsó tagozatos ÉKP-s tantárgyak, tevékenységek részben itt is folytatódnak (pl. a *néprajz, emelt szintű magyar nyelv és irodalom, emelt szintű idegen nyelv, második idegen nyelv* oktatása, *csillagászat és kóruséneklés*). Négy évfolyamos gimnáziumunk lehetőséget nyújt a hagyományos gimnáziumi képzésen túl az *idegen nyelv, a biológia, a környezetvédelem és a társadalomtudományok* szakirányain való kiteljesedésre.

☒ A Fővárosi Önkormányzat – mint fenntartó – gondoskodik tárgyi feltételeink megteremtéséről. Folyamatosan és jelentős mértékben áldozunk arra, hogy az *eszközaink* alkalmassá váljanak az *idegen nyelvek, a kézművesség, a természettudományok* vagy éppen az *informatika* korszerű oktatására. Az

internet használata diákjaink körében ma már mindennapos. Könyvtárunk gazdag állománnyal, fokozatosan bővülő médiatárral, *Nagy László gyűjteménnyel* rendelkezik. A néprajz, a kézművesség, a fizika és a kémia hatékony tanításához jól felszerelt szaktanterem áll rendelkezésre. A rendszeres sportolást a kiépített sportudvaron és csaknem sportsarnok méretű tornatermünkben tudjuk biztosítani diákjainknak.

☒ Iskolánk pedagógusai a *képességek fejlesztése, a tanulásirányítás és az értékközvetítés* terén igényesek. Jól képzett, sok többdiplomás tanárral büszkélkedő nevelőtestületünkben komoly tapasztalat halmozódott fel a különböző iskolatípusba járó, különböző életkorú tanulókkal való eredményes foglalkozás terén. Mind tanítóink, mind tanáraink körében folyamatos az állandó továbbképzés, illetve önképzés. Kiemelt célunk az *általános műveltség, a konstruktív életvezetés megalapozása*.

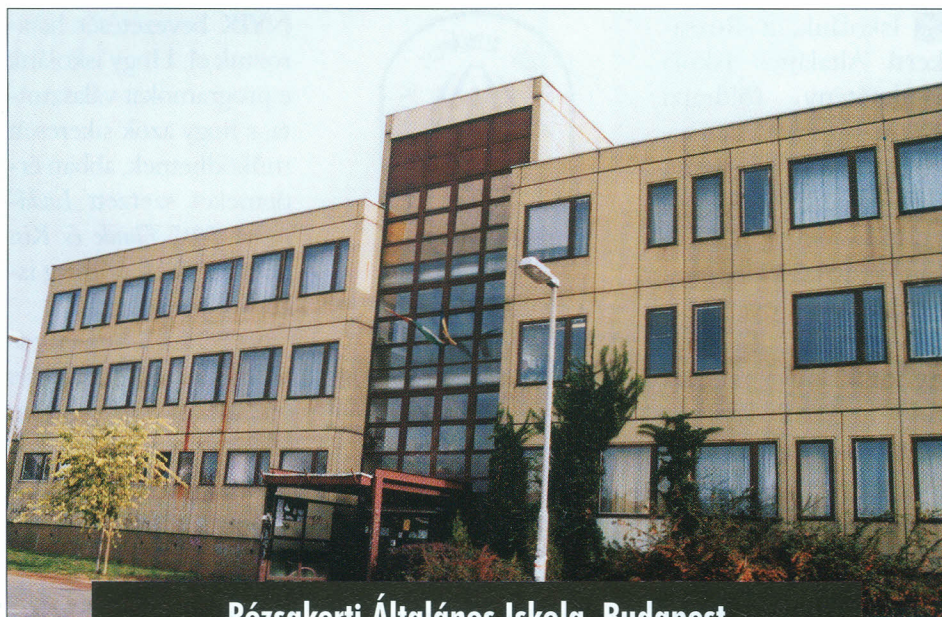
☒ Hagyományaink jó része ugyancsak alkalmas a tehetség, a képesség kibontakoztatására, ezekbe könnyen bevonhatók a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek is. Ilyenek pl. a kis elsősök megajándékozása, a leendő kilencedikesek honismereti és természetjáró gólyatábora, a gólyabál, a szalagavató ünnepségek és bál, a ballagások, a jeles napokhoz kötődő műsorok és más rendezvények). Legkiemelkedőbb a *Nagy László Hét*, annak zárónapja a fordított nap, a diák-

✠ Az iskola korábbi tanítványa volt *Lattmann Béla* dzsesszzenész és főiskolai tanár, *Juhász Tibor* (ma az USA lézerfizikus kutatója), *dr. Kovács Attila* (ma az USA idegsejtkutatója) és *dr. Zsembery Ákos* kutatóorvos (USA). Rendszeresen publikáló, könyvet kiadó szakember *dr. Csapó Csaba* történész, egyetemi docens, *dr. Pintér Márta* színháztörténet- és diákszínjátszástkutató, *Bauer Norbert* biológus, flórakutató. A művészeti életben hívta fel magára a figyelmet *Sasvári Anna* textiltervező, *Palkó Dóra* és *Eszter* (népdaléneklési versenyek győztese), *Turjai Rita* (a Rádiózenekar fuvolistája), *Szöllősi Adrienn* műfordító (norvég és német nyelvterületen), tanítóként visszatért tanítványunk, *Molnár Klára* a főiskolai hallgatók mesemondó versenyének országos győztese lett 1996-ban.

✠ Az intézmény életében *Salamon Imre* néptanító, kántortanító-igazgató az 1920-40-es évek meghatározó személyisége volt, aki a település népművelési hagyományait alakította ki. *Román Sándorné Pro Urbe Díjas* néptanító is ebben a korszakban kezdte pályafutását. *Palkó Pál* igazgató-szakfelügye-

lő, *Szalcinger Emil* igazgató, a zenei tagozat létrehozója, *Keszthelyi István* igazgató, az iskola jelentős fejlesztője már a szocialista évtizedek kimagasló személyiségei. *Szöllősi Mihályné* igazgató többek között a NYIK-program bevezetőjeként írta be nevét az iskolatörténetbe, *Dankó József* taneszközfejlesztőnk publikációival is hírt ad rólunk, *Kovács Lajos* igazgató, az ÉKP bevezetője, ifjúsági író, helytörténeti kutató. *Gordosné Végh Éva* festőművész folyamatosan kiállító művésztanár, *Tóthné Lukács Mária* Aranykatedra díjas énektanár, kórusvezető, az esztergomi *Monteverdi Kamarakórus* állandó tagja. Az ő munkájának kiváló továbbfejlesztését végzi a felső tagozaton *Kovácsné Földi Krisztina* énektanár, karvezető. Pedagógusközösségünk meghatározó személyisége *Mucha Erzsébet*, a tanácsos címmel elismert *Ujvárosi Józsefné* munkaközösség-vezetők. Szakmai fejlődésünk egyik garanciája, hogy a szakirányú, szakvizsgához kötött továbbképzések konzultációs központjaként 5 nevelőnket is koláztuk be a Veszprémi Egyetem kurzusaira.

Rózsakerti Általános Iskola, Budapest

Cím: 1223 Budapest, Rákóczi utca 16.

Telefon/fax: 1/362-60-24

E - mail: rozsakertisk.@freemail.hu

Internet: www.hawk.hu/rozsaisk

Alapítás éve: 1980

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Nagyné Bitter Ilona

Fenntartó: Budapest XXII. Kerület Önkormányzat

Osztályok száma: 15

Tanulók száma: 295

Pedagógusok száma: 25

Nem pedagógus munkatársak száma: 13

A teljes iskolában az ÉKP szerint folyik a tanítás.

✠ Iskolánk, a Rózsakerti Általános Iskola Budatétény földrajzi szempontból kellemes, zöldövezeti területén helyezkedik el, egy – belső terekkel kialakított – kis lakótelep és a családi házas övezet találkozásánál. 1980-ban nyitotta meg kapuit, mint 11. sz. Általános Iskola, Szabó Pál vezetésével, aki az első négy évben kialakította az intézmény működési rendjét, s az iskolát ma is meghatározó gyermek-szerető, meleg légkört.

2000-ben adtuk ki jubileumi évkönyvünket.

Ekkor ünnepelte 20 éves fennállását az iskola. S máris elmondhatjuk, hogy van már olyan pedagógus munkatársunk – dr. Zsömbölyné Németh Andrea, – aki ebből az általános iskolából indult el, s most fiatal pedagógusként tanítani jött vissza régi iskolájába. Talán mások is követik majd... Az alapítók közül ma is iskolánkban dolgozik Dálnokiné Lakatos Ildikó, Szautner Krisztina és Tompa Katalin.

✠ Az 1989/90-es tanévtől kezdődően – kerületünkben mindmáig egyedülállóként – az *Értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia* szerint végezzük nevelő-oktató munkánkat. Ezt megelőzően a '80-as évek végén – a tantestület innovatív hajlandóságának bizonyítékeként a

Gyerekközpontú, szeretetteljes, értékeket közvetítő, személyiséget és képességeket fejlesztő iskola megvalósítására törekszünk. Szeretnénk, ha a belső rend, a munkához való viszony, az emberi kapcsolatalakítás, az akaraterő, a tudásvágy, az önfegyelem és a helyes önértékelés kialakulásában fontos segítséget adnánk diákjainknak.

NYIK bevezetését határoztuk el. Hogy iskolánk e programokat választotta, s hogy azok sikeresen működhetnek, abban érdemeket szerzett Ladányiné Sütő Tünde és Kiss Pálné, akik mindmáig iskolánk pedagógusai.

Nevelési programunkkal a kultúra teljes rendszerére építve olyan tevékenységi és működési formákat választunk, amelyek lekötik a tanulókat, komfortérzetüket és teljesítményüket fokozzák, tágitják érdeklődésüket. Figyelünk arra, hogy a gyerekek motiváltságát min-

dig biztosítsuk, őket tiszteletben tartva magatartási kultúrájukat tapintatosan alakító nevelési módszereket alkalmazzunk. Törekszünk a *szociális hátrányok enyhítésére* éppúgy, mint a *tehetségek fejlesztésére*. A családi nevelésre támaszkodva, azt erősítve, a gyermekek számára meghitt légkört, rendezett környezetet biztosítva valósítjuk meg céljainkat. Munkánkat nagyban segíti az 1991 óta működő *Rózsakertért Alapítvány*, az iskolaszék és a szülői munkaközösség.

✠ Az ÉKP sajátos tantárgyi rendszere vonzóvá tette iskolánkat a kerületben és azon túl is. Két idegen nyelvet oktatunk – 2. osztálytól *angolt*, 4. osztálytól *németet* –, továbbá *számítástechnikát*

4. osztálytól. A művészeti nevelésre, sportra és a szabadidő kulturált eltöltésére is nagy hangsúlyt fektettünk. Néptánc- és színjátszó csoportjaink rendszeresen fellépnek kerületi és fővárosi rendezvényeken: a borfesztiválon, a Campona napokon, a Vigadónál és a Vörösmarty téren.

✠ „Diákjaik a kerületi versenyeken, tantárgyi összemérésekben első, második helyezéseket érnek el rendszeresen. Az önkormányzat által megrendelt tudásmérésekben is nagyon jó eredmények vannak. Az első ÉKP-s osztályok már végeztek, s a visszatért diákoktól csupa jó visszajelzés érkezik: hálásak, úgy gondolják, sokat tanultak az általános iskolában. Az iskolában rendezett, nyugodt légkör uralkodik. Esztétikus, tiszta, kellemes környezetben tanulnak a gyerekek. Munkakultúrájuk jó, érintkezésük kulturált. Úgy ítélem meg, hogy a lehetőségekhez képest a maximumot 'hozzák ki' az iskolából.” Mindezeket 1999 májusában, Szabó Tilda, az ÉKP Központ szakértője foglalta össze az általa összegyűjtött adatok, személyes megfigyelések, és az iskolában szerzett tapasztalatok alapján.

✠ Iskolánk tízezer kötetes könyvtárral rendelkezik, amit a szakértő NYIK-es pedagógusok irányításával gyakran látogatnak diákjaink. Az önművelési technikák elsajátításának legfontosabb tere ez az iskolában. S ugyanennyire kihasználjuk a *multimédia használatra* alkalmas számítógépes termünket is.

Magunkénak tarthatjuk a kerület leg-

nagyobb tornatermét és sportudvarát. Tornászaink évek óta a legjobbak a kerületben, de úszásban, futásban, sakkozásban és labdarúgásban is nagyon jó eredményeket mutatnak fel tanulóink. Eredményeikhez biztonságos háttérrel kínál Isó Jolán és Csonka Gábor munkatársaink szakszerű felkészítő munkája.

✠ Igen változatos és gazdag hagyományokkal büszkélkedhetünk. Pl. huszonkét éves iskolánkba szép számmal járatták gyermekeiket volt tanítványaink. Hozzánk szeptemberben mindig ismerősként érkeznek a kis elsősök, mert tudják, hogy a tanulás mellett sok érdekes dolgot is csinálhatnak majd. Óvodásként már átélték a rózsakertis játszóházak izgalmain. Minden évben az adventi koszorú fénye mellett várjuk a lucázást, a betlehement, a karácsonyi hangversenyt. Tavasszal a lakótelepen és az óvodákban Gergely-járára indulnak gyerekeink, amit nemsokára követ a kiszebáb elégetése, a tojásfestés, majd a zöldágjárás. Az egész éves munka megkoronázásaként rendezzük meg évek óta a *Képes vagyok rá...!* gálát, amelyen minden csoport bemutathatja, hogy az év során milyen újabb képességekre tett szert néptáncból, furulyázásból, bábozásból, tornászásból...

✠ Tantestületünkben ketten is elnyerték már a kerület által adományozott *Év Pedagógusa* címet és a Mihalik Sándor Emlékplakettet: Ladányiné Süttő Tünde (1995) és Princz Szilvia (1999).

Csonka Gábor a Sport 22 díjat kapta 2002-ben.

Az 1992-ben alapított *Év tanulója* címet kapta eddig Makó Judit, Králik Bernadett, Nagy Eszter, Gurubi Ádám, Cziráj Nóra, Kelemen Ildikó és Juhász Anikó. Ők ma már felsőoktatási intézményekben vagy középiskolákban tanulnak.

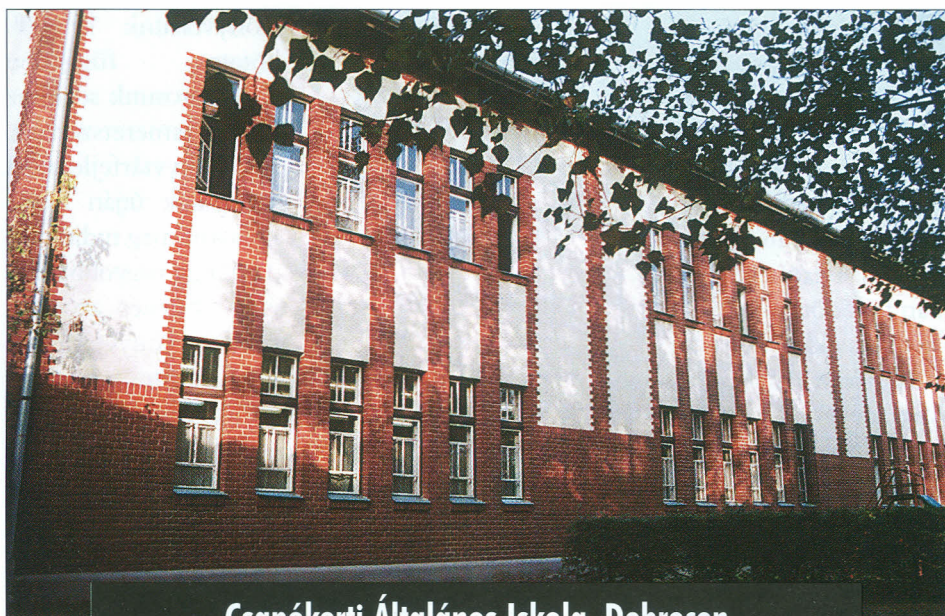
☒ Gyermekeink tudásának gazdagságát, képességeik sokoldalúságát a versenyeken elért eredmények is igazol-

ják. Tanítványaink évek óta az elsők között végeznek a kerületi tanulmányi versenyeken. (a Kazinczy szépíróverseny, a Zrínyi Ilona matematika, a Simonyi Zsigmond helyesírási, a könyvtárhasználati, a Herman Ottó biológia, a Teleki Pál földrajz, a Föld Napja és az angol versenyeken). Sporteredményeink miatt odafigyelnek ránk a kerületben atlétika, torna, asztalitenisz, grundbirkózás, úszás és sakk sportágakban.

Büszkék vagyunk azokra a tanítványainkra, akik budapesti vagy országos szintű versenyeken értek el eredményeket. Rájuk: * 5-8-os lány csapat, Diákolimpia, torna: budapesti 4. hely (1996), * fiú csapat, 3. hely (1998) * Kállai Levente, Fóti ÉKP-s vers- és prózamondó verseny 1. hely (1996) * Sárközi Anikó, vers: 1. hely (1997) * Ivanov Bence, Országos Zrínyi Ilona matematika verseny: 3. hely (1996) * Lány csapat, Diákolimpia, sakk: budapesti 3. hely (1998) * Felső tagozatos haladó csoport, Magyar Milleniumi Néptáncfesztivál: 1. hely (1999), Csallókató Országos Néptánc verseny: 2. hely (2000) * Tarcsai András, Budapesti helyesíróverseny (2000) * Fazekas Csilla, Mészáros Enikő, Pfszter Szilvia, Simon Barbara, Pest-Buda Petőfije verseny: budapesti 4. hely (2001) * Vörös Ferenc, Diák olimpia, mezei futás: budapesti 3. hely (2001) * Stöckler Ingrid, Lósport díjugratás: országos ifjúsági válogatott tag (2001).

Csapókerti Általános Iskola, Debrecen

Cím: 4033 Debrecen, Jánosi u. 86

Telefon: 52/412-571, 52/535-240

Fax: 06/52/412-571

Alapítás éve: 1896

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Kovács Tiborné

Fenntartó: Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata

Osztályok száma: 29 ÉKP-s: osztályok száma: 8

Tanulók száma: 634 ÉKP-s tanulók száma: 185

Pedagógusok száma: 54 ÉKP-s pedagógusok száma: 35

Nem pedagógus munkatársak száma: 17

☒ Iskolánk, a Csapókerti Általános Iskola Debrecen város északkeleti részén helyezkedik el. A Csapókertben 1896-ban egy két tanteremes iskolában kezdődött el a tanítás. 1948-ban fejlődött nyolcosztályossá, s ekkor vette fel a Csapókerti Általános Iskola nevet. A 100 éves múltjából következik,

hogy épületei – a bővítések miatt – elég változatos képet mutatnak. A főépület mellett, amely a Klebelsberg-iskolák jellegzetes stílusát viseli magán, megtalálható a modern betonelemes épületszárny is, amelyben a tornaterem és három új tanterem kapott helyet. Tornatermünk, mely 1975-ben épült, mára már kicsinek bizonyult, az alsó tagozatos osztályok sajnos már csak ritkán jutnak be testnevelésórákra.

Az iskola vezetői mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a régi épületekben helyet foglaló osztálytermeket is a mai követelményeknek és elvárásoknak megfelelően lássák el eszközökkel, szolgáltatásokkal. Folyamatosan fejlesztjük számítógépparkunkat, hiszen nagy az igény diákjaink körében az informatika elsajátítására. A 13 számítógépet magába foglaló számítógép-teremben három pedagógus irányításával folyik az oktatás. Most van folyamatban bekapcsolódásunk az internet-hálózatba, s ezzel tanulóink régi vágyát teljesíthetjük.

*„Jó szóval oktasd,
játszani is engeddd
szép, komoly fiadat!”
(József Attila)*

Könyvtárunk 19 000 kötetes, független könyvtárosunk segíti az önálló ismeretszerzést. A könyvtárfejlesztést pályázatok útján folyamatosan meg tudjuk oldani. Egy nagyobb mértékű bővítés azonban mind a könyvtárhelyiségre, mind az állományra ráférne.

☒ Iskolánk elsőként kezdte el a tagozatos szintű ének tanítását. 1960. április 25-én Kodály Zoltán is ellátogatott intézményünkbe. Zene tagozatos iskolánk 1973 óta nyelvi tagozatossá alakult, ekkor szűnt meg a tagozatos szintű ének-tanítás. 1985-ben indítottuk a NYIK programot Sal Béláné igazgatónő és Lupsán Andrásné tanítónő vezetésével, 1989-től az ÉKP-t. Az 1996-os tanévtől első osztályaink egyikében emelt óraszámú matematikát és informatikai ismereteket vezettünk be, ez készíti elő az 5. osztályos emelt óraszámú matematikaoktatást. 1999 óta az ENSZ támogatásával nem magyar anyanyelvű, menekült afgán, jugoszláv, román, szerb és kínai gyerekeket oktatunk speciális osztályban. 2000-től kezdve egy-egy osztályban az egészséges életmódra nevelés került előtérbe. Ezért bevezettük az egészségtan tantárgyat. Ugyanettől az évtől gazdagodtunk a Dombostanyai Általános Iskolával mint tagiskolával.

☒ Az ÉKP-t mint alternatív programot tehát 12 évvel ezelőtt kezdtük el a tantestület döntése alapján. Mivel iskolánk alsós nevelői közül *Lupsán Andrásné* és *Mányák Jánosné* évek óta a NYIK program szerint tanítottak, ennek értékeit megismerve választottuk az ÉKP-t. Ekkor az iskolát már *Kovács Tiborné* irányította. Az ÉKP bevezetésével járó pedagógiai munkában először *Kovács Tiborné*, *Lupsán Andrásné*, *Mányák Jánosné*, *Oláh Sándorné*, *Bardócziné Weinémer Éva*, *Erdei Zoltánné* vettek részt; majd később csatlakoztak: *Machlik Jánosné*, *Bukholczné Főző Sarolta*, *Oláh Erika*, *Molnár Andorné*. Jelenleg már 35 tanító, tanár dolgozik az ÉKP pedagógiája szerint.

☒ Eleinte nehézséget okozott a nagy mennyiségű tananyag és a pedagógusoktól a szokásosnál több időt igénylő felkészülés. Kezdetben nem ismertük az új tankönyveket sem. Ebben a időszakban sok segítséget kaptunk a más ÉKP-s iskolákban tanító kollégáktól (a nyíradonyi, a polgári, a debreceni Petőfi Sándor Általános Iskola, a Bolyai János Általános Iskola és a Böszörményi úti Általános Iskola ÉKP-s munkatársaitól). Támogatást biztosítottak iskolánk vezetői is, és azok az új ismeretekre fogékony szülők úgyszintén, akik már ismerték és becsülték a NYIK programot.

Nagyon jók és magas szintűek voltak a szakmai továbbképzések, sokat tanultunk egymástól is. Lelkesítő, új lendületet adó periódus volt ez iskolánk életében. Következményeként a

pedagógiai kultúra eredményeit ma is élvezzük. Azt gondoljuk, hogy ennek köszönhetően is igen jók a továbbtanulási mutatóink, s volt tanítványaink megállják helyüket új iskolájukban, amit – úgy véljük – szintén az ÉKP pedagógiájának köszönhetünk.

☒ Az utóbbi években végzett kiemelkedő pedagógiai munkánkért 2001. január 19-én az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság 2000. évi *Menedékdíját* kaptuk meg. 2001. június 21-én a *Debrecen Város Közoktatásáért* kitüntető címet vehette át iskolánk igazgatónője és nevelőtestületünk.

☒ Az alsó tagozatosok tantárgycsoportos, a felső tagozatosok szaktanári oktatásban részesülnek. Csoportbonthatásban tanítjuk a nyelvet és az informatikát, az ÉKP-s osztályokban a bábozást, a néptáncot és az ének-furulyázást is. Iskolánk nyelvtagozatos, és valamennyi osztályában az angol, német és francia nyelvek közül választhatnak tanulónk. Nyelvtagozatos osztályaink minden évfolyamon az ÉKP-s osztályok, ahol az óraszámot még két nyelvórával megemeltük.

☒ A tanítási órákon túl tehetséggondozó foglalkozásokat tartunk matematikából, magyar nyelvből és idegen nyelvekből. Kicsik és nagyok látogathatják szakköreinket. Járhatnak énekkarra, furulyázni, kézműveskedni, sportkörre, ezen túl rajz, anyagismeret, honismeret, informatika, néptánc, mazzorett, modern tánc, matematika, környezetvédelmi és nyelvi szakkörök

közül is választhatnak. A testnevelés órákon kívül lehetőség van sporttevékenységre, gyógytestnevelésben való részvételre és a Csapókerti Diák- és Tömegsport Egyesület keretén belül rendszeres edzési lehetőségekre.

✠ Műveltségi vetélkedőt rendezünk minden évben megyénk iskolái számára. Ezen az évente megrendezendő vetélkedőn műveltségi csapatversenyre, vers- és prózamondó versenyre, német, angol és francia nyelvű dramatikus színjátszók találkozója hívjuk

meg a 2-4. és az 5-8.-os diákokat. Az évente megrendezett vers- és prózamondó versenyre a területünkön lévő óvodák nagycsoportosait is vendégül látjuk. Tanév végén hangulatos színpadi műsorral szórakoztatjuk a szülőket, *Ilyenek vagyunk* címmel az alsó tagozatos és *Amatőrök a deszkán* címmel a felsős diákok adnak műsort. Az ÉKP-s osztályok részére egész évben tartó házi pontgyűjtő versenyt rendezünk *Miénk a tudás* címmel. Minden év májusában erdei iskolai táborokat szervezünk.

Tanítványaink legkiemelkedőbb sikerei: * 1998-ban országos francia nyelvi versenyen a 8. b) osztály 1. helyezést, *Szabó Zsuzsa* 3. helyezést ért el. *Dr. Lóki Józsefné* készítette fel őket. * Az 1998/99-es tanévben történelemből rendezett országos versenyen *Egeresi Zoltán* 4. helyezést ért el, a felkészülésben neki is *dr. Lóki Józsefné* segített. * Magyar nyelvi helyesírási versenyen *Szilágyi Bernadett* 1. helyezést az 1997/98-as tanévben. * Megyei szavalóversenyen *Barta Dóra* 1. helyezést az 1996/97-es tanévben. Felkészítő tanárunk *Erdei Zoltánné* volt. * A 2001/2002-es tanévben *Szilágyi Márk* 6. a osztályos tanuló kimagasló tanulmányi eredményéért elnyerte az Igazságügyi Minisztérium ösztöndíját.

✠ Iskolánk vendégei voltak: * *Kodály Zoltán* * *Stefan Berglund*, az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság nagykövete * *Thomas B. Robertson*, az Amerika Egyesült Államok Nagykövetségének Tanácsosa * a *CNN Televízió* * *Zsolnai József*, a NYIK és az ÉKP program megalkotója, * *dr. Pósn László* országgyűlési képviselő.

✠ Iskolánk 1996-ban ünnepelte fennállásának 100 éves évfordulóját. Ebből következik, hogy intézményünk múltja, története sokszínű, s a száz év alatt számos változást élt meg. Mindig megtudta azonban őrizni sajátosságait és stabilitását. A város iskolái között, s a Csapókert életében is meghatározó szerepet tudott betölteni.

Zrínyi Ilona Általános Iskola, Dombóvár

Cím: 7200 Dombóvár, Szabadság u. 27.

Telefon: 74/465-323

Fax: 74/465-727

Alapítás éve: 1903

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Somogyvári László

Fenntartó: Dombóvár Város Önkormányzata

Osztályok száma: 21

ÉKP-s osztály : 4

NYIK-es osztály: 5

Tanulók száma: 485

ÉKP-s tanuló: 99

NYIK-es tanuló: 139

Pedagógusok száma: 50

ÉKP-s pedagógus: 10

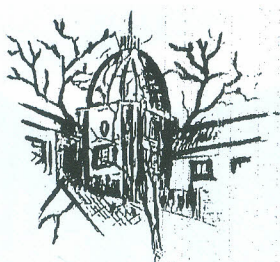
NYIK-es pedagógus: 6

Nem pedagógus munkatársak száma: 18

✠ A Zrínyi Ilona Általános Iskola a város legrégebbi iskolája, 99 éves múlttal rendelkezik. Az 1900-as években a lakosság szaporodásával szükségessé vált egy új iskola építése Dombóváron. Schell János dombóvári építőmester vezetésével 1903-ban elkészült az öt tantermes iskola, és még ez év őszén megkezdődött az oktatás (az akkor Eszterházy) a mai Szabadság utcai épületben. Az iskola első igazgatója Gyenis Antal volt.

1913-tól 1929-ig az iskola épületében kapott helyet a gimnázium, a népiskola csak a jelenlegi gimnázium felépülése után térhetett vissza az eredeti helyére. A második világháború idején rövid ideig kórházat rendeztek be itt, majd 1945 után ismét elkezdődött a tanítás.

1946 szeptemberétől mint Állami Általános Leányiskola működött Söllei József igazgatása alatt. Az iskola 1954-ben vette fel a Zrínyi Ilona nevet. 1958 májusában megszűnt leányiskola jellege. Szervezetileg intézményünkhöz tartozott két tagiskola, Kapospula és Attala a '90-es évek közepéig. Az alapítás 90. évfordulójára elkészült iskolánk új tornaterme, melyet 2002 szeptemberében adtak át.

„Az iskola dolga, hogy megtanítsa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

(Szent-Györgyi Albert)

✠ Az ÉKP 12 éve működik iskolánkban. Somogyvári László igazgató irányításával 1988 szeptemberében vezettük be. Az első pedagógusok, akik vállalták a megtanulását: Somogyvári László, Kövágóné Csizmadia Anna, Szüics Antalné, Mohai Tamásné, Magyarné Németh Ágnes, Fehérviziné Popity Katalin, Majorosné Gyurkovics Edit és dr. Berkl Jánosné. A szülők, gyermekek szeretik, eredményesnek tartják, igénylik az ÉKP-t. Az eredményességre néhány argumentum: a város nyolcosztályos

gimnáziumába – iskolánkból – felvett gyerekek többsége az ÉKP-s osztályokból került ki. 1996 és 2000 között: 12, 5, 8, 7, 1, 9 diákunk folytatta tanulmányait a nyolcosztályos gimnáziumban. A versenyeredmények alapján a nyolc osztályos gimnáziumba felvett tanulók közül jelentős számban vannak, akik felvételi nélkül, versenyeken elért eredményeik alapján jutottak be a középiskolába. Az iskolánkból a nyolcadik osztály után középiskolában továbbtanuló gyerekek között jóval több az ÉKP-s osztályokból kikerülő gyerek, mint a hagyományos program szerint tanuló.

✠ Iskolánkban 1982-től emelt szintű nyelvoktatás folyt. Helyette 1999 szept-

temberétől fokozatosan a *kisebbségi német nyelvoktatás* lépett heti 5 órában, s egy órát fordítunk a nemzetiségi hagyományok ápolására. A kisebbségi német nyelvoktatás azóta keresett oktatási formává vált. Ennek az oktatási formának jelentős a nevelő ereje, a nemzetiségi hagyományok és kultúra ápolása óraszám a még hatékonyabb képzést teszi lehetővé.

A matematika-informatika emelt szintű oktatást a 4. osztálytól kezdve biztosítottuk kétéves alapozó előkészítés után. A bátaszéki Matematikaersenyen évek óta szerzünk dobogós helyeket. Az informatika oktatását már az alsó tagozatban megkezdjük.

✠ Sajátos tárgyaink, szakköreink, tevékenységeink: *néptánc, kerámiázás, virágkötészet, színjátás, báb, nemzetiségi német nyelv, újságírás és -szerkesztés, Nemzeti Atlétikai Program (NAP)*. * *A kerámiázásról: felsőfokú fazekas szakoktatói végzettséggel rendelkező pedagógus irányításával, régebben a környezet- és vizuális kultúra (KVK) keretében, ma szakkör formájában hurkafelrakásos, laptechnikával, öntéssel készítenek tárgyakat, melyeket saját kimenetében égetnek ki.* * *Virágkötészet: A KVK keretében megalapozott virágrendezés tanítását az 5. évfolyamtól virágkötészet fakultáció, szakkör keretében folytatjuk tovább. Jeles és ünnepnapokhoz kapcsolódóan élő, száraz, préselt növényekből, termésekből készítettünk színvonalas kompozíciókat, pl.: Florentinkosarat, fali és asztaldíszeket, adventi koszorúkat, ajtó-,*

asztal és ablakdíszeket. Az iskolai rendezvényekre asztaldíszeket, nyugdíjas pedagógusoknak ajándékot készítettek virágkötőink. * *Néptánc: Az 1-4 évfolyamon az ÉKP-ban tanult néptáncot a felső tagozat osztályaiban szakkör keretében folytatjuk tovább. A néptáncot a német nemzetiségi nyelvet tanuló csoportjainknál a nemzetiségi hagyományápolás részeként is oktatjuk.* * *Újságírás: Iskolaújság, majd ZIMA (Zrínyi Ilona Általános Iskola Magazinja) néven 15 éve szakkörön írják és szerkesztik tanulóink az iskolánk életét bemutató kiadványt.* * *Hagyományápolás: A hagyományörzés a nevelő-oktató munkát segítő tanórán kívüli tevékenység szerves része.*

✠ *A felzárkóztató programjaink között a részképesség problémákkal küzdő dislexia prevenció programot igen sikeresnek tartjuk. Célunk a dislexia kialakulásának megelőzése speciális, jóváhagyott módszerekkel, eljárásokkal. Büszkén vállaljuk a város egészére kiterjedő feladatellátást. A 2. évfolyamon többségében zökkenőmentesen folytatják a város bármely osztályában tanulmányaikat a résztvevők.*

Mindezek mellett heti hat órában végezzük a cigány tanulók *speciális felzárkóztatását*. Intézményünk felvállalta a *tanköteles koron túli* személyek részére az *alapfokú iskolai végzettség* megszerzésének lehetőségét, levelező munkarend szerint. Ennek a városra és környékére kiterjedő felnőtt képzésnek a keretében évente 8-10 tanuló végzi el az általános iskola 8. évfolyamát.

✠ Diákjaink kiemelkedő eredményei: * A Kazinczy szépkiejtési verseny területi döntőjében 3. helyezett *Tóth Erika* lett 1996-ban. * *Fenyvesi Kata* 1997-ben Kazinczy-díjat nyert. * Az ÉKP-s iskolák Benedek Elek mesemondó versenyén Pécssett *Bihary Árpád* és *Hörnyéki Gergő* 1997-ben különdíjas lett. * 1998-ban *Riba Klára* 2. helyezést ért el. * A Zrínyi Ilona Országos matematika versenyen iskolánk csapata lett az 1. 1999-ben. * Ugyanebben az évben a XXIX. Országos Kalmár László matematika versenyen *Szatmáry Bence* megyei 1., *Horváth Máté* 2. helyezett lett. * 2000-ben a bátaszéki Matematikaverseny 1-3. helyezettje *Embersits Emese*, *Horváth Máté*, *Kövéc Tamás* volt. * *Pálfi Dávid* 3.-os tanuló a XIII. Országos Bátaszéki Matematikaverseny 1. helyezettje. * 1996-ban és '97-ben *Klézli László* az asztalitenisz Megyei Diákolimpia 1. helyezettje volt. * 2000-ben *Kocsis Kitti* volt a megyei verseny győztese. 1998-ban az Országos Kismaraton Szövetség versenyén iskolánk a 3. helyezést szerezte meg. * A *Ráday Mihály* fővédnökségével a Budapesti Városszépítő Egyesület által kiírt Környezetvédelmi pályázat 1-2-3. helyezését iskolánk érte el.

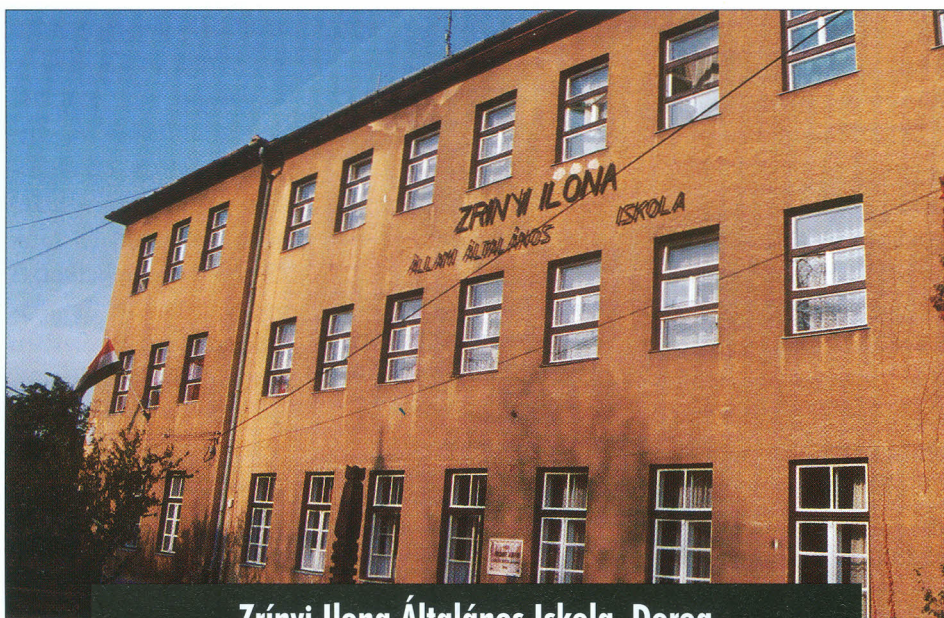

✠ Az iskola évtizedeken keresztül kialakult hagyományainak ápolása, új hagyományok megteremtése a nevelési speciális, hatékony eszközei: az évnnyitó ünnepély, Október 23., a Magyar Köztársaság kikiáltásának ünnepe, Március 15., a ballagás, az évvzáró ünnepély. Új, 3 éves hagyomány a Szt. Márton-napi megemlékezés a Nemzetiségi Önkormányzattal együtt, nemzetiségi programmal. A Farsangi karnevál, a Föld Napja, már

10 éve a Zrínyi Ilona Tanulmányi Verseny és a Zrínyis Napok Gála. Sportversenyek, tanulmányi versenyek, zöldnap (az utolsó tanítási nap), a karácsonyi ünnep, az anyák napja, az első osztályosok fogadása, az osztálykirándulások ismétlődnek évről évre.

✠ Iskolánk leghíresebb diákja – amikor az még gimnáziumként működött – *Illyés Gyula* volt.

Zrínyi Ilona Általános Iskola, Dorog

Cím: 2510 Dorog, Bécsi út 45.

Telefon/fax: 33/509 570

E-mail: dzrinyi@elender.hu

Alapítás éve: 1732

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Kovács Lajos

Fenntartó: Dorog Város Önkormányzata

Osztályok száma: 16

Tanulók száma: 388

Pedagógusok száma: 29

Nem pedagógus munkatársak száma: 15

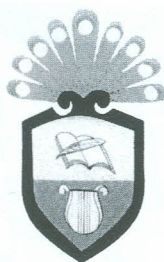
A teljes iskolában az ÉKP szerint folyik a tanítás.

✠ Iskolánkról az egyházi vizitációs jegyzőkönyvek tudósítanak, 1732-ből maradt fenn a legrégebbi írásos adatunk. 1851-től a bányatársaság is hozzájárult az iskola működéséhez. 1928-ig több épületben folyt az oktatás, ekkor mai helyére (eredetileg alapítványi óvoda) költöztetett az intézmény. Az államosítás után kap-

tuk a Zrínyi Ilona Állami Általános Leány Iskola elnevezést. Az épületre két emeletet húztak. 1960-tól ismét koedukált osztályok indultak, 1964-től pedig ének-zene tagozatos általános iskola lettünk.

✠ Az ÉKP-t 1991-ben vezettük be. Ma már az egész iskola a program szerint dolgozik. Az ÉKP bevezetését megelőzően 1985-től a NYIK-es osztályok munkája győzött meg bennünket arról, hogy ez a pedagógia hat a legsokoldalúbban tanulóink fejlődésére. Ugyanakkor azt is láttuk, hogy a NYIK-es program nem fejtheti ki teljes hatását a hagyományos pedagógia és tantárgyi rendszer környezetébe „ágyazva”. Emellett magunk is több olyan egyedi, sajátos programon dolgoztunk (elsősorban a helytörténet területén), amelyek rokonságot mutattak az ÉKP kidolgozott, átgondolt elképzeléseivel.

✠ A régióban rajtunk kívül nincs ÉKP-s iskola, sőt a közeli tanítóképző

„Magyarázd meg és elfelejtem. Mutasd meg és megjegyzem, de ha együtt csináljuk, meg is értem.”
(Konfuciusz)

is elsorvasztotta korábbi NYIK-es és ÉKP-s képzéseit. Ez szigetté tett bennünket. A szülők azonban – a régióban különösen – hisznek bennünk, és ránk bízzák gyermekeiket. A programot az iskola-fenntartó is tiszteletben tartja, 2002-ben támogatásával lettünk a veszprémi egyetem kutatóiskolája.

✠ Fontos szerepe volt a programváltásban Dankó József tanácsos-szakértőnknek és Párma Csabáné alsó tagozatos munkaközösség-vezetőnknek. Pármáné mellett Zicsi Enikő, Palkó Gáborné, Kalocsai Józsefné, Reményi Zsuzsanna, Priekop Ernőné, Nagy Lajosné szakértő tanítók voltak az első bátor úttörői az ÉKP program felmenő rendszerű bevezetésének, népszerűsítésének. Iskolánk felső tagozatos nevelői munkacsoportja (Kovács Lajos, Dankó József, Dankóné Tamási Bernadett, Gordosné Végh Éva, Palkóné Keszthelyi Klára, Sinkáné Kéri Mária szakértő, Molnárné Vaczlavek Katalin, Ligetvári István) évek óta dolgoztak azon a helytörténeti és alkotásra nevelő programon, mely szorosan kötődött az ÉKP szellemiségéhez. Munkásságukat a város *Pro Urbe Díjjal* ismerte el 1998-ban. Az alkotásokat rendszeresen publikáljuk a *Dorogi értékek nyomában* című kiadványsorozatunkban (jelenleg 11 könyv kiadásáról tudunk beszámolni). Ehhez a munká-

hoz *Dankó József* saját tantervet és segédleteket dolgozott ki, melyeket magunk adtunk ki. Nyári táboraink szorosan kötődnek egészéves helytörténeti kutatásainkhoz, itt szerkesztjük meg közösen (tanárok és diákok) kiadványainkat, itt készülnek az intézmény szaktantermeiben, folyosóin elhelyezett egyéb munkáink (segédletek, szemléltető eszközök vagy művészi alkotások).

E tevékenységhez az 1-4. évfolyamon hagyományörző-kézműves tevékenységek és táborok szerveződnek *Csiszár Andrea* szakértőnk vezetésével. Fontos megemlítenünk, hogy ötödik éve egy vak tanulónk integrált nevelés-óktatását vállaltuk. Az ő segítése elsősorban *Reményi Zsuzsanna* tanítónő érdeme. S végül megemlítjük, hogy *Kovács Lajos* igazgató, dr. *Csuha Józsefné* és *Ködös Endre* igazgatóhelyettesek elkötelezett és felelős vezetői koncepciója és magatartása nélkül nem létezne folyamatos munka az iskolában.

Német nyelvet tanítunk, 1-2. osztályban tanfolyami jelleggel, 3-4. osztálytól tantervi keretek között, cso-

portbontásban heti 2-2 órában és 5. osztálytól 3-3 órában.

✠ Jelentős sikereinket éppen a hagyományok nélküli sakkozásban értük el (megyei bajnokságok, diákolimpiai bajnokságok). Helytörténeti rendszeres résztvevői és győztesei a Város- és Faluvédők Szövetségének országos pályázatainak, újabban a TDK-s versenyeknek. Erősségeink között tartjuk nyilván a sportéletet (*Molnárné és Stefaneczné Kárpáti Erzsébet* vezetésével főleg atlétáink, futballistáink, röplabdásaink említendő), a zenei nevelést (kórusaink – alsó és felső tagozaton külön-külön – folyamatosan arany minősítést, gyakran pedig „Az év kórusa” címet nyernek – legutóbb mindketten 2001-ben – *Tóthné Lukács Mária* és *Kovácsné Földi Krisztina* kiváló karvezetésének köszönhetően). *Gordosné, Bánfalvi Józsefné, Szencziné Oszkay Zsuzsanna* munkáját dicsérő képzőművészeti és kézműves sikereink számos példája látható a tantermekben, folyosókon. Tanév végén az év eseményeiről *Évlapok* periodikumunk tudósít.

✠ Büszkeségeink az ÉKP-s évekből: * *Molnár Gábor* (megyei sakkbajnok, futó-bajnok 1998-99), * *Tóth Timea* és *Szilvia* (megyei sakkbajnokok 1998-2000), * *Csunderlik Péter* (megyei sakkbajnok 1999, a Nyelvünkben élünk anyanyelvi verseny országos döntőse 1999), * *Sinka Zsuzsanna* (helytörténeti országos díjazott 1998, 1999), * *Wagner Ádám* (helytörténeti országos díjazott 1997, 1998), *Hamrák Andrea* (Nyelvünkben élünk országos döntős 2000), * *Egri Viktor* (800 m síkfutás országos bajnok, Jó tanuló – jó sportoló 2000), * *Molnár Kálmán* birkózó (ifjúsági bajnok, Jó tanuló – jó sportoló 1997).

✠ Az iskola korábbi tanítványa volt *Lattmann Béla* dzsesszzenész és főiskolai tanár, *Juhász Tibor* (ma az USA lézerfizikus kutatója), *dr. Kovács Attila* (ma az USA idegsejtkutatója) és *dr. Zsembery Ákos* kutatóorvos (USA). Rendszeresen publikáló, könyvet kiadó szakember *dr. Csapó Csaba* történész, egyetemi docens, *dr. Pintér Márta* színháztörténet- és diákszínjátszástkutató, *Bauer Norbert* biológus, flórakutató. A művészeti életben hívta fel magára a figyelmet *Sasvári Anna* textiltervező, *Palkó Dóra* és *Eszter* (népdaléneklési versenyek győztesei), *Turjai Rita* (a Rádiózenekar fuvolistája), *Szöllősi Adrienn* műfordító (norvég és német nyelvterületen), tanítóként visszatért tanítványunk, *Molnár Klára* a főiskolai hallgatók mesemondó versenyének országos győztese lett 1996-ban.

✠ Az intézmény életében *Salamon Imre* néptanító, kántortanító-igazgató az 1920-40-es évek meghatározó személyisége volt, aki a település népművelési hagyományait alakította ki. *Román Sándorné Pro Urbe Díjas* néptanító is ebben a korszakban kezdte pályafutását. *Palkó Pál* igazgató-szakfelügye-

lő, *Szalcinger Emil* igazgató, a zenei tagozat létrehozója, *Keszthelyi István* igazgató, az iskola jelentős fejlesztője már a szocialista évtizedek kimagasló személyiségei. *Szöllősi Mihályné* igazgató többek között a NYIK-program bevezetőjeként írta be nevét az iskolatörténetbe, *Dankó József* taneszközfejlesztőnk publikációival is hírt ad rólunk, *Kovács Lajos* igazgató, az ÉKP bevezetője, ifjúsági író, helytörténeti kutató. *Gordosné Véghe Éva* festőművész folyamatosan kiállító művésztanár, *Tóthné Lukács Mária Aranykatedra* díjas énektanár, kórusvezető, az esztergomi *Monteverdi Kamarakórus* állandó tagja. Az ő munkájának kiváló továbbfejlesztését végzi a felső tagozaton *Kovácsné Földi Krisztina* énektanár, karvezető. Pedagógusközösségünk meghatározó személyisége *Mucha Erzsébet*, a tanácsos címmel elismert *Ujvárosi Józsefné* munkaközösség-vezetők. Szakmai fejlődésünk egyik garanciája, hogy a szakirányú, szakvizsgához kötött továbbképzések konzultációs központjaként 5 nevelőnket is koláztuk be a Veszprémi Egyetem kurzusaira.

Dózsa György Általános Iskola, Dunaújváros

Cím: 2400 Dunaújváros, Köztársaság u. 14.

Telefon: 25/413-035

Fax::25/410-021

E-mail: suli2017@szfv.sulinet.hu

Alapítás éve: 1979

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Korsoveczkiné Balló Erzsébet

Fenntartó: Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata

Osztályok száma: 27 ÉKP-s osztályok száma: 6

Tanulók száma: 690 ÉKP-s tanulók száma: 156

Pedagógusok száma: 48 ÉKP-s pedagógusok száma: 13

Nem pedagógus munkatársak száma: 14

☒ Iskolánk 1979-ben, a nemzetközi gyermek-évben nyitotta meg kapuit. Tanulóink több intézményből, osztályonként érkeztek. Néhány év alatt jól összehoztuk, hagyományokat alakítottunk ki magunknak – tanulók, szülők és pedagógusok együtt –, melyeket gondosan ápolunk is.

1986 óta alkalmaztuk a NYIK-et mindkét elődiskolában, s külön-külön döntöttek erről a két iskola alsó tagozatos munkaközösségei. A NYIK mindkét iskolában az alsó tagozaton általánosan elfogadottá vált. Városunkban az ésszerűbb városi gazdálkodás érdekében több oktatási intézmény zárta be kapuit. Egyikükből, az Aranyvölgyi Általános Iskolából érkeztek hozzánk az 1-4. évfolyamos ÉKP-s gyerekek. Az elődiskolában már 1991 óta alkalmazták az ÉKP-t *Bíróné Karacs Ágnes és Bartók Gábor* kezdeményezésének köszönhetően.

Valamennyien érdeklődéssel fogadtuk a számunkra új program szerint tanuló gyerekeket, pedagógusokat. Rövid idő alatt igazolódott, hogy az ÉKP mind tevékenységi köreit, mind szellemiségét tekintve gyökeresen eltér az általunk korábban ismert pedagógiai programoktól. Az új iránti érdeklődés különösen a gyermekeik számára iskolát választó szülők körében váltott ki nagy érdeklődést, népszerű-

Az iskola műhely, ahol az ember – a műveltség rendszeres és kritikus elsajátítása közben – emberré válik.

séget. Idén – az önkormányzat jóváhagyásával – már két ÉKP-s első osztályt indíthattunk az igények kielégítésére. Munkatársaink – az ismeretlentől való tartózkodás miatt – kezdetben fenntartással fogadták az ÉKP-t, de a kedvező tapasztalatok meggyőzték őket, hogy a társadalmi változásokkal lépést tartva – különösen az alsó

tagozaton – elengedhetetlen a program működtetése.

☒ Minden tanulónk rendelkezik olyan képességgel, amely biztosítja számára a kiemelkedés lehetőségét. Ezen képességek megtalálása, fejlesztése valamennyiünk közös feladata, mert csak így nevelhetünk teljes értékű embereket. Tanulóink legyenek nyíltak, őszinték, kritikusak önmagukkal és egymással szemben egyaránt. A bizalomra épülő kapcsolat – a konfliktusok ellenére is – elősegíti, hogy egymás megértésével, megbecsülésével eredményesen végezhessük munkánkat.

A jól működő szülői szervezet segíti céljaink és elképzeléseink közös megfogalmazását, megvalósítását. Az intézményünkre jellemző jó szülő-pedagógus viszony – az oktatásügy bennünket is érintő nehézségei ellenére – eredményes együttműködést biztosít mind a tanulók, mind munkatársaink számára: közös kirándulá-

sok, sportprogramok, szülők napja, családi hétvége.

Pedagógusaink – tanítói képesítésük mellett – egyéb végzettségekkel is rendelkeznek (óvodapedagógus, néptáncoktató, drámapedagógus, fejlesztő pedagógus, rajztanár, idegen nyelvi tanító, népművelő). Ennek köszönhetően olyan körülményeket tudunk biztosítani tanulóink számára, amelyek lehetővé teszik személyiségük kibontakozását, magas színvonalú alkotó tevékenység folytatását.

ÉKP-s munkánkban meghatározó személyiség *dr. Beregi Istvánné*, aki a bábozás és a színjátszás területén szövegkönyvek írásával, a darabokhoz illő bábok elkészítésével, a produkciók betanításával méltán szerzett népszerűséget és *Schneider Csilla Krisztina*, aki rajztanári végzettsége mellett továbbra is tanítóként irányítja, szervezi a vizuális kultúra tantárgyi gondozását.

ÉKP-s tanulóink a hagyománnyá vált *Szülők Napja* műsorának keretében mutatják meg tudásukat, munkájuk eredményét. Kiállítást szerveznek, táncolnak, zenélnek, báboznak, színdarabokat adnak elő. Produkcióik iránt nagy az érdeklődés az iskolán kí-

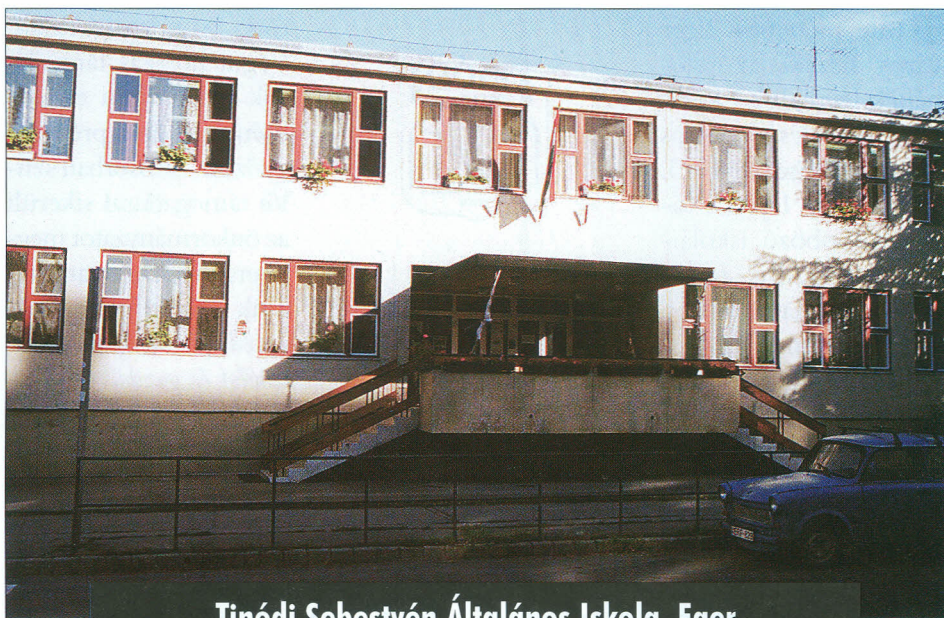
vül is. Számtalan országos, regionális és városi rendezvényen működnek közre, amely lehetőséget teremt a bemutatkozásra, megmérettetésre.

Évente megrendezzük az intézmény minden diákját megmozgató *Egészségnapot*, amely a mozgáson kívül a helyes életmód, a korszerű és egészséges táplálkozás propagálását is célul tűzi. Szintén évente rendezzük meg a *Dózsa-hetet*, amelyen tanulmányi versenyeket, játékos vetélkedőket, sportnapot tartunk.

☒ Iskolánkban az ÉKP-s osztályok iskolaotthonos formában működnek. Az egyre növekvő érdeklődés miatt – a fenntartó jóváhagyásával – idén lehetőségünk nyílt két ÉKP-s első osztály indítására. Intézményünkben *angol* és *német nyelvi tagozat* is működik. Első osztálytól kezdve oktatjuk az idegen nyelveket. Szakköreink közül kiemelkedően nagy az érdeklődés az *informatika* és a *néptánc* iránt. Sportéletünk – szakedző tanáraink irányító munkájának köszönhetően – sokszínű. A hagyományos sporttevékenységek mellett sok tanulóink vesz részt az *aerobic-* és *tömegsport-foglalkozásokon*.

✠ Legfontosabb események, eredményeink. * Budapest Sportcsarnok, TS karácsony: *Betlehemes játék* (1993) * Városi iskolák gáláin előadások: *Betlehemes játék* (1993) *Krisztofóró*, bábelőadás (1994) * *A kiskakas gyémánt félkrajcára* (1995) * *Pozsonyi Ferenc*, Országos Vers- és Prózamondó Verseny, Fót, 1. helyezés, *Markovics Zsófia* 3. hely (1994) * Budapest Bábszínház, *Talányfejtő lány* című előadás (1995) *Macskák* (1996) * Előadók voltunk a Regionális Bábos Fesztiválon Székesfehérváron (1996) * József Attila Könyvtár Dunaújváros; Tarbay Ede író-olvasó találkozásán a *Meleghezők* című mese dramatizálása * Kiállítás az ÉKP-s tanulók munkáiból, Dunaújváros, Jazz Galéria (2000) * ÉKP-s tanulók rajzversenye, Százhalombatta, 1., 3. hely (2000) * Nagy sikerrel vettünk részt 2000-ben, 2001-ben is a városi néptáncfesztiválon.

Tinódi Sebestyén Általános Iskola, Eger

*Cím: 3300 Eger, Vallon u. 2.
Telefon: 36/537-182 Fax: 36/537-182
E-mail: tinodi@agria.hu
Internet: www.agria.hu/tinodialtisk*

*Alapítási év: 1973
Iskolatípus: ének-zene tagozatos általános iskola
Igazgató: Bolla Károlyné
Fenntartó: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata*

*Osztályok száma: 16
Tanulók száma: 340
Pedagógusok száma: 35
Nem pedagógus munkatársak száma: 12
A teljes iskolában az ÉKP szerint folyik a tanítás.*

☒ Intézményünk Eger város Északi-lakótelepének legrégebbi iskolája, testnevelés tagozatos iskolaként indult. 1973. szeptember 1-jén a város különböző iskoláiból „toborzott” pedagógusok és tanulók vették birtokukba az új, még nem egészen kész épületet. Rövidesen kinőttük önmagunkat, a 16 tantermes iskola kétféle szakos oktatással sem tudta befogadni az 1000 gyereket. Szükségtantermeket béreltünk. 1983-tól lettünk ének-zene tagozatosok iskolává, ekkor a zsúfoltságtól is megszabadított bennünket egy közelben épült új iskola.

☒ Az 1989/90-es tanévtől kezdtünk el az ÉKP-val dolgozni. Bevezetéséért a legtöbbet az igazgatónő, Bolla Károlyné tett Kövecses Rezsőnével és Kertész Tündével együtt. Felismerték, hogy saját környezetünkben ez szolgálja a legjobban majd az itt élő családokat. Ettől vártuk mindnyájan gyermekeik esélyegyenlőségének megvalósítását. Az ÉKP bevezetése nagyon sok változtatást követelt pedagógusoktól, szülőktől, óvodáktól és fenntartótól egyaránt. A szemléletváltás nálunk elég lassan ment végbe. A legnagyobb küzdelmet a fenntartóval kellett vívnunk, számukra ugyanis drága iskola voltunk, leginkább a bon-

„A gyermek ember. Szellemi, személyes életre, szabadságra és felelősségre, közösségre, nyelvre és kultúrára van rendelve. Nem szabad dologként bánni vele vagy 'birtoknak' tekinteni.”
(Nyíri Tamás)

tott csoportok miatt. Végül hosszas tárgyalások után, némi engedménnyel, de a program győzött. Elsősorban szülői támogatással sikerült az önkormányzatot megnyernünk. Így taníthattunk az iskolában színjátszást, virágkötészetet, szövést és gazdálkodási ismereteket. Színjátszó csoportunk, a Babszem Jankó Színjátszó Csoport tagjai rendszeresen szerepelnek az egri Gárdonyi Géza Színház elő-

adásaiban. A színház művészei: Sata Árpád, Venczel Valentin, Balogh András, Horváth Ferenc örömmel segítik a csoport munkáját. Gyakran tartanak rendhagyó irodalmi órákat tanulóinknak.

☒ 1994-ben felvettük a Tinódi Sebestyén nevet.

☒ Intézményünkben kilenc szaktanterem van: kémia-fizika előadóterem, számítástechnika-terem (gépeink száma 39), nyelvi labor, vizuáliskultúra-alkotóterem, tükrös táncterem, termésművészeti, történelmi, irodalmi szaktanterem és technikaterem. Ezen kívül 15000 kötetes könyvtárral rendelkezünk, ennek teljes átalakítását és bővítését a 2002-re tervezzük, a megnövekedett igények kielégítésére. Épületünk megnyitásától kezdve büszkeségünk a korszerű, 549 m²-es tornaterem. Hatalmas udvarunkon

vígan játszhatnak a gyerekek, virágos „zöld udvar”-unkra azonban, nagyon vigyázunk. Ápoljuk virágzó cserjéit, sziklakertjét és őshonos növényeit. 2000-ben egy jubileumi fasort is ültettünk.

A hangszeres zene oktatását egy zongora, három pianínó, egy elektromos zongora, kézi ritmushangszerek (két Orff-bőrrönd), négy citera, öt egysoros és tíz kétsoros metallofon meg egy harangjáték szolgálja.

✠ Hagyományos programjaink túlnőnek az iskola falain, pl.: * a környezetvédő programok * a Tinódi napok, ezen belül irodalmi és rajzpályázat, matematikaverseny, sportverseny (fölből játékok, 25 órás sport), irodalmi pályázat, kulturális bemutatók a Felsőváros és a város tanulóinak hirdelve * Karácsonyi muzsika a Zeneiskolával * Néptánc találkozók városi, országos és nemzetközi szinten. * Karácsonyi koncertek Eger templomaiban.

✠ Kórusaink és hangszeres zenészeink számtalan szép eseményt tudhatnak maguk mögött. Jótékonyági hangversenyen is szerepeltek három alkalommal a rákbeteg gyerekek javára. * Énekeltek az egri és az esztergomi Bazilikában. * Kórusunk énekelt az egri Szent Mihály harang felszentelésén. * Az Eger város kórusaiból alakult művészi csoporttal és a helyi szimfonikus zenekarral közösen előadtuk Kodály *Psalmus Hungaricus* és Orff *Carmina Burana* című művét. * Felléptek többek között a siegeni Szent Mihály templomban, itt Delibes gyermekek számára írt miséjét adták elő. * A kölni Dómban (1991, 1996, 2001) és Csíksomlyón is szerepeltek (1996, 1999). * Nagykórusunk vezetője, Ágostonné Kugler Zsuzsanna maga is aktív zenész, az Egeri Szimfonikus Zenekar tagja. Profi kórustag vezeti a kiskórust Gyuris Ágnes, az Agriensis városi kórus tagja. * Néptáncosainkat Németh Erzsébet a Népművészet Ifjú Mestere, Örökös Aranygyöngyös Táncos, a Táltos Néptáncgyűttes vezetője irányítja. Táncosaink évente szerepelnek (a városi Nemzetközi Néptáncbemutatón (1999, 2000, 2001). Iskolánk tanulói adják városunk Táltos néptáncgyűjtésének utánpótlását.

✠ Iskolánk a művészeti nevelés területén kiemelkedő eredményekkel büszkélkedik. A két énekkar – a kis- és a nagykórust – többször nyert aranyérmet és 1997-ben és 1999 elnyertük az Év kórusa címet. * Legjobb hangszeres tanulóink a kecskeméti, a miskolci és a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szaközépiskolában folytatják tanulmányaikat. * Sinka Dávid (10 éves) ének-zene tagozatos tanulóink 2002 áprilisában szerepelt a budapesti Zeneművészeti Főiskolán a zongorista növendékek bemutatóján. * A PENTEL nemzetközi rajzpályázaton Endrődi Judit kiemelt arany fokozatot, Dávid Tímea ezüst fokozatot (1988), Farkas Csilla arany fokozat szerzett (1999). * A japán nemzetközi rajzpályázaton Ivócs Fanny 3. helyezett (2000) * Ritmikus sportgimnasztikában or-

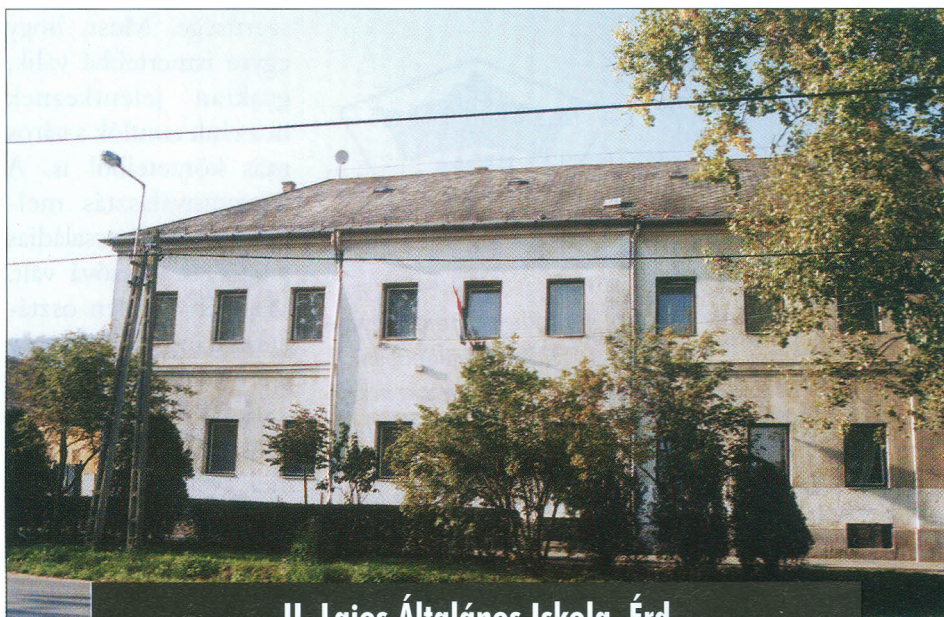
szágos 2. és 4. helyezést ért el *Jónás Bianka*, *Boda Eszter* országos 3. lett (2000). * Vers Ádám birkózásban egy nemzetközi versenyen 2. (2000) és 4. (2001), országos versenyen 4. és 5. lett (2001), majd 2. helyezett lett (2002). * Hangos olvasási versenyen: *Sinka Dávid* és *Polgári Fanny*, megyei 1. helyezést szereztek (2000/2001). * *Böjtös Zsuzsa* 2000-ben és 2001-ben is megnyerte a megyei népdaléneklési versenyt. * Az Oktatási Minisztérium által kiírt Művészeti Iskolák Országos Versenyén Győrben *Szabó Ágnes* 1. helyezett lett (2001) * József Attila Vers- és Prózaíró Pályázaton *Sinka Dávid* országos 1. helyezett, *Grósz Zsuzsanna* 2. (2002). * A helyi önkormányzat által kiírt irodalmi pályázatokon tanítványaink évek óta első helyezettek vagy különdíjasok: *Barta Zsuzsa*, *Báthory Kinga*, *Ködöböcz Gábor*, *Ágoston Péter*, *Ágoston Katalin*.

✠ Korábban végzett tanítványaink közül *Koháry Lajos* és *Lupták Zoltán* diplomataként tevékenykednek. *Szekeres Adrienn* táncdalénekes, *Forgó Péter* Oslóban és Bécsben dolgozik vegyészként. *Lefler Péter* a Szent István Egyetem, *Dolmányos Péter* az Eszterházy Károly Főiskola oktatója, *Laboda Szilárd* a parlamenti díszőrség felvezető tisztje. *Koszticsák Szilárd* fotóriporter alkotásait gyakran láthatjuk a tévében. *Gyula Zoltán*, városunk alpolgármestere a mi az iskolánkból indult. Több általános iskolai, középiskolai tanár, tanító, orvos, mérnök, sikeres vállalkozó került ki intézményünkből. Külön öröm, hogy egyre több volt tanítványunk szülőként, sőt tantestületünk nevelőjeként is visszatér már hozzánk.

✠ Ma a város egyik megbízhatóan működő iskolája vagyunk. Bár egyre kevesebb gyerek kerül az iskolákba, mi nem félünk a jövőtől, osztálytermeink nem fognak kongani az ürességtől.

II. Lajos Általános Iskola, Érd

Cím: 2030. Érd, Fő u. 42.

Telefon: 23/365-591

Fax: 23/365-591

E-mail: : erdofalu@matavnet.hu

Alapítási éve: 1911

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Kóboryné Szabó Ildikó

Fenntartó: Érd Városi Önkormányzat

Osztályok száma: 9 ÉKP-s osztályok száma: 8

Tanulók száma: 184 ÉKP-s tanulók száma: 170

Pedagógusok száma: 20 ÉKP-s pedagógusok száma: 11

Nem pedagógus munkatársak száma: 10

✠ Iskolánk Érd-Ófalu történelmi és természeti értékekben gazdag környezetében fekszik. Különösen a török időkből fennmaradt emlékek nevezetesen: a Minaret, a II. Lajos emlékmű, a Szapáry kastély. Idegenforgalmi jelentőségű a gyógyvízről híres Liget Termál Fürdő. Az iskola közelében található a védett növényekben gazdag Kakukk-hegy és a Beliczay-sziget.

Iskolánkban majd száz éve folyik nevelő-oktató munka. Kezdetben általános iskolaként, később szakmunkásképzőként is működött. Ezután 1. számú Általános Iskolaként ismerték a településen. 1992-ben lehetőséget kaptunk önálló névválasztásra. A történelmi emlékekben gazdag településrészhez, Érd-Ófaluhoz való kötődésünket a névválasztással is jelezni szeretnénk volna. Így választottuk a II. Lajos Általános Iskola nevet.

Kis iskolaként, a NYIK bevezetése után, 1989-ben csatlakoztunk az ÉKP-s iskolákhoz. Célunkat, a tehetséggondozást és a hátránykompenzálást az ÉKP kínálta értékek közvetítésének vállalásával láttuk leginkább megvalósíthatónak. Az ÉKP bevezetésekor problémát okozott a párhuzamos osztály hiánya és a program új-

Valljuk, hogy minden gyermek tehetséges valamiben. A tehetségfejlesztéshez széleskörű tevékenységrendszert biztosítunk és olyan pozitív környezetet, amelyben tanulóink jól érzik magukat és képesek az önmegvalósításra.

szerűsége. Most, hogy egyre ismertebbé válik, gyakran jelentkeznek hozzánk tanulók a város más körzeteiből is. A programválasztás mellett az iskola családias jellege is vonzóvá vált. Ma már minden osztályunkban ÉKP-tanterv szerint tanítunk.

Iskolánk 8 tantermes épülettel, tornateremmel, gyakorlati kerttel és főzőkonyhával rendelkezik. Az osztályoknak saját tantermei vannak, megfelelő szervezéssel

alakítjuk ki szaktantermeinket. Ezek az informatika, a multimédia, a természettudományi tantárgyak és a művészeti foglalkozások számára helyet biztosító szaktantermek.

✠ Legfontosabb feladatunknak a gyermekek képességeinek kibontakoztatását tartjuk. Ezt a széleskörű tevékenységrendszer, a kommunikációs nevelés, a hátránykompenzálás és a hagyományápolás révén kívánjuk megvalósítani. *Angol és francia nyelvet* tanítunk 1-4. osztályig heti 2, 5. osztályban heti 4, 6-8. osztályig heti 5 órában, csoportbontással. *Informatika, furulyázás, bábozás, néptánc, énekar, idegen nyelv, természetismeret, kosárlabda, kézműves foglalkozás, színjátszás* tanítása van az órarendünkben. Iskolánk erőssége a *művészeti nevelés, az idegen nyelv* oktatása, a *természetismeret és a sport.*

Rendszeresen részt veszünk városi, megyei, országos versenyeken. Büszkék vagyunk arra, hogy az elmúlt évek során mindig sikerült tanulóinknak helyezést elérniük a vizuális kultúra, a francia nyelv, a biológia, a kémia, az informatika, a sport, a könyvtárhasználat, a vers- és prózamondás versenyein.

✠ *Tóth Márton* 8. osztályos tanuló a rajz, informatika, * *Karsai Márk és Dávid* vers- és prózamondó, * *Dévényi Petra* helyesírási, * *Kiss Gyula* kémia, * *Richer Balázs* angol, * *Szász Gábor* honismereti, * *Péczei Szandra* francia nyelvi, * *Grúber Erika* természetvédelmi versenyen elért teljesítményéért kapott díjat.

✠ Az utóbbi 5 év során kiemelkedő eredményt elért tanulóink: 1997/98. tanév: * *Nyerják Ildikó* a Herman Ottó megyei biológaversenyen 3. helyezést ért el. * *Röplabdacsapatunk* városi 1. helyezést szerzett. * *Színjátszókörünk* körzeti 2. helyezést ért el. * *Tóth Erik*, rajzversenyen országos 3. helyezett. * Képzőművészetből megyei 1-3. helyezést értek el tanulóink. * 1998/99. tanév: *Sinkó Gábor* könyvtárhasználatból megyei 1. helyezett lett. * *Ki Mit Tud?* körzeti verseny: 1-3. helyezés. * Iskolánk csoportja a városi helytörténeti versenyen 1. helyezést ért el. * 1999/2000. tanév: *Kővári Adrienn* biológia, körzeti 2. hely * *Tóth Márton*, természetismeret, országos 2. hely. * 2000/2001. tanév: *Simon Judit*, rajz, megyei 1. hely * 2001/2002. tanév: *Tóth Márton*, könyvtárhasználati verseny, megyei 1. hely * *Kiss Gyula*, kémia tanulmányi verseny, 1. hely * *Kelemen Anna*, *Pogány Melinda*, *Drotár Inge* városi 1-2. helyezés * *Závodszy Eszter* rajz nemzetközi 2. helyezés.

✠ A szülői ház és az iskola együttműködésének erősödése, a szülők minél szélesebb körű beavatása is jellemzője intézményünknek. Iskolánkban a *Jovicza Ignác Alapítvány* működik 1992 óta, amely a tehetséggondozást és ennek érdekében a tárgyi feltételek javítását jelölte meg legfőbb céljaként és feladatánaként. Rendszerezsek nálunk a hagyományápoló, hagyományteremtő események. Ezek fontosak a gyermeki kötődés, a szülőkkel való kapcsolat, az iskola arculatának kialakítása szempontjából: iskolai karácsony, tavaszköszöntő, szülők-nevelők bálja. A Ki-

rályi Napon évente kulturális fesztivált rendezünk, nyílt napot tartunk, helytörténeti városi versenyt szervezünk. A hagyományteremtő *Királyi Napon* tanulóink bemutatják azokat az iskolában tanult tevékenységeket, amelyekben kiemelkedő eredményt értek el. Vers- és prózamondásban, színjátszásban, bábozásban, ének-zenében, furulyázásban, idegen nyelvben, néptáncban mutatják meg tudásukat. Az ünnepi műsorra meghívjuk a szülőket, az önkormányzat, valamint más iskolák képviselőit és a helyi sajtót.

Felsővárosi Általános Iskola, Gyöngyös

Címe: Gyöngyös, Martinovics u. 2.

Telefon: 37/504-109

Fax: 37/311-062

E-mail: suli5028@miskolc.sulinet.hu

Alapítás éve: 1996

Iskolatípus: Általános iskola

Igazgató: Szecskó Józsefné

Fenntartója: Gyöngyös Város Önkormányzata

Osztályok száma: 26

ÉKP-s osztályok: 3

NYIK-es osztályok 1

Tanulók száma: 690

ÉKP-s tanul: 65

NYIK-es tanuló: 23

Pedagógusok száma: 57

ÉKP-s pedagógus: 13

NYIK-es pedagógus: 1

Nem pedagógus munkatársak száma: 23

✠ Mai nevünk Felsővárosi Általános Iskola. Ez az 1900-ban alapított Szent Vince Szeretet Leányai Elemi Népiskolának jogutódjaként létrehozott Csárda Iskolának /később: 4. sz. Általános Iskola/ és az 1921-ben alapított Római Katolikus Polgári Fiúiskola jogutódjaként működő

2. sz. Általános Iskolának (később: Dózsa György Általános Iskola) 1996-ban megvalósított összevonásával jött létre. Iskolánk – mint a neve is mutatja – a város északi részén épült, a Mátrai úti lakótelep és a felsővárosi családi házas lakóterület szomszédságában.

✠ Az ÉKP a Dózsa György Általános Iskola tanulóival és pedagógusaival került az intézményünkbe. A Dózsa György Általános Iskola kb. 300 tanulót és 30 pedagógust magába foglaló intézmény volt Gyöngyös belvárosában. Épülete nem volt ugyan kedvező adottságú, de az iskola vezetői, pedagógusai keresték, vállalták az újszerű, a gyermekek fejlődését hatékonyan segítő megoldásokat. Így jutottak el a 80-as évek végén az ÉKP-hoz. *Vörös Tamásné*, az iskola akkori igazgatónője és helyettese, *Petrahai Ferencné* sokat dolgoztak azért, hogy 1989 szeptemberében a program bevezetése, majd további működtetése zavartalan legyen. ÉKP-s tanítványaink egyre eredményesebben mutakoztak be a tantárgyi versenyeken, és több országos hírű iskola fo-

“...benned a Cél és nálad a Kulcs.”

(Babits Mihály)

gadta be tanítványainkat: *Monostori Gábor* zeneakadémiai növendék lett, *Tuza Eszter* Országos Kazinczy-díjas... Az „ÉKP-s” tanulók nagy része a helyi 8 osztályos gimnáziumban folytatja tanulmányait.

✠ Sajnos, tanulói létszámcsökkenés súlyosan

érintette iskolánkat: először csak évfolyamonként egy osztály indítását engedélyezte az önkormányzat, majd 1996-ban az iskola összevonására került sor. Az 1996/97-es tanévtől a Dózsa György Általános Iskola és a Felsővárosi Általános Iskola tanulói és pedagógusai egy intézményként működnek tovább. Az iskola igazgatónője, *dr. Szecskó Józsefné* szervező és közösségteremtő tevékenysége révén ma már egy jól összeszokott iskolaközösségben dolgozik pedagógus, gyermek, szülő. A Felsővárosi Általános Iskola alapító okiratában évfolyamonként egy ÉKP-s csoport indítását engedélyezték. Az ÉKP-s osztályba a beiskolázás városi szintű, de sokan jelentkeznek a környező falvakból is. Iskolánkban az első évfolyamon egy tanulócsoportban kezdik tanulmányaikat az ÉKP szerint a gyermekek, ha ezt a szülők igénylik. A harmadik évfolyamtól indítjuk az emelt szintű nyelvtanítást.

✠ Iskolánk főépület három szintes: 21 tanterem, szertárak, kiszolgáló helyiségek, stúdió, büfé található itt. A kör-

folyosóval körülvett aula sokféle rendezvény megtartására alkalmas: iskola-gyűlések, vetélkedők, diákdiszko, alapítványi bál, színházi előadások, hangversenyek, pedagógusok szakmai továbbképzése, stb. kapnak itt helyet. A régi iskolaépület maradványa az 1986-ban felújított Kápolna-épület. Itt tantermek, könyvtár, kerámia-műhely, szakköri terem működik. A Kápolna-épület a művészetek birodalma is: a rajzteremben készülnek a gyönyörű üvegfestések, batikolt emléktárgyak, a rajzpályázaton nyertes alkotások, *Róka Ágnes* és *Szántai Zsuzsanna* tanárnők vezetésével. A kerámiaműhely *Várady Béla* és az „agyagosok” birodalma, az itt készült tárgyak a szárítás után a kementébe kerülnek, s az égetést követően pedig már kézbe is vehetők.

Iskolánkban 600 m²-es tornaterem

található. Itt kapott helyet a kondicionálóterem is. A küzdőtér naponta reggel héttől este kilencig folyamatosan foglalt. Itt készültek fel az aranylábú focisták a diákolimpia és a felsorolhatatlanul sok kupa megnyerésére. A tornatermi szárnyban találhatók a technika tantárgy oktatásához szükséges tantermek. Itt kapott helyet az idegen nyelv eredményes tanításához nélkülözhetetlen nyelvi labor. Itt tanulják meg tanulóink azokat a verseket, dalokat, jeleneteket, táncokat, amelyeket a két évente megrendezésre kerülő nyelvi szakesteken mutatnak be egymásnak és szüleiknek.

Az épületeket hatalmas, 4000 m² park veszi körül. Itt a gyermekek szünetben és a szabadidőben játszhatnak, pihenhettek. A sportolni vágyókat biumenes sportpálya is várja.

✠ A legkiválóbb eredményeket a következő diákjaink érték el: * Kaán Károly környezetvédelmi verseny: *Borosi Aranka* megyei 1., országos 5. hely, *Török Ádám* megyei 1. hely (1997) * 1997/98. tanév: a Herman Ottó országos környezetismeret versenyen *Juhász Zoltán* 1., *Molnár Szilárd*, *Róka Zoltán* és *Szlávik Enikő* 2. helyezést értek el. * A Zrínyi Ilona matematika versenyen *Szaller Dávid* megyei 2. helyet szerzett. * Az Öveges József fizika versenyen: *Szalai Melinda* megyei 1., országos 9. hely (1998) birtokosa. * A Zrínyi Ilona matematika versenyen: *Scherübl Zoltán* megyei 1., országos 4. helyezést ért el. * A Gárdonyi vers- és prózamondó versenyen *Kóbor Adriána* országos különdíjat, *Balogh Dorina* és *Kóbor Adriána* megyei 1. helyet szerzett (1997/98), majd *Pintér Ákos*, *Balla Viola*, *Csige Noémi* és *Bánka Bertold* különdíjat kapott (1999/2000). * 1999/2000. tanév: az országos matematika levelező versenyen *Murlasits Norbert* 1., *Bozsik Martin* 2. helyezést ért el. * A Mesélő Európa országos anyanyelvi versenyen *Benyórszky Fanni*, *Dér Róbert*, *Deák Tamás*, *Gubis Szandra*, *Gyurgyik Lilla*, *Juhász Áron* és *Oláh Zsolt* 1. helyezett lett. * *Tóth Soma* a Gárdonyi Géza vers- és prózamondó versenyen megyei különdíjat kapott. Az iskola szabadidős tevékenysége rendkívül sokszínű, gazdag. * *Énekkarunk* több mint 10 éves

múltra tekint vissza. *Arany fokozatot* és *Az év kórusa* címet nyerték el Farkas Istvánné, vezetésével (1997, 1999). * Iskolánkban már hatodik éve foglalkozik *Pintér Tibor* testnevelő tanár a kiemelkedően tehetséges – 1989-90-ben született – labdarúgó tanulóinkkal. Az eltelt évek során egyre jobb eredményeket elérve 2001-ben már országos bajnoki címet nyertek a diákolimpiai döntőn. * A *Székács József* által vezetett utánpótláscsapat megyei 2-3. helyezést ért el. * A leányok számára a kézilabda képviseli a csapatjátékokat. Csapatunk két alkalommal is megnyerte a Diákolimpia Megyei Döntőjét, majd ezt követően az Országos Területi Döntőn 2. és 3. helyet szerzett. * Iskolánk *Lőrincz Imréné* vezetésével csatlakozott a Nemzeti Atlétikai Programhoz, melynek keretében tanulóink rendszeresen részt vesznek atlétikaedzéseken és -versenyeken. Az elmúlt öt évben *Póczos József* volt tanítványunk ért el országos szintű eredményeket: a Diákolimpián a mezei futás országos döntőjében 6. osztályosként 1. helyezést, 8. osztályosként 2., négytusában országos egyéni 4. helyezést ért el.

✚ Iskolánk bővelkedik azokban a személyiségekben, akik az iskola falai között tevékenykedtek, tanultak s ismertté váltak: *Czigány Lóránt* irodalomtörténész professzor, *Kabdebó Lóránd* egyetemi tanár, akadémikus, *Kecskés Péter*, aki pedagógiai tevékenysége révén, de újításaival is hírnevet szerzett a mátraaljai szőlőkultúra felvirágoztatásában. Iskolánk tanítványa volt városunk polgármestere, *Szabó Gyula* is. Sokáig tartana felsorolni azoknak a tanároknak, orvosoknak, jogászoknak, mérnököknek, közgazdászoknak a nevét, akik iskolánkból indultak. Néhányat mégis kiemelve a teljesség igénye nélkül: *Kiss Péter* matematikus, *Kakuk Balázs* zeneművész, *Monostori Gábor* zeneakadémiai növendék, *Hatala Zoltán* geológus, *Buborék István* néptáncművész, *Goda Gertrúd* művészettörténész, *Kecskés Péter* muzeológus, *Volent Miklós* grafikusművész....

✚ Sokféle városi, megyei verseny, rendezvény lebonyolítására is vállalkoznak munkatársaink és diákjaink, pl. Városi Szépkiejtési Verseny, Német Nyelvi Szépkiejtési Verseny, Gács Béla Matematikaverseny, Városi Képzőművészeti Verseny, Énekklő Ifjúság Kórusverseny, Labdarúgó torna, Bábfesztivál. Bízunk abban, hogy a *Babits Mihálytól* átvett mottó: „*benned a Cél és nálad a Kulcs*” alapelveként szolgál egy olyan iskola megteremtéséhez, amely modern, naprakész, a társadalmi igényeknek megfelelő ismereteket nyújt, segíti diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, tisztességes és emberséges, egészséges, alkotásra és boldogságra képes felnőtté válhatnak. Szeretnénk tanítványainknak olyan tanulási életprogramot adni, amely képessé teszi őket arra, hogy a változó körülményekhez rugalmasan és kreatívan alkalmazkodjanak.

Dr. Tolnay Sándor Általános Iskola, Gyöngyösfalu

Cím: 9723 Gyöngyösfalu Kossuth u. 41.

Telefón: 94/568-018

Fax: 06/94 568-019

E-mail: tolnay@inext.hu

Alapítás éve: 1989

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Csonka Imréné

Fenntartó: Gyöngyösfalu Község Önkormányzata

Osztályok száma: 8

Tanulók létszáma: 169

Pedagógusok száma: 17,5

Nem pedagógus munkatársak száma: 11

A teljes iskolában az ÉKP-t alkalmazzák.

✠ Iskolánk Vas megyében – Kőszeg és Szombathely között – található. Két község, Gyöngyösfalu és Lukácsháza tanulói járnak ebbe az iskolába. Az iskola alapítása a XVI. századig nyúlik vissza. Szent István rendelkezései alapján minden tíz falunak egy templomot kellett építenie, ezek voltak a „fára” templomok. Így épült nálunk a nagypösei a XVI. században.

(Gyöngyösfalu ugyanis a történelem során több községrész egyesítésével alakult ki; Nagypöse, Kispöse, Ludad, Seregélyháza. Lukácsháza ugyancsak több részből alakult, mint: Lukácsháza, Nagycsömöte, Kiscsömöte.) A mai iskola valójában két épületben működik: az alsó tagozat a volt „fára” iskolában, a felső tagozat az *Eölbey Till* (Vas megyei nemesi család) birtokból 1945 után kialakított épületekben.

✠ Intézményünk 1998. szeptember 8-án vette fel *Dr. Tolnay Sándor* nevét, ezzel emlékezve falunk szülöttére, aki a magyar állatorvosképzés megalapítója volt, és Nagycsömötén, a mai Lukácsházán született.

✠ Az Értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógiával 1990 óta dolgozik iskolánk, egyetlen iskolaként Vas megyében. Az ÉKP bevezetésében kiemelkedő szerepet töltött be *Csonka*

„A gyermek ember.
Szellemi, személyes életre,
szabadságra és
felelősségre, közösségre,
nyelvre és
kultúrára van rendelve.”
(*Nyíri Tamás*)

Imréné igazgató és *Kálmán Jánosné* igazgatóhelyettes, ma már nyugdíjas tanító, *Iliás Márta* tanító, magyarszakos tanár, aki az első ÉKP-s osztályunkat 1-8. osztályig osztályfőnökként is vezette, valamint *Lovranitsné Márkus Tímea* tanító, számítástechnika szakos tanár, aki az első ÉKP-s osztályunk másik vezetője volt 1-4. osztályban.

✠ Iskolánk tantermei barátságosak, otthonosak. Rendelkezünk könyvtárral, néptánc teremmel, két számítógépes teremmel, hordozható nyelvi laborral. Iskolaboltunkban tanári irányítással a gyerekek végeznek minden tevékenységet. Az iskolát körülvevő parkot – sok több száz éves fával – a gyerekek gondozzák. Itt az ő közreműködésükkel oktatóparkot is kialakítottunk, ahol az egyes védett növényeket bemutató táblákon nemcsak a növénymeghatározás, hanem a kapcsolódó népszokások, gyermekek által készített illusztrációk is szerepelnek, ami szintén az ő kutató, gyűjtő munkájuk eredménye.

Büszkeségünk a tornacsarnok, amely jelentős társadalmi összefogással épült, és amelyet nagyszabású tornaünnepélyel vettünk birtokba 1992-ben.

✠ Iskolánkban számos olyan tanítvány került/kerül ki, akikre méltán büszkék

lehetünk. Iskolánk tanulója volt *dr. Jónás Zsigmond*, Kőszeg város rendőrkapitánya, *Molnár Sándor*, Csepreg város polgármestere, *Balaton Károly*, a Közgazdasági Egyetem oktatója, *dr. Komálovics András* állatorvos, akinek a kezdeményezésére és kutató munkája során vette föl iskolánk a *dr. Tolnay Sándor* nevet. Számtalan tanulónk kerül egyetemekre, főiskolákra a később végzett tanítványok közül is. Van közöttük közgazdász, tanár, külföldön is elismert informatikus. Már az ÉKP programmal tanult legújabb büszkeségünk, az a tanítványunk, *Gajder Bálint*, aki az idei évben végzett *summa cum laude* a Jogtudományi Egyetemen. Büszkéek vagyunk mindazokra, akik visszajárnak hozzánk, részt vesznek mindennapjainkban, segítik nevelő-otthontó tevékenységünket.

✠ Az idegen nyelv oktatását a harmadik osztályban kezdjük, a szabad foglalkozás keretében egyéni választással. Negyediktől nyolcadikig bontott csoportokban heti kettő, illetve heti négy órában tanítjuk az idegen nyelvet.

Kiscsoportokban tanítjuk a bábozást, a színjátszást, a néptáncot és a számítástechnikát. Kiemelt szerepet kap a vizuális kultúra, amelyet 1–8. osztályig heti két órában tanítunk. Vas megyében az egyetlen iskola vagyunk, ahol minden egészséges gyermek tud úszni. Van környezetőr és KRESZ-lövész szakkörünk, színjátzó-körünk, néptánc csoportunk, népdal-körünk, akrobatikus rock 'n' roll csoportunk, iskolarádiónk és iskolaújságunk. A

gyerekek különböző sportágak közül választhatnak: atlétika, labdarúgás, kosárlabda, torna, a kicsiknek játékos sportvetélkedők. De választhatnak küzdősportot, repülőmodellezést, olasz vagy angol nyelvet is.

✠ E sokféle tevékenység miatt a hozzánk kerülő új pedagógusokat minden esetben felkészítjük az ÉKP pedagógiájára. Ezen túl olyan pedagógusaink vannak, akik nemcsak szakmájuk lelkiismeretes képviselői, hanem az egyéb tevékenységek elismert ismerői, művelői is. Így a néptáncot oktató *Hajnal Edit* az ötszörös Európa bajnok Ungaresca senior néptáncscsoport tagja. A vizuális kultúrát oktató *Iliás Márta* számos, a salgótarjáni alkotóműhely által zsűrizett tűzzománc kép tehetséges alkotója. *Lovranitsné Márkus Tímea* osztálytanító az alsó tagozatban, számítástechnikát tanít felső tagozatban és szerkesztője az iskolaújságnak. Emellett számítógépes grafikákat készít, és nagyméretű nonfiguratív olajképeket fest. *dr. Simon Attiláné* CD-t készített a XIX-XX. századi technikatörténetről, s ugyanakkor a foltvarrás kiválósága is. Ő technikát, számítástechnikát tanít, s a legkiválóbb osztályfőnökök egyike. *Szanyi Katalin* – földrajz, biológia, kémia, fizika szakos, napközis nevelő, a diákönkormányzat felnőtt segítője – az NB. I-es Viktória Reecop női labdarúgó egyesület játékos.

✠ Mivel intézményünk a gyöngyösfalui Általános Művelődési Központ

része, tevékenyen részt veszünk a két falu kulturális életében. Amatőr művészeti csoportjaink (néptánc, modern tánc, színjátszó) sikerrel szerepelnek a rendezvényeken, amelyet mindkét faluban megszervezünk (idősek napja, nőnap, szüret, télapó-járás, mindenki karácsonya, halottak napi kegyeleti műsor, falunapi rendezvények, nemzeti ünnepek rendezvényei, hősök napja.). Évente 20-25 ilyen fellépésünk van. A rendezvényekhez általában kiál-

lítás is társul, ahol a gyermekmunkák mellett alkotó pedagógusaink munkái is láthatók.

Hagyományos, a tanulók identitását növelő nagyrendezvényünk az iskola névadójának tiszteletére rendezett Tolnay Kupa, mely az évek során a körzet évadnyitó sportversenyévé nőtte ki magát, s ahol a mi kis 169 fős iskolánk 5-600 tanulót lát vendégül egy jó hangulatú nemes versengésre.

✠ Akikre büszkék vagyunk: * 1996/1997. tanév * Alpok-Adria Munkaközösség olasz nyelvi versenye 2. helyezés (*Arnhold Zsófia, Albert Mónika, Horváth Szilvia, Horváth Ivett, Kovács Erika, Tamás Gergő, Németh Marcell, Németh János, Bányai Eszter*) * Arany János anyanyelvi verseny országos döntő 5. helyezés, *Rákos Alexandra* 4. osztályos 1997/1998. tanév * Arany János anyanyelvi verseny országos döntő 6. helyezés, *Rákos Alexandra* 5. osztály; 7. helyezés, *Németh Marcell* 7. osztály 1998/1999. tanév * Arany János anyanyelvi verseny országos döntő 6. helyezés, *Rákos Alexandra* 6. osztályos * Alpok-Adria Munkaközösség olasz nyelvi verseny 3. helyezés (*Arnhold Zsófia, Tamás Gergő, Albert Mónika, Kovács Erika, Bányai Eszter*) 1999/2000. tanév * Országos népdaléneklési verseny, *Balikó Klaudia* 2. osztály, döntőbe jutott. * Arany János anyanyelvi verseny országos döntő, *Durst Máté* 5. osztály, döntőbe jutott. * Történelem országos verseny, 8. helyezett *Durst Máté* 5. osztály * Német nyelvi országos verseny, *Rákos Alexandra* 7. osztály, döntőbe jutott. * 2000/2001: Curie országos természetismereti vetélkedő 5. hely, 8. osztály *Rákos Alexandra, Molnár Viktória, Boros Mónika* 7. helyezés * 3. osztály *Komálovics Ádám, Virág Marcell, Albert Dániel* * Történelem országos verseny, *Durst Máté* 6. osztály 7. hely * Arany János anyanyelvi országos verseny, *Rákos Alexandra* 8. osztály * Országos népdaléneklési verseny, *Balikó Klaudia* 3. osztály * Alpok-Adria Munkaközösség olasz nyelvi versenyen 1. helyezés *Tischler Balázs, Rákos Adrián, Szilávi Anett, Varga Mónika*.

Marcalvárosi Közoktatási Központ, Győr

Cím: 9024 Győr, Örkény István u. 4-6.

Telefon: 96/431-139

Fax: 96/431-139

E-mail: suli5115@gyor.sulinet.hu

Internet: www.aranyj-gyor.sulinet.hu

Alapítás éve: 1989

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Kovácsné Krusevits Bernadett

Fenntartó: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

Osztályok száma: 24

Tanulók száma: 606

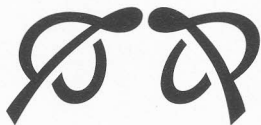
Pedagógusok száma: 58

Nem pedagógus munkatársak száma: 31

A teljes iskolában az ÉKP pedagógiája szerint folyik a tanítás.

✠ 1989. szeptember 1-jén Győr város huszonharmadik iskolájaként indultunk. Intézményünk lakótelepi iskola. Nagy kihívást és felelősséget jelentett a korszerű, 24 tantermes épületben folyó munka megszervezése, elindítása. 1990-ben iskolánk felvette Arany János nevét.

✠ Tágas, korszerű épületben dolgozhatunk. A 720 m²-es, napfényes, virágokkal teli, galériás aulából két irányba indulva pavilonokon át juthatunk az osztálytermekbe, oktatási célra is használható csoportszobákba. Ez az aula kiválóan alkalmas színpadi előadások, koncertek, kiállítások, s egyéb rendezvények szervezésére is. A gyerekek körében nagyon népszerű könyvtár csaknem 15 ezer könyvtári egységgel rendelkezik (ebből mintegy 12 ezer könyv). 280 férőhelyes ebédlő, melegítőkonyha, orvosi és fogorvosi szoba, büfé áll a tanulók szolgálatában. Szaktantermeink és osztálytermeink, szertáraink szemléltető, audiovizuális eszközökkel jól felszereltek. A sportfoglalkozások tágas tornatermekben, a kisebbek számára

„A gyermek ember.
Szellemi, személyes életre,
szabadságra és felelősségre,
közösségre, nyelvre és kultúrára van rendelve. [...]

A gyermek felnőtt világunk ellentmondásos létmódzataiba születik bele. A felnőttek megtanítyják szeretni és bízni, de ugyanúgy megtanítyják a gyűlöletre és a bizalmatlanságra is.

A gyermeket lebilincseli a pillanat. Azt akarja élni. Ebben áll az egyik legmélyebb különbség a gyermeki lét és a felnőtt létezés között, ...

A gyermek előre él, ...
'Ha majd nagy leszek': ez a gyermek életének alapiránya, és így érdekli a jövő."
(Nyíri Tamás)

tornaszobában, felújított szabadtéri sportpályákon zajlanak. E lehetőségek a néptánc tanítására is kiválóak. Az informatika, számítástechnika oktatása három, Internet-vonallal is rendelkező szaktanteremben zajlik.

✠ Már az induláskor az 1978-as hagyományos tanterv mellett a szülők igényeit figyelembe véve indítottuk az ÉKP-t és a NYIK-et is. Az ÉKP bevezetéséért, népszerűsítéséért különösen sokat tettek – Kovácsné Krusevits Bernadett igazgató mellett – Ragányi Gyula igazgatóhelyettes és Horváth Miklósné tanító, nívódíjas báboktató.

✠ A szülők örömmel fogadták a megszokott tantárgyak mellett a népi kultúra, a néphagyományok őrzésén alapuló foglalkozásokat, a kialakított erkölcsi szokás-

rendet, az egyénre szabott személyiségfejlesztés törekvéseit. A délutáni időszámban történő oktatás elfogadtatása viszont némi nehézséget okozott. Nagy népszerűsége tettek szert sajátos tantárgyaink: a színjátszás, a bábozás, a furulyázás, a néptánc, a csel-

gáncs és a sakk. Nem kevésbé népszerűek ma sem az idegen nyelvi (angol, német) órák és az átlagosnál jobb feltevésekkel szervezett számítástechnikai foglalkozások.

☒ Intézményünk megalapítása óta oktatjuk a német és angol nyelvet 1-8. évfolyamon, 7. osztálytól 2. idegen nyelvként is választhatják a tanulók. Idegen nyelvi óraszámaink évfolyamonként heti 1 és 4 óra között változnak, bizonyos évfolyamokon emelt szintű oktatás keretében tanítjuk az idegen nyelvet. A következő tanévtől tervezzük két tanítási nyelvű osztályok indítását angol és német nyelvből. A nyelvvizsgákra való eredményes felkészítés tekintetében Győr városban az első helyen állunk. 1998 szeptembere óta 91 diákunk tette le az alapfokú és 5 a középfokú nyelvvizsgát a 8. év végéig.

☒ Működő szakköreink: néptánc, internet használata, képzőművészet, amerikai kötélugrás.

Az *Arany Csalogányok* alsó tagozatos énekkar és furulyaegyüttes vezetője *Rákóczy Kálmánné*. Gyakran énekelnek Arany János népdal- és dr. Barsi Ernő néprajzkutató gyűjtéséből. 1993-ban az Éneklő Ifjúság kórusfesztiválon ezüst minősítést kaptak. A városi furulyafesztivál állandó sikeres résztvevői.

* Az *Aranyhang* felső tagozatos énekkar vezetője *Vereckiné Fodor Ella*. Az énekkar fennállásának 10 éves évfordulójára CD-t jelentetett meg. Az Éneklő Ifjúság mozgalmában 1993-

ban, 1995-ben és 2001-ben ezüst, 1997-ben és 1998-ban arany minősítést ért el.

Aranymálinkó néptáncsoportunkat *Muszka György* néptáncoktató, a Népművészet Ifjú Mestere irányítja 1993-tól. Itt kiemeljük a Győr Városi Gyermekek Néptáncfesztiválon, a Győri Nyár Nemzetközi Néptáncfesztiválon, a Nyugat-Dunántúli Koreográfiai Versenyen és Néptánc Antológián, valamint a Katica Nemzetközi Gyermekek Néptánc Fesztiválon való kiemelkedő szereplésüket. * A sakkozók évek óta megyei 1-3. helyezéseket érnek el. Felkészítőik *Szirányi Ákosné* és *Jahn Andrásné*.

Az *Arany Szöcskék* kötélugrócsoporthoz *Kovács Jenőné*, e sportág városi meghonosítója alapította, ma *Palla Zsuzsanna* vezeti. * Az *Arany Majorette* leánycsoport 1998 óta működik *Magyar Andrásné* irányításával, de már külföldi versenyekre is eljutottak produkciójukkal. * Iskolai sportegyesületeink labdarúgás, cselgáncs, majorette, sakk, kötélugrás és tömegsport szakágakban szerveződtek. A labdarúgók *Szabó András* tanár vezetésével több korcsoportban városi, megyei, területi tornák győztesei. Sportiskolai jellegű utánpótlásképzés keretében oktatjuk a kézilabdát és a cselgáncsot. A kézilabdázók edzője *Mészáros Ottóné* és *Vass Sándor*, a cselgáncsozókat *Gyimes Nikolett* országos bajnok dzsúdós irányítja.

Gyógytestnevelési óráink szakképzett pedagógus vezetésével zajlanak.

Napközi otthoni összevont szakfoglalkozásainkat az iskolahasználók igényei szerint tanévenként szervezzük meg (pl. néprajz, szabás-varrás, barkácsolás, játékkészítés, stb.).

☒ Művészeti- és sportcsoportjaink évente az *Arany Fesztivál* keretében mutatkoznak be. A tanulók képzőművészeti munkáiból, a környezet és vizuális kultúra órákon és szakköri foglalkozásokon született alkotásaiból is évente kiállítást rendezünk. Az *Arany Galériában* 1991 óta évi 2-3 alkalommal városunk, vagy a megye, a terület képzőművész pedagógusai állítják ki műveiket. *Drávai Sándorné Fodor Enikő* tanító és *Eigner Emil* rajztanár kollégáink festményei is gazdagították e kiállítások anyagát.

☒ 1997-ban iskolánk szervezte a II. Országos ÉKP-s Konferenciát, melynek címe: Pedagógia és minőség volt.

☒ Kitüntetett pedagógusaink, felnőtt dolgozóink elismerései, kitüntetései közül néhány: Miniszteri dicséret: *dr. Baráthné Kiss Erika*, *Blazovicsné Varga Mariann*, *Horváth Miklósné*, *Husztai Attiláné* (gazd.vezető), *Jónás Gyuláné*, *Kiss Gábor*, *Kovácsné Krusevits Bernadett*, *Szlukevényiné Kolozsváry Erzsébet*. * Kiváló Munkáért: *Horváth Miklósné*, *Husztai Attiláné* (gazd.vezető), *Marosvári Józsefné*. * Művelődés Szolgálatáért: *Kámán János* (karbantartó), * Győr város jubileumi ezüstérme: *Husztai Attiláné* (gazd.vezető), *Kovács Jenőné*, *Ragányi Gyula*, *dr. Tóth Zoltánné*, *Vereckiné Fodor Ella*. * Ráth Mátyás Emlékérem: *Kovácsné Krusevits Bernadett* * Győr Oktatásügyéért díj: *dr. Németh Imréné*, * Péterfy Sándor díj (szakmai elismerés elsősorban fejlesztő tevékenységért) *Körmöci Katalin* * Győr Sportjáért: *Kovács Jenőné*, *Szabó András*, *Szirányi Ákosné*.

☒ S végül diákjaink akikre különösen büszkék vagyunk: * *Vörös László*, 4. o., Matematika, országos 1. hely (1993) * *Dávid Ádám*, 7. o., Német nyelv: országos 3. hely (1996/97) * *Nagy Károly*, 7. o., Német nyelv országos 1. hely, * *Balogh Judit*, 6. o., Simonyi Zsigmond helyesírási verseny: országos 2. hely (1997) * *Vörös Péter*, 7. o., Tehetséggondozó matematikaverseny: országos 1. hely (1998/99) * *Tóvizi Roland* 2. o., Cselgáncs nemzetközi verseny: 2. hely (2001/2002) * *Kötélugróink* országos és nemzetközi 1. és 2. helyezései.

Szabadhegyi Közoktatási Központ, Győr

Cím: 9028 Győr, Konini u. 2-4.

Telefón: 96/414-979

Fax: 96/526-907

E-mail: ortutay@axelero.hu

Alapítás éve: 1978

Iskolatípus: 12 évfolyamos iskola: általános iskola és gimnázium

Igazgató: Wernerné Csordás Éva

Fenntartó: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

Osztályok száma: 21

Tanulók száma: 560

Pedagógusok száma: 53

Nem pedagógus munkatársak száma: 23

A teljes iskolában az ÉKP-t alkalmazzák.

✠ Iskolánkat 1978-ban alapították. Győr város zöldövezeti városrészében épült, s eredetileg csak általános iskolaként működött. Nevének változásai jól mutatják az iskola történetének legfontosabb eseményeit.

1978-1983: Konini úti Általános Iskola. Jellegzetes lakótelepi iskola, zsúfoltság, többműszakos oktatás, a menynyiségi követelmények teljesítése volt a jellemző.

1983-1997: Ortutay Gyula Általános Iskola. A szakmai fejlődés megvalósítása, a minőségi követelmények fokozatos érvényesítése esett erre az időszakra.

1996-2000: Ortutay Gyula Képesítőfejlesztő Általános- és Középiskola az intézmény neve.

2000-től Szabadhegyi Közoktatási Központ.

✠ 1988-ban – Wernerné Csordás Éva igazgató szorgalmazására – megismerjük az ÉKP-t és elkezdjük tanulni. 1989-től fokozatosan és folyamatosan bevezettük minden osztályunkban. 1996-tól bővültek az iskola funkciói: az ÉKP alkalmazásának hatására 6 osztályos gimnáziumi képzést indítottunk. 2000-ben a fenntartó az intézménybe integrálta a szomszédos Lepke óvodát. Így óvodástól az érettségizőig mindenféle korú gyerekekkel, fiatallal találkozha-

„Reményeink szerint két maradandó dolgot hagyhatunk gyermekeinkre: gyökereket és szárnyakat.”
(Christopher Marlowe)

tunk az épületünkben.

✠ Intézményünk nyitott, befogadó iskola. Szakmai kapcsolatrendszere hazai és nemzetközi téren is jól kialakult rendszer szerint működik. 10 éve látjuk el az ÉKP-s iskolák észak-dunántúli regionális központjának sokrétű feladatait: a régió iskoláinak továbbképzését, új ÉKP-s iskolák „beszervezését”, regionális szakmai rendez-

vények, fesztiválok, konferenciák szervezését, az ÉKP-s szaktanácsadás koordinálását a régióban stb.. A Magyar Tehetséggondozó Társaságnak ma is a dunántúli központja, s a közép-európai iskolarendszer kiépítésének magyarországi fejlesztő iskolája vagyunk, valamint bázisiskolája a győri Talentum Műhelynek.

✠ Angol és német nyelvet oktatunk. 1–6. évfolyamig egy, 7–12. évfolyamig két idegen nyelvet tanulnak a diákok. 9 éves kortól ismerkednek a számítástechnikával, a 11. évfolyamon pedig OKJ-s számítógép-kezelői szakmai vizsgát tehetnek.

✠ Az intézmény tartalmi és szervezeti fejlődése dinamikus. Bőséges a tevékenységi területek kínálata. A differenciált képességfejlesztés, az egyéni bánásmód dominanciája ismertté és elismertté tette az iskolát.

☒ Az intézmény 6. évfolyamig mindennapos testnevelést biztosít, később a testnevelés mellett igény szerint sportiskolai jellegű képzéssel egyesületeknél sportolhatnak a diákok. * Labdarúgócsapatunk kiváló teljesítménye már hagyományos. Jelenleg a labdarúgó első osztályban öt volt diákunk sportol: *Fehér Miklós*, *Herczeg Miklós*, *Farkas Balázs*, *Lakatos Attila*, *Burján Mihály* tanítványaink. Labdarúgó-csapatunk évek óta a városi és megyei bajnokságok 1-2. helyezettjei, a diák-olimpia országos versenyének szakmai résztvevői. 4 éve országos bajnokok lettek. Edzőjük, Cs. Kovács László testnevelő maga is első osztályú labdarúgó volt. * A lányok kézilabdacsapata – megelőzve a testnevelés- és a kézilabda-tagozatos iskolákat – 2002-ben városi bajnokságot nyert. 2002-ben megnyerték Európa legnagyobb nemzetközi diák-kézilabda versenyét, a Balázs Kupát. Munkájukat *Deákné Varga Anikó* testnevelő, élvonalbeli kézilabdázó segíti. * Sakkozónk országos hírűek. Sakksapatunk országos 4. helyezést ért el *Vertetics Attila*, *Gyurkovics Bence*, *Szabó Péter* és *Rémi András* szerepléseivel. A technika tantárgy versenyén *Iricz Diána* országos 2. helyezett lett. * Száztágú *Szivárvány* kórusunk egy évtizede sikeres *Pálfalvi A. János* vezetésével. Legutóbb a Győri Könyvszalon megnyitó ünnepségén léptek fel. Gyakori vendégei vagyunk az ausztriai magyar nemzetiség fesztiváloknak. * Diákjaink az általános iskolai tantárgyi versenyeken, továbbá az OKTV-n kiválóan helyt állnak: az *Európából Európába* című verseny döntőjében országos 6. helyezést értünk el. * Az *Értelem* *Odüsszeája* című kreativitás-bajnokságon országos 1. helyet szereztünk. * Az Európa-fesztiválon a gimnáziumi kategóriában ugyancsak 1. helyezés vívtunk ki. * 2002-ben történelemből *Török Bálint* túljutott az OKTV megyei fordulóján. * A *Polgár a demokráciában* című országos vetélkedősorozat regionális első helyezettje lett gimnáziumi csapatunk. * *Szabó Péter* 9. évfolyamos diákunk matematikából lett országos 2. helyezett. * A NYIK-versenyen *Pollah Dániel* ért el 2. helyezést.

☒ A tantestület permanens tanulási és innovációs készsége, szakmai elkötelezettsége a biztosíték az iskola folyamatos fejlődésére. Munkatársaink közül többen szakértőként, szaktanácsadóként dolgoznak. Jelentős a tanárok – *Fücsék Piroska*, *Homor Tivadar*, *Liziczay Sándorné*, *Markó Endréné*, *Németh Attiláné*, *Pálfalvi A. János*, *Szalay Attila*, *Szebik Sándorné*, *Tóth Szabolcsné*, *Wernerné Csordás Éva* – publikációs tevékenysége. Közülük *Homor Tivadar* is

mert szakíró. Az ő feldolgozásában és szerkesztésében adtuk ki 1996-ban – az „Ezer éves a magyar iskola” ünnepének alkalmával – iskolánk történetét. A dokumentumokkal gazdagon illusztrált könyv címe: *Az Ortutay Gyula Általános Iskola története 1978–1996*. Van köztük kutató, egykori élsportoló, költő, zeneszerző. Olyan pedagógus munkatársaink is tanítanak művészeteket, akik maguk is alkotók. Magyartanáraink egyike *Komálovics Zoltán* költő és festőművész. Ének-zene szakos tanárunk és karvezetőnk: *Pálfalvi A. János* zeneszerző.

☒ Kezdeményezésünkre jött létre a győri Talentum Műhely azzal a céllal,

hogy a győri iskolák együttműködését biztosítsa a tehetséggondozás érdekében. Intézményünk szervezte, működtette öt évig huszonegy iskola részvételével. A Műhely – sikereinek köszönhetően – 2001-ben intézményesült, s azóta a városi önkormányzat finanszírozza. A város legelismertebb pedagógusai és alkotói foglalkoznak rendszeresen a város tehetségígéreteivel. Önálló kutató- és alkotómunkára ösztönzik, segítik, vezetik a tehetséges diákokat. Legutóbb a Talentum Műhely szervezte a Kutató Diákok Regionális Konferenciáját Győrött.

~

~

**Maklár Lajos Ének Tagozatos Általános, Közép- és Zeneiskola,
Hajdúnánás**

Cím: 4080 Hajdúnánás, Iskola u. 3.

Telefón: 52/570-540

Fax: 52/570-540

E-mail: maklary@nanaskabel.hu

Alapítás éve: 1656

Iskolatípus: általános, közép- és zeneiskola

Igazgató: Balogh Zsigmond

Fenntartó: Városi Önkormányzat Hajdúnánás

Osztályok száma: 21

Tanulók száma: 503

Pedagógusok száma: 41

Nem pedagógus munkatársak száma: 24

A teljes iskolában az ÉKP szerint tanulnak a gyerekek.

✠ A partikulától a 6 osztályos gimnáziumig. A debreceni egyházmegyében, ahová Hajdúnánás is tartozott, már a XVII. sz. elején elmondható, hogy a legcsekélyebb faluban is, a lelkész mellett „határozott fizetéssel ellátott” tanító tevékenykedett. 1656-tól működik iskolánk elődje a Debreceni Református Kollégium partikulájaként. Tanulmányi rendszerének a felépítése a következő volt: elemi tagozat és gimnáziumi tagozat. Ez kizárólag fiúiskola volt.

1906-ban, a gimnázium új épületének elkészülte után, a két tagozat szétvált.

Az államosításkor, 1947 után egy rövid ideig az általános iskola a gimnáziummal közös igazgatás alá került, de hamar megtörtént az önállósodása. Ezután nem sokkal két intézményre bomlott az iskola, létrejött jogelődünk, az 1. számú Általános Iskola Tóth János vezetésével és a 2. számú Általános Iskola. Az előbbi továbbra is fiú-, az utóbbi leányiskola volt. A koedukáció csupán 1958-tól kezdődött.

✠ Iskolánk a város központjában helyezkedik el. Három épületben folyik a tanítás. Az épületek közül kettő a múlt század közepén, egy pedig 1982-ben épült. Udvarunkat és sportlétesítményeinket közösen használjuk a 2. szá-

Iskolánk humánpedagógiai elkötelezettségű, konzervatív, teljesítményorientált személyiségfejlesztést alkalmaz, melyben kiemelt szerepe van a szabad gondolkodásnak és a cselekvésre nevelésnek a minőség és a hatékonyság jegyében. Ez a mi értékválasztásunk, melynek főszereplője a gyermek.

mú Általános Iskolával és a Református Iskolával. Diákjaink a tantermek mellett igénybe vehetik a konditermet, az iskolai könyvtárat, a közel 1 millió forintos beruházással készült nyelvi labort, a nagyméretű (36 x 18 m), elválasztható tornatermet, valamint két informatikatermet állandó Internet-hozzáféréssel.

✠ Az 1982-es év két jelentős változást hozott iskolánkban. Új épülettel gazdagodtunk, és ezzel egyidőben indult az első ének-zene tagoza-

tos osztályunk. A fejlődés következő állomása 1986 szeptembere volt, amikor egy első osztályunk a Nyelvi, irodalmi és kommunikációs program szerint kezdte meg tanulmányait. Az iskolavezetés támogatásával Nyakó Istvánné kezdte el a NYIK program meghonosítását 1986-ban, amelynek felső tagozaton a továbbvitele dr. Nagy Józsefné nevéhez fűződik. Mindketten a régióban NYIK-es szaktanácsadóként is tevékenykedtek. A NYIK-kel kapcsolatos kedvező tapasztalatok és az eredmények hatására, valamint Balogh Zsigmond igazgató szorgalmazására 1989-ban bevezettük az ÉKP-t is. Ez az elképzelés szerencsésen találkozott a tantestület és a szülők szándékával egyaránt. Hasonló volt a helyzet

akkor is, amikor *Zsolnai József* programgazda biztatására a 6 évfolyamos gimnáziumi képzés mellett döntöttünk, és ehhez az önkormányzat támogatását is elnyertük.

1989-től az első osztályaink az *Értékközvetítő és képességfejlesztő programmal* indulnak.

✠ 1990. május 26-án iskolánk felvette városunk országos hírű karnagyának, iskolánk volt tanárának, *Maklár Lajosnak* a nevét. Időközben intézményünk 1986. szeptember 1-től a tedeji tagiskolával, 1994-től a zenei tagiskolával bővült. A fenntartó városi önkormányzat 1993. december 16-i határozatával hozzájárult, hogy 10 osztályos iskolaként működjünk, majd 1997-ben engedélyt kaptunk a 6 osztályos gimnázium indítására. E döntés birtokában 1998. szeptember 1-től megkezdte működését az első gimnáziumi osztályunk.

✠ Az idegen nyelvet csoportbontásban tanítjuk – már 1. osztály 2. félévétől. 4. évfolyamtól fakultációként heti 3 órában lehet mélyebben elsajátítani a tanult nyelvet, vagy egy másodikat választani. A 7. évfolyamtól az 1. idegen nyelv óraszama 7-re emelkedik a gimnáziumi tagozaton, 9. osztálytól 8-ra, és belép 2 órában a kötelező 2. idegen nyelv. A választható nyelvek: angol, német, francia, orosz, latin. Informatikát 3. osztálytól tanítunk. Ember, erkölcs- és vallásismerettel ismerkednek a tanulók 5. évfolyamtól 11. évfolyamig. Nemcsak az idegen nyelvet tanít-

juk kiscsoportokban, hanem az informatikát, a bábozást, a néptáncot, a bar-kácsolást, az embertant és a természetismeretet is. Fakultációban és szakkörön választhatják a modern táncot, a színjátszást, a musicalt, a fotó- és médiaismeretet, az informatikát, a furulyát és az idegen nyelvet.

✠ Az ÉKP-s mozgalomban hosszú évek óta Hajdúnánás régióközpontként működik. Számos továbbképzést, bemutató foglalkozást, ÉKP-s és NYIK-es szakmai felkészítést tartottunk. 7 megyei listás szaktanácsadó is dolgozik intézményünkben. *Skopkó István* részt vett az ÉKP-s francia nyelvi taneszközök és tanítási program kidolgozásában. *Lipóthné Póka Éva* bábozásból készített tankönyvet. *Deméné Czeglédi Éva* embertanból, *Tóth Imre* informatikából, *Kaprinyák Sándor* médiaismeretből készített munkafüzetet, illetve CD anyagot. 1999-ben iskolánk szervezte a családpedagógia jegyében a IV. Országos ÉKP-s Konferenciát. Ezek az eredmények is hozzájárultak ahhoz, hogy intézményünk 2002 februárjától a Veszprémi Egyetem Tanárképző Kar Pedagógiai Kutatóintézetének kutatóiskolája és tanártovábbképző helye lett.

✠ Hagyományos, bensőséges ünnepeink a karácsonyi délelőtt, az ünnepi hangverseny a református templomban, a *Maklár-bál* és a *Maklár-ünnepség*.

✠ Iskolánkban számos kiváló pedagógus dolgozott, közülük kettőt

emelnénk ki. *Maklár Lajos*, iskolánk névadója, karnagyi tevékenysége mellett, a város egyetlen gimnáziumában és intézményünk elődjében, a Fiúiskolában is hosszú évtizedekig tanított, és gyermekkórusokat is vezetett. *Somorjai László* testnevelő tanár diákgenerációk sorával szerettette meg a sportot, a mozgást. 1948-tól 1963-ig volt intézményünk pedagógusa. Ma mindkettőjük nevét intézményi és városi kitüntető díj viseli.

☒ Tantestületünket mindig is az innovációs szellem, a nagyfokú megújulási képesség jellemezte. 1989-től az

első ÉKP-s osztályokban az úttörő szerepet *Fülöp Valéria*, *Lipóthné Póka Éva*, *Pallaginé Sallai Éva*, *Sebestyén Miklósné* és *Skopkó István*, *Tóth Imre* vállalták. *Maklár-émlékdíj* kitüntetésben részesült nevelők: *Fülöp Valéria*, *Lipóthné Póka Éva*, *Nyakó Istvánné*, *Sebestyén Miklósné*. *Maklár-émlékplakett* kitüntetésben részesült: *Ádám Lászlóné*, *Fige Jánosné*, *Fülöp Valéria*, *dr. Nagy Józsefné* nevelők és *Máthé Lászlóné* szülő. *Balogh Zsigmond* igazgató igényes szakmai és vezetői munkásságát a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat *Maróthy-díjjal* ismerte el.

☒ Iskolánk egyik kiemelt feladata a tehetségek felfedezése és gondozása. Büszkék vagyunk nagyszámú kítűnő és jeles minősítésű tanulónkra is. Számos sikeresen szereplő tanítványunk közül a legkiemelkedőbb eredményt a következők érték el: * *Popovics Ádám* – Aradi Nemzetközi Sakkbajnokság nemzetközi 3. hely (2001); Nemzetközi Sakktourney, Hajdú-Szoboszló 13. hely (2001); Magyar Korcsoportos Nemzeti Sakkbajnokság 4. hely (2001); Magyar Sakkszövetség Kupa Országos 2. hely (2001) Az NB I-es sakkcsapat tagjaként a görögországi Európa Bajnokság résztvevője volt. * *Sebestyén Éva*, műkorcsolyázás: Nemzetközi Utánpótlás verseny országos 4. hely (2001); CUP OF VIENNA nemzetközi 16. hely (2001); Műkorcsolyázó Vidékbajnokság országos 7. hely (2001). * Maklár Iskola csapata, labdarúgás: SEDITA Kupa országos 1. hely (2001) Felkészítő tanár: *Félegyházi Gábor* * *Szatmári Edina*, KIKO Kupa Fekvenyomó Magyar Bajnokság országos 3. hely (2001) * A Játsszunk újra operát! zenei műveltségi vetélkedő országos elődöntőjében 3. helyezést ért el mind az 1., mind a 2. csapatunk (2001). 1. csapat: *Boros Alexandra*, *Daróczi Anna*, *Erdei Tímea*, *Fülöp Noémi*, *Tóth Brigitta*. 2. csapat: *Kónya Brigitta*, *Nagy Lilla*, *Ozsváth Éva*, *Skaliczki Mariann*, *Szabó Kornélia*, *Veress János*. Felkészítő tanárunk *Fülöp Valéria* volt. * Az *Animato kamarakórusunk* 1998-ban az Ének-zene Tagozatos Általános Iskolák 3. Országos Kórustalálkozóján nívó-díjat kapott. * *Akbári Ákos* az országos fizika tanulmányi verseny döntőse (2002). Felkészítő tanára *Mihókné Varga Ilona*. * Az *Ilyés Kata*, *Ötvös Anita*, *Sebestyén Ádám*, *Sólyom Edit*, *Varga Gergő* és *Veress Janka* alkotta csapat a Magyar Zene Ezer Éve „Honfoglalás muzsikával” című zenei műveltségi vetélkedőn országos 2. helyezést ért el.

Kodály Zoltán Általános Iskola, Hatvan

Cím: 3000 Hatvan, Géza fejedelem út 2.

Telefon/Fax: 37/341-255

Telefon: 37/540-118

E-mail: kodalyzoltan@freemail.hu

Alapítás éve: 1986

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Ságiné Szűcs Klára

Fenntartó: Hatvan Város Önkormányzata

Osztályok száma: 16

Tanulók száma: 360

Pedagógusok száma: 35

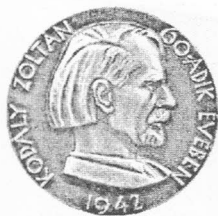
Nem pedagógus munkatársak száma: 8

A teljes iskolában az ÉKP szerint folyik a tanítás.

✠ Tizenhét éves iskolánk Hatvan város legfiatalabb intézménye. Az épületben 16 tanterem, különböző szaktantermek, ebédlő, programok lebonyolítására alkalmas tágas aula, könyvtár és egy 1200 m²-es sportcsarnok található. Intézményünk jó feltételei miatt számtalan városi, kistérségi, megyei és regionális szakmai, pedagógiai, művészeti, sport- és egyéb rendezvény helyszíne. Az Iskolagalériában rendezett kiállításokon rendszeresen megtekinthetjük tanulóink, művészek és művésztanárok alkotásait.

1987-ben az ének-zene tagozat bevezetésével kapcsolatos tapasztalatcserén ismerkedtünk meg az ÉKP-val. Réz Ferenc akkori igazgatónk irányításával 1988 szeptemberétől – tizenharmadik követő iskolaként az ÉKP-s mozgalomban – minden osztály ezzel a módszerrel kezdett el dolgozni.

1990-ben az Új Magyar Iskoláért Pedagógiai Egyesület alapító tagja volt iskolánk, majd 1991-ben annak Észak-Magyarországi Regionális Központjává vált. Szívesen vállaltunk részt az Oktatókutató Intézetből irányított, ÉKP-s pedagógusképzésre vonatkozó kíséreltetben is: 1989-91 között a Jászbe-

„Félig sem olyan fontos az, amit tanítunk gyermekeinknek, mint az, hogy tanítjuk – amit az iskolában tanulunk, annak nagyobbik részét elfelejtettük, de a hatás, melyet egy jó oktatási rendszer szellemi tehetségeinkre gyakorol, megmarad.”
(Eötvös József)

rényi Tanítóképző Főiskola külső gyakorlóhelyeként évente 20-40 főiskolai hallgató gyakorlatát irányítottuk.

1991-ben hatosztályos gimnáziumi képzést indítottunk. Sajnos városunk önkormányzata 1995-ben anyagi okokra hivatkozva visszavonta az engedélyt. Két osztályunk 1998-ban és 1999-ben sikeresen érettségizett.

1991-ben kezdte munkáját a Kodály Zoltán Iskolai Alapítvány, jóvoltából minden évben egy tanuló és egy pedagógus

Kodály emléklapketet és pénzjutalmat vehet át az alapítvány kuratóriumának elnökétől, emellett évente kb. hétszáz-ezer Ft-ot költ az iskola fejlesztésére.

1996 januárjában egy megszüntetett általános iskola három osztályának és néhány volt tanárának intézményünkhöz kerülésével is meg kellett “küzdenünk”. Ekkor vettük át az általános iskolát 16. életévükig be nem fejezettek képzését.

✠ Iskolánk talán legfontosabb jellemzője a NYIK és az ÉKP szemlélete szerinti tanítás, a *szellemiség vállalása*, a *gyermekközpontúság*, a *gyerekek és a szülők beavatottsága*.

☒ Ének-zene emelt szintű oktatás 1987-től évfolyamonként egy osztályban indult. Közel száz fős énekkarunk 1997-ben a KÓTA minősítő hangversenyén ezüst fokozatot nyert. A városi Kocsis Albert Zeneiskolával együttműködve a zongora oktatása nálunk folyik. A NAT bevezetése idején – az ÉKP-val összhangban – elsősorban a művészetek oktatása miatt vált egyre ismertebbé a városban iskolánk.

Az iskolánkban folyó könyvtári munka és a könyvtárhasználat című tantárgy oktatása (1993-ban tanítottuk) egyre nagyobb elismerést és érdeklődést vált ki a régióban és az ország különböző pontjain. Modern, felújított iskolai könyvtárunk és forrásközpontunk közel 9000 könyvtári egységnek ad helyet. Külön nyelvi labor áll rendelkezésünkre, ahol negyedik osztálytól tanítunk idegen nyelvet – angolt és németet. Ezen az évfolyamon kezdjük a számítástechnikát is csoportbontásban.

Sportéletünk változatos. Hagyományunk az úszásoktatás, a téli szlovákiai

ai sítábor, a nyári sport- és szabadidős táboroztatás.

☒ A minőségbiztosítási programban az első pályázati körben nyertesként a COMENIUS I. modelljét építjük, a monitoring helyszíni szemléje alapján eredményesen, dicséretesen, bázisiskolának javasolt minősítéssel. Van köztünk szakvizsgázott pedagógus, MPI szaktanácsadó, oktatási bizottsági tag, grafológus, három fejlesztő pedagógus, szociálpedagógus és gyógytestnevelő. *Melykóné Tőzsér Judit* és *Ságiné Szűcs Klára* országos közoktatási szakértő. Alkotó munkatársaink: *Melykóné Tőzsér Judit* a könyvtárhasználat oktatásához készítette el *A könyv és birodalma* című tankönyvcsaládot. *Krajcsné Kovács Judit* a Csodálatos zenevilág című 1-3. osztályos ének-zene tankönyvek írója. *Mátyási Gábor* festőművész több egyéni és csoportos kiállítás résztvevője. 28 munkája köz- és magángyűjteményekben található (Hollandia, Kanada, Olaszország, Erdély, Finnország, Japán, Magyarország több városa).

☒ Iskolánk tanulói átlagban évi hatvan különféle versenyen, vetélkedőn vettek részt, s emellett szívesen közreműködünk települési ünnepeken, nevezetes alkalmakon, évfordulókon. Legnagyobb sikereinket – országos versenyeken is – ének-zene, fizika, kémia, matematika, számítástechnika, vizuális kultúra tantárgyakban, valamint versmondás, szépkiejtés, atlétika, játékos sport, kézilabda és labdarúgás területen érték el. Legkiválóbb tanulóink és eredményeink: 1997: * az énekkar KÓTA minősítő hangversenyén ezüst oklevelet kapott. * Gócza Gergely, Zrínyi Ilona és Kalmár László matematikaversenyek: megyei 1. hely.

1998: * *Novák Orsolya*, március 15. alkalmából rendezett szavalóverseny megyei 1. hely; „Gyöngy a csillag” országos versmondó verseny: különdíj. * *Gócza Gergely*, Zrínyi és Kalmár matematika versenyek: megyei 1. hely. * *Angyal Péter*, TITOK országos angol nyelvi verseny: 6., *Sztankovics Norbert* 7. és *Szabó József* 8. hely. * *Jagodics Milán*, „Gyöngy a csillag” versmondó verseny: különdíj. * Polgári védelmi vetélkedő: megyei 1. hely. * *Kutas Viola*, Hevessy György kémia-verseny: megyei 2. hely. 1999: * *Novák Orsolya* Mondák legendák prózamondó verseny: megyei 2. hely, tehetségkutató verseny: 3. hely, „Gyöngy a csillag” versmondóverseny: különdíj. * *Gócza Gergely*, Zrínyi matematikaverseny: 3. hely * *Kopka Roland*, Kalmár matematikaverseny: 1. hely, Zrínyi matematikai verseny: 3. * *Gócza Gergely* számítástechnika: megyei 2. és országos 9. hely. * *Telekes Anna*, „Gyöngy a csillag” szavalóverseny: 3. hely. * *Angyal Péter*, Hevessy György kémia verseny: megyei 3. hely, fizikából a legjobb kísérletező cím. 2000: * *Novák Orsolya*, megyei és országos vers és prózamondó versenyeken több különdíj. * *Gócza Gergely*, Zrínyi matematikai verseny: megyei 3. hely. * *Kopka Roland*, Kalmár matematikai verseny: 1. és Zrínyi: megyei 3. hely. * *Gócza Gergely*, Számítástechnikai verseny: megyei és regionális 1. hely. * *Krajcs Nóra*, TITOK országos angol nyelvi verseny: 9. hely. 2001: * *Szoldatics Szandra*, Hermann Ottó Természetismeret verseny: országos 5. helyezés. * *Gócza Gergely*, Curie kémia-verseny: megyei 2., országos 12. hely, Hevessy György Kémia-verseny: 10. hely. * *Novák Orsolya*, vers és prózamondó versenyek: országos 2. és megyei 1. hely, különdíjak. * *Bíró Anett*, TITOK országos angol nyelvi verseny: 7. hely. * *Gócza Gergely*, Kalmár László matematikaverseny, megyei 2., Varga Tamás matematikaverseny: 3. számítástechnika megyei 2., regionális 6. hely. * *Vígh Gergely*, Számítástechnikaverseny: megyei 2., regionális 5. hely. * Az elmúlt 5 évben atlétika, duatlon, triatlon, játékos sportverseny, kézilabda, labdarúgás sportágakban két országos 1. helyet, országos elődöntőn 2. és 3. helyet, és 25 alkalommal megyei 1. helyet szereztünk.

✠ 16 esztendő nem sok egy intézmény életében. Kodály Zoltán mondta: „Csak az a miénk igazán, amiért megdolgoztunk...” Mi ezt az iskolát magunkénak érezzük, a gyerekeket, akiket ránk bíznak, olyan emberekké

szeretnénk formálni, akik a mai kor kihívásainak szellemiekben és testben is megfelelnek. Sikereinkért keményen megdolgozunk. Tudjuk, honnan indultunk, és tudjuk, hová akarunk elérni.

Hunyadi János Általános Iskola, Jánoshalma

Cím: 6440 Jánoshalma, Béke tér 11.

Telefon/fax: 77/401 081

E-mail: HJAIJ@freemail.hu

Alapítás éve: 1734

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Karsai Péter

Fenntartó: Jánoshalma Város Önkormányzata

Osztályok száma: 40

ÉKP-s osztály: 8

NYIK-es osztály: 7

Tanulók száma: 799

ÉKP-s tanuló: 160

NYIK-es tanuló: 179

Pedagógusok száma: 69

ÉKP-s pedagógus: 18

NYIK-es pedagógus: 5

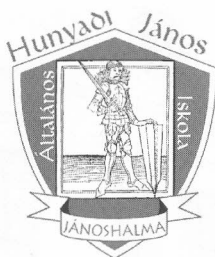
Nem pedagógus munkatársak száma: 17

☒ Városunkban – melynek akkor Jankovác volt a neve – 1755-ben épült fel az első egytantermes iskola mai iskolánk nyugati szárnyának helyén.

De az iskolatörténetben nem ez a legrégebbi dátum: 1734-ben már iskolamester működésére utalnak a helyi dokumentumok. Tehát mondhatjuk azt, hogy ez az év – 1734 – tekinthető az oktatás kezdeti időpontjának városunkban. Az egykori épületet a tanulók létszámának növekedéséhez bővítették napjainkig, míg mai formáját elérte.

Az iskola 1993-ban vette fel *Hunyadi János* nevét a város polgárai és a pedagógusok együttes akaratára, ugyanis a hadvezér birtoka volt a területünkön lévő egykori Csőszapa major.

☒ 1989-ben döntöttünk úgy, hogy városunk diákságának lehetőséget kell adni egy új pedagógia megismerésére, s az a szerint való tanulásra. Ekkor indítottuk a tantestület több mint 50%-ának egyetértésével és 7 pedagógus részvételével az ÉKP-t. *Karsai Péter* igazgató irányításával, *Mikó Irén* – ő már sajnos nincs közöttünk –, *Somogyiné Sági Piroska*, *Kiss Györgyné*, *Karsai Péterné*, *Nasz Péterné*, *Gerhát László* és *Ferenczi Jánosné* közreműködésével.

„... a kezdet a legfontosabb, általában is, de különösen a fiatal zsenge lényeknél... Hiszen ilyenkor lehet őket formálni, s ilyenkor vésődik beléjük az a forma, amelyet bennük kialakítani akarunk.”
(Platon)

Ők két első osztályban kezdték a munkát, s azóta évről-évre két-két osztályunk indul *Zsolnai-programmal* a szülők igényeinek megfelelően.

A kezdeti nehézségeket elsősorban a tankönyvhiány, illetve a tankönyvek késése okozta. Aztán nehezen fogadták el tanítványaink szülei a csoportmunkát. Sok tájékoztatást kellett tartanunk, mire belátták, hogy mindez a gyerekek fej-

lődését szolgálja. Ma már ez mindenkinek természetes. Az első osztályban kezdett nyelvtanulásnak is sok ellenzője akadt, de nem elsősorban a szülők részéről. Az első ÉKP-sok nyolcadik osztályban eredményeikkel bizonyították, hogy érdemes volt csatlakozni a programhoz!

Az 1997/98-as tanévben tovább dagodott iskolának: az ÉKP-s osztályokban német nemzetiségi nyelvoktató programot indítottunk.

2000 júniusában iskolánk adott helyet a városi millenniumi ünnepségnek. Ekkor avattuk fel *Tanítóink Kútját*, amely a kezdetek óta iskolánkban és városunkban tanító több, mint 600 pedagógus nevét őrzi falának tégláin. Közülük *Majoros Aladár* (1896–1967) a helyi polgári fiúiskola tanára, a helyi

sportélet fő szervezője volt. *Karsai Ferenc dr.* – akinek ma fia, *Karsai Péter* igazgatja az iskolát – 1955 és 1983 között, nyugdíjazásáig volt iskolánk tanára. Állandó helytörténeti kutatásai és évtizedes gyűjtőmunkája eredmé-

nyeként megírta Jánoshalma történetét és néprajzát. Jánoshalma díszpolgára lett. *Gerhát Lászlónak* – aki az ÉKP-ban is tanított egészen nyugdíjba vonulásáig – óriási szerepe volt a város zenei életének fellendítésében.

Ma már minden évben 3-6 tanulónk alapfokú nyelvizsgát tesz. Ők: 1997/98-ban: *Kuzman Ferenc, Lengyel Kata, Kiss Viktor, Nagy Ákos, Tólas Anett, Bátyai Dóra* és *Szűcs Ildikó*. 1998/99-ban: *Kasziba Rita, Kazinczi Katalin* és *Rostás Gábor*. 1999/2000-ben: *Szarvas Andrea, Éder Csaba, Czifra Anita* és *Ferenczi Anna*. Ők *Lógó Tiborné* német nyelvtanár tanítványai voltak. 2000/2001-ben: *Fajsz Levente*, 2000-2001-ben angol nyelvből. Felkészítő tanára: *Filmák Endré*.

☒ Végzett tanulóinkkal folyamatosan tartjuk a kapcsolatot. Így tudjuk, hogy közülük heten már a közép-, illetve a felsőfokú nyelvizsgán is sikeresen túljutottak.

Az első osztályban indított német nyelvoktatás más területen is komoly eredményeket hozott iskolánknak. Már 9 éve rendszeresen részt vesznek tanulóink tanáraik vezetésével a somberek Országos Németnyelvű Színház Fesztiválján. Minden alkalommal több csoportban is eredményesen szerepeltek. Meghívást kaptak a szekszárdi Német Színházban való bemutatóra, a csillebéri jubileumi fesztiválra is. Me-

gyei német *Ki Mit Tud?*-on egy első osztályos csoportunk első helyezést ért el 1998-ban és 2001-ben. Csoportjaink felkészítő tanárai *Lógó Tiborné, Radván-szkiné Marsch Anna* és *Faddi Teréz*. Az eredményes szereplések jutalmául évente néhány tanulónk németországi utazáson vehet részt Stuttgartban és környékén a „Donauschwäbische Kulturstiftung des Landes Baden-Württemberg” támogatásával. Ugyancsak a fenti támogató járult hozzá 5 éven keresztül a Balatonakalin rendezett nemzetközi német színházszótábor megszervezéséhez.

* 1996/97-ben történelem versenyen 5. helyezett lett *Bátyai Dóra*. 1997/98-ban 9. *Lukács András*. * A Simonyi Zsigmond helyesírási versenyen *Bodó Ágnes* megyei 4. lett. * 1998/99-ban a Hevesy György kémia versenyen 4. helyezett lett *Ferenczi Anna*, 5. *Keresztényi Veronika* és *Demsa Roland*, 7. *Lencse András*, 8. *Kiss Tamás*. * Megyei német versenyen 1. *Ferenczi Anna*, 2. *Szarvas Andrea*, 3. *Somogyi Kinga*. * Az Öveges József fizika versenyen 6. *Juhász Gábor*, 7. *Demsa Roland*. * Sportban is jeleskedtek tanulóink: a diákolimpián országos 6. helyezést ért el aerobic-csapatunk: *Török Tünde*, *Lencse Nóra*, *Bátyai Fruzsina*, *Pásztor Andrea*, *Sánta Judit*.

☒ Sokféleképpen tölthetik el szabadidejüket diákjaink. Járhatnak pl. aerobicedzésre. Focit és kézilabdát kedvelő diákjaink is megtalálják a kedvükre való elfoglaltságot a diák-sportegyesületben. 2001-től az elsős kisdíákok az atlétikai alapokat is elsajátíthatják. S a helyi művészeti iskolával közösen szervezett kerámia szakkörön gyönyörű munkák készülnek.

☒ Két volt diákunk énekhangjával, színészi játékával viszi el iskolánk hírét országszerte. *Somogyi Szilárd* és *Bátyai Éva* évről évre fontos rendezvényeken szerepelve megörvendeztetni városunk lakosságát és diákságát is.

Végzett ÉKP-s diákjaink tartják szintjüket az általuk választott középiskolákban. Például *Krupa Mónika* volt diákunk, aki jelenleg az ÁFEOSZ Közgazdasági, Kereskedelmi Szakközépiskola és Kollégium tanulója, a TIT országos 9. osztályosok irodalom versenyén 6. helyet, a 9-12. osztályosok TIT újságírás

versenyén országos 4. helyet szerzett.

☒ Büszkék vagyunk művésztanárainkra, *Karsai Péterné* és *Martinek Erzsébetre*. Festményeik városunk, megyénk határain túl is ismertek.

☒ 2000 karácsonyán jelent meg helyi honismereti tankönyvünk *Itthon vagyok* címmel, amelyre szintén nagyon büszkék vagyunk! A könyv tíz fejezetben foglalja össze mindazt, amit egy általános iskolás diák városunkról, múltunkról, néphagyományainkról, iskolánkról tudhat. A könyv írói: *Karsai Péter*, *dr. Karsai Ferenc*, *Ferenczi Jánosné*, *Menyhárt Tamás* és *Nasz Péterné*. 2001 júniusában iskolai évkönyvet jelentettünk meg, amit ezentúl minden tanév végén megteszünk. Nagy múltú iskolánkra – amely hamarosan 270 éves lesz – méltán vagyunk büszkék. Minden pedagógusa, vezetője, diákja törekszik arra, hogy városunk, megyénk és az ÉKP-s mozgalom hírnevét öregbítse.

**Mocsáry Antal Körzeti Általános és Művészeti Iskola,
Karancslapujtő**

Cím: 3182 Karancslapujtő, Rákóczi út 70.

Telefon: 32/447-213

E-mail: mocsary.iskola@matavnet.hu

Alapítás éve: 1930

Iskolatípus: általános és művészeti iskola

Igazgató: dr. Szondi Béla

Fenntartó: Községi Önkormányzat Karancslapujtő

Osztályok száma: 17

Tanulók száma: 389

Pedagógusok száma: 33

Az iskola 16 osztályának minden diákja az ÉKP szerint tanul.

Egy összevont speciális osztályban

*24 enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermekkel egy
gyógyógypedagógus foglalkozik.*

✠ Az 1800-as évektől a községünkben működő két felekezeti iskolát az 1910-es években államosították. *Mocsáry Sándor dr.* – névadónk, *Bocsári Mocsáry Antal* egyenes ágú leszármazottja – ekkor tett ígéretet arra: képviselővé választásakor új iskolát építtet a községnek. 1927 novemberében kezdetét is vette az építkezés. Az elkészült iskoláról *Ladányi Miksa* 1934-

ben megjelent *Nógrád és Hont Vármegye* című munkájában így emlékezik meg: „Hat tanerős emeletes állami elemi iskola, melynek épülete akármelyik városnak is büszkesége lehetne.”

Az oktatás az új épületben az 1930/31-es tanévben kezdődött *Fedák Béla* vezetésével. A tanulók létszáma már a kezdeti években is 300-350 fő volt. A második világháborúban, a front átvonulásának idején az iskola épülete kórházként működött, s anynyira megrongálódott, hogy rendb hozatalához ötszázezer pengő államsegélyt kellett kérni a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumtól.

A hatosztályos elemi iskola már 1947-től nyolcosztályos általános iskolaként működött. Az 1956/57-es tanévet új igazgató, *Jászberényi Frigyes* nyitotta meg. Ő és helyettese, *Kökény Tibor* több évtizeden át voltak az intézmény felelős vezetői. Kialakították az intézmény – máig is ható – tárgyi és

Dolgozunk a jelenben, formáljuk a jövőt, és mindközben ragaszkodunk gyökereinkhez. Valljuk: „Csak a múltat őrző jövő boldog.”

személyi feltételeit, gyakorlatilag megteremtették az ÉKP alapjait.

Gimnáziumi osztályunk is indult 1964 szeptemberétől *Adorján Imréné* irányításával. A 33 végzős gimnazistából 16-an jutottak be felsőoktatási intézményekbe. 1970-ben a körzetesítéskor csatlakozott iskolánkhoz Karancsberény és Karancsalja felső ta-

gozata. Ekkortájt tanulólétszámunk megközelítette a 600 főt. Az 1990-es években bővítették az intézményt, és vizesblokkot, központi fűtést is kapott. Megépült a sportcsarnok, s megteremtettük a feltételeket a gyermekek étkeztetéséhez.

✠ 1989 szeptemberében csatlakoztunk az ÉKP-s iskolák táborához. Új tantárgyakkal, tevékenységekkel bővült iskolánk szakmai kínálata: NYIK, néptánc, bábozás, furulya, néprajz, sakk, virágkötészet, színjátás, vizuális kultúra, számítástechnika. Megváltozott az értékelési rendszerünk, megújultak szakmai munkaközösségeink. Ma is vállaljuk akkori döntésünket. Tisztelettel adózunk *Gordos Rezső* néhai igazgatónk emlékének, aki nagyon sokat tett e program bevezetéséért.

A kezdeti nehézségek (tankönyvek, tapasztalatok, gyakorlat hiánya) ellenére hittel és nagy odaadással dolgoztunk, hogy megfeleljünk a feladatok-

nak. Ennek eredményeként kiváló műnő-sítésű énekkar, iskolarádió működött; a versenyeken, a művészeti be-

mutatókon, a sportrendezvényeken tanítványaink hamarosan kiemelkedő sikereket értek el. Néhány ezek közül:

✠ ÉKP-s versmondó versenyen különdíjas: *Danyi Mária* (1997), *Rusz Dániel* (1998), *Antal Tibor* (1999). * Népdaléneklési versenyen 3. helyezés: *Pásztor Mónika* (1999). * Nemzetközi palóc népdal-éneklési versenyen 1. helyezés: *Lőrincz Andrea* (2000). * Rajzversenyen 10. helyezés és különdíj: *Pethes Erika* (1999). * Földünkért vetélkedőn (csapat) 2. helyezés (2000) és környezetvédelmi versenyen (csapat) 1. hely (2001): *Fenes Nikolett*, *Szlávik Hajnalka*, *Rácz Orsolya*. * Számítástechnika versenyen *Szondi György* 13. hely (2000), *Miklós Dániel* 3. hely (2001). * Sakkcsoportunk 1996-tól, a ritmikus sportgimnasztika csapat 1998 óta folyamatos résztvevője az országos megmérettetéseknek. * Az RSG-s lányok 2000-ben a felnőtt Európa bajnokságon sikeres bemutatót tartottak. * Labdarúgóink 1998-ban az országos kupán 9. helyezést, a nemzetközi labdarúgó tornán 2000-ben 1. helyezést értek el. * Bízató eredménynek számít az alpesi műlesikló versenyen 2000-ben elért 11., 13., 15. helyezés. * Az 1994-ben nívó díjjal jutalmazott *Tekergő* tánccsoportunk sikerrel szerepel versenyeken, gálákon, bemutatókon.

✠ Büszkék vagyunk az elmúlt 70 év alatt intézményünkben dolgozó tanítókra, tanárookra. Nem lehet véletlen, hogy az egykor itt tanuló diákok visszatérnek, s ők alkotják a mindenkoritantestület magját. Pedagógusaink, akik az ÉKP bevezetésétől napjainkig is az intézményünk aktív dolgozói: *Fodor Sándorné* (K.) igazgatóhelyettes, *Novák Sándorné* igazgatóhelyettes, *Bevőzné Menczel Judit* tanár, *Csontos László* tanár, *Csontosné Havran Éva* tanár, *Fenesné Tóth Ágnes* tanár, *Fodor Sándorné* (G.) tanító, *Gordos Rezsőné* tanító, *Horváth Jánosné* tanító, *Horváthné Szelei Rita* tanár, *Királyné Havran Ilona* tanár, *Kotróc Márta* tanító, *Menczel István* tanár, *Novák Gyula* tanár, *Pétemé Pál* Ildi-

kó tanító, *Racs Gáspárné* tanító, *Ruszné Torák Julianna* tanár, *Susán Katalin* tanár, *Szabó Jánosné* tanító, *dr. Szondi Béláné* tanár, *Varga Árpádné* tanár.

Tanítványaink megtalálhatók az ország és a nagyvilág legkülönbözőbb pontjain, jelen vannak a közéletben. Van közöttük egyetemi tanár, főiskolai igazgató, községünk címerét megalkotó neves grafikusművész, nemzetközi versenyeken részt vevő sportoló, ifjúsági világbajnokságon induló atléta, országgyűlési képviselő. Jó nevű újságírók, orvosok, közgazdászok, mérnökök, számos tanár, tanító és óvónő mondhatja magáról, hogy Lapujtóról indult, innen származik.

✠ Iskolánkban az idegen nyelv eredményes oktatása az egyik legfontosabb feladat. Ennek érdekében 2. osztálytól csoportbontásban heti 2 órában tanítjuk az angol és a német nyelvet. Felső tagozatban a tehetséges tanulók heti plusz 1 órában bővítik nyelvismeretüket, gyakorolják a nyelv használatát. Szakkörökben, délutáni foglalkozásokon lehetőség nyílik a második idegen nyelv tanulására is.

A tehetséggondozás és a hátránykompenzáció együttkezelése pedagógiánk központi kérdése, feladata. E feladat megvalósításának érdekében kidolgoztunk egy projektet, mely új lehetőségeket teremtett céljaink megvalósításához. Klubfoglalkozásokon történik az egyes műveltségi területek témáinak feldolgozása, és ezek a klubok szorosan együttműködnek a TDK-val. Sikeresek és eredményesek a Beszédművelő kör, a Nyelvi szomszédolás, a π -klub, az Ókódorgó, a Newton-kör, a Vegy-észforgató és a Bit-klub foglalkozásai. A 2001/2002. tanévtől intézményünk művészeti alapiskolaként is működik. Sok gyereket vonzanak a zeneoktatás illetve az egyéb művészeti ágak foglalkozásai: néptánc, báb, drámapedagógia, mozgásművészet.

✠ Büszkén valljuk magunkat palócoknak! Őrizzük, ápoljuk hagyományainkat, őseink kultúráját. Állandó palóc kiállításunk is ezt reprezentálja. Nemcsak a múltat őrizzük, de hagyományt is teremtünk. 1999-ben iskolánk felvette *Mocsáry Antal* nevét. Kiakítottuk új szokás- és jelképrend-

szerünket. Az őszi jelvény-, sál- és nyakkendőavató Mocsáry nap eseményei, a tavaszi Mocsáry napok színvonalas rendezvényei, iskolagalériánk kiállításai egyre több vendéget vonzanak, egyre nagyobb elismerést szereznek. A Mocsáry napokon túl kiemelt rendezvényünk az október 23-i emlékfutás, a karácsonyest, a farsang és a ballagás.

Ápoljuk hazai és külföldi kapcsolatainkat. Erre jó alkalmat teremtenek a nemzetközi rendezvényeink: a palóc népdaléneklési verseny és a *Karácsony Kupa* (futballgála). 1998 óta minden évben közel 200-250 sakkozó gyerek részvételével adózunk első ÉKP-s igazgatónk, *Gordos Rezső* emlékének a róla elnevezett megyei diákolimpia és sakkverseny megszervezésével. Ez ma már országosan is jegyzett rendezvény.

Diákjaink aktívan bekapcsolódnak a helyi és az országos tanulmányi versenyekbe. Az iskolánkban működő TDK rendkívül jó alkalmat teremt a gyerekeknek a tudományművelés tanulására, a kutatómunkára. Délutánonként vannak, akik zenélnék, táncolnak, báboznak, színjátszanak, míg mások festenek, a médiával ismerkednek.

Fontosnak tartjuk a gyerekek testi edzettségét, mozgásigényük kielégítését. A szinte mindig foglalt sportcsarnokban futball, kézilabda, asztalitenisz, RSG, illetve atlétikai foglalkozások váltják egymást. Téli és nyári táborozások teszik még gazdagabbá iskolánk programját (sítábor, alkotótábor, üdülőtábor). Nagyon sikeres volt az elmúlt tanévben először megszervezett erdei iskola programja is.

Hársfadombi Általános Iskola, Mány

Cím: 2065 Mány, Szent István u. 4.

Telefon: 22/350-720

Fax: 22/350-720

Alapítás éve: 1974

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Sáros Györgyné

Fenntartó: Polgármesteri Hivatal

Osztályok száma: 12

ÉKP-s osztály: 6

NYIK-es osztály: 1

Tanulók száma: 215

ÉKP-s tanuló: 120

NYIK-es tanuló: 22

Pedagógusok száma: 22

ÉKP-s pedagógus: 7

Nem pedagógus munkatársak: 9 fő

☒ Az államosítás előtt Mányon két felekezeti iskola működött: a református és a római katolikus. A református iskola 6 osztály számára adott helyet, ennek rektora 1931-ig *Darabos Balázs* volt, őt követte *Kalmár Sándor*. Iskolánk épülete – az öreg iskola – a valamikori római katolikus iskola volt. Az új iskola a századforduló táján épített, a templom végében kialakított épület lett, igazgatója *Dauner János* volt. A felekezeti iskolák vezetői olyan mély nyomot hagytak a község életében, hogy 1996-ban posztumusz díszpolgári címmel jutalmazták *Kalmár Sándort* és *Dauner Jánost*.

1947-ben a két felekezeti intézmény állami iskolaként folytatta működését. Az egyre szaporodó tanulólétszám megkövetelte, az iskola udvara és kertje pedig lehetővé tette, hogy egy igen impozáns, nagy, emeletes iskolát építsen a község 1993-ban: a falu fölé emelkedő templomdombon gyönyörű hársfákkal övezett modern, 13 tantermes, önálló főzőkonyhával rendelkező iskolát. 1996. május 26-án az iskola nevet kapott: *Kiss Gyuláné Kertész Katalin* tűzzománcfestő művész emléktáblája került a bejárat felőli épület

„Nem attól sikeres valaki, hogy soha nem hibázik. Attól sikeres, hogy elhiszi azt, hogy érdemes próbálkoznia: érdemes keresnie azt az utat, módot, ahogyan a céljait elérheti, és hisz abban, hogy ezt az utat meg is találja.”
(Kerényi Mari)

falára, ezt szinte keretként foglalja magába a felirat: Hársfadombi Általános Iskola. Ez a település egyetlen oktatási intézménye.

☒ A sokféle anyanyelvi programot 1996-ban felváltotta a NYIK. Az első osztályba való bevezetése előtt az iskola tantestülete gondosan tájékozódott. Meglátogattunk több ÉKP-pedagógiát alkalmazó iskolát is. E látogatásaink érlelték meg tantestületünkben azt az elhatározást, hogy 1998-ban be-

vezessük az ÉKP-t. Hosszú távon döntöttünk e személyiségközpontú pedagógia mellett.

Az első tanítók a mindennapi felkészülés, tanulás mellett rendszeresen bemutató órákat tartottak a kollégáknak, az óvónőknek, a szülőknek. Az ÉKP-pedagógiával való azonosuláshoz, a továbblépéshez később nagy szükségünk volt tapasztalatukra, véleményükre. Az első ÉKP-sok ők voltak: *Székely Henrietta*, *Czirkebach Erzsébet*, *Pötröcz Zsigmondné*, *Kerekesné Kádár Krisztina*, *Székely Szilvia*, *Nagyné Bognár Katalin* és *Tóth Katalin*. Az ÉKP bevezetésével fokozatosan és erőteljesen fejlődött a mesterségbeli tudás, a háttértudás megerősítése és bővítése,

a metodikai eszköztár megújítása. A tanulói teljesítmények – e rövid idő alatt is – igazolták döntésünk helyességét. Úgy gondoljuk, hogy gazdagon kínált művészeti tantárgyaink: a bábozás, a drámajáték, a furulyázás, a néptánc és az aerobics segítenek a szociális hátrányok leküzdésében és a képességfejlesztésen alapuló tehetségfejlesztésben.

✠ A fenti célt szolgálják hagyományos versenyek, találkozók is. Az alsó tagozaton pl. a mesemondó verseny, a Kazinczy szépkiejtési verseny, a német nemzetiségi verseny, a felső tagozaton a szépkiejtési verseny, a matematikaverseny. A minden évben

május 26-án, a névadónk tiszteletére megrendezett Színházi esten (gálaműsoron), amelyen a tanulók kommunikációs, előadói, zenei, tánc- és mozgáskultúrájának bemutatására van lehetőség. De van évente néptánc- és szalontánc-bemutatónk, kerékpáros- és közlekedésbiztonsági versenyünk is. Január 22-én, a Magyar Kultúra Napján vers- és prózamondó találkozót, egy másik alkalommal pedig Nemzetiségi estet: néptánc- és népzene bemutatót tartunk. Hagyományaink közé tartozik az adventi gyertyagyújtás, a karácsonyi vendéglátás kakaóval, kaláccsal, karácsonyfával és ajándékok a szülőtől.

✠ Iskolánkban nagyon fontosnak tartjuk a gyerekek mozgáskultúrájának fejlesztését. Egészségünk erősítéséért nyári táborokban, kerékpártúrákon teszünk sokat. *Nagné Bognár Katalin és Kovácsné Majkovics Edit* pedagógusok irányításával működő magas színvonalú aerobics-oktatásunk meghozta eredményét, hiszen tanulóink a 2001-es tanévben az Országos aerobics versenyen arany, ezüst és bronzérmet szereztek. * Aranyérmesek (4. osztály): *Pötröcz Petra, Nitti Renáta, Somogyi Alexandra, Czettel Brigitta, Halter Kitti, Vörös Aranka, Lakatos Ágnes, Majercsik Anita* (1999.) * Ezüstérmesek: *Németh Brigitta, Szvitacs Brigitta, Németh Zsanett, Schütt Andrea, Szilágyi Erika, Halter Bettina, Sárközi Bettina, Kovács Gitta* (2000, 2001). * A bronzérmes csapat: *Ánosi Flóra, Bauer Dóra, Hullár Dóra, Kis Annamária, Németh Adrienn, Pál Alexandra, Sárközi Eszter, Tolnai Csilla* (2001). * Az alsó tagozatban tanító osztályfőnökök nagy hozzáértéssel készítik fel a tanulókat a területi versmondó, mesemondó illetve szépkiejtési versenyekre. *Kovács Gitta*, területi versmondó verseny: 2. helyezett (2000), 2. helyezett (2001). * *Bokros Balázs* 2. helyezett (2000, 2001). * *Erdei Zsófia* 3. helyezett (2001) * *Kovács Gitta* területi mesemondó versenyen 1. helyezett (2000.), 3. helyezett (2001). * *Farkasdi Bertalan* 2. helyezett (2001). * *Bokros Balázs* 2. helyezett (2000.), 3. helyezett (2001). * *Tolnai Csilla*, megyei Móra Ferenc szép-

kiejtési és olvasási verseny: 3. helyezett (2001). * *Schiütt Szabolcs* 3. helyezett (2001). * Kerékpáros versenyzőinkre is büszkék lehetünk, hiszen a megyei versenyen 2. helyezett: *Pötröcz Petra, Molnár Erzsébet, Homa Zoltán, Szabó László* (1998). * Ugyancsak 2.

lett *Kimmel Klaudia, Hammer Diána, Balla István, Jakab Dénes* (2001). * *Hammer Krisztina, Tót Emese, Németh Ákos, Fülöp Ferenc* az Országos Bábfesztiválon Egerben 3. helyezést ért el (1999).

✠ Jól felszerelt számítógépparkunkkal a német nemzetiségi nyelvet emelt óraszámban tanítjuk, az idegen nyelv gyakorlását nyelvi környezetben biztosítjuk német testvérkapcsolatunk segítségével. Így erősítjük a ránk bízott gyerekek továbbtanulási esélyeit. A rászoruló, nehezen haladó, bizonyos tantárgyak tanulása alól felmentett tanulóinkat mind az alsó, mind a felső tagozaton 5-6 fős foglalkozások keretében készítjük fel.

✠ Kezdeményezésünkre hat évvel ezelőtt egy nagyon jól működő diákcsere kapcsolat jött létre Leimen egyik iskolájával. A kezdeti ismerkedési időszak után már a nyelvi környezetben történő tanulásra helyeztük a hangsúlyt. A látogatások során tanulóink pl. aktívan részt vesznek az ottani órá-

kon. A pedagógusoknak is épülésére szolgál ez a kapcsolat. Úgy látjuk, hogy eddig ismeretlen lehetőségek jelennek a nyelvtanítás terén az Európa Uniós országokban alkalmazott programokban, pl. az UNESCO kezdeményezésére kidolgozott multikulturális nevelési programban, mely az uniós országokban – köztük Németországban is – megvalósult. Az EU multikulturális nevelés hatására a gyerekek között csökken az etnikai alapú előítéletesség, nő a tolerancia, harmonikusabbá válik az együttélési kultúra.

✠ Szoros kapcsolatot tartunk a szülőkkel. Hagyományos közös rendezvényeink mindegyike az egész falu ünnepe. Így a kis település adottságait kihasználva az iskolánk a falu művelődési centruma is.

Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola, Nyíradony

Cím: 4254 Nyíradony, Árpád tér 10. sz.

Telefon/fax: 52/203 020

E-mail: suli5164@debrecen.sulinet.hu

Alapítás éve: 1946

Iskolatípus: általános és középiskola

Igazgató: dr. Bíró Lászlóné

Fenntartó: Nyíradony Város Önkormányzata

Osztályok száma: 39 ÉKP-s osztályok száma: 23

Tanulók száma: 835 ÉKP-s tanulók száma: 551

Pedagógusok száma: 73 ÉKP-s pedagógusok száma: 45

Nem pedagógus munkatársak száma: 38

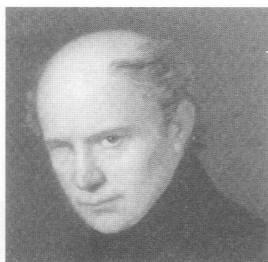
✠ Nyíradony a Hajdúság és a Nyírség peremén fekvő település, történelmét a XIII. századtól jegyzik. Lakossága főleg mezőgazdasággal foglalkozik, de az 1980-as évek végétől egyre több szolgáltató vállalkozás jött létre, elősegítve a városiasodást.

Nyíradonyban 8 osztályos állami iskola 1946 óta működik. 1973-ban

már egy új, 8 tantermes, emeletes iskolában, korszerű szaktantermi rendszer kiépítésével folyt az oktató-nevelő munka. Szöllősi János akkori igazgatónak és Szamos János igazgatóhelyettesnek meghatározó szerepe volt a feltételek megteremtésében. 1978-ban átadták a tanyai diákothont, amely 116 gyereknek jelentett jó körülményeket a tanuláshoz. A tanyavilág elöregedésével az épület elnéptelenedett, ma egy részét tanteremként használjuk. Kollégiumi funkciója ismét erősödni fog, hiszen az induló gimnázium tanulóinak biztosít majd szállást.

1983-ban egy újabb 12 tantermes épülettel gazdagodtunk, ez Kondor Zsigmond volt igazgatónk nevéhez fűződik.

1999-ben a felújított tetőtér beépítésével több új szaktanteremmel bővített felső tagozatos iskolaegységet vettünk birtokba. Itt kap majd helyet 2002

„Sok út visz magasra; s ez utak közt nem egy van, mely mindenkinek hatalmában áll.”

(Kölcsey Ferenc)

szeptemberétől a gimnázium is. E fejlesztések dr. Bíró Lászlóné igazgató nevéhez fűződnek.

Intézményünk 8 osztályos iskola. 2002-től középiskolával bővült. 32 általános iskolai és 7 gyógypedagógiai csoportban folyik a tanulás. 2002-től évfolyamonként 2-2 gimnáziumi osztályunk is indul. Há-

rom iskolaegységben 39 tanterem, 14 szaktanterem, két könyvtár kb. 14 ezer kötettel, 2 tornaterem és sportudvar segíti a diákok és pedagógusok felkészülését és a szabadidő hasznos eltöltését. A helyi önkormányzat és Tasó László polgármester jó gazdája az intézménynek, lehetőségeihez mérten állandóan javítja oktatási feltételeinket.

✠ Az anyanyelvet tanító kollégák nagy örömmel fogadták 1985-ben a NYIK-et. Óriási minőségi változást jelentett a nyelvi problémák kezelésében. A NYIK tanítását először Ráthonyiné Czirják Emese, Sós Juhász Sára és Szabóné Polyák Mária vállalta.

Az 1990/91-es tanévtől választottuk az ÉKP-t, a választásban jelentős szerepe volt dr. Bíró Lászlóné igazgatónak. Az alternatív program alapértékeinek figyelembevételével módosítottuk helyi nevelési rendszerünket. Az értékek sorában megkülönböztetett szerep jut a szociális, a kommunikációs és a mo-

rális értékek preferenciájának, hiszen a későbbi társadalmi funkciókat csak ezen tudás, magabiztosság jegyében tölthetik be tanítványaink. Számtalan értéke mellett ezért is alkalmazzuk a programot.

Mivel csak egy iskola van a településen, mindenféle igényt figyelembe kellett vennünk. Így az iskolában tanítottak innovatív pedagógusok és a '78-as tantervvel haladók egyaránt. Ez óhatatlanul szakmai rivalizáláshoz, olykor belső konfliktushoz vezetett. Megnyugtató megoldást a NAT és a kerettantervi rendelet hozott, akkor már nem volt kétséges, hogy helyi tantervünk az ÉKP adaptálásával készüljön. Dr. Bíró Lászlóné igazgató és Sós né Juhász Sára, az ÉKP-ért felelős igazgatóhelyettes tettek legtöbbet az ÉKP elfogadtatásáért a szülők és nevelők körében.

A délutáni szabadidő hasznos és sokirányú eltöltését segítő lehetőségek a tanulást kiegészítő szakkörök, a sokféle mozgásos és művészeti tevékenység, illetve napközis és sportfoglalkozások. 4. osztálytól heti 3 órában bontott csoportban tanulnak a tanulók angol vagy németet.

1993-ban vette fel iskolánk *Kölcsey Ferenc* nevét. Azóta – hagyományt teremtvé és ápolva – minden évben megrendezzük a Kölcsey-napokat. Ennek keretében az alsó tagozatosok Álmosdon a Kölcsey emlékházhoz, a felső tagozatosok Szatmárcsékén a Kölcsey-síremlékhez és egyéb környékbeli emlékhelyhez látogatnak el minden évben.

Névadónk tiszteletére és a munka

megbecsülésére alapítottuk a *Kölcsey emlékérmét*. Ezt minden évben egy végzős nyolcadikos tanulónk kapja, akinek teljesítménye sokoldalú és országos rangú, magaviselete példaértékű. Adományozzuk egy pedagógusnak is, akinek kimagasló szakmai teljesítménye több területen is megmutatkozik. Esetenként az iskolát patronáló szülő vagy külső személy is kaphatja. A díj odaítéléséről a tantestület titkos szavazással dönt.

☒ Nyíradony város *Az Év Pedagógusa* címmel tüntette ki *Csiszár Antal*nét, *Csiszár Antalt*, *Kondásné Erdei Máriát*, *Tóth Vincét*, dr. *Bíró Lászlónét*, *Jármy Tamásné*t, *Tóth Lajost*. Miniszteri dicséretet kapott *Jármy Tamásné*, *Sós né Juhász Sára*, dr. *Bíró Lászlóné*. *Maróthy-díj*ban részesült dr. *Bíró Lászlóné*. *Tóth Vincét* az Országos Balesetmegelőzési Bizottság által alapított *Porcelán Emlékplakett* kitüntetésben részesítették.

☒ 1995 óta vagyunk tagja a Kölcsey Társaságnak. A *Kölcsey-örökség* ápolásán kívül az iskolai hagyományok őrzése jelen van a diákélet minden színterén. Ilyenek a tanulmányi kirándulások történelmi emlékhelyekre, a karácsonyi gyertyagyújtás és koncert, a karnevál, a játékonysági *Kölcsey-bál*, a *Kölcsey-napok* programjai, a tantárgyi és sportversenyek, a madarak és fák napja, az iskolarádió és -újság, a nyári sport-, úszó-, turisztikai, tánc-, és KRESZ-táborok.

☒ Településünkön minden nyáron képzőművészeti alkotótábor működik,

munkájába diákjaink és pedagógusaink is bekapcsolódnak. *Jászai János*, *Kujbus János* a festészet területén, *Tóth Lajos* pedig a faragásban is maradandó műveket alkot, tárlatokon, kiállításokon mutatja be zsűrizett munkáját.

☒ Megelégedettséggel mondhatjuk, hogy innovatív és többletmunkát vállaló pedagógusaink vannak. Hat kollégánk tantárgyi továbbképzéseket vezet a régióban, bemutatóórákat, belső továbbképzéseket tart. *Sós né Juhász Sára* rendszeresen előadója az akkreditált NYIK-tanfolyamoknak. Évente 4-5

nyertes pályázatunk születik, ezek hozzájárulnak a szakmai feltételek javulásához. *Csiszár Antalné* vezetésével tanulóink bekapcsolódtak a tudományos diákköri munkába.

☒ *Sós né Juhász Sára* NYIK szaktanácsadó. Szakértőink: *Csiszár Antalné* (földrajz), *Géresi Mihályné* (matematika), *László Jánosné* (médiaismeret), *Sós né Juhász Sára* (NYIK), *Tóth Lajos* (pedagógiai mérés, értékelés). *Szűcs Lászlóné*, *Szilágyi né Csatlós Mária* és *Tóth Lajos* közoktatásvezetői szakvizsgát tettek.

A széles körű ismeretszerzés és tehetséggondozás mellett nagy hangsúlyt fektetünk a testedzésre, a mozgáskultúrára, a hagyományápolásra. * 20 éve indítottuk a sporttagozatot, * 14 éve működik Nurmi Diák Sportegyesület, * 10 éve * Focisuli. * A Pinokkió Sporttáncegyesület és a Valcer Táncstúdió tanulóinknak több mint 30 %-át foglalkoztatja. A hazai szerepléseiken túl többször kapnak meghívást Erdélybe, Németországba, Franciaországba, Olaszországba. Tanítványaink néptánc-, balett- és hangszeres zeneoktatásban is részesülnek. Végzett tanulóink beiskolázási mutatói (az elmúlt 5 év átlagát tekintve): gimnázium: 27%, szakközépiskola: 35%, szakmunkásképző: 26%, szakiskola: 12%. Évente 45-50 diákunk jut el tanulmányi, sport-, tánc- és KRESZ-versenyeken az országos döntőig.

József Attila Általános Iskola, Orosháza

Cím: 5900 Orosháza, Előd u. 17.

Telefon: 68/411-210

Fax: 68/411-210

E-mail: jozsefa@oroshaza.hu

Alapítás éve: 1894

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Pusztainé Szabó Margit

Fenntartó: Orosháza Város Önkormányzata

Osztályok száma: 24

ÉKP-s osztály 8

NYIK-es osztály 10

Tanulók száma: 568

ÉKP-s tanuló 183

NYIK-es tanuló 244

Pedagógusok száma: 47

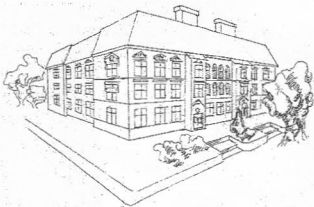
ÉKP-s pedagógus 24

NYIK-es pedagógus 6

Nem pedagógus munkatársak száma: 11

✠ Az orosházi József Attila Általános Iskola több, mint százéves múltat tekint vissza. 1890-ben alapították jogelődjét, az Orosházi Községi Polgári Fiúiskolát, amely később fokozatosan alakult át általános iskolává. A város egyik legnagyobb oktatási intézményeként szervesen épül be a település sokszínű intézményrendszerébe. Hosszú évtizedekre visszatekintve ezt az iskolát mindig alkotóműhelyként tartották számon, ahol a fejlesztés, a megújulás vezérelte a hivatása iránt elkötelezett nevelőtestületet. Kezdetben matematika tagozatos iskolaként ért el kiemelkedő eredményeket, de emellett az emelt szintű idegen nyelvi (orosz nyelv) képzés és más területek is megalapozták az iskola jó hírnevét.

✠ Testületünk igényes, jól felkészült innovatív pedagógusokból áll. A tartalmi munka megújításaként 1984-ben bevezettük a NYIK programot. A NYIK adaptálásában nagy szerepet vállalt az akkori igazgatónő, *Móricz Istvánné* és *Musztafáné Horváth Györgyi* tanítónő. Felismerve a NYIK értékeit, 1992-ben bevezettük az ÉKP-t is. Az ÉKP adaptálásában, színvonalas tanításában sokat köszönhetünk a követke-

Fontosnak tartjuk a kultúra, az értékek befogadását, tisztelétét, mert ezek segítségével képes az ember emberhez méltó életet élni, a magasabb élethivatást felismerni, célokat kitűzni és ezeket a célokat elérni. Ahhoz, hogy tartalmas életet éljen az ember, műveltségre van szüksége. Olyan lelki tartalomra, olyan képességekre, melyek őt erre a nehéz életküzdelemre felkészítik. Ebben segít nekiünk az ÉKP.

tályfőnökként és pedagógusként példát mutattak az ÉKP pedagógiájának alkalmazásában, a tanulók eredményes felkészítésében.

A program indítását a fenntartó önkormányzat támogatta, a csoportbontásokhoz szükséges időkeretet mindmáig biztosítja.

✠ 1962-ben vettük fel a József Attila Általános Iskola nevet.

Iskolánk 2000-től a COMENIUS 2000 közoktatási minőségfejlesztési programjának 2. szintjét építi. Sikeresen, hiszen annak területei markánsan megjelentek és kellő hangsúlyt kaptak a *Zsolnai-programokban*.

z, ma is tanító pedagógusoknak: *Pusztainé Szabó Margit* igazgató vezetői programjának fő vezérfonala a *Zsolnai-pedagógia*, a NYIK és az ÉKP. *Káldy Antalné* és *Csizmadia Istvánné* igazgatóhelyettesek az ÉKP és a NYIK mindennapi szakmai gondozásával biztosítják az igényes pedagógiai munkát. *Benkő Zoltánné*, *Felföldi Lászlóné*, *Ferencsik Zoltánné*, *Gönczi Eszter*, *Kallóné Kárpáti Mónika*, *dr. Kincses Istvánné*, *Kisné Bor Emília*, *Sitkei Anikó*, *Tóthné Börcsök Éva*, *Pásztor Csilla* és *Víghné Pintér Lilla* az ÉKP-ban osz-

✠ Az ÉKP mindennapi gyakorlatában meg kell küzdenünk az anyagi feltételek szűkösségével, amit pályázati és alapítványi támogatásokkal igyekszünk módosítani. Pedagógusaink munkájának eredményessége jól mérhető a középiskolák pozitív visszajelzései, a versenyeken, pályázatokon való kiemelkedő teljesítmények és egyéb mutatók alapján. Iskolánk Aranykönyvébe évente bejegyezzük azoknak a tanulónak a nevét, akikre büszkék vagyunk.

✠ Iskolánkban évfolyamonként három párhuzamos osztály működik. Egyéni arculatát meghatározza az individuálpedagógián alapuló személyiségfejlesztés, amit elsősorban a NYIK és az ÉKP alkalmazása tesz eredményessé. Az iskola az ÉKP teljes programját felvállalta, beleértve annak teljes tantárgyi rendszerét, a magatartáskultúrát és a környezetkultúrát, a nyelvi képességek – anyanyelv, emelt szintű angol nyelv – fejlesztését, az informatika oktatását és a művészeti nevelést. Egy évfolyamon háromféle tanterv szerint tanítunk: egy osztályban az ÉKP-t (bennet 4 angolóra), egyben emelt szintű angol nyelvet (heti 5 angol), egyben pedig általános tantervet (heti 4 angol). Az emelt szintű angol és az általános tantervű osztályokban a magyar nyelv és irodalom tanítása a választástól függetlenül NYIK szerint folyik.

✠ Differenciált képességfejlesztő foglalkozásokat tartunk matematikából, anyanyelv- és irodalomból, angoltól, számítástechnikából és történelem-

ből. A mindennapos testnevelés mellett a versenysportokra is nagy hangsúlyt fektetünk. Utánpótlás-nevelésben kiemelt területeink: kézilabda, labdarúgás, vívás. Az iskolánkból kikerülő sportolók az OMTK-ban és a város más NB I-es csapataiban folytatják a versenysportot. A kötelező és választható órák mellett szakköri keretben foglalkozunk iskolatörténet-írással, néptáncoktatással, színjátszással és környezetvédelemmel.

Hagyományőrző és hagyományteremtő rendezvényeink közül a legjelentősebb a József Attila vers- és prózamondó verseny, az idegen nyelvi verseny, az ének- és furulyaverseny, az elsősegélynyújtó- és a szaktárgyi versenyek. Október 13-án iskolánkban van, megrendezzük az egészséges életmód napját, s gálaműsorokkal ünnepeljük a jellegzetes évfordulókat. A diákönkormányzat iskolarádiót, iskolafalat működtet, diákközszyűlést, farsangot, gyermeknapot, kirándulásokat szervez.

✠ Iskolánk kiemelkedő életutató bejárt tanulói voltak: *Falus Elek* (1884-1950) grafikus, iparművész, *Rajki József* (1894-1963) szobrászművész, *Boldizsár István* (1897-1984) festőművész, *Sós József* (1906-1973) orvos, egyetemi tanár, *Darvas József* (1912-1973), miniszter, Kossuth-díjas író. Ma is aktívan tevékenykedik *dr. Kaali Géza* orvos, a Kaali Intézet alapítója; *dr. Kristó Gyula* történész, egyetemi tanár, az MTA rendes tagja; *dr. Szabó Mihály* egyetemi adjunktus, az orvostudományok kandidátusa.

☒ Az utóbbi évek legkiemelkedőbb eredményei: 1997/98 * Közlekedési ismereti verseny országos döntő: *Jós Tibor* (8. osztály) 2. hely. * 4. Országos Technikatörténeti Verseny országos döntő: csapat 5. hely * London Bridge Angol Nyelvi Verseny országos döntő: *Jós Tibor* (8. osztály) 8. hely * Ifjúsági Elsőségyenyújtó Verseny megyei döntő: csapat 1. hely * D.A.D.A. irodalmi pályázat megyei döntő: *Vili Máté* (3. osztály) fődíj. 1998/99 * A magyar zene évezrede országos zenetörténeti játék megyei döntő: csapat 1. hely. * Angol nyelvi szóbeli verseny: *Csepregi Renáta* (5. osztály) megyei 1. hely. * Angol nyelvi szóbeli verseny: *Szujó Balázs* (7. osztály) megyei 2. hely. * Hevesy György országos kémia verseny megyei döntő: *Lukács Eszter* (7. osztály), *Pálfi Csaba* (8. osztály) 1. hely * Éneklő Ifjúság Kórustalálkozó: megyei 1. hely * „A magyar zene évezrede” országos zenetörténeti játék megyei döntő: csapat 1. hely. * Ifjúsági elsősegyenyújtó verseny megyei döntő: csapat 1. hely. 2000/2001 * Országos történelem tantárgyi verseny országos döntő: *Lukács Eszter* (8. osztály) 5. hely * Országos társaséneklési verseny országos döntő: *Megyesi Anita* (5. osztály) és *Hegedűs Anna* (5. osztály - duett) ezüst minősítés. * Angol nyelvi szóbeli verseny megyei döntő: *Csepregi Renáta* (6. osztály), *Szujó Balázs* (8. osztály) 1. hely *Hevesy György* országos kémia verseny megyei döntő: *Lukács Eszter* (8. osztály) 1. hely. * „Játsszunk újra operát!” országos zenetörténeti játék megyei döntő: csapat *Cum Laude arany* minősítés * *Pillár Napsugár* 2. b-s (ÉKP-s) a most készülő *Szerelm utolsó vérig* című film egyik főszereplője.

☒ Büszkék vagyunk mindazokra a pedagógusokra, akik egyéniségükkel a jelen számára is követendő példák. Néhány név közülük: *Pál Ernő, Juhász Balázs, Harsányi József, Zatykó Sándor, Alexay Júlia, Dévényi Ilona, Békési Lajos, Hidvégi Aladár, Darida Lajosné, Károlyi Pál.*

☒ **Zárszó:** 1994-ben ünnepeltük iskolánk alapításának centenáriumát. E jeles évfordulóra megjelentettük a 100 év történetét. E kiadvány záró sorai a következők: „Egyszer majd sok-sok év múlva egy kerek évfordulón rólunk is történetet írnak, megírják, hogy kik voltunk. Írnak majd mindennapi éle-

tünk küzdelmeiről, emberi kapcsolatainkról, sikereinkről és kudarcainkról. S hogy ez a történet majd miről szól, azt mi határozzuk meg: életünkkel, alkotásainkkal, próbálkozásainkkal. Formáljuk hát együtt olyanná napjainkat, hogy a XXI. században szép, új világ fogadhasssa felnövekvő gyermekeinket.”

Tallián Andor Körzeti Általános Iskola és Óvoda, Osztopán

Cím: 7444 Osztopán, Fő. u. 22.

Telefon: 82/589-005

Fax: 82/589-020

E-mail: tallian@enternet.hu

Alapítás éve: 1952

Iskolatípus: általános iskola és óvoda

Igazgató: Ósz János

Fenntartó: Osztopán és Bodrog Községek Képviselőtestülete

Osztályok száma: 8 ÉKP-s osztályok száma: 5

Tanulók száma: 114 ÉKP-s tanulók száma: 71

Pedagógusok száma: 14 ÉKP-s pedagógusok száma: 10

Nem pedagógus munkatársak száma: 4

✠ Iskolánk Somogy megyében, a megyeszékhely és a Balaton között nagyjából félúton található; Osztópán és Bodrog községek által fenntartott 8 osztályos általános iskola és 2 csoportos óvoda.

A településen a XIX. század végétől beszélhetünk az oktatás előzményeiről. Horváth Pál (1877–1921) volt az első iskolaalapító kántortanító, a falu közművelődésének szervezője. Matán Ágnes (1925–1938) az iskola első tanítónője volt. Marián József (1921–1950) tanító, iskolavezető, az iskola fejlesztője. A településen sportkört, leveletokeztatást, tűzoltóegyletet szervezett. Tóth Lászlóné (Endrédi Ilona) (1958–1981) tanítónőre, igazgatóhelyettesre mint az iskolai és a községi énekkar szervezőjére, vezetőjére emlékezünk. Péter Pál (1958–1997) matematika, fizika szakos tanár, igazgató nevéhez fűződik a napközis ellátás megszervezése, a szabadidős és sportlétesítmények létrehozása, az iskolakörzetiesítés megszervezése. Ujságh Tibor (1975–1989) magyartörténelem szakos tanár, a napközi irányítója, az iskolai ifjúsági tűzoltószervezet vezetője, a községi énekkar-

„...a képességfejlesztés az a terület, ahol az iskola biztosra mehet, s ha ezt össze tudjuk kapcsolni a gyermekek nagyfokú motiváltságával, továbbá a gyermeket tiszteletben tartó, szociális kompetenciáját, magatartási kultúráját tapintatosan alakító nevelési kultúrával, képesek lehetünk a családi eredetű szociális hátrányok részbeni enyhítésére éppúgy, mint a tehetségek felismerésére és fejlesztésére.”
(Zsolnai József)

nak, önkéntes tűzoltóegyesületének vezetője volt.

✠ Az iskola 1948 óta az egykori Tallián kastélyban kapott helyet. 1998-ban felvette ennek a XX. század első felében élt földbirtokos megyei alispánnak, a népoktatás bőkezű mecénásának a nevét. Az iskolához tartozó két hektár területű, park – benne több száz éves fenyőkkel, platánokkal és tujákkal – kiválóan alkalmas a játékra, pihenésre, sportolásra. Nagymértékben segíti tanulóink környezetkultúra iránti igényének kialakítását is.

✠ 1996-ban – tapasztalatcseréken, helyi szakmai továbbképzéseken, tanfolyamokon való felkészülés után – bevezettük az ÉKP-t. A tantestület nagy többsége elfogadta és azonosult a program pedagógiájával. Persze nehéz volt – és sokszor ma is az – a napi iskolai munkában a program pedagógiájának megvalósítása, amely a pedagógiai szemléletmód változását kívánja meg. A kezdetek óta a szülők nagy többsége támogatta a programot: egyöntetűen szavazták meg a bevezetését. Örömmel fogadták, hogy gyermekeik a képességeiket sokoldalúbban fejleszthetik. Ki-

sebb kezdeti konfliktusok az egésznapos és félnapos rendszer közötti választásnál adódtak, de megoldásként rugalmasan alkalmazkodtunk a szülők elvárásaihoz. Hasonló támogatottságot tapasztaltunk a fenntartó önkormányzatok részéről is. Minden eszközzel igyekeznek a feltételrendszert, a megfelelő szintű működés anyagi hátterét biztosítani. Pl. az elmúlt öt évben mintegy húszmillió forintot fordítottak a feltételek megteremtésére az éves fenntartói költségeken felül.

✠ A XX. század elején épült, a millennium évében gyönyörűen felújított kastélyépületben és a hozzá tartozó hatalmas zöld parkban ideális helyük van a gyerekeknek. Az épület tornya – amely egyben a falu legmagasabb pontja is – gyönyörű kilátást nyújt a környező tájra, egészen a Balatonig. Az itt található két kiállítóterem fogadja be az iskolatörténeti és a néprajzi gyűjteményeinket. Büszkéek vagyunk rá, hogy a megyében egyedülként tanítjuk az ÉKP-t. Mára már tapasztalható, hogy mások is elismerik teljesítményeinket, amelyek a különböző versenyeken, valamint a középiskolai felvételekben testesülnek meg.

✠ Nagyon fontosnak tartjuk az angol mint idegen nyelv tanítását – már harmadik osztálytól – átlagosan heti 3 órában, kiegészítve ezt tehetséggondozó

szakköri tevékenységgel, idegen nyelvi levelezéssel. A 7-8. osztályosoknak pedig választható formában felajánlottuk második idegen nyelvként a német nyelv tanulását a lehetőségét. Nagyon sok választható szabadidős tevékenységet kínálunk fel a tanulóknak. Ezek között dominálnak a manuális tevékenységek: szövés, hímzés, gyöngyfűzés, origami, faragás, agyagozás stb., de hasonlóan kedveltek a sport- és az idegen nyelvi programok is.

✠ Az iskolánkban végzett sok értelmiségivé vált egykori diákok közül a leghíresebb *Siklóssy Gyula* Bécset is megjárta szemeszprofesszor, *Sass József* parasztköltő, népszínműíró (nyomtatásban megjelent művei: *Az új kenyér* verseskötet és *A csizma* című népszínmű) és *Horváth Irén* televíziós szerkesztő, dramaturg.

✠ Testületünk öt tagja szakértő. Munkatársaink tanulási és alkotó kedvének megélénkülése több ponton megmutatkozik, így pl. a tantervfejlesztés és a feladatlapok készítése téren. Az általános iskolák között egyedülként elkészítettük a *Méhészeti ismeretek és gyakorlatok* tantárgy tantervét. Ennek tanulását a választható tevékenységek között ajánljuk 7-8.-os tanulóinknak. Iskolánkban – az ÉKP *alkotásra nevelési programján* belül – Tudományos Diákkör működik *Ősz Já-*

nos vezetésével. A TDK-nak 9-14 éves diákjaink közül folyamatosan 14-15 tagja van, s a 14 fős tantestületből 8 pedagógus is segíti munkájukat.

✠ S amire nagyon büszkéek vagyunk: az 1996 óta eltelt néhány év alatt regionális továbbképzési bázishelye let-

tünk az ÉKP-nak. Ezzel alapoztuk meg azt a kitüntetést, hogy 2002-től a Veszprémi Egyetem TK Pedagógiai Kutatóintézet ÉKP Központjának Kutatóiskolája cím viselésére jogosított fel bennünket az ÉKP programgazdája és az egyetem rektora.

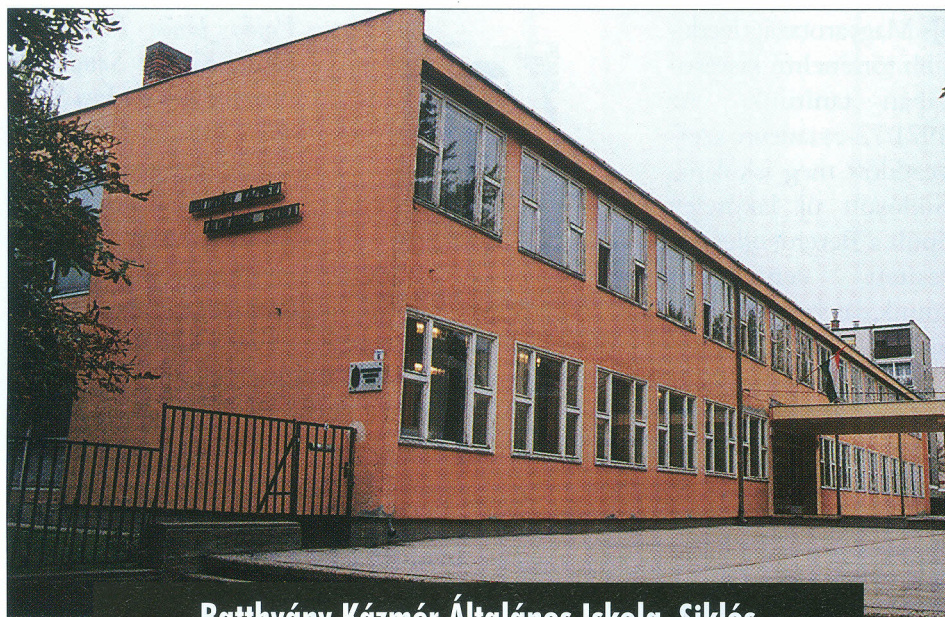
✠ Tanulóinknak 2001-ben önálló megyei kiállítása volt a kézműves produktumokból a megyeszékhelyen, Kaposváron. * Második helyezést értek el az ÉKP-s iskolák Európa vetélkedőjén (Veszprém 2001). * *Bogdán Zoltán* a Diákolimpia országos döntőjében 2. helyezést ért el atlétikában (2000). * *Tomsics Gabriella* (1998): Kazinczy Szép magyar beszéd verseny megyei 2. helyezés * *Streiner Zsófia* (1999): nyelvész verseny, Szeged, országos 11. hely * *Dan Rudolf* (2000): Országos József Attila szavalóverseny dunántúli döntő, 10. helyezett. * *Lengyel Orsolya* (2000): Magyar—Román Baráti Társaság Országos szavalóverseny, 6. hely * *Dan Dániel*, *Kudomrák Miklós* (2000) és *Horváth Andor* (2001) TDK-saink bemutathatták kutatási eredményeiket az ország legjobb 15 TDK-s produktuma között Pápán, a Pedagógiai Kutatóintézetben felnőtt, ismert és elismert kutatók előtt.

✠ Törekszünk a hagyományaink megteremtésére, ápolására. Ennek kapcsán évente megrendezzük a *Tallián Napok* programsorozatát. Ez alkalmából bemutatkozunk a szülőknek: diákjaink megmutatják néptánc-, báb, furulya- és versmondás-tudásukat. A program keretében megyei szintű matematika és helyesírási csapatversenyt, sportversenyt, valamint Tudományos

Diákköri Konferenciát szervezünk. Ennek elsődleges célja a többi iskolával való összemérés, valamint az ÉKP-ban elért eredmények elismertetése.

✠ Kiadtuk az iskola *Jubileumi Évkönyvét*. E hagyományt folytatni kívánjuk, legalább 2-3 évenként meg akarjuk jelentetni az iskolai évkönyvet, benne a tanulóink és tanáraink alkotásaival.

Batthyány Kázmér Általános Iskola, Siklós

Cím: 7840 Siklós, Köztársaság tér 6.

Telefon: 72/495-019

Fax: 72/495-018

E-mail: sulis632@pecs.sulinet.hu

Alapítás éve: 1971

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Kozma Sándor

Fenntartó: Siklós Város Önkormányzata

Osztályok száma: 16

Tanulók száma: 375

Pedagógusok száma: :35

Nem pedagógus munkatársak száma: 6

A teljes iskolában az ÉKP szerint tanulnak a gyerekek.

☒ Magyarország legdélibb történelmi kisvárosában tanítunk. Az 1971/72-es tanévre szerveződött meg iskolánk, Siklóson új lakótelep épült a Beremenden létesített cementgyár munkásai számára. A lakók sok helyről érkeztek, iskolai végzettségük szerint is nagyon sokfélék voltak. Az első igazgató, *Perics Péter* kemény kézzel, komoly szakmai munkával alakította ki a lakótelepi iskola feladatait, hagyományait.

☒ Fennállásának 10. évfordulóján vette fel a *Batthyány Kázmér* nevet az iskola, az aula falára ekkor helyezték el *Farkas László* szobrászművész dombozművét. Névadónk a reformkorban Siklós haladó gondolkodású várura volt, elsőként szabadította fel jobbágyait. Ő volt az 1848-49-es Szemerkormány külügyminisztere. A szabadságharc bukása után jelképesen kivégezték, vagyonát elkobozták. Párizsban halt meg 1854-ben. *Perics Péter* helytörténész igazgatónk – a várbaráti kör elnöke – javaslatára hozták haza hamvait 1987. június 6-án, s helyezték örök nyugalomba a Siklósi vár kápolnájában. Ezt a napot iskolanappá nyilvánítottuk, ahol tanulóink a horvátországi Donji Miholjac-i iskola diákjaival közös koszorúzáson, megemlékezésen, kulturális- és sportrendezvényen vesznek részt. Tantestületünk tagjai közül e napon eddig *Perics Péter* *Batthyány Emlékérmét*, *Tollas Istvánné*

Hitelesség és minőség

Vajda János Pedagógiai Díjat, *Kozma Sándor* és *Nacsáné Kvojka Éva* Sport díjat kapott. Diákjaink közül *Ferenczi Dalma* a tornában elért és *Szemelyácz Bernadett* az úszás eredményeiért sportelismerésben részesült.

Iskolánk névadójára s az 1848-49-es szabadságharcra emlékezve rendezünk minden márciusban prózamondó-, rajz- és helytörténetismereti versenyt, a szülőknek és érdeklődőknek kulturális estet, melyen megtapasztalhatják, hogy a gyerekek miben mennyit fejlődtek. A tantestület évente hagyományosan eldönti, kik nyerhetik el a Jó tanuló, jó sportoló és Kiváló tanuló címet.

☒ Az iskola életében már kísérleti stádiumában, 1973-ban megjelent a NYIK. *Dr. Schmidtne Keller Éva* – *Zsolnai József* volt tanítványa – kezdte el ezt a munkát a Tanár úr irányításával. 1974-ben *Zsolnai Józsefné Mátyási Mária* is itt kezdett el tanítani, így ketten folytatták a kísérleti munkát, adatszolgáltatást, adatfeldolgozást.

Az intézmény élére az 1984/85-ös tanévtől *Kozma Sándor* került. Ekkor indítottuk több osztályban is a NYIK-et, mely lehetővé tette egy intenzívebb képességfejlesztő program új tananyagának, taneszközszerének s pedagógiai kultúrájának kipróbálását. Ekkor tértünk át az egésznapos iskolaotthonos rendszerre az alsó tagozaton.

✠ 1987-től tanítunk német nyelvet. Első osztályban heti 5 órában tanítjuk mindenkinek. (Másodiktól a nemzeti-ségi német nyelvet választóknak heti 5 órájuk, a német nyelvet idegen nyelv-ként tanulóknak heti 2 órájuk van.) Tagozatos nyolcadikosaink minden évben alapfokú nyelvvizsgát tesznek, de volt példa középfokú nyelvvizsgára is *Mohácsi Gábor, Vida Olivér, Laboda*

Lilla és Juhász Ákos személyében. Fel-készítő tanáruk *dr. Heirich Ferencné*. Tagozatosaink az elmúlt években többször jártak tanulmányúton német nyelvterületeken (az ausztriai Feldbachban és a németországi, Hessen tartományban fekvő Ober-Ramstadtban). A nyelvoktatás hagyományát német nemzetiségi estek, német népdaléneklési versenyek jelzik.

✠ Német nyelvű megyei szintű versenyt nyertek: *Bajomi Katalin, Uracs Mónika, Rohály Vanda, Kőszegi Dóra, Szántó Fruzsina* ének * *Krebsz Aletta* ének, versmondás * *Laboda Lilla* német nyelvtan. Felkészítő tanáraik: *dr. Heirich Ferencné, Pitter Ferencné, Csuka Lászlóné*. Tanulóink szívesen és jó eséllyel választják a jó nevű pécsi gimnáziumok német tagozatos és nemzetiségi osztályait.

✠ 1989-ben tantestületünk megismerte, többsége elfogadta és megszavazta az ÉKP pedagógiáját. Párhuzamos osztályaink közül az első 2 évben csak az egyikben dolgoztunk az ÉKP programja szerint, de népszerűsége és keresettsége egyre nőtt. Így minden osztályunkban az ÉKP szerint tanítunk már több, mint 10 éve. Tanulói létszámunk évek óta 400 fő körül van.

A környéken elsőként vezettük be az informatikaoktatást. A szülők 1995-ben létrehozták a Batthyány Kázmér Általános Iskoláért Alapítványt, melynek célja és eredménye a számítógéppark létrehozása, fejlesztése volt. 2000-ben az Oktatási Minisztérium IRISZ-SULINET Pályázatán iskolánk informatikai labort nyert: 1 szervert 9 munkaállomással.

✠ Két Kazinczy-aranyérmesünk *Kajdity Petra* és *Laboda Kornél*. Felkészítő tanáraik: *Kóródiné Vörös Ilona* és *Tóthné Botz Györgyi*. *Laboda Kornél* és *Rónási Márton* személyében már talán ifjú költőket tisztelhetünk. *Nacsáné Kvojska Éva* tanítványai több mint egy évtizede az országos Diákolimpián az élmezőnybe tartoznak, 2000-ben az Aranyfokozatú Tornász Iskola címet is elnyerték. Az országos versenyeken sikeres diákok sokasága jelzi, hogy jó úton járunk:

* 1997 Debrecen, országos tehetséggondozó magyar tanulmányi verseny: *Kurucz Viktória* 2. hely. * 1998 Pásztó, Gyöngy a csillag országos versmondó verseny: *Laboda Kornél* 2. hely. * 1998 Celldömölk, Szivárvány országos versmondó verseny: *Bagoly Katinka* 1. hely. * 1998 Pásztó, Gyöngy a csillag országos versmondó verseny: *Bajomi Katalin* különdíjas. * 1998 Kecskemét, Országos Di-

ákolimpia, hárompróba: *Spengler Szilárd* 3. hely. 1999 Budapest, Országos asztalitenisz TOP 12: *Zombori Dávid* 2. hely. * 1999 Budapest, Országos Diákolimpia, torna 1-2. korcsoport (csapat): 5., 2-4. korcsoport (csapat): 5. hely. * 1999 Székesfehérvár, Fegyvert s vitézt énekek országos versmondó verseny: *Bagoly Katinka* 2. hely. * 1998/99 Győr, országos német levelező verseny: *Juhász Ákos* 6., *Feledi Nóra* 7. hely. * 1999 Balatonboglár, Kazinczy verseny: *Laboda Kornél* arany fokozat. * 1999 A víz világnapja országos rajzverseny: *Ferenczi Barna, Balogh Ervin* 4. hely. * 2000/2001 Országos földrajz-biológia levelező verseny *Szabó Ágnes* 3. hely. * 2000 Budapest, országos asztalitenisz ranglistavezető: *Zombori Dávid*. * 2000/2001 serdülő asztalitenisz válogatott kerettag: *Zombori Dávid*. * 2000 Budapest, Országos Diákolimpia, torna 1-2. korcsoport (csapat): 3. hely. * 2001 Kína, Világfesztivál, asztalitenisz: *Zombori Dávid* 3. hely. * 2001 Balatonboglár, Kazinczy-verseny: *Kajdity Péter* arany fokozat. * 2001 Eger, országos verseny 50 m hátúszás: *Szemelyácz Bernadett* 8. hely. * 2001 Csongrád, országos verseny, 100 m mellúszás: *Nagy Cintia* 6. hely. * 2001 Pécs, labdarúgás, Baranya válogatott keret tagja: *Patai Péter*. * Tanulóink szerepelnek országos néptáncfesztiválon, nemzetközi úszóversenyeken (Párkány, Érsekújvár), labdarúgókupákon (SEDLITA-KUPA, PEPSI-KUPA). 1999-ben Budapestre, a Zeneakadémiára hívták meg négykezes bemutatóra tanítványainkat. Zeneiskolásaink külföldi turnékon szerepelnek (Németország, Lengyelország).

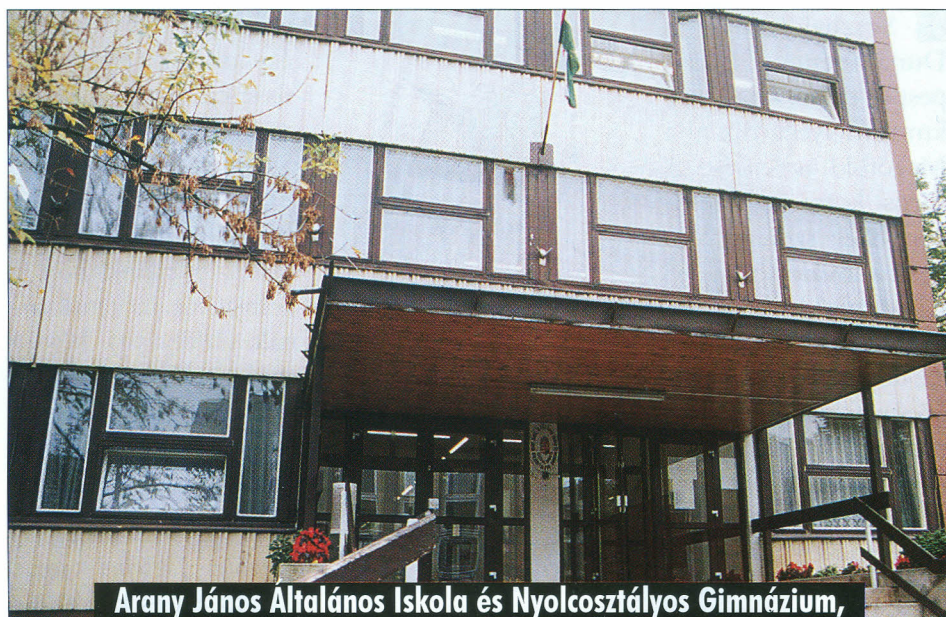

✠ A sikereket segítő tanárok: *Kajdityné Balázs Márta, Kóródiné Vörös Ilona, Tóthné Botz Györgyi, dr. Schmidtné Keller Éva, Matisáné Klement Julianna* (anyanyelv és irodalom). *Patakiné Kósa Zita, Banáné Gyuró Julianna, Csuka Lászlóné* (művészetek). *Nacsáné Kvojka Éva, Vágai György, Paczur István* (sport). *Balázs Pálné, Koleszár Brigitta, Gulyásné Létai Nóra, Tavasziné Balázs Judit* (természetismeret).

✠ Tanulóink sikereihez személyesen példamutatással is hozzájárulunk: Siklós város művészeti, kulturális életébe kollégáink is bekapcsolódnak. Az ART

Siklós rendezvény a Siklósról elszármazott és a Siklóson élő művészek között szerepel minden évben sikerrel *dr. Schmidtné Keller Éva* versmondó művésztanár, aki országos rendezvényeken is képviselte Siklóst és Baranya megyét (pl. Vácott, Veresegyházán, Kaposvárott, stb.). *Lovász Lenke* munkatársunk a nívódíjjal kitüntetett városi néptáncsoport, *Schmidt Bernadett* a városi énekkar tagja. Első igazgatónk nyomdokain haladva *Matisáné Klement Julianna* helytörténeti kutatásokat végzett Siklós és környéke múltjának feltárása érdekében.

**Arany János Általános Iskola és Nyolcosztályos Gimnázium,
Százhalombatta**

Cím: 2440 Százhalombatta, Szent István tér 1.

Telefon: 23/355-013

Fax 23/358-538

E-mail: arany@battanet.hu

Internet: arany.battanet.hu

Alapítás éve: 1985

Iskolatípus: általános iskola, nyolcosztályos gimnázium

Igazgató: Szabó Zoltán

Fenntartó: Százhalombatta Város Önkormányzata

Osztályok száma: 32

ÉKP-s osztály: 8

NYIK-es osztály: 14

Tanulók száma: 687

ÉKP-s tanuló: 184

NYIK-es tanuló: 336

Pedagógusok száma: 65

ÉKP-s pedagógus: 35

NYIK-es pedagógus: 13

Nem pedagógus munkatársak száma: 33

☒ Százhalombatta a Duna mentén, Budapesttől délre, kb. 27-30 km-re helyezkedik el a Mezőföld peremén. A város korai fejlődésében nagy szerepet játszott a főváros és a Duna közelsége, a jó termőföld, majd később az, hogy óriási, a magyar kőolaj-feldolgozók legnagyobbik központja épült ki a városban (a mai MOL). A kőolaj végtermékét hasznosító hőerőmű is az ország legnagyobb ilyen típusú

erőműve. A kedvező földrajzi fekvés tehát elősegítette a város látványos és gyors fejlődését, s mára egy 18 000 lakosú fejlett ipari városnak mondható.

Iskolánk a város négy általános iskolájának egyike. Működését 1985 szeptemberében kezdte meg 3. Sz. Általános Iskola néven. Az iskolaalapító *Vajda Ferenc* igazgató volt, aki mindössze két és fél évig állt az iskola élén, de ez alatt a rövid idő alatt is megalapozta pedagógusaink szellemiségét.

Iskolánk 23 éves épülete a város központjában, forgalomtól elzárt környezetben fekszik. 21 osztályterme, 11 szaktanterme, 7 csoportszobája, tornaterme az oktatás feltételeit csak komoly szervezéssel biztosítja. Legbúszkébbek korszerű számítógépparkunkra és tágas iskolai könyvtárunkra lehetünk. Arra törekszünk, hogy belső

„Előtted a küzdés, előtted a pálya,

Az erőten csügged, az erős megállja.

És tudod az erő micsoda? – Akarat,

Mely előbb vagy utóbb, de borostyánt arat.”

(Arany János)

tereink, közlekedőink és külső környezetünk tiszták, esztétikusak és otthonosak legyenek. Szerencsénk, hogy a két városi tanuszoda a szomszédunkban van, ezért diákjaink heti 2 órában úszni tanulhatnak. 1988-ban bővült épületünk, így javultak munkafeltételeink, s megvalósult a kulturált étkeztetés lehetősége is.

☒ A NYIK-et 1986-ban Czanka Józsefné tanító vállalta fel és kezdte tanítani – iskolánk életé-

ben eddig példa nélkül: elsős osztályát 8.-ig végig tanította. Egy évvel később, 1987-ben indult az első ÉKP-s osztály *Szolcsányi Zsuzsa*, *Szuláné Eckhardt Laura* tanítók, valamint *Trombitásné Gombos Mária* művésztanár és *Szigetvári József* néptáncoktató irányításával. A NYIK és az ÉKP meghonosításában és továbbfejlesztésében a fenntartó, a sokat tanuló pedagógusok, tanulók és a szülők mellett legnagyobb érdemeket két – ma már nyugdíjas – igazgatónőnk szerzett: *Tóth Istvánné* (1988–1991) és *Honvári Károlyné* (1991–2001). Köszönjük kitartó és lelkiismeretes munkájukat!

Az iskola fő pedagógiai arculatát meghatározó két program (ének-zene tagozat, ÉKP-program) nemcsak jól megfér egymás mellett, hanem egymás értékeit átvéve és felerősítve fejtik

ki hatásukat. Öröndetesnek bizonyult, hogy az ÉKP-program kisugárzó hatása egyre inkább érzékelhető volt a nem ÉKP-s osztályokban is, mára pedig általánossá vált az ÉKP pedagógiájának és tantervének elfogadása iskolánk pedagógiai programjában.

✠ 1994 áprilisától intézményünk az ÚMPE Budapesti és Pest Megyei Régiójának Központjaként is tevékenykedett.

✠ Iskolánk életének és hagyományteremtésének fontos dátumaként tartjuk számon 1992. március 3-át, amikor ünnepélyes keretek között felvette intézményünk *Arany János* nevét. Szelleméhez méltóan évről-évre gyarapítjuk iskolai hagyományainkat, amelyek mindennapi munkánknek önálló, sajátos arculatot adnak: *Arany Napok*, *Arany Gála*, *Arany Lapok*, *Arany Oklevél*, *Arany-plakett*, *Arany Díj* stb.

✠ Elsők között nyertük el a Comenius 2000 Közoktatási Minőségfejlesztési program I. intézményi modelljének pályázatát.

✠ Iskolánkban folyik az enyhén értelmi fogyatékosok nevelése és oktatása 1-8. évfolyamon 1985-től; emelt szintű ének-zeneoktatás 1-6. évfolyamon 1986-tól; jelen van az ÉKP az 1-8. évfolyamon, az 1-3. évfolyamban egész napos rendszerben 1987-től; működik a nyolcosztályos gimnáziumi képzés 5-12. évfolyamon 1992-től; és a közép-súlyos értelmi fogyatékosok képzésének szakmai irányítása 1992-től.

A nyolcosztályos gimnázium alsó szakaszában (az 5-8. évfolyamon) kiemelten kezeljük az idegen nyelvek és az informatika oktatását, a 9. osztálytól pedig emelt szintű természettudományos és angol nyelvi képzést biztosítunk, s vállaltuk a tehetséges sportolók gimnáziumi képzését is. A gimnázium felső szakaszának igen fontos célkitűzése a tanulók felkészítése a középfokú nyelvvizsgákra.

Valamennyi tanulónk már 1. osztálytól tanulhat informatikát és idegen nyelvet, mégpedig kiscsoportos formában (kötelező illetve választott tantárgyként): az alsó tagozaton angolt, németet heti 2 órában; a felső tagozaton heti 3 órában; a gimnázium alsó szakaszában angolt heti 4 órában; a gimnázium felső szakaszában első idegen nyelvként angolt, németet heti 4-6, második idegen nyelvként olaszt, németet, angolt heti 2-3 órában. Megemlítjük még, hogy a 2000/2001-es tanévben 15 diákunk szerzett középfokú nyelvvizsgát.

1. osztálytól diszlexia-terápia, számítógépes olvasásfejlesztő program, egyéni és csoportos személyiségfejlesztés segít a felzárkózásban annak, akinek szüksége van rá. 3-4. osztálytól működnek tehetséggondozó szakköreink: bábozás, színjátszás, népi mestersegek, képzőművészs, sakk, matematika, idegen nyelvek, újságírás, valamint kórusaink.

Az ÉKP eredményeit, érdemeit – pedagógusok, szülők, tanulók – hamar felismertük, a város szélesebb nyilván-

nossága előtt azonban igazán elismertté csak a későbbi években vált, amikor tanulóink a különböző megmérettetéseken (versenyek, pályázatok, középiskolai beiskolázás és az ottani helytállás) tudásban és emberségben kiválóan szerepeltek és szerepelnek ma is.

Az egyéni képességfejlesztés és a sokrétű fejlesztő munka eredményeként iskolánkban a tanulmányi teljesítmény évről-évre 83-84%-os, az érettségi átlagunk 86-88%. (Eddig két évfolyamon érettségiztek gimnazistáink.) Továbbtanulási, beiskolázási statisztikáink is igen jók. Minden 8. osztályt végzett diákunk továbbtanul: gimnáziumban 50 %, szakközépiskolában 35 % és szakiskolában 15%-uk.

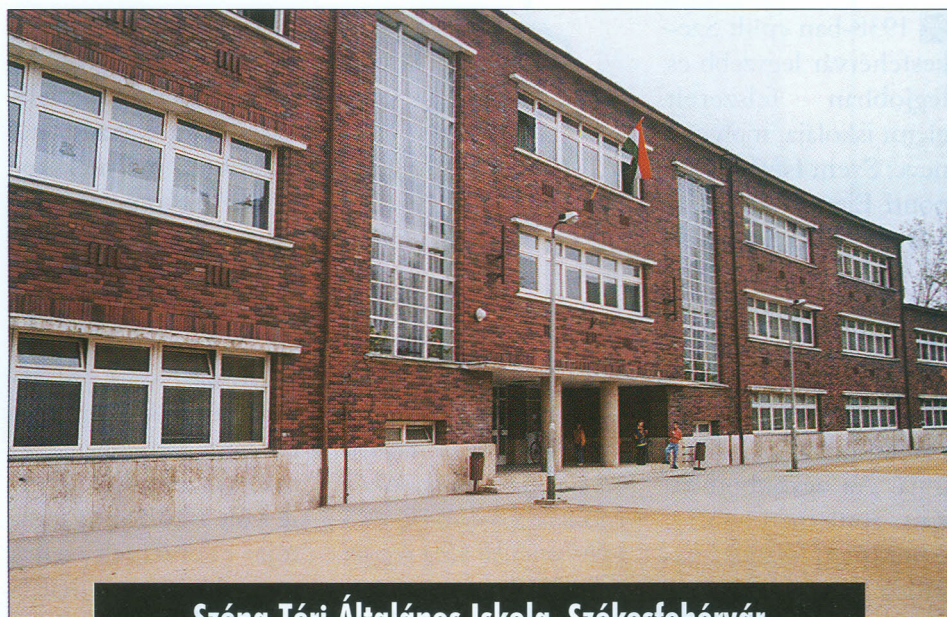
A 12. évfolyam után az érettségizettek 40 %-a egyetemen, 42 %-a főiskolán tanul tovább. 12 %-uk felsőfokú intézmény előkészítőjébe jár, 6 %-uk szakképzésben részesül. Nagyon büszkék vagyunk továbbá azokra a városi, területi, megyei és országos versenyeredményekre, melyeket tanulóink a különböző szaktantárgyakban, illetve a kulturális munkában és a sport terén évenként elérnek.

☒ Sok-sok híressé, ismertté vált kiváló volt tanítványunk közül csak kettőt említünk itt: *Hegedűs Róbert* többszörös világ- és Európa-bajnok kajakozót és *Marosi László* ifjúsági világbajnok kajakozót.

☒ S akikre ma a legbüszkébbek vagyunk: * *Horváth Réka* (7. o.) Kazinczy Szép Magyar Beszéd verseny: országos arany (2001) * *Ráksi Ádám* (8. o.), Nemes Tihamér Számítástechnika verseny: országos 4. hely (2001) * *Ráksi Ádám* 8. o. Öveges József fizika verseny: megyei 1. hely (2001) * *Arany Színkör*, Weöres Sándor Országos Színjátszó Találkozó, Vác: arany minősítés (1999) * *Bodrogi Viktor* (11. o.) Ifjúsági Úszó EB 200 m hátúszás: arany (2001); Úszó VB, Japán, 200 m hátúszás: 6. hely; résztvevője volt a 2000-ben Sydney-ben megrendezett Nyári Olimpiának. * *Varga Dávid* (11. o.) Evezős Ifjúsági EB, kajak egyéni maraton: arany (2001); Evezős VB (felnőtt), kajak egyéni maraton: 4. hely * *Kovács Tímea* (7. o.) 50 m pillangó úszás: megyei 1. hely (2001) * *Bor Kata* (6. o.) 50 m mellúszás: Országos Diákolimpiai bajnok (2001) * *Pataki Attila* (5. o.) Mezei Futóverseny: megyei 1. hely (2001) * *Kovács Zsombor* (3. o.) Zrínyi Ilona matematikaverseny: országos 6. helyezett (2002).

Széna Téri Általános Iskola, Székesfehérvár

Cím: 8000 Székesfehérvár, Széna tér 10.

Telefón, fax: 22/316-183, 22/315-413

Alapítás éve: 1938

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Goóts Ferencné

Fenntartó: Székesfehérvár, Megyei Jogú Város Önkormányzata

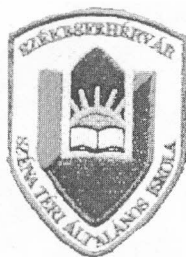
Osztályok száma: 26 ÉKP-s osztályok száma: 9

Tanulók száma: 645 ÉKP-s tanulók száma: 225

Pedagógusok száma: 56 ÉKP-s pedagógusok száma: 24

Nem pedagógus munkatársak száma: 17

✠ 1938-ban épült Székesfehérvár legszebb és legjobban felszerelt elemi iskolája, melynek neve: Szent István Központi Elemi Népiszkola – írták az akkori lapok. Az iskola első igazgatója Majláth Lipót tanító volt. Az iskola 1944-ben hadikórház lett, s 1945. április 22-én táruult ki újra az iskola kapuja. Az agyonbombázott épületben csak a tantestület, szülők, tanulók összefogásának eredményeként kezdődhetett meg a tanítás.

A pedagóguspálya szépsége abban rejlik, hogy nap mint nap a gyerekek között lehetünk, s részesei lehetünk személyiségük ezerféle megnyilvánulásának, testük, lelkük, értelmük fejlődésének, rövidebb-hosszabb ideig végigkísérhetjük őket azon az úton, amelynek a neve: élet.

✠ Az 1985-ös iskolatűzben keletkezett károk miatt fél évig más iskolában folyt a tanítás. Az 1985/86-os tanévre új program indult nálunk: a NYIK. 1989-ben pedig tantestületi döntés alapján bevezettük az ÉKP-t is. Ebben elévülhetetlen érdemei voltak az iskola akkori igazgatójának, Petrovszki Pálnak és helyettesének, Jamrik Istvánnak. Új alapértékek kerültek a nevelés-oktatás középpontjába, és ezzel változtak a pedagógusmunka követelményei is. Tanulni kellett, fontos szerepe lett mindennapjainkban az önképzésnek, továbbképzésnek. Új, korábban nem ismert tantárgyakat tanítottunk. Sok tevékenységformát kínáltunk tanulóinknak, hogy megtalálják diákjaink azt a területet, amelyben tehetségesek.

Az 1991/92-es tanévtől – az igényeknek megfelelően – speciális szakiskolai képzést indítottunk, melynek keretében gyors- és gépírást, valamint számítás-technikai alapismereteket tanítottunk. Az iskola megújításában és színvonalasabbá válásában meghatározó szerepe volt Petrovszki Pálnak, aki 1989-től 1995-ig volt iskolánk igazgatója. Terveinek teljes megvalósításában halála megakadályozta ugyan, de az iskola új vezetése ugyanazoknak az érté-

keknek a nevében folytatta a munkát. 1996 tavaszán a város intézményracionálizálási terveiben szerepelt iskolánk bezárása és más intézménybe integrálása. A szülők által elindított aláírásgyűjtő akció, valamint a programgazda segítségének eredményeként megmaradt az iskolánk.

Az 1996/97-es tanévben ballagtak az első ÉKP-s osztályaink. Sok tehetséges diák nőtt fel az évek alatt, akiknek középiskolai felvétele bizonyította, hogy a 8 év megérlelte gyümölcsét. Az első három végzős ÉKP-s osztályunk diákjainak 90%-a egyetemre vagy főiskolára ment. A 79-ből 71 jelenleg első éves egyetemi illetve főiskolai tanulmányait folytatja.

✚ Iskolánk régi neve Május 1. Általános Iskola volt. 1999-ben városunkban az egyház visszaigényelte a Petőfi Sándor Általános Iskola épületét. Közel 300 petőfis diák és 30 pedagógus hozzánk került. A két nagy múltú iskola értékeit és hagyományait megőrizve egy intézményként vettük fel a Széna Téri Általános Iskola nevet.

Szerencsére két jól felkészült tantestületnek kellett eggyé fornia, s megtartani azokat az értékeket, hagyományokat, amelyek a két iskolára jellemzőek voltak. Három év elmúltával ma már egy kibővített, megszépült iskolában dolgozunk, s a város egyik legjobb tantestületének tarthatjuk magunkat. Iskolánk tantestülete stabil, azok a kollégák, akik a NYIK-et és az ÉKP-t elkezdték, ma is itt tanítanak. Kiemelt feladatunknak tekintjük a képességfejlesztést, az életen át tartó tanulásra való felkészítést, az életvezetési ismeretek oktatását, a tanulási technikák elsajátítását.

✚ Az alsó tagozaton vak tanulók integrált oktatása is folyik (az országban elsőként vállaltuk 1994-ben): egy 1. osztályos, 2. másodikos, és egy 3. osztályos diákunk van. A tanítónők munkáját gyógypedagógus és gyógypedagógiai asszisztens segíti. Az integrált nevelés fontossága abban rejlik, hogy a fogyatékos gyermeket nem kell közvetlen környezetéből, a családból kiemelni, ami a személyiségfejlődésre károsan hat. Felismertük, hogy az integrált oktatásnak nagy a nevelő ereje, az ép tanulók is megtanulják, hogy a sérült társuk is tanulni, játszani, élni

akar. A gyakorlatban tapasztaltuk, hogy a vak gyermekek az együttlétek során elsajátíthatják azokat az értékeket és készségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a társadalom tagjaként jól tudjanak együttműködni. Láto társaiknak pedig nő a szociális alkalmazkodó képessége és a mássággal kapcsolatos toleranciája.

✚ Tanítványaink közül számos területen találhatunk kiemelkedő teljesítményt nyújtó felnőtteket (zene, természettudomány, irodalom, képzőművészet, stb.).

✚ Az iskola ajánlati palettáján olyan szolgáltatások kapnak prioritást iskolánkban, amelyek a diákok, szülők megelégedettségét és hosszú távú érdekeit szolgálják. Példa erre az emelt szintű matematikaoktatás, informatikai ismeretek, stb. Idegen nyelvet (angolt és németet) első osztály 2. félévétől tanítunk szakkör keretében, a harmadik osztálytól heti 3 órában oktatunk tanórai keretben. Az 5. osztálytól emelt szintű idegennyelv-oktatás folyik nálunk (angol, német). Ennek eredményeként 8. osztályos diákjaink közül 8-10 tanuló teszi le évente a nyelvvizsgát.

Az angliai Chorley testvérvárosunkkal szoros kapcsolatot tartunk, gyerekeink rendszeresen utaznak Angliába, illetve az angol diákokat fogadjuk, és ez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy tanulóink nyelvtudásukat anyanyelvi környezetben gyakorolhassák. Iskolánk házigazdája a Chorley Baráti Tár-

saság által meghirdetett angol szépki-jétési versenynek, melyet David Nelson, Székesfehérvár díszpolgára hirdetett meg 10-11 éves diákoknak. A vándorkupát az angolul legszebben beszé-

lő diák nyeri el. A német nyelvet tanuló diákjaink közül 30-40-en az évente szervezett ausztriai nyelvi táborokban tökéletesíthetik nyelvtudásukat.

✠ Jó kapcsolatot alakítottunk ki a sportegyesületekkel, amelyek ISK foglalkozásokat tartanak iskolánkban és edzéseket. Birkózásban diákolimpián dobogós helyezést értek el súlycsoportjukban * Szekeres András 1. helyezés, * Szakolczi Hunor 1. helyezés, * Szakolczi Zoltán és * Balogh Gábor.

E kiváló fiatalok és a társaik felkészítői között olyan testnevelők vannak, mint Rácz Lajos birkózó edző, aki a Szondi-Loranger SC edzője, kétszeres Európa-bajnok, egyszeres világbajnok és a montreáli olimpia 5. helyezettje, vagy Kovács Zoltán, a VVSI edzője, kétszeres Európa bajnok, kajak-kenu 2-es és 4-esben háromszoros világbajnok. Hortobágyiné Lövei Mária, iskolánk testnevelőtanára a montreáli olimpián szereplő tornászválogatott tagjaként 4. helyezést ért el.

✠ Ugyancsak szorosan együttműködünk a művelődési házakkal és a könyvtárakkal. Országos rendezvényeink vannak a fotózás területén. Rendszeresen szerepelnek néptáncos diákjaink városi és országos rendezvényeken. A TDK versenyeken is jó eredményeket érnek el tanítványaink. Bábosaink, drámaszakköröseink, iskolánk énekkara és furulyásai aktív ré-

szesei a város közéletének.

✠ Elődünk, a Május 1. Általános Iskola fennállásának 60. évfordulóján jubileumi évkönyvet adott ki. Tervezzük, hogy hagyománnyá tesszük ezt ezután 10 évente. Élő hagyományaink közé tartozik az őszköszöntő, a verébavató, a játszóházak, az egészségvédelmi nap, a karácsonyi hangverseny, a kulturális bemutató, a táborok: vándortábor, sítábor, ÉKP-s tábor, német tábor, természetvédő tábor stb.. Hagyomány a jótékonyági bál, minden évben más-más cél megjelölésével. Ebben az évben az iskola udvarának parkosítását oldottuk meg a bevételből.

Vasvári Pál Általános Iskola, Székesfehérvár

Cím: 8000 Székesfehérvár, György Oszkár tér 3.

Telefón: 22/ 311-371

Fax: 22/ 311-371

Alapítás éve: 1960

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Molnár György

Fenntartó: Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata

Osztályok száma: 24 ÉKP-s osztályok száma: 4

Tanulók száma: 640 ÉKP-s tanulók száma: 116

Pedagógusok száma: 47 ÉKP-s pedagógusok száma: 8

Nem pedagógus munkatársak száma: 20

✠ A Vasvári több, mint 40 éves múlttal rendelkező intézmény. Pedagógusaink munkájának alapelve: a gyermekszerepeten alapuló képességfejlesztő pedagógia, s ennek megfelelően modern, naprakész, a társadalmi igényeknek megfelelő ismeretek nyújtása. Mindezek megvalósításában nagy szerepet játszik az, hogy bevezettük a Zsolnai József alkotta pedagógiát.

Az 1985/86-os tanévben iskolánk Székesfehérváron elsőként vállalta fel a NYIK tanítását, amit Molnár György igazgató vezetett be. Bázisiskolaként működünk. Igényünk volt a pedagógiai kultúra terjesztésére. Az ÉKP az 1989/90-től az alsó tagozatban választható alternatíva iskolánkban. Meghonosításában a legjelentősebb szerepet Orosz Ágostonné tanító játszotta számos innovatív szellemű tanítótársa élén. Az ő meggyőződésüknek, elszántságuknak és állhatatosságuknak köszönhetően az ÉKP mindmáig sikeresen működik a kezdő tagozaton – minden racionalizáló törekvést, gazdálkodási megszorítást túlélve. A program bevezetésekor a tantestület azonosulása mellett kulcsfontosságú volt a pedagógusok kiválasztása. Az

Az általános iskolás korú gyermek még nincsen döntéseinek teljes birtokában. A szabadságra, a világ megismerésére való vágya, lelki életének alakulása vezetésre szorul. Legyen a mi iskolánk az a hely, ahol ezt a vezetést megkapja, melynek során tanulóink nevelő hatásainkat úgy élik meg, hogy mindig bizalommal fordulhatnak hozzánk és számíthatnak segítségünkre.

engedélyezési eljárást a fenntartó is támogatta.

✠ Az alsó tagozaton iskolaothonos formában működik évfolyamonként egy-egy osztályban az ÉKP. Az alternatív program mellett vannak hagyományos tantervű osztályaink is.

Az idegen nyelvek közül angol vagy német nyelvet választhatnak tanulóink, amit az alsó tagozaton fakultáció keretében, a felső tagozaton heti 3 órában tanítunk. A matematika oktatása 5. osztálytól sávos bontásban zajlik a minél jobb eredmények érdekében. 2001 szeptembertől valamennyi felsős

évfolyamon önálló tantárgyként vettük be a számítástechnika oktatását. Minden alsós osztályban megvalósítottuk a magyar néptánc oktatását. Számos tehetséggondozó szakkörünk működik: pl. énekkar mind az alsó tagozaton, mind a felsőben. Van drámajáték, bábozás, kézműves, matematika és idegen nyelvi szakkör, stb..

Az ÉKP-programon belül vannak kiemelkedően jól működő területeink, mint pl. a NYIK, a KVK, a bábozás és a néptánc.

✠ Mivel a NYIK-es anyanyelvi órákon sajátos módon tanulnak tanuló-

ink, egy-egy órán a hagyományosan tanított tevékenységek mellett többféle nyelvi tevékenység tanulása, gyakorlása folyik. Nagy örömmel tapasztaljuk a NYIK-program eredményességét nap mint nap az iskolán kívüli illemtudó viselkedésben. Tanulmányi versenyeken, pl.: szépkiejtési, prózamondó, helyesírási versenyen szinte biztos nyerő az e programmal tanul diák. Igényük van a szereplésre, a megmérettetésre.

✠ A KVK tanítása során *Kepes Györgynek*, a nemzetközi híró képzőművészenek és teoretikusnak a gondolataival azonosulva valljuk: „A vizuális kifejezőkészségre nevelés legfontosabb része a sokoldalú tapasztalatszerzés”. Célunk, hogy a 4. osztály végére tettekben nyilvánuljon meg a gyerekek alkotó aktivitása, néprajzi ismereteik köre, magyarságtudata. Ezért pl. évente kiállítjuk az elkészült munkákat májusban, a hagyományörző ÉKP-s tárlaton.

✠ A bábozás az egyik legvonzóbb tevékenységi forma a kisiskolás számára. A bábjáték a csodálatosságok művésze, ahol a holt anyag életre kel. Nagy képességfejlesztő lehetőséget látunk benne, mivel a kisgyerek maga is bábozik. Különböző technikákkal dolgozunk. Nagyon kedveljük a zenés-mozgásos népi játékokat saját szerkesztésben. Örömmel dolgozunk fel fehérvári népszokásokat. Számos jeles szereplésre emlékezhetünk az eltelt 20 évből, amióta a bábszakkör működik *Orosz Ágostonné* művészeti vezető ír-

nyításával. Néhány közülük: *Bikácskán* címmel ősbemutató volt a Megyei Művelődési Központban, melynek szakmai vitáját *Jankovics Marcell* Kossuth-díjas művész vezette. A *Trufa* című humoros népi feldolgozást Sebő Ferenc nyenyerezmuzsikájának kíséretében mutattunk be a Vörösmarty Színházban 2000-ben, iskolánk 40 éves jubileumán. *Fazekas Lúdas Matyiját* és *Arany János Rózsa és Ibolyáját*, *Koós István* Kossuth-díjas művész kiállítás-megnyitóján adtuk elő. A *Limbó koktél* zsinóros marionett figurákkal előadott darab, melyet a Duna TV VVV műsora is adásba vett 2000-ben.

✠ A magyar néptánc tanítása 1990 őszétől kezdve töretlenül folyik iskolánkban. Minden tanév végén, nagyszabású iskolai ünnepségeken bemutatják diákjaink tudásukat, fergeteges sikert aratva nézőink körében. 2000-ben már országos fesztiválon képviselték iskolánkat a legtehetségesebbek Szarvason, a Művészeti Iskolák Országos Találkozóján. Örömrökre szolgált 2001-ben az Országos ÉKP-s fesztiválon való részvétel is Veszprémben.

✠ A szülők többsége támogatta az ÉKP alkalmazását. Idézünk egy szülő véleményéből, kinek mindhárom gyermeke ÉKP-s osztályba járt nálunk. *Bana Sándor* e sorokat írta a 2000 végén megjelent jubileumi kiadványunkba: „Gyermekeim jól fejlődtek, eredményesen tanultak. A tananyag néha szokatlan összetételű volt, magas

szintűnek tűnt a gyermekek számára, mégis szinte mindenki sikerrel birkózott meg vele. Világossá vált az is, hogy a szülői tennivalók is jóval nagyobbak, mint hittük. A gondokért

kárpótolt minket és kitartásra ösztönzött, hogy az évek során sok alkotást és műsort kaptunk, amelyek azt mutatták: gyerekeink tudása gyarapszik és minden szempontból jól fejlődnek”.

* Tanítványaink, akikre büszkék vagyunk: * 1997/98, Komplex tanulmányi verseny, Százhalombatta: *Polányi Viktória* 4. o., *Molnár Andrea* 4. o., egyéni 1. hely. * *Szívós Dóra* és *Bana Blanka* 4. o., 3. hely (csapat). * 1999/2000, *Czapári Dorottya*, *Csik Ágnes* és *Farkas Orsolya* 4. o., 2. hely (csapat). * Matematika, 1997, *Jenei Balázs*, megyei 1. hely; * 2000, Kalmár László megyei verseny: *Bokányi Eszter*, 1. hely. * Városi mesemondó verseny: 1997, *Emmer Dóra* 3. o., 1. hely; * 2000, *Molnár Eszter* 3. o., 1. hely. * Észbontogató – városi komplex műveltségi verseny: 2000, *Czapári Dorottya* 4. o., 1. hely; * *Kiss Ágnes* 3. o., 1. hely. * Városi sakkverseny: 1996/97, *Nagy Dániel* 4. o. egyéni 1. hely. * Nemzetközi Hétmérföldes Mesevetélkedő: 1998. *Bana Dóra*, *Emmer Dóra*, *Göde Orsolya*, *Farkas Csongor* városi 1. hely (csapat), területi 2. hely. * Megyei népdaléneklő verseny. 1999, *Juhász Réka*, *Györe Dávid*, *Varga Réka*, *Brückler Zita* (csapat): arany minősítés; * *Györe Dávid*, *Brückler Zita* (egyéni), arany minősítés. * Informatika: 1999, *Czapári Dorottya* 4. o., városi 1. hely. * Fizika: 1998/99, *Tóth András* 8. o., megyei 1. hely. * Angol nyelv: 1998, *Koloszár Ákos* 7. o., városi 1. hely; * 1998, *Jenei Balázs* 6. o., országos 2. hely; * 1999, *Tóth Réka*, *Molnár Andrea* és *Hantos Gusztáv* 6. o., megyei 1. hely (csapat); * 1999, *Hantos Gusztáv* 7. o., megyei 1. hely. * Könyvtárhasználat: 1998, *Micskó Anna* 6. o., országos 2. hely; * 1999, *Szívós Dóra* 6. o., megyei 1. hely.

ÉKP-s pedagógusaink a 2001/2002-es tanévben: *Molnár György* igazgató, *Hajzer Miklósné* tanító, igazgatóhelyettes, *Erdélyi Éva* tanító, *Giczi Györgyné* tanító, *Horváth Éva* tanító, *Matyi József*

tanító, *Nagy Lajosné* tanító, *Orosz Ágostonné* munkaközösség-vezető, *Péterfalvi Ildikó* tanító és *Végvári Tamásné* tanító.

Szentpéterszegi Általános Iskola és Óvoda, Szentpéterszeg

Cím: Szentpéterszeg, 4121 Kossuth utca 36.

Telefon/fax: 54/416-916,

E-mail: szentpeterszegiskola@axelero.hu

Alapítás éve: 1843

Iskolatípus: általános iskola és óvoda

Igazgató: Szabó Sándor

Fenntartó: Szentpéterszegi Önkormányzat

*Óvoda: Csoportok száma: 3
Gyerekek száma: 68
Óvónők száma: 6
Nem óvónő munkatársak száma: 4*

*Iskola: Osztályok száma: 8
Tanulók száma: 170
Pedagógusok száma: 16
Nem pedagógus munkatársak száma: 14
Az iskolában minden tanuló az ÉKP szerint tanul.*

✠ A szentpéterszegi iskola története az 1840-es években kezdődött. A Nagyváradi Református Püspökség alapította mint káptalani iskolát. Előbb külön volt fiú- és leányosztály. Az első írásos alapítólevél 1866. november 12-én íródott. Az alapító Meluch József káptalani uradalmi ispán alapítványt hozott létre. Később a Kossuth u. 36. alatt épült ki az új iskolaegyüttes.

A rektori lakás melletti iskolát 1895-ben emelték, majd 1900-ban a szentpéterszegi gazdák építettek hozzá egytantermes épületet lakással együtt. A következő épületet a református egyház 1903-ban építette. Itt lakott Fekete Sándor lelkész, kinek egyik lánya, Fekete Borbála később művésztanára lett iskolánknak. Meghatározó egyéniségek, pedagógusok, lelkipásztorok: Meluch József ispán, alapító 1866; Vámos Lajos tanító 1877; Fekete Sándor lelkész; Kathó István rektor; Sílye Mihály igazgató; Bartha Andrásné igazgató; Fekete Borbála tanár; Szabó Sándor igazgató; Sólyom József és Balogh Antal tanítók hősi halált haltak, emléktábla őrzi a nevüket a régi rektori iskola falán.

1956–57-ben épült aztán újabb 2 tanterem. A régi épületek elhasznált, életveszélyes állapota miatt 1989-től kezdő-

Olyan iskola megteremtése Biharban: ahol a tudás érték, ahonnan a végzett tanulók egyenlő eséllyel indulhatnak tovább, ahol az alkotás feltételei biztosítva vannak. Jelszavunk: Egyenlő eséllyel a jövőért.

a bihari kistérségi óvodavezetői munkaközösség, 7 település 7 óvodájával. Óvodánk és iskolánk a környék legkorszerűbb és legszebb épületkomplexuma.

✠ Az új iskola építésével új pedagógiai célokat tűztünk magunk elé. Azt akartuk, hogy az itt tanuló gyerekek egyenlő eséllyel induljanak el a továbbtanulásban. Biztosítani akartuk a kultúra egészében való eligazodást. De szerettük volna hagyományainkat is megőrizni a néptáncban, a népzeneben és sportban, hiszen már addig is népitáncszakkör, citerazenekekar, bábszakkör, színjátszószezonszakkör, sport-szakkörök működött iskolánkban. Ezért indítottuk 1990-ben a NYIK-et, majd 1992. szeptember 1-től a teljes ÉKP-programot. Kiemelkedően sokat tett a NYIK-ért Gazsó Gyuláné és segí-

dött az új iskola története, alapítása. 1993-ban egy 3 szintes, 8 tanteremes, könyvtárral, 134 m² közös foglalkoztatóval, 288 m²-es korszerű tanteremmel, edzőteremmel és galériával, ebédlővel és irodákkal, szertárakkal felszerelt, 2 szolgálati lakással bővített épületet vehettünk birtokba. Az iskolát Fillipinyi Gábor tervezte, aki ma Debrecen város főépítésze. Az óvoda 1986-ban épült 3 csoportnak, egybenyitható szobákkal. Itt működik

tője, *Zángó Ibolya* tanító. Az ÉKP-t *Thurzó Lajosné* tanító kezdte el 13 éves gyerekekkel. *Tóth Istvánné* magyartanár és *Veress Sándorné* tanító sokat segített a programok indításában. *Szabó Sándor* igazgató irányította a programoknak az iskola munkájának egészébe való beillesztését.

✚ Itt Biharban minden új először meglepetésként az embereket. Szerencsére önkormányzatunk vezetői és a képviselőtestület tagjai megértették, hogy egy új iskolában új programra van szükség. Nehézséget elsősorban az anyagi források hiánya okozott. Forráshiányos az 1272 lakosú kis bihari településünk, ezért megy nehézkesen az intézményfejlesztés. Több taneszközt is szükség lenne – elsősorban az informatika és az idegen nyelv oktatása terén. A program indításakor az 1. osztály 13 fős létszáma is nehezítette a munkánkat.

✚ A technika oktatása nemenként folyik. A fiúknak fa-, fémmunkák és elektromos szerelés a tananyaguk. A lányok 1-8. osztályban szőni tanulnak 5-8. osztályban szövőszéken, 7-8. osztályban emellett a berettyóújfalui Eötvös József Szakképző Intézet és Szakközépiskolában a gépi varrás alapjait sajátíthatják el.

✚ Az angol nyelv oktatásával a debreceni ILS nyelviskolát bízunk meg. A velük való együttműködésnek köszönhetően Bihari Nyelvoktató és Vizsgáztató Központ vagyunk. 5 éve

nemzetközi PITMAN II-III. és IV. vizsgákat szervezünk minden augusztusban, helyi lehetőségét diákjaink is kihasználják. Középfokú nyelvvizsgát 8. osztály végén 6 tanulónk (a bihari térségből közel 110 hallgató), felsőfokú nyelvvizsgát iskolánkból 8. év végén 4 tanulónk tett, ők: *Thurzó Tamara*, *Kocsis Judit*, *Nagy Sándor* és *Szabó Máté*. A vizsgázókat *Szabó Károly* nyelvtanár készítette fel – itt Szentpéterszegen.

✚ A művészetek oktatása mindig kiemelt helyen szerepelt iskolánkban. Először *Fekete Borbála* tanár festőművész tanítványai nyertek nemzetközi rajzpályázatokon díjakat. Az indiai rajzpályázaton *Szabó Katalin*, *Mészáros Rózsa* kapott díjat. *Pásztor Irma* Nehru-díjas lett. Később *Fekete Borbála* a Debreceni Tanítóképző Főiskola rajztanszékének docense lett. Felnőttként művésszé vált *Mészáros Rózsa* is.

A másik művészeti terület a néptánc. Közel 24 éve táncsoportot működtetünk *Szabó Sándor* igazgató, néptáncoktató irányításával. Ő kezdte el a néptánc oktatását, tanítását az ÉKP-programban. Ma már volt és jelenlegi tanulóink az iskolai táncszakción kívül a faluházban működő 40 fős táncsoportban is tevékenykednek. 8 éve vállaltuk a keleti régió (Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék) néptánc-fesztiváljának rendezését, s azóta évente otthont is adunk neki. A legkiemelkedőbb művészeti teljesítményt nyújtó iskola elnyerheti a falu szülötte, dr. Matolcsi

Lajos által alapított vándorserleget. Ma már újabb táncoktató, *Vadászné Farkas Éva* tanítónő segíti a táncosok munkáját.

A néptánc mellett gondoztuk a népzeneét is. A furulya használata mellett *Karakas Iván* nyugdíjas tanító irányításával ma 16 tanulóból álló citeraegyüttesünk van. Ők 2001-ben bronzminősítést szereztek, jelenleg is a megyei népzenei fesztiválok résztvevői.

✠ Amatőr labdarúgásban, grundbírózásban tehetséggfejlesztő és -gondozó központ vagyunk. A labdarúgásban *Bukus Péter* tanár és edző irányításával csoportjaink igen eredményesen szerepeltek. *Kovács János* kiemelkedő teljesítménye alapján ma már a debreceni Irinyi János Sporttagozatos Gimnázium tanulója labdarúgás szakterületen. Jelenleg részt veszünk a Bozsik és Góliát labdarúgó tehetséggondozó programban 1 óvodai és 2 alsós csoporttal.

A hagyományos labdarúgás, kézilabda és atlétika sportág mellett tájfutó szakosztályt hoztunk létre. *Bujdosó Tibor* tanár – volt tájfutó edző – irányítása mellett nemzetközi versenyeken is eredményesen szerepeltek versenyzőink: *Harasztosi Éva*, *Balogh Andrea*, *Pákózdai László*. Jelenleg iskolánk minden évben megyei települési tájfutó verseny rendezője, ahol középiskolások is versenyeznek. Szentpéterszegen megalakítottuk a Határmenti Diáksport bizottságot 10 település iskolájával közösen. Körzeti és tehetséggfejlesztő központ lettünk.

✠ Erdélyi testvériskolai kapcsolatunk több évre tekint vissza. 1992-ben Szentjobb településsel és iskolájával, majd 1995-től Erdélyben Jeddel alakítottunk ki testvércapcsolatot. Ez közös nyári táborozást, rendezvényeket, alkotótáborokban való részvételt jelent.

✠ Minden tanulónkra, aki elvégezte a 8. osztályt, büszkék vagyunk. A 2000/2001-es tanévben végzett 19 nyolcadik osztályosunk közül 17 tanul tovább gimnáziumban és szakközépiskolában. Azokat is számon tartjuk, akik főiskolákra nyernek felvételt, és sikeresen záróvizsgáznak. Jelenleg 32 tanítványunk jár felsőfokú tanintézménybe. 5 jogot hallgat, s vannak közgazdász, műszaki, bölcsész és orvostanhallgató tanítványaink, *Tornyai Ildikó* – a község történetében először – felvételt nyert a Színművészeti Egyetemre; *Kun Csaba* pedig a település első orvostanhallgatója.

Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Szolnok

Cím: 5000 Szolnok, Kassai út 29.

Telefon: 56/420-731

Fax: 56/514-452

E-mail: kodalszofiok@matavnet.hu

Alapítás éve: 1982

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: dr. Petőné Balázs Erzsébet

Fenntartó: Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata

Osztályok száma: 23

Tanulók száma: 571

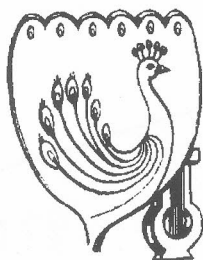
Pedagógusok száma: 49

Nem pedagógus munkatársak száma: 17

A teljes iskolában az ÉKP szerint folyik a tanítás.

✠ Iskolánk történetéhez több fontos időpont kapcsolódik. A jogelőd intézményben, a Kassai Úti Általános Iskolában 1963-ban indult el az ének-zene tagozat, amikor egy lelkes tantestület úgy döntött, hogy felvállalja későbbi névadójának meghatározó gondolatát: „Mélyebb zenei műveltség mindig ott fejlődött, ahol az ének volt az alapja.” Majdnem húsz évvel később új

épületben – jelenlegi iskolánkban – talált új otthonra a tagozat. Az akkor még Török Úti Általános Iskola életében 1984 hozta meg azt az ünnepi pillanatot, hogy felvehette Kodály Zoltán nevét, mely alkalmat Kodályné Péczeli Sarolta megtisztelő látogatása tett feledhetetlenné. Simon Józsefné igazgatósága idején 1986-ban újabb szakmai kihívásnak álltunk elébe, hiszen az ő érdeme volt az ÉKP-val való találkozás. Először kísérletként, majd fokozatosan 1–8. évfolyamon minden osztályban ezt a pedagógiai programot vállaltuk. Az újdonság erejével hatott ránk a tartalmi igényesség, a magas módszerbeli követelmény, mely kemény próba elé állított pedagógust, gyereket és szülőt. Amikor 1991-ben dr. Petőné Balázs Erzsébet lett az igazgató, a nevelőtestület egységesen kiállt a program folytatása mellett.

„Az ő dolga kívánni, keresni és megtalálni. A ti dolgotok hozzáférhetővé tenni számára, leleményesen fölkelteni benne a vágyat, és megadni neki az eszközöket annak kielégítésére.”
(Rousseau)

1997-től emelt óraszámú sport-kosárlabda orientáltságú osztály várja a sportot kedvelő gyerekeket.

✠ Intézményünk ma iskolaegyüttesként működik az 1997-ben felépült Kanizsa Tivadar Városi Tanuszkodával és (közös gazdálkodásunk révén) a Bartók Béla Zeneiskolával.

A Comenius 2000 minőségfejlesztési program II. intézményi mo-

delljének megvalósításán dolgozunk már második éve.

✠ Iskoláért Alapítványunk (1990) nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az oktatás feltételeit javítsuk, művészeti csoportjainkat utaztassuk, belföldi és külföldi cserekapcsolatainkat ápolhassuk.

✠ Az iskola történetében mindig voltak és vannak meghatározó személyiségek, akiknek neve egybekapcsolódott iskolánk nevével. Ilyen pedagógus Simon Józsefné, Apáczai Csere János-díjas, aki 1982-től 1991-ig volt az intézmény igazgatója. Dr. Petőné Balázs Erzsébet 1991-től igazgató: ő a Szolnok Megyei Jogú Város által alapított Pedagógiai Díjat kapta. Juhászné Zsáka Katalin karnagy sikeres tevékenységét, aki számos hazai és külföldi versenyen ért el kiemelkedő eredményt a gyermekkórussal, Szolnok Megyei Jogú Város Ezüst Pelikán Díjjal ismerte el.

Gémesi Pálné Karácsony Sándor-díjat, Holczer Andrásné Arany Katedra Díjat kapott. Az iskola nevelőtestülete 1982-ben alapította az „Iskoláért emlékplakett” kitüntetést. Ezt kaphatja minden évben az a nevelő, aki az ÉKP-programban több éven át kiemelkedően dolgozott. Az alapítás óta Sűrű Gyuláné, Barócsi Erzsébet, Hosszú Ferenc, Rohonczy Andrea, Simon Józsefné, Kosik Józsefné, Mészáros Terézia, Berkiné Major Katalin, Juhászné Zsákai Katalin, dr. Petőné Balázs Erzsébet, dr. Kisné Varga Katalin érdemelte ki.

✠ Intézményünk a nagy tehetségű, fiatalon elhunyt első karnagya emlékére – a család által alapított – Rohonczy Andrea Emléklapot és pénzjutalmat annak a tanulónak ítéli oda, aki az ének-zene területén kiemelkedően teljesít. Ebben az elismerésben részesült Jaczkó Zsófia, Liget Regina és Högye Mariann.

✠ Iskolánkban évfolyamonként egy osztály emelt óraszámú zenei képzésben részesül. Öt művészeti csoport-

tunk működik: a Tücsök Kórus, a Kodály Zoltán Gyermekkórus, a Kodály Zoltán Leánykar, a Reneszánsz Tánc és Zenei Együttes és a Majorette Csoport. Színvonalas műsorukkal rendszeresen színesítik Szolnok város kulturális életét, s szorosan kapcsolódnak a város művészeti szellemiségéhez.

A Vizuális és a Teátrum Művészeti Alapiskolák kihelyezett évfolyamain az e területen tehetséges gyermekeink továbbfejleszthetik képességeiket.

Évfolyamonként egy osztályban a matematika tanítását a szorobán eszköz használata segíti. Tanulóink két idegen nyelvet: angolt és németet tanulhatnak 1-8. osztályig.

Rendszeres kapcsolatot tartunk külföldi testvériskolákkal: Riihimäki (Finnország) Forli (Olaszország), Reutlingen (Németország).

Harmadik éve veszünk részt a Socrates Európai Uniók programban. Partnereink: Olaszország, Németország, Belgium és Dánia. Iskolai projektünk a szokások, hagyományok, életvitel témakör.

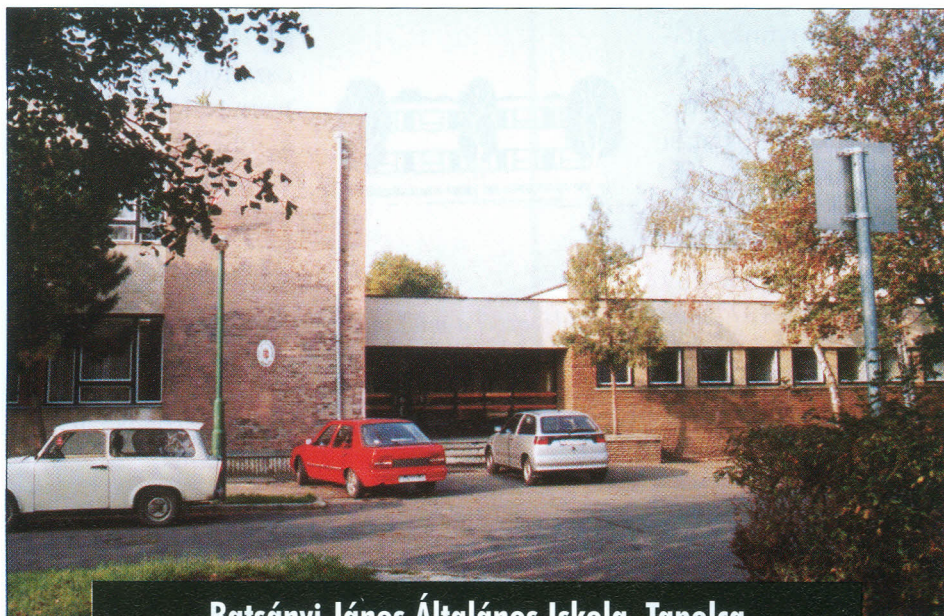

✠ Tanulóink több éven keresztül öregbítették iskolánk hírnevét városi, megyei országos versenyeken. Mindannyiukra büszkéek vagyunk, de közülük csak az országos helyezetteket emeltük ki. * Szekeres Balázs, Varga Tamás Országos Matematikaverseny: 5. hely (1998), az általa megoldott példák matematikai lapokban jelentek meg * Várhelyi Enikő 10. hely, * Széchenyi Gábor 12. hely (2001) * Széchenyi Gábor, Kalmár László Országos Matematikaverseny: 8. hely (2000) * Teszár Dávid, Környezetvédelmi Országos Diákszimpozium: 3. hely (2000) * Laub Krisztina, Teleki Pál Országos Földrajzverseny: 7. hely (1999) * Mucsi András, Ónodi Gábor, Széchenyi Gábor Madarak és Fák Napja Országos Biológiaaverseny: 9. hely (2001) * Széchenyi Gábor, Hevesi György Országos Kémiaaverseny: 14. hely (2001) * Felkészítő tanárok: Vermes Tamásné, Sűrű

Gyuláné, Zsíros Andrásné, Császár István, Ferenc János. * Ökrös Tamás, Simonyi Zsigmond országos helyesíró verseny: 6. hely, (2000)., 5. hely (2001) * Dinya Dóra, 16. hely. (2000) * Laub Erika, Nyelvünkben élünk országos verseny: 6. hely (2000) * Várhelyi Gabriella, Bod Péter könyvtárhasználati országos verseny 1. hely, (2000) * Gulyás Katalin, Kazinczy szépolvasó verseny (országos) 1. hely. (2001) * Szabó Péter, TITOK BT Országos Történelem teszt verseny: 5. hely (2001), Háfra Viktor 10. hely (2001) Nagy Zoltán 11. hely (2001) * Felkészítő tanárok: Berkiné Major Katalin, Molnárné Szilvási Ágnes, Kisné Varga Katalin. * Szécsi Zsuzsa, Országos TIT levelezős verseny 4. hely (2000) * Angol nyelvű színjátszó csoport az országos drámafesztiválon 3. hely (1997) * Felkészítő: Makai Ilona. * Éneklő Ifjúság Országos Minősítő hangverseny, Kodály Zoltán Gyermekkar: Arany Diploma, Év Kórusa (1997-'98-'99-2000-2001-2002) * Fiorettó Reneszánsz Kamarakórus Arany Minősítés (1997) * Tücsök Kórus Arany Minősítés (1997-'98-'99-2000-2001-2002) * Kodály Iskola Leánykara: Arany Diploma, Év Kórusa (1997, 2001), Fesztivál Kórus minősítés (1998) * Picikék Kórusa Ezüst minősítés (2001) * Kodály Zoltán Gyermekkar, Budapesti Nemzetközi Kórusverseny: Ezüst Diploma (1997, 1999, 2001) és Arany diploma, (1999) * Kodály Iskola Leánykara, Nemzetközi Kórusverseny, Salsomaggiore Terme: Ezüst Diploma (1998) * Kodály Zoltán Gyermekkar, XIX. Bartók Béla Nemzetközi Kórusverseny, Debrecen: 5. hely és a zsűri különdíja (1998), Folklór Diploma (2000) * Kodály Zoltán Gyermekkar, Ének-zeneiskolás Gyermekkarok Országos Versenye: Kiemelt Nívódíj (2000). * Szilágyi Petra, Varga Krisztina (duett), Országos Kamaraének Verseny ezüst fokozat (2001), Kanizsa Georgina, Bózsó Csilla, Teszár Dávid, Juhász Zoltán (duett, kvartett) bronz fokozat (2001) * Felkészítő tanárok: Juhászné Zsáka Katalin, Kis Katalin, Romhányi Anita. * Gál Veronika műugró, több országos bajnoki cím mellett nemzetközi versenyek 1. és 2. helyezetteje, 2001-ben elnyerte az év legjobb ifjúsági műugrója örökös vándorserleget. * Varga Bianka atléta, ifjúsági válogatott kerettag, több országos bajnokság 1. helyezetteje. * Strommer Gergely, Kinter Henrik, Zelei Bánk kajak országos verseny 1., 2., 3. helyezetteje.(2001).

✠ E sokszínűség kifejezi pedagógiai hitvallásunkat: minden gyermek tehetséges valamiben, csak meg kell adnunk számukra a kibontakozás és önmegvalósítás lehetőségét.

Batsányi János Általános Iskola, Tapolca

Cím: 8300 Tapolca, Stadion u. 16.

Telefon: 87/510-432

Fax: 87/510-433

E-mail: batsanyi.alt.iskola@matavnet.hu

Alapítás éve: 1999

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Vidosza Lászlóné

Fenntartó: Tapolca Város Önkormányzata

Osztályok száma: 21

ÉKP-s osztály: 16

NYIK-es osztály: 3

Tanulók száma: 534

ÉKP-s tanuló: 395

NYIK-es tanuló: 139

Pedagógusok száma: 40

ÉKP-s pedagógus: 37

Nem pedagógus munkatársak száma: 8

☒ Intézményünk, a tapolcai Batsányi János Általános Iskola, a város egyik legrégebbi oktatási intézménye. Jogelődünk az Eötvös József nevéhez fűződő 1867-es közoktatási törvény szellemében 1872-ben alapított intézmény. Az akkori mezőváros, Tapolca képviselőtestülete felsőbb népiskolát alapított ekkor, amely 1896-ban átadta helyét a fiú polgári iskolának, ez

pedig 1945 után általános iskola lett. Az elmúlt 135 év alatt az iskola hagyományosan kivette részét a város kulturális életében. Mi, a mai utódok is magunkénak érezzük ezt az elkötelezettséget.

☒ *Batsányi János* forradalmár költőnek, Tapolca város szülöttének nevét viseli az intézményünk. Névadónk és felesége, *Baumberg Gabriella* domborműve díszíti aulánkat. A *Batsányi-hagyományok* ápolását szolgálja évenként a *Batsányi hét*, a *Batsányi kupa*. Az iskola hagyományos rendezvényei még a Karácsonyi koncert, a kulturális bemutató, a farsangi karneválok, a téli és a nyári táborok stb.

Udvarunkat *Raffay Béla Napkorongos ivókútja* szépíti. Szépen felújított, jól felszerelt tantermek, szaktantermek, számos sportág üzésére alkalmas tornacsarnok, kondicionáló terem, szabadtéri sportpályák állnak rendelkezésünkre.

„Emlékezzél a múlt időre
Ismérjed a jelenvalót.
S értvén az újat és az őt
Vigyázz! Figyelmezz a jövőre.”

(Batsányi János)

☒ 1999-ben az 1-8. osztályig emelt szintű testnevelést tanító 4. számú Általános Iskolával vonta össze a fenntartó az intézményünket, s megtartottuk *Batsányi János* nevét. A két elődintézmény története helyett inkább a mára jól összekovácsolódott iskolánk gazdag jelenét ismertetjük.

☒ Iskolánk három sajátos programja biztosítja nekünk a kellő számú

diákot. A NYIK-et és az ÉKP-t 1989 óta alkalmazzuk. A NYIK bevezetése *Major Ferenc* nyugalmazott igazgató nevéhez fűződik, az ÉKP alkalmazását *Vidosa Lászlóné* igazgató kezdeményezte. Azóta tantárgyként tanítjuk a környezet- és vizuális kultúrát, a bábozást, a néptáncot, a furulyázást, a sakkozást és a virágrendezést. Emelt szintű testnevelésoktatással is büszkélkedünk. S negyedikként ösztől két tannyelvű osztályokat is indítunk majd.

☒ Diákjaink emelt szintű idegennyelv-, számítástechnika- és önköltséges emelt szintű matematikaoktatást vehetnek igénybe. Az ÉKP-s gyerekek két idegen nyelvet tanulnak. Első osztálytól az angolt, negyedik osztálytól a német nyelvet. 8. osztály végére tanulóinknak csaknem fele alapfokú állami nyelvvizsgát tesz, gyakran mindkét idegen nyelvből. E

területen a város iskolái előtt járunk. 5 éven keresztül az USA-ból érkeztek hozzánk vendégtanárok, ők segítették az angol nyelvoktatást, 2 évig önkéntes japán vendégtanár közvetítette a japán kultúrát. E tanévben Japánból testnevelőt, Írországból angol nyelvtanárt várunk. Külföldi kapcsolatokat ápolunk német, finn, francia, ír és erdélyi iskolákkal. Velük közösen vetünk részt európai oktatási projektben, melynek címe: *Gyermekek a környezetvédelemért*. A diáklevelezés, a cse-reutazások fejlesztik tanulóink nyelvtudását és erősítik az európai identitástudatot.

✠ *Aranyeső* énekkarunk és a felső tagozatos énekkar, a néptánc- és társastánc csoportjaink, a furulyaseggyűttes, a színjátszó csoportok programjai, valamint labdarúgó-, kézilabda-, atlétika- és tájfutó csapataink edzései töltik ki diákjaink szabadidejét. Tanulóink e tanévben 280 színházbérletet, 110 hangversenybérletet vásároltak. Az alsó tagozatosok rendszeresen járnak bábszínházba is. Nyaranta egy hetet tölthetnek a matematikát szerető 3-4. osztályosok matematikáttáborban, ahol előre elkészített feladatbankból dolgoznak.

✠ Rendszeresen megjelentetjük a *Batsányi Hírmondót*, a *Kis matematikust* és a *Matematikai* edzőfüzeteket. Az Iskolarádió napi adása a diákönkormányzat vívmánya.

✠ 2001. április 6-8-án iskolánk rendezte meg *Minőség és érték* címmel a

VI. Országos ÉKP Konferenciát.

✠ Az ÉKP a tantestület minden egyes tagjától innovatív beállítódást, jó tanulóképességet szakmai önismeretet, önművelésre való törekvést, naprakész tájékozottságot, humánus gyermekszeretetet igényel. E feltételek nagy részével rendelkezik jelenlegi tantestületünk, de folyamatos továbbképzések nélkül programunk megvalósíthatatlan lenne. Eddigi segítőink voltak: *László Árpádné*, aki az ÉKP megismertetése érdekében továbbképzéseket, bemutató órákat tartott. A differenciált tanulásszervezés „nagy mestere” volt. NYIK-es óráin a pontos feladatadást, a lassabban haladó tanulók felzárkóztatásának módszertani formáit tanulhattuk. *Horváth Szilveszterné* a versenyeztetésben, tehetséggondozásban ért el kimagasló eredményeket. *Balogh B. Károlyné* óralátogatásai során az ÉKP pedagógiájának alkalmazását szorgalmazta. Bemutatta, segítette az ÉKP-s NYIK-es könyvek használatát. *Kárpáti Béláné*, *Tóth Jánosné*, *Kranabeth Zoltánné*, *Márfi Lajosné*, *Major Ferencné*, *Szatmári Jánosné* és *dr. Tompos Józsefné* bemutató órái hozzájárultak a NYIK megismeréséhez, megszerettetéséhez. *Major Ferenc* a komplex matematika bevezetése terén ért el sikereket.

2000 augusztusa óta a Comenius 2000. II. intézményi modelljének megvalósításán dolgozunk a Magyar Gallup Intézet közreműködésével.

✠ A tömegsport mellett évek óta sikeresen oktatjuk az egyes sportágak alap-

jait. Megszervezzük tanulóink úszás-
oktatását, a kondicionáló terem pedig
rendszeres testedzésre ad lehetőséget.
Iskolánk egyik bázisa a labdarúgás és a
kézilabda utánpótlás-nevelésnek.

Alsó tagozatban minden évben kéz-
műves tábort és erdei iskolát, a felső ta-
gozatban tíz éve szlovákiai sítábor
szoktunk szervezni. Vízitáborba is
rendszeresen visszük diákjainkat
Badacsonylábdihegyre. Ide a biztonsá-

gosan úszni tudó tanulók mehetnek
csak, s az evezés, a hajóirányítás és -ko-
rmányozás, valamint a vízi balesetvé-
delem alapjait sajátítják el a táborban. A
2001/2002-es tanévben szerveztük
meg először nagysikerű lovasiskolai
programunkat. Ebben az évben indult
a közkedvelt aerobic foglalkozásunk is.
Már második éve folyik eredményesen
a tenisz oktatása. Iskolánk bázisa a vá-
ros sportrendezvényeinek is.

☒ 1999 szeptemberétől veszünk részt az ÉKP-s TDK-s alkotásra nevelési
programban. Eredményeink: * *Kovacsics Petra* 6-8-os korosztály, 1999/2000,
előadói kategória, 1. hely, 2000/2001: kiváló minősítés * *Nagy Kenéz* 6-8-os
korosztály, kiváló minősítés * *Lájer Balázs*, 6-8-os korosztály, jó minősítés. *
Kiss Veronika, Nyelvünkben élünk verseny, 3. hely, Verseyhy Nyelvművelő
verseny, 4. hely (1999/2000) * *Gál Zsófia*, Arany János anyanyelvi verseny, 4.
hely; Simonyi Zsigmond helyesíró verseny, megyei 1. hely (2000/2001) * *Bor-
os Endre*, „Who`s the Best Learner of English”, 6. hely (2000/2001), Német
nyelvi verseny, megyei 1. hely. * *Lángi Zsófia*, 8. o. Angol kiejtési verseny, me-
gyei 1. hely (2000-2001) * *Varga Tamás* matematikaverseny, *Boros Endre* 7. o.,
megyei 3. hely, országos 7. hely (1999-2000), megyei 1. hely (2000-2001) *
Varga Balázs 8. o., megyei 2. hely * *Kalmár László* matematikaverseny *Boros*
Endre 7. o., megyei 1. hely, országos 13. hely (1999-2000) * *Kovács Dániel* 6. o.,
megyei 1. hely (2000-2001) *Zrínyi Ilona* matematikaverseny, *Boros Endre* 7.
o.: megyei 1. hely, országos 8. hely (1999-2000), megyei 1. hely (2000-2001) *
Hevesy György kémiaverseny, *Parragi Szabolcs* megyei 1. hely, országos 10.
hely, a gyakorlati fordulóban országos 1. hely (1999-2000) * *Curie Kémia Em-
lékverseny* területi fordulóján *Kiss Réka* 7. o., 1. hely (2000-2001) * A Megyei
Diák Olimpia, teremlabdarúgó tornán a 7-8. osztályosok megyei 1., a megyei
nagy pályás labdarúgó tornán megyei 1. helyezést értek el. * A 3. korcsoportos
fiú atlétika csapatunk a Megyei Diák Olimpián 1. helyezést, az 5-6. osztályos
csapatunk a Megyei Diák Olimpián mezei futóversenyen 1. helyet szereztek.

**Kincskereső Alapítványi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola,
Tatabánya**

Cím: 2800 Tatabánya, Köztársaság 45/a

Telefon: 34/313-842

Fax: 34/309-536

Alapítás éve: 1995

Iskolatípus: általános iskola és alapfokú művészeti iskola

Igazgató neve: Maklári-Kis Tünde

Fenntartó: Fejlődő Iskoláért Alapítvány

Osztályok száma: 14

Tanulók száma: 210

Pedagógusok száma: 25

Nem pedagógus munkatársak száma: 7

A teljes iskolában az ÉKP-t alkalmazzák.

✠ Iskolánk fenntartója a *Fejlődő Iskoláért Alapítvány*. Ezt az alapítványt szülők segítségével hoztuk létre, a céljaink közt szerepelt egy általános iskola alapítása is. 1995-ben egy tanulócsoport kivált az Arany János Általános Iskolából, s ezzel megalapítottuk (szülők segítségével) a Kincskereső Alapítványi Iskolát, melynek az önkormányzat biztosít épületet térítésmentesen. Önkormányzati döntés alapján iskolánk kétszer költözött másik iskolába, társbérllőként. Az

1996/97-es tanévtől működünk a Bánhidai Általános Iskola egyik részében, két első, két második, egy harmadik és egy negyedik osztállyal. 1999 szeptemberében már a Herman Iskola egyik szárnyában kezdtük az évet.

✠ Kezdetől fogva az ÉKP-t alkalmazzuk *Maklári-Kis Tünde* szorgalmazásának köszönhetően, de az ÉKP meghonosításában Tóth Imréné munkatársunknak is kiemelkedő szerepe volt. A programot teljes egészében adaptáltuk. Fő célunk a tehetséges gyerekek fejlesztése éppúgy, mint a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása. Gyógypedagógus segítségével sok egyéni problémát is felvállalunk, ezeket sikerrel kezeljük.

Mivel alapítványi iskola vagyunk, nehezségeink nincsenek, hiszen mind a

„Ha én kapu volnék, mindig nyitva állnék.

Akárhonnán jönne, bárkit beengednék.

Nem kérdezném tőle: Hát téged ki küldött?

Akkor lennék boldog, ha mindenki eljött.”

(Bródy János)

szülők, mind a nevelők kérték az iskola és az ÉKP indítását. Ez anyagilag több terhet ró ránk, de fenntartónk segítségével a helyzet megoldható. Minden pedagógus egyetért a programmal, tapasztalatukkal, tudásukkal a program hírnevét öregbítik. Úgy véljük, hogy az iskolánkban az ÉKP jól működik, hiszen diákjaink városzerte is megállják a helyüket.

✠ Évfolyamonként általában két osztályt indítunk. Az egyikben – a tehetséggondozó osztályban – a valamiben kiemelkedő képességű gyerekek tanulhatnak egyéni fejlődési tempójuknak megfelelően, s persze a másik osztály kisdiákjainak is biztosítjuk az egyéni tanulási tempójukhoz igazított tanulás lehetőségét. A maximális osztálylétszám iskolánkban 20 fő, de az átlagos létszám nem haladja meg a 15 főt osztályonként. Ez a kis létszám teszi lehetővé, hogy vállaljuk a magatartási, tanulási és beilleszkedési zavaros; ép értelmű, esetleg diszfunkciós tanulók oktatását; illetve enyhe értelmi fogyatékosok vagy érzékszervi és mozgásfogyatékosok integrált oktatását. Velük szakképzett gyógypedagógus munkatársunk foglalkozik.

✠ Szép játszóudvarunk van, benne

fajátékokkal. A tornatermet csak hestente egyszer használhatjuk, de tornaszobánk részben megoldja ezt a problémát. Könyvtárunk rendezés alatt áll, most csak részben használható. Kézműves termünkben tűzzománc-kemencét használhatnak a gyerekek. Informatikatermünkben a 10 számítógép jól kiszolgálja alacsony létszámú osztályainkat: minden diáknak jut egy gép minden órán.

✠ Iskolánkban az ÉKP tantárgyi sajátosságainak megfelelően olyan tantárgyakat is tanulnak a gyerekek, amelyet más iskolában nem. Például a furulyázás, a néptánc és a bábozás tantárgyak oktatása folyik az első három évfolyamon, és embertant is tanítunk első osztálytól, melynek tantárgyi elkülönülése a természetismerettől a program egyik sajátossága. Kézműves szakkörünk is van, melyet fazekas oktató vezet. Művészeti oktatás folyik színjátszó tanszakon, amelynek 100 diákja van, s legidősebb tanulói most

3. évfolyamosok. *Vétek Györgyné* drámapedagógus munkáját *Török Ferenc* előadóművész, a Jászai Mari Színház tagja segíti.

✠ Iskolánkban 1. osztálytól kezdve folyik nyelvoktatás. 1-3. osztályban heti 2,5 óra, 4-8. osztályban heti 4 óra nyelvórát biztosítunk. 2001 szeptemberétől a 7. osztály németet tanul (a szülők igényeinek megfelelően), a többi osztályban angol nyelvoktatás folyik. 7. osztályosaink nagy része 2001-ben Angliába utazott tanulmányi kirándulásra.

✠ Nyári táboraink közkedveltek. Minden tanév utolsó hetét a Balaton parton szervezzük meg 80 diáknak. Programja: drámajáték, sport, zene. Néprajzi, honismereti táborunk 50 gyereket fogad évente. S minden év augusztusában néhány napos tábor szervezünk az elsős kisgyerekeknek, hogy megismerhessék és szokhassák az iskola épületét, a tanítóikat.

✠ Mivel nagyon fiatal iskola vagyunk, először a városban meg kellett küzdenünk a helyünkért, de ma már mindenki elfogad bennünket. * *Német Nikolett* a Bolyai matematikaversenyen városi 1. helyezett lett az 1998/99-es, az 1999/2000-es és a 2000/2001-es tanévben. * *Torda Balázs* a Zrínyi matematika versenyen megyei 1. helyezést ért el 1998/99-ben. * *Hegedűs Szandra* a Móra prózamondó versenyen megyei 1. lett (1998/99, 2000/2001), *Katona Bálint* 1., *Szűcs Gergő* különdíjazott volt (2000/2001). * *Fáczán Eszter* a Kazinczy versenyen városi 1. helyezett (1999/2000. 2000/2001); *Kilián Kata* 1. (2000/2001). * *Obermayer Dániel* a városi helyesírási versenyen 1. helyezett (2000/2001). * *Németh Nikolett* a Simonyi helyesírási versenyen megyei 2., az Arany János nyelvi versenyen országos 8. (2000/2001) * Színjátszó szakkörünk a megyei színját-

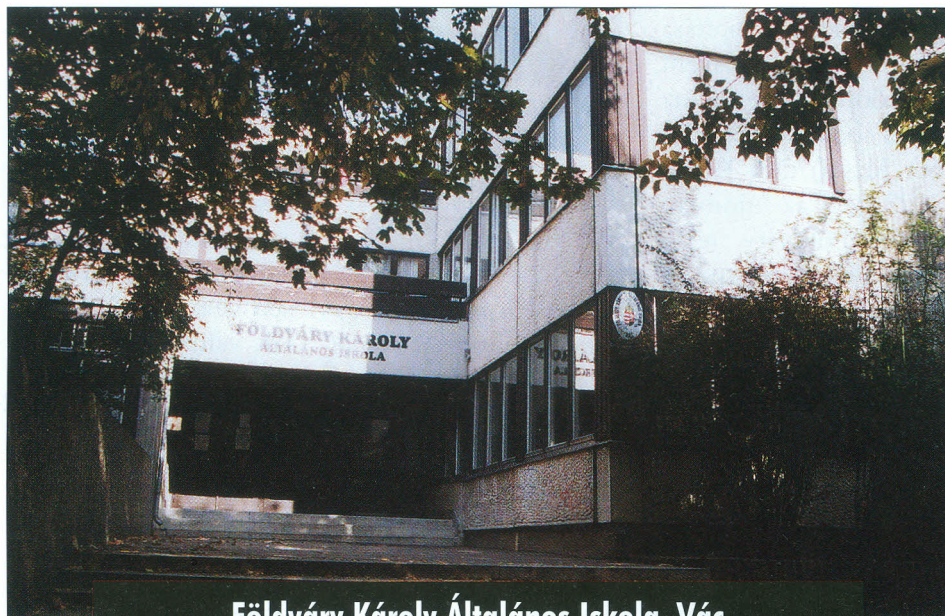
szó fesztiválon bronz minősítést nyert el 1999-ben, ezüst minősítést, valamint a területi verseny különdíját 2000-ben * TDK-saink eljutottak a legmagasabb versenyszintig. *Dénes Diána* a Dunántúli ÉKP-s iskolák Tudományos Diákköri Konferenciáján földrajzi tárgyú kutatásával kiváló minősítést nyert. (2000/2001).

✠ Tanulóink sportteljesítményére is nagyon büszkék vagyunk. * *Arató Róbert* megyei 2. helyezett lett a Diák-olimpián úszás sportágban 1999-ben, és triatlon egyéni 3. helyezett 2000-

ben. * *Nagy Dániel* évek óta komoly sikereket ér el a városban és a térségben megrendezett futóversenyeken (Városi futóverseny 1. hely 1999-ben; Tatai cserépfutóverseny, Nap futóverseny 1. hely 2000-ben; Megyei futóverseny 1. hely 2001-ben, stb.). * *Katona Vivien* triatlon, kerékpár és futás sportágban nyújtott kimagasló teljesítményt (EWA Kupa Országúti Kerékpárverseny 16 km 1. hely; EWA kupa Országúti Kerékpárverseny 30 km 1. hely 2000-ben; Hegyi futóverseny 1. hely 2001-ben stb.).

~

~

Földvarty Károly Általános Iskola, Vác

Cím: 2600 Vác, Nagymező utca 14.

Telefon: 06/27 502-535

Fax: 06/27 315-297

E-mail: foldisk@elender.hu

Alapítás éve: 1950

Iskolatípus: nyolc évfolyamos általános iskola

Igazgató: Rada Károlyné

Fenntartó: Vác Város Önkormányzata

Osztályok száma: 24 ÉKP-s osztályok száma: 4

Tanulók száma: 597 ÉKP-s tanulók száma: 92

Pedagógusok száma: 52 ÉKP-s pedagógusok száma: 8

Nem pedagógus munkatársak száma: 16

☒ Iskolánk alapítása után egyházi iskolaként működött Vácott, az Ilona utca (később Gábor József) utca 1-ben. 1975-ben az újonnan épülő Földváry térre költözött, az ugyancsak új iskolaépületbe. Tanulólétszámunk folyamatosan növekedett, 1979-re elérte az 1250 főt. Először egy négy, később egy tíz tantermes új épülettel bővült az intézmény, hogy a rohamosan növekvő gyermeklétszám befogadására alkalmassá váljon.

Azóta a lakótelep elöregedett, iskolánk 600 fő körüli létszáma állandósulni látszik. E tanévre esett egy nagyszabású átépítés a főépületünkben. A régi épületeket az IBM cég és a városi önkormányzat jóvoltából a jelen tanév végére sikerült egy új épületszárnyra cserélni. Ezt mostanában rendezzük be, s legkésőbb az őszi tanévkezdéskor birtokba vehetik a gyerekek is. Tárgyi feltételeink így lényegesen javulnak. Tornatermünk, tornaszobánk, kondicionálótermünk korszerűsítésére is sor kerülhetett az átalakítás során.

☒ 1984-ben Szalóczy Sándorné igazgatónak köszönhetően bevezettük a NYIK-et. Első kiváló tanítói Gazdag Zoltánné, Kónya Béláné és Molnár Tiborné tanítók voltak.

“Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeret.”

(Szent-Györgyi Albert)

Az ÉKP iskolánkba való 1990-es bevezetéséhez az előző, NYIK-es tapasztalataink révén kaptunk kedvet. A tanterület nyitottabb, az új befogadására mindig kész pedagógusai szívesen vették át és folytatták velük együtt 1990-től az ÉKP pedagógiáját: Baloghné Péli Rita, Fézler Csilla, Herczegné Bálint Ágnes, Horváthné Tóth Erika, Herczeg Sándorné, Józsa Kálmánné, Klein Jenőné, Szűcsné Hegyi Mária, Pallaginé Nagy Ágnes, Pohárnikné Sári Marianna, Szabadosné Józsa

Krisztina, Wagnerné Balik Kitti. Közülük is kiemelkedő a jelenleg is iskolánkban dolgozó Molnár Tiborné tanítónő pedagógiai tevékenysége. Az ÉKP melletti elkötelezettsége, hite nagymértékben járul hozzá ahhoz, hogy egészen a jelenlegi tanévig eredményesen, a szülők és az önkormányzat megalégedésére hosszú ideje vezesse az ÉKP-s munkaközösséget.

Pedagógusaink kezdetben továbbképzésekre jártak, hogy minél nagyobb jártasságra tegyenek szert a program alkalmazása terén. A feljövő osztályok esetében ezeket a továbbképzéseket helyben folytattuk, de sajnos iskolai szintre nem tudtuk kiterjeszteni. Az ÉKP differenciált, az egyes tanulók tanulási tempójához

igazított bánásmódja azonban mára már az egész iskolát „megfertőzte”: Városunkban és a környéken az egyetlen iskola vagyunk, amely kitartott az ÉKP mellett, és ez a benne rejlő értékeken kívül a programmal dolgozó kollégáink nagy szaktudásának és elkötelezettségének is köszönhető.

✠ *Emelt szintű testnevelés* folyik már az 1. évfolyamtól heti 5, ill. 4 órában. Az alsó tagozat négy éve alatt minden tanítványunk megtanul *úszni*. *Emelt szinten* tanítjuk az idegen nyelvet: *németet* vagy *angolt* névőcsoportokban a 4. évfolyamtól heti 5 órában. Tehetségfejlesztő szakköröket működtetünk: pl.: színjátszókört, kórust, újságírással foglalkozót. *Atlétáink, kosarasaink, evező és úszó tanítványaink* sok elismerést szereztek iskolánknak az elmúlt évtizedek alatt. Második éve folyik iskolánkban eredményesen a *szorobán-oktatás*. A szaktárgyi tehetséggondozó, valamint felzárkóztató foglalkozáson kívül néptánc szakköröket szervezünk a furulyázás, a kézművesség, az újságírás, a környezetvédelem iránt érdeklődő diákoknak. De működik énekkarunk, atlétika és kosárlabda sportkörünk is.

✠ Pedagógiai programunk megvalósítását kedvező tárgyi feltételek segítik. A nyelvi órák bontásához rendelkezünk a megfelelő helyiségekkel, jól felszerelt számítástechnika tanteremünkben alapfokú számítógéppelkezelői és szoftver-üzemeltetői vizsgát tesznek végzőseink, szaktanterem áll rendelkezésre a néptánc, a báb, a fizika, a kémia tanításához.

✠ Minden év április 10-én, az 1848/49-es szabadságharc nevezetes váci csatájának évfordulóján van a hagyományos Földvály-napi rendezvényünk. 2002-ben e napon adták át ünnepélyesen az új épületrészt – szülők, gyerekek, pedagógusok, társiskolák, tehát az egész város – örömeire. Hagyományainkhoz tartozik az összefoglaló rendszeresen megrendezett Gyermekgála, ahol a gyerekek tánc-, versmondó-, hangszeres, színjátszó, mozgásbeli és sporttehetségüket mutatják meg szüleiknek és a meghívott vendégeknek. A befolyt összeg alapítványuk tőkéjét gyarapítja. Az alapítvány célja a tehetséges és a hátrányos helyzetű gyermekek anyagi segítése: elsősorban a nyaranta megszervezett táborok költségéhez járul hozzá az arra érdemes gyerekek esetében. Minden évben megrendezzük őszi akadályversenyünket, ahol a lakótelep sanyarú körülményei közt élő tanítványaink végre szabad levegőn játszhatnak, versenyezhetnek. Alsó tagozatosainknak erdei iskolát szervezünk osztálykeretekben a tanév utolsó heteiben. Ugyanekkor minden osztály kirándulást szervez az ország különböző tájaira. Budapest közelsége teszi lehetővé, hogy rendszeresen lehessenek a színházlátogatások. Állandó a kapcsolatunk a váci öregek otthonával: tanítványaink műsort adnak az idős embereknek március 15-én, anyák napján és karácsonykor. Iskolai rendezvényeinket színesítik az ÉKP-s tanulók táncosainak és furulyás együttesének fellépései. A vá-

rosi rendezvényekre is egyre gyakrabban hívják meg néptáncosainkat.

☒ Figyelemmel kísérjük volt tanítványaink életútját: jól megállják helyüket a középiskolákban, sokan kerülnek közülük egyetemekre, főiskolákra, ott vannak Vác közéletében is. Nagy örömünkre szolgál, hogy a mai napig visszajárnak iskolánkba, kedves vendégei, segítői rendezvényeinknek, iskolánk kiemelkedő eseményeinek. Büszkék vagyunk, és szakmai sikerként könyveljük el, hogy sokan választották közülük a pedagóguspályát, sőt jelenlegi tantestületünk négy fiatal

tagja valamikor iskolánk tanulója volt.

☒ Iskolatörténeti szempontból kiemelkedő teljesítményt tulajdonítunk három munkatársunknak. A NYIK bevezetésének gondolata és színvonalas oktatása *Gazdag Zoltánné* nevével forrt össze. Az ÉKP meghonosítása, népszerűsítése, a program hiteles közvetítése *Molnár Tibornénak* és a köréje szerveződött pedagóguscsoport munkájának köszönhető. A testnevelés tagozat, majd az emelt szintű testnevelés iskolánkban történő bevezetésének, magas szinten folyó működésének elkötelezett képviselője *Fazekas Katalin*.

☒ Diákjaink közül a legjobb eredményeket a következők érték el. * 1999/2000, országos versenyek: *Jezerniczky Gábor*, Német levelező verseny: 2. hely * *Csurja Csaba*, Nyelvtan levelező verseny: 4. hely * *Borsós Dávid*, Boronkay matematika verseny: 2. hely * *Márkus Alexandra* 4. hely * *Barna Péter* 5. hely * *Cser Balázs*, Kémia levelező verseny: 1. hely * *Rácskay Melinda* 2. hely * *Kővölgyi Krisztián* 3. hely * *Muszbek Ágnes*, Országos fedettpályás atlétikai verseny: 3. hely * *Kővölgyi Krisztián*, Sakk, IX. Dunakanyar-bajnokság: 5. hely * *Varsányi Teréz Viktória*, Környezetépítészeti örökségpályázat: 3. hely * 2000/2001: *Kleiner Dávid*, Evezés: 2. hely * *Konrád Gergely*, 2. hely * Csapatunk a NAP országos versenyen 3. helyezett lett. * *Kótay Nagy Annamária*, Fóti őszi vers- és prózamondó-verseny: megyei 1. hely * *Muszbek Dániel*, Serdülő atlétikai bajnokság: megyei 1-2. hely *Muszbek Ágnes*, megyei 1-3. hely, Atlétikai bajnokság: megyei 1, 2. hely * *Temesvári Bence*, Fóti mesemondó verseny: 1. hely * 2001/2002: *Kollár Tibor*, Szorobánverseny: megyei 2. hely * *Tóth Bernadett*, Fóti őszi mesemondó verseny: 1. hely * *Szunyogh Fruzsina*, Diákolimpia, úszás: megyei 1. hely * *Krizsanyik Viktor*, pillangó: megyei 2. hely, gyorsúszás 3. hely * *Szabados Júlia*, Kaán Károly természetismeret verseny: 9. hely * *Kótay Nagy Annamária*, Simonyi Zsigmond helyesírási verseny: megyei 1. hely * *Oláh Roland* megyei 2. hely * *Vanyek Béla* emlékv verseny: Csapatverseny 1. hely * *Gyermekek atlétikai verseny: Karaba Zoltán* 1. hely * *Kollár Kamilla* 2. hely * *Deme Gábor* 2. hely * *Jávor Attila* 2. hely * *Krizsanyik Viktor* 2. hely * *Hiebsch Alexandra* 2. hely

Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola, Várdomb

Cím: 7146 Várdomb, Kossuth u. 121.

Telefón: 74/430-158

Fax: 74/430-375

E-mail: vdombisk@axelero.hu

Alapítási éve: 1773

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Szamos Józsefné

Fenntartó: Várdomb Község Önkormányzata

Osztályok száma: 10, ebből 2 részben osztott és Alsónánán működik.

Tanulók száma: 166

Pedagógusok száma: 23

Nem pedagógus munkatársak száma: 12

A teljes iskolában az ÉKP-t alkalmazzák.

✠ A várdombi iskola története 1773-ban kezdődött. Ekkor egy tanerős, egy tantermes német oktatási nyelvű katolikus népiskola volt. 1889-ben bővítették még egy tanteremmel, mert a tanulók száma 60 fölé nőtt. Az 1920-as évektől már magyar nyelven folyt az oktatás, sőt a II. Világháború idején háromra bővült a tanítók száma: 2 egyházközségi és egy állami alkalmazott dolgozott itt. Az iskolát 1948-ban államosították, ekkor 8 osztályos általános iskola lett összevont osztályokkal, négy pedagógussal. 1954-ben az iskola teljesen osztottá vált, mert

már 190 tanulóval és tíz pedagógussal működött. Azok a tanítók, akik az eddig említett időszakban dolgoztak az iskolában, nem csak az iskolának, de a falunak is meghatározó személyiségei voltak. *Darányi István* élete több évtizeden át összefonódott a falu életével, *Gali János* a gyerekek zenei nevelésére tette fel az életét, *Pataki József* igazgatótanító 33 évig segítette a falu lakosságát is ügyes-bajos dolgaik intézésében. *Dér Istvánné* a sportban tehetséges tanulókat karolta föl, *Vilmos Józsefné* a hagyományörzésben, táncitanításban tett sokat itt eltöltött 42 éve alatt.

Meggyőződésünk, hogy a kisfalvak iskoláira az átlagosnál nagyobb felelősség hárul, hiszen az értékválasztásnál a szűkebb társadalmi környezet hiányosságait is pótolniuk kell. Így az iskolánk profilja nem szűkülni le egy adott területre, hanem minden tanuló érdeklődésének, képességének és szükségletének megfelelő, elitnek tartott képzési színvonal megteremtésére törekszünk.

✠ Iskolánk 8 évfolyamos általános iskola. Alsónánai társult intézményünkben 1-4. évfolyamon 26 tanulóval 5 pedagógus foglalkozik. Tárgyi feltételeink jók. Van tornatermünk, számítástechnikatermünk és egy jól felszerelt, esztétikus, otthonos könyvtárunk is. Az iskola külső környezete különösen szép, rendezett. Nagy füves-fás rész áll a pihenni, elmélyülni vágyók rendelkezésére, és két betonozott pálya a sportszeretőknak. Az iskola udvara délutánonként – de még esténként is – tele van játszó, labdázó gyerekekkel.

✠ Az ÉKP-t 1986-ban kezdtük el első osztályban, így 1994-től már minden osztályunk ÉKP szerint tanul. Azt, hogy helyesen választottunk programot 15 évvel ezelőtt, a NAT és a Kerettantervek bevezetése is igazolta. Az ÉKP-pedagógián belül is kiemelt szerepet kap iskolánkban a *német nemzetiségi nyelvoktatás*, a *számítástechnika* tanulása, az *egészséges életmódra nevelés* (mindennapos testedzés, úszásoktatás, gyógytestnevelés), a *hátránykompenzáció* és a *tehetségfejlesztés*. 1986-tól – az ÉKP kezdetétől – folyamatosan működnek a különböző érdekes és nagy érdeklődésre számot tartó választható tantár-

gyak és szakkörök, mint pl. a *színjátszás*, a *magyar néptánc*, a *sakkozás*, a *számítás-technika*, a *fotó* és a különböző *sporttevékenységek*. A mindenkori nyolcadikosok közkedvelt és fontos feladata az iskolabolt működtetése.

Idegen nyelvként *német nemzetiségi nyelvet* tanulnak diákjaink. Ezt már 1. osztályban elkezdik. Az alsó tagozaton minden osztály heti 5 órában foglalkozik a nemzetiségi némettel, a felsősök 7-8 órában.

A tantárgyi tanulás kiegészítéseképpen minden évben minden tanuló országjáró tanulmányi kirándulásra viszünk. 1. osztálytól a 8. osztályig előre meghatározott terv alapján bejárjuk velük az országot az iskolai alapítvány segítségével.

✠ 13 éves múltra tekint vissza két regionális versenyünk. A Weöres Sándor Versmondó Emlékversenyt, amelyet először 1989-ban rendeztük meg, a költő halálának 1. évfordulóján. Erre a rendezvényünkre azóta is számos iskola jelentkezik a megyénkből, sőt még a megyén túlról is. A 2001/2002 évi versenyen 16 iskolából 71 tanuló adott elő verseket január 22-én, a Magyar Kultúra Napján.

A Várdomb Kupa Sakkverseny az iskolai sakkoktatásból nőtte ki magát. Ezt a rendezvényünket azután kezdtük szervezni, hogy a sakkozás tanulását beillesztettük tantárgyi rendszerünkbe. Hamar kiderült, hogy vannak komoly sakk-tehetségek diákjaink között. Ezen a versenyen évente 80-100 Tolna megyei iskolás figyeli feszült fi-

gyelemmel a sakktáblát és a sakkórát.

✠ Iskolagalériánkban 14 éve rendezünk színvonalas kiállításokat. Galériánkban megyénk szinte minden művésze megjelent már. Kéthavonta ünnepélyes kiállítás-megnyitókat tartunk. A műfajt tekintve nagyon változatosak a kiállítások; megismerkedhettünk már festőművészek, kőfaragók, fafaragók, tűzzománc-készítők, népi iparművészek, foltvarrók, gyöngyfűzők és mások alkotásaival. Évente kétszer – félévkor és év végén – a galéria tanulóink művészi alkotásainak is helyet ad.

Az iskolagaléria működtetésével és más, az egész lakosság érdeklődésére számot tartó rendezvények szervezésével intézményünk a helyi társadalom kulturális életében jelentős részt vállal. Az iskola részéről nagy készülődés, a falu lakosságánál pedig nagy várakozás előzi meg az iskolások nagyszabású év végi bemutatkozó előadását. E műsorunkat már tizennegedszer rendezzük meg. Várdomb életének ez az egyik legfontosabb eseménye. 2-3 órában mutatkoznak be a gyerekek az év során tanult előadható műfajokban: *vers*, *ének*, *furulyázás*, *bábozás*, *színjátszás*, *néptánc*.

✠ Iskolánknak már 10 éve egy nagyon jól működő alapítványa van: *A Várdombi Iskolás Gyermekek Magasabb Műveltségi Színvonaláért Alapítvány*. Ez nagyon sok esetben nyújt anyagi támogatást olyan tevékenységekhez, amelyeknek finanszírozását sem az iskola, sem a tanulók szülei nem tudnák biztosítani.

☒ Nyaranta rendszeresen 8 napos balatonszepezdi táborozáson vehetnek részt tanulóink. Minden évben, minden táborozni vágyó igényét ki tudjuk elégíteni, és a táborozás költségeinek felét – minden diák esetében – az Önkormányzat fizeti. Nemzetközi tábo-

rozásra is van lehetőség minden évben. Az elmúlt évben öt tanítványunk vett részt németországi táborban, ahol nagyon gazdag és érdekes program várta őket. Ezt az utat a Német Kisebbségi Önkormányzat és az iskola alapítványa is támogatta.

☒ Tanítványaink közül többen értek el kiemelkedő eredményeket. * *Hajpál Zsolt*, *Szentmártoni Zoltán*, *Gilicze László* és *Pintér Tamás* az Országos Sakk Diákolimpia Csapatbajnokságának 6. helyezettjei voltak 1993-ban. * *Bakó Eszter* Nemzetközi Matematikaverseny 1. helyezettje volt 1996-ban. * *Kollár Edina* a Zrínyi Ilona Országos Matematikaverseny 7. helyezettje lett 1999-ben. * 2001-ben pedig a X. Országos Weöres Sándor Gyermekszínházi Fesztivál megyei, majd regionális fordulóján arany minősítést kaptak színjátszóink: *Novotni Adél*, *Csizolszki Barbara*, *Bakonyi Bettina*, *Kovács Anita*, *Kecskés Viktor*, *Szakter Attila* és *Kocsis Kitti*. Így bejutottak az országos gálára, ahol Aranydiplomában részesültek. * Eddigi legeredményesebb és legemlékezetesebb versmondónk *Garajszki Margit* volt.

☒ A tanítók és a tanárok iskolánkban mindannyian főiskolai végzettséggel rendelkeznek. Minden pedagógus elvégzett még legalább 3-4 tanfolyamot is, ami különböző területeken teszi alkalmassá őket a minőségi pedagógiai munkára. Az utóbbi 20 évben kiemelkedő, a jövőt is meghatározó munkát végzett az intézményben: *Salgó Sándorné* igazgatóhelyettes, akinek az iskola újjáépítése, korszerűsítése köszönhető. *Csizmázia Sándor* igazgatónak az ÉKP bevezetését és meghono-

sítását, elfogadtatását köszönhetjük. Az ÉKP adaptálásáért és az iskola környezetkultúrájának színvonalas kialakításáért *Szamos Józsefné* igazgató dolgozott és dolgozik legtöbbit. Munkájukat és a program gyakorlati megvalósításának kidolgozását elsősorban a következő pedagógusok segítették: *Csabók Józsefné*, *Hornýák Andrásné*, *Boros Tiborné*, *Kollárné Kuris Pirooska*, *Kovács Rita*, *Vas Jánosné*, *Déri Györgyné* tanítónők és *Molnárné Ivic Erika* tanárnő.

Bán Aladár Általános Iskola, Várpalota

Cím: 8100. Várpalota, Körmöcbánya u. 1.

Telefon: 06/88/582-870

Fax: 06/88/582-870

E-mail: banaladar@vnet.hu

Alapítás éve: 1965.

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Kis Kotor Lászlóné

Fenntartó: Várpalota Város Önkormányzata

Osztályok száma: 21

ÉKP-s osztály: 5

NYIK-es osztály: 5

Tanulók száma: 467

ÉKP-s tanuló: 109

NYIK-es tanuló: 104

Pedagógusok száma: 33

ÉKP-s pedagógus: 13

NYIK-es pedagógus: 2

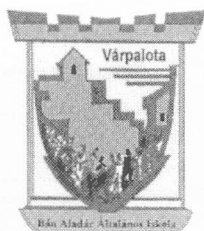
Nem pedagógus munkatársak száma: 17

☒ Intézményünk 1965 óta működik Várpalota térsímbi városrészében, a 7. számú Általános Iskola jogutódjaként. A kezdetben nyolc tantermes iskola 1975-ben bővült 12 tanteremmel, műhellyel, ebédlővel, előadótermekkel és kiszolgáló helyiségekkel. A helyi születésű Bán Aladár nyelvész és néprajzkutató nevét 1988-ban vette fel az iskola. A

névfelvétellel szerencsésen összecseng nevelő-oktató munkánk egyik kiemelt feladata, az *anyanyelvi kultúra fejlesztése*.

☒ Szakmai megújulásunk fontos állomása a NYIK és az ÉKP programjainak vállalása. A kezdeti nehézségek (fenntartói aggályok, a program finanszírozása, a taneszközellátási problémák) áthidalását segítette a pedagógusi lelkesedés, a szülők kedvező viszonyulása, s a diákok tanulmányi sikerei és neveltségi szintjének javulása.

Az intézmény tárgyi feltételei jelentősen hozzájárulnak a színvonalas munkavégzéshez. Szaktantermeink felszerelése jó. A tanulói, tanári ismeretszerzést, önművelést csaknem 20.000 kötetes könyvtár segíti korszerűen feltárt állománnyal. Különgyűjteményei: hanglemez, CD, videotéka, helytörténet, broszúra- és tankönyvbank. Az informatika megfelelő szintű elsajátítását teszi lehetővé a hálózatban működtetett tizenhat számítógép.

*„A gyermek ember.
Szellemi, személyes életre,
szabadságra és felelősségre,
közösségre, nyelvre és kultúrára van rendelve.”
(Nyíri Tamás)*

☒ Az intézmény tehetőséges tanulói állandó szereplői a városi, megyei versenyeknek. Országos szintre jutottak el irodalomból, nyelvészetből, történelemből. Vers- és prózamondó versenyeken – helyi, megyei, területi – is előkelő helyezéseket szereztek diákjaink. Az elmúlt öt évben több Kazinczy-díjas tanulója volt iskolánknak. Diák-

jaink minden évben résztvevői voltak az ÉKP-s iskolák találkozásának. Elsősorban az előadóművészetek terén értek el szép sikereket (vers- és prózamondás, bábozás, színpadi darabok, furulyázás, népdaléneklés). Jeleskedtek tanítványaink a képzőművészet és a sport területén is. Az iskola kórusa a városi és az iskolai rendezvények állandó résztvevője, a Ney Dávid Kórustalálkozó – rendszeres városi és városkörnyéki rendezvény – több alkalommal arany minősítéssel értékelték színvonalas, igényes munkáját.

Az iskola fennállása óta több példaképpé nőtt tanító, tanár emlékezünk. *Bátor Imrénére*, akinek szívügye a bábozás – tanítványai országos első helyezést értek el a *Játsszunk bábszínházat!* címmel meghirdetett többfordulós versenyen –, kiváló szervező-irányító tevékenységéért *Vanderer Tiborné* igazgatónőre, a NYIK, majd az ÉKP-program első tanítói, *Zugor*

Jánosnéra és Drótos Tamásnéra, s az anyanyelvi nevelésben tanítványaival országos helyezéseket elérő dr. Merényi Mihálynéra. Ugyancsak kiváló, matematikából országos helyezést elérő tanítványokat nevelt Kis Kotor Lászlóné. Palotás Andorné a szabadidős tevékenység nagyszerű szervezőjeként emlékezünk, ő hajdan úttörőcsapatvezetőként a hazafias nevelés, a közösséggé szerveződés területén elévülhetetlen érdemei vannak.

Az ÉKP-s osztályokban 3. osztálytól tanulnak a tanulóink *angol* nyelvet heti 3, majd 2-2 órában. Az ÉKP-ra jellemző bábozás, környezet- és vizuális kultúra, emberismeret, néprajz szerepelnek diákjaink foglalkozásai között.

✚ A tanórán kívüli tevékenység rendkívül gazdag és sokszínű, pedagógiai szempontból fontos a kétirányúsága: egyrészt biztosítani kívánjuk *lemaradó, hátrányos helyzetű diákjaink* számára a *felzárkózást*. A diszlexia és a diszgráfia szűrése után fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk számukra szakképzett nevelők segítségével s vannak tantárgyi korreptálások, egyéni foglalkozások is. Másrészt: foglalkozunk a tehetségek kibontakoztatásával, a tehetséggondozással. Szakköri kínálatunk minden tanévben bőséges, sokszínű. Igyekezünk a személyiség minél szélesebb körű fejlesztéséhez lehetőségeket találni. Képességfejlesztő foglalkozások: *drámajáték, néptánc, német, angol, számítástechnika kezdő, számítástechnika haladó, matematika, környezetvédelem, vöröskeresztes, KRESZ, cselemgondozás, háztartástan, sakk, rajz,*

könyvbarát, versbarátok köre. A jó hallású, jó hangú gyerekek az énekkari munkába kapcsolódhatnak be.

A mozgáskultúra igényes fejlesztésére is törekszünk. Sportfoglalkozásaink – a tömegsport idősávon kívül – a következők: mozgásjavító torna, (gyógytestnevelés) alsó, felső, atlétika, kosárlabda, röplabda, futball, úszás, aerobics, karate.

✚ Intézményünk sajátos arculatát meghatározta, hogy megalakulásának pillanatától törekedett a gyermeki lélek kibontakoztatásának sokszínűségére. Célunk a *gyermekközpontú* iskola megvalósítása, melyben mindig és minden a *diákért* van. Semmiképp nem tekinthető tehát véletlennek, hogy elsők között kapcsolódtunk – először a NYIK-es (1981), majd az ÉKP-s program (1989) alkalmazóihoz. Az akkori tantestületi döntés évtizedekre meghatározta, napjainkban pedig sajátossá tette iskolánk arculatát.

✚ A Bán Aladár Általános Iskola elért eredményei az elmúlt öt évben is jelentősek, ami azt is mutatja, hogy alkotó, kreatív, önmegvalósító embert nemcsak nevelni szeretnének az intézmény pedagógusai, hanem sajátos példaadással ők maguk is azok. Tanítványaikkal ők is szereplői kulturális bemutatóknak, tantestületi kórus alakításával tettekkel bizonyítják a közös éneklés értékét. Szakterületükhöz kapcsolódó pályamunkák írásával bizonyítják tanítványaik előtt, hogy ez az iskola szellemi alkotóműhely a tanár számára is. Publikálnak megyei pedagógiai lapokban, cikkeik jelennek

meg a megyei napilapban, városi hetilapban, nemcsak a tanároknak, hanem a diákoknak is. Munkájukat mesterfokon végzők ma is vannak a tantestületben. Anyanyelvi nevelés, irodalom, előadó-művészet terén Musits Istvánné, a városi zenei életben *Vikol István* művésztanár, *Borbás Zoltán* festőmű-

vész, a sportélet irányítói: *Szalóné Bakos Judit*, *Hettlinger Andrea* – a nagyszerrű szervező, a diákok tudományos kutatásait segítő, az alkotó fantázia kibontakoztatásában élenjáró *Czirákyné Kiss Edit*. Az ÉKP-program szakmai irányítói: *Badicz Istvánné*, *Vanyó Miklósné* és *Lengyelne Horváth Tünde*.

✠ Az elmúlt öt esztendő sikereit erősen szelektálva ismertetjük. (1996/97) *Wagner Dávid* (6. o.) a Szép magyar beszéd versenyen 1. helyezett * *Vanyó Ágota*, *Szaló Judit* a Gyulaffy szavalóversenyen 1., *Csapó Zsuzsanna* 3. * 1998/99-ben az országos polgári védelmi versenyen az iskola csapata első lett *Szalóné Bakos Judit* szakmai irányításával. * *Mónos Lilla* tehetséggondozó és képességfejlesztő versenyen (4. o.) országos 3. helyezett, felkészítője *Sebestyén Magdolna Gyöngyi* * ÉKP-s Európai úton verseny: csapat országos 2. helyezett, felkészítő *Czirákyné Kiss Edit* * Az öt titok könyve című mesegyűjtemény tartalmazza *Budai Zsuzsanna* és *Balázs János* (5. o.) meséit, magyartanárunk *Kis Andrásné* * Megyei vízvédelmi pályázatával (1999/2000) 3. helyezést ért el *Timár Balázs* (7. o.) és *Sanda Klaudia* (7. o.) * Ugyanebben az évben Regös Bendegúz környezetvédelmi vetélkedő csapat 1. helyezett, felkészítő *Szalóné Bakos Judit*. * A 2000/2001-es tanévben József Attila vers-, mese- és novelláíró pályázaton *Czirák Dávid* (3. o.) pályamunkájával 3. helyezést és különdíjat kapott, s a környezetvédelmi rajz és irodalmi pályázaton 1. helyezést ért el, felkészítője *Czirákyné Kiss Edit*. *Vidamon Barbara* (8. o.) Szent Istvántól napjainkig millenniumi pályázaton 1. helyezett. Kutatómunkáját *Czirákyné Kiss Edit* irányította. * A megyei drogprevenciós megyei versenyen csapatunk 2. helyezést ért el, a felkészülést irányította *Hettlinger Andrea*. * Aerobic világbajnokaink: *Kelemen Katalin* csapat, *Csapó Zsuzsanna* egyéni, csapat, *Szaló Judit* csapat, *Farkas Éva* – *Varga Csaba* páros, *Farkas Dávid* egyéni, *Varga Csaba* egyéni 2. helyezett, *László Krisztina* – *Kalocsa Ágnes* páros 3. helyezett * (1996/97) *Király Béla* edző irányításával. Az országos verseny első helyezettjei: *Kalocsa Ágnes*, *Varga Csaba*, *Farkas Éva* – *Varga Csaba* – *Kalocsa Ágnes* csapat. (2000/2001) * 1998/99-ben a diákolimpián *Forgács Zsófia* (3. o.) 3., *Forgács Márton* (4. o.) 4. helyezett megyei versenyen. * A diákolimpián 2000/2001-ben 4x600 m váltófutásban 3., a 4x1000 m váltófutásban szintén 3. helyezést ért el a csapat. Felkészítő: *Hettlinger Andrea*. * A IV. korcsoport kosárlabdacsapata 2. helyezett. Edzőjük *Szalóné Bakos Judit*.

Képesseg- és Tehetségfejlesztő Magániskola, Várpalota

Cím: 8100 Várpalota, Dankó út 16/VII.

Telefon: 88/479-522, 88/479-415

Fax: 88/479-522

E-mail: MI@ktm-vpalota.sulinet.hu

Internet: www.ktm-vpalota.sulinet.hu

Alapítás éve: 1991

Iskolatípus: többcélú intézmény

Igazgató: Deák Istvánné

Fenntartó: „Tehetségekért” Alapítvány

Osztályok száma: 17 ÉKP-s osztályok száma: 14

Kollégiumi csoportok száma: 5 Művészeti csoportok száma: 20

Tanulók száma: 642 ÉKP-s tanulók száma: 214 (általános iskola és gimnázium)

(általános iskola: 172 fő, szakiskola: 48 fő, gimnázium: 42 fő, kollégium: 100 fő,
művészeti iskola: 280 fő)

Főállású pedagógusok száma: 36 ÉKP-s pedagógusok száma: 32

Óraadó pedagógusok: 20

Nem pedagógus munkatársak száma: 9

✠ 1990-ben egy maroknyi csapat *Deák Istvánné* vezetésével iskolát álmodott. Olyat, ahová örömmel jönnek a gyerekek, ahol a pedagógusok számára biztosított a szakmai kiteljesedés, olyat, amellyel a szülők elégedettek, s a szakma is elismeri. 1991 szeptemberében 103 tanulóval 1-7. osztályig általános iskolaként kezdtük meg működésünket az ÉKP értékvilágának, koncepciójának elfogadásával. Ma már a gimnázium 11. osztályában tanulnak első ÉKP-s diákjaink.

✠ Az ÉKP-s program bevezetésével és működtetésével intézményünkben mind a szülők, mind a pedagógusok elégedettek voltak, hiszen ez a program felelt meg leginkább célkitűzéseinknek, pedagógiai hitvallásunknak, gyermekszemléletünknek.

A program megvalósításában kiemelkedő szerepet játszó pedagógusok közül elsőként *Drótos Tamásnét* említhetnénk, akit korai halála megakadályozott abban, hogy munkásságát kiteljesíthesse. Odaadó munkájának köszönhető, hogy iskolánkban elindult és megerősödött ez a program. Őt számos magasan képzett, elhivatott pedagógus követte, akik biztosítják a fejlődést, fejlesztést. *Bakonyi Ani-*

Hisszük és valljuk, hogy minden gyermek egy tehetség-ígéret, melyet úgy kell „csiszolgatni”, ahogy a kagyló teszi ezt a belekerült homokszemmel. Ha így cselekszünk mi is, az eredmény egy csodálatos igazgyöngy lesz, mely egyedi, ritka, a világ legértékesebb „képződménye”.

kó, Deák Istvánné, Somo gyi Anikó, Varga Károlyné, Veingartner Erika hosszú évek, évtizedek óta elkötelezettjei e programnak. Munkájukkal sok-sok fiatal kollégát oltottak be az ÉKP szeretetével.

✠ Iskolánk 1991-ben az elsők között alakult meg magániskolai formában, mellyel úttörő szerepet vállalt a nem állami, nem önkormányzati intézmények létrejöttében, megerősödésében. 12 évfolyamával, 5 tagozatával (általános iskola,

szakiskola, gimnázium, művészeti iskola, kollégium) a legszélesebb spektrumú magánintézmény, melyben egységes pedagógiai elvek alapján tudatos és szakszerű munkával megvalósul a tehetségazonosítás, a tehetségfejlesztés egyéni és kiscsoportos foglalkoztatás keretében. Iskolánk alapítványi fenntartású 12 évfolyamos iskolaként működik alacsony osztálylétszámokkal (10-15 fő), alsó tagozaton egéssznapos rendszerben. A gimnáziumban angol nyelvi és informatikai tagozaton, a szakiskolában *Számítógépkészítő* és *ABC-eladó* szakon folyik a képzés. A 2001/2002-es tanévtől tevékenységi körünk *alapfokú művészeti oktatással* bővült zeneművészeti, képző- és iparművészeti, táncművészeti és színművészeti szakokon.

✚ Iskolánk megalakulásától kezdve szoros kapcsolatot alakított ki a szülőkkel, a szülői szervezetekkel, így az elmúlt évtized alatt munkánkat folyamatosan támogatták. Iskolánk Szülői Tanácsának korábbi (*Szebeniné Joó Kovács Aranka*) és jelenlegi elnökére (*Szilágyi Ilona*) mindig számíthattunk. *Dr. Bakonyi Csilla* irányítja megalakulása óta az Iskolaszék munkáját, melynek segítségével számos problémát sikerült megoldanunk. Fenntartónk a „Tehetségért” Alapítvány, elnöke *Baloghné Bóna Eszter*, aki szintén a szülők képviselője. Szakszerű munkája eredményeként iskolánk az elmúlt 10 év alatt folyamatos fejlődésen, átalakuláson ment keresztül, s az ehhez szükséges pénzügyi feltelek sem hiányoztak.

✚ Kötelező nyelvként első osztálytól az angol nyelvet tanulják diákjaink minden tagozaton. A gimnáziumban második idegen nyelvként a német és a latin közül választhatnak tanulóink. Az idegen nyelvet heti három órában oktatjuk csoportbontásban. Cél: a gimnázium végéig a középfokú nyelvvizsga megszerzése.

Iskolánkban a sportkörökön túl (úszás, korcsolya, boks, kézilabda) számos más szakkör is működött: rajzszakkör, énekkar, kézműves szakkör, angol, matematika, informatika stb. Ezek nagy részének feladatát, a művészeti tehetségfejlesztést a művészeti iskola vette át. A sportkörök, az énekkar, a hitoktatás, a felzárkóztató foglalkozások és a nyelvvizsgaelőkészítők

munkája folytatódik szakköri keretben. Ezen felül a tantárgyi csoportbontások, felzárkóztató, tehetségfejlesztő foglalkozások egészítik ki az iskolai oktató-nevelő munkát. A gimnázium 11. osztályától fakultációs órák keretében informatika, matematika, magyar, történelem, biológia, angol, német tantárgyakból választhatnak diákjaink.

✚ 2001 áprilisában ünnepeltük az iskola tizedik születésnapját. Az egy hetes rendezvénysorozatot a képzőművészeti szakkör kiállításával nyitottuk meg. Ezt követően a kezdő tagozatosok a szépírói versenytől a játékos ügyességi, rajz és sportversenyekig számos rendezvényen vetélkedhettek. A felsősöknek tanulmányi és sportversenyek mellett horgásztalálkozót is rendeztünk, amelyen a gyerekek előadások révén ismerkedhettek meg ennek a sportnak a szépségeivel. A középiskolások kiemelt rendezvénye a város többi középiskolájának bevonásával a *Mit tudsz az EU-ról?* című vetélkedő volt. A diákoknak szánt programokat kulturális bemutató zárta. Ezen minden művészeti csoport bemutatkozott a szülők és a pedagógusok örömeire. Rendezvényeinket megtisztelte a programgazda *Zsolnai József*, valamint a város és megye vezetői is. Polgármesterünk két munkatársunknak: *Varga Károlynénak* és *Varga Károlynak* Várpalota Városért emlékérmét, *Deák Istvánnénak* Várpalota Város Nívódíját adományozta.

☒ Akikre nagyon büszkék vagyunk: 1996/97: *Pasinszky Krisztián*: 8. oszt. Területi Fizika verseny 6. helyezés * *Kabai Zoltán*: atlétika, 100 m futás: 1. helyezés * *Nagy Veronika*: súlylökés: 3. hely. * Csapat: *Punk Andrea, Deutsch Viktória, Magyar Judit, Csöndes Katalin, Kárpáti Adrienn*: négypróba II. korcsoport: 1. helyezés * *Csór Anita, Kollár Írisz, Nagy Veronika, Horváth Balázs, Pasinszky Krisztián, Tóth István*, (8. o.) Polgárvédelmi Területi Vetélkedő: 4. helyezés * *Nagy Veronika*, (8. o.): Területi kémiaaverseny: 5. hely * 1997/98: *Szabó Zsuzsanna* (8. o.): versíró pályázat, országos különdíj * *Siklósi Viktória* (5. o.): területi angol nyelvi verseny: 2. helyezés, *Palotai Ágnes* 7.o. 3. helyezés, * 1999/2000: *Halmai Ildikó, Káli Mátyás és Szabó Nikoletta* (7. o.): „BIOPAJZS” Országos Meseíró Verseny, Kecskemét: Elismerő Oklevél * *Rimai Zsanett* (4. o.): Én és a családom országos rajzpályázat: 1. hely * *Palotai Ágnes, Piller Dalma és Hanich Violetta* (8. o.): Játék 2000, Martfű, Országos Kézműves Találkozó: csapat 3. helyezés * *Hanich Violetta* (8. o.): 3. helyezés. * *Palotai Ágnes* (8. o.): 1. helyezés * *Izsák Réka* (8. o.): 3. helyezés * Színjátzóink az első megyei bemutatkozásokon ezüst minősítést kaptak.

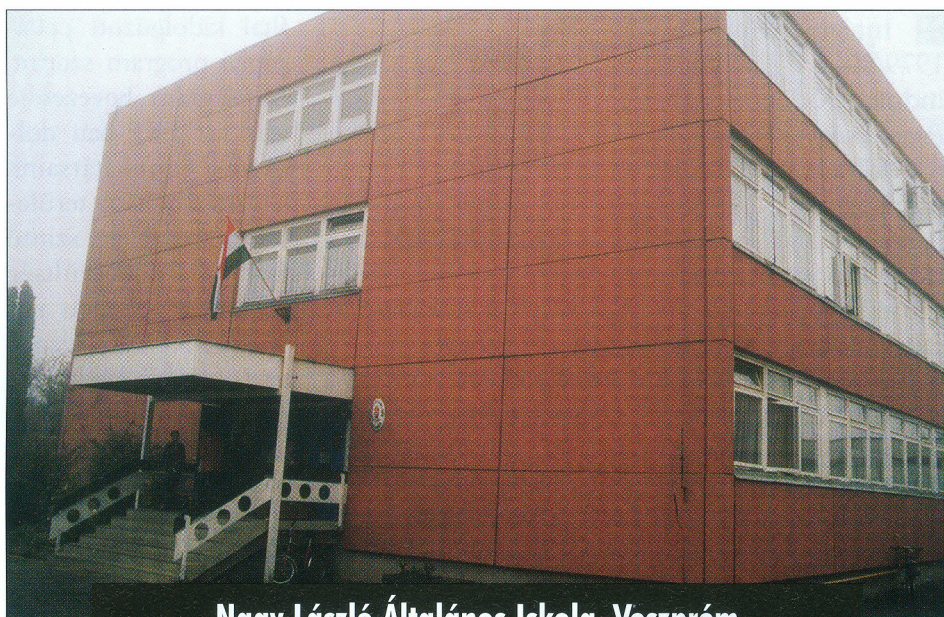
* A TDK-s munkába az 1999/200 tanévben 8, 2001/2002-ben már 18 diák kapcsolódott be. Iskolánkat a legutóbbi versenyeken *Kővári Diána, Ender Dóra és Szabó Zsolt* képviselte.

☒ Az idei tanévben rendeztük meg a FINN hetet, ahol tanítványaink Finnország nevezetességeivel, kultúrájával, földrajzi sajátosságaival, konyhaművészetével ismerkedhettek meg.

☒ *Deák Marianna, Marosi Zsanett, Nagy Veronika, Órsy Petra és Siklósi Viktória* a 2000-2001 tanévben az iskola fennállásának 10. évfordulója alkalmából többéves kiemelkedő tanulmányi eredményeikért és közösségi munkájukért emlékéremben részesültek. A

pedagógusok közül *Bakonyi Anikó, Bella Imre, Deák Istvánné, Halmai Csabáné, Heidrich Péter, Lantos Erika, Varga Károly, Varga Károlyné és Veingartner Erika* kapott emlékérmeket többéves kiemelkedő szakmai munkájáért. *Heidrich Péter* a Megyei Sporttanács kitüntetését kapta az ifjúsági sport terén elért eredményeiért, *Bakonyi Anikót* pedig a város jutalmazta kulturális életében végzett kiemelkedő tevékenységéért elismerő oklevéllel.

Nagy László Általános Iskola, Veszprém

Cím: 8200 Veszprém, Csap u. 9.

Telefon/Fax: 88/425-255

E-mail: nagylaszlo@levele.com

Alapítási éve: 1979

Iskolatípus: általános iskola

Igazgató: Nagyné Kozma Ildikó

Fenntartó: Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata

Osztályok száma: 18

Tanulók száma: 382

Pedagógusok száma: 40

Nem pedagógus munkatársak száma: 15

A teljes iskolában az ÉKP-t alkalmazzák.

☒ Intézményünk az 1979/80-as tanévben indult *Kulcsárné dr. Papp Enikő* vezetésével. 8 évfolyamos általános iskolaként működik. Lakótelep mellett, családi házak szomszédságában, nyugodt, kultúrált környezetben található. Az 1984/85-ös tanévtől korszerűsítettük az anyanyelvi oktatást: bevezettük évfolyamonként egy-egy osztályban a NYIK-programot. E munká-

„... mélyek a mi kútjaink s
mennyi
ér tölti fel újra, a villám
állhat beléjük s nem lesz
aszály
csodában élünk...”
(Nagy László)

ban oroszlánrészt vállalt *André Józsefné*. Megyei szintű bemutató órái sok lelkes követőt vonzottak. Jelenleg valamennyi tanulócsoporthoz e módszerrel tanul.

A sport iránt érdeklődőket a Fecske DSE várja, melynek sportcsoportjai: atlétika, tenisz, röplabda, futball. A „sportfecskét” *Tóth Zoltánné* vezeti.

☒ Fontos eseményre készülődtünk 1989. január 30-án, hiszen ekkor vette fel intézményünk hivatalosan *Nagy László* nevét. A költő élete, munkája példaértékűvé vált számunkra: a művészeti oktatás erősítésére törekedtünk, s ennek megfelelő új arculat kialakítását terveztük.

☒ Az eltelt időszakban igazi mérföldkő volt az 1990/91-es tanév. Ettől kezdve folyik nálunk az oktató-nevelő munka a törökbálinti ÉKP Központ

által kidolgozott pedagógiai program szerint. A program bevezetése után az ÉKP-ban dolgozó munkatársaink képzése, néhány területen a megfelelő szintű szakmai felkészültség biztosítása jelentett nehézséget, pl. az idegen nyelv az alsó tagozaton, a néptáncoktatás. Biztosítani kellett a programhoz szükséges eszközöket is, mint pl. a virágrendezéshez a virágtálat és más edényeket, az

emberismerethez a diasorozatokat, a csontvázakat, a természetismerethez kémcsöveket, lombikokat már 2. osztálytól kezdve. Az ehhez szükséges anyagi lehetőségek felkutatása kezdetben elég sok időt és leleményességet kívánt tőlünk, az intézmény vezetői, a programot vállaló pedagógusok azonban a szülők támogatására építve viszonylag rövid időn belül megoldották a problémákat.

Pedagógusaink közül kiemelkedő munkát végzett e téren: *Fülöp Lajos* igazgató, művésztanár, *Bánki Edit* alsós igazgatóhelyettes, *Varga Györgyné*, *Pócza Józsefné*, *Nagy Lajosné*, *Fenyvesiné Mándli Andrea* tanítók. Ők elsőként vállalták a program oktatását, s népszerűsítésében is tevékenyen részt vettek.

☒ Újabb változást jelentett az 1996/1997-es esztendő. Ekkor indí-

tottuk először a NAT szerinti 9. évfolyamot, így elmondhattuk: 10 osztályos általános iskolává fejlődünk a „Bakony szívében”.

✠ A 2000/2001tanévtől újabb kihívásnak kellett megfelelnünk: az 1. és 2. évfolyamon kis létszámú fejlesztő osztály indítására kaptunk engedélyt. Egy logopédus és egy fejlesztő pedagógus segíti a munkát. Az évfolyamokon tanító nevelők megfelelő tanfolyami képzésben részesülnek.

✠ Valamennyi osztályunk külön teremmel rendelkezik, de a szakmai munka erősítése érdekében szaktantermi rendszert alakítottunk ki így a felső évfolyamosok vándorolnak. Korszerű jól felszerelt számítástechnika teremmel, nyelvi laborral, forrásközpont jellegű iskolai könyvtárral, jól felszerelt logopédiai szobával is büszkélkedhetünk. Mindezt önerőből, szülői segítséggel tudtuk megvalósíta-

ni, de jelentős összeggel járultunk hozzá pályázaton nyert összegekkel.

✠ Mai iskolánkról is elmondhatunk néhány sajátosságot. *Nívócsoportos* oktatásban részesülnek tanulóink a *matematikából* az 5-8. évfolyamon, valamint a *NYIK-ből* az 5. és a 7. évfolyamtól. Az *idegen nyelv* tanítása a 2-3. évfolyamon heti 2 órában folyik, a 4-8. évfolyamon heti 3 órát, valamint fakultációs lehetőséget biztosítunk. Az ÉKP bevezetése óta működik a *kézműves szakkör*. Az itt készített munkákból évente többször rendezünk *kiállítást*. *Drámajáték-foglalkozásokkal* gazdagítottuk a felső tagozaton folyó munkát, emellett az alsó tagozat tehetséges diákjainak megszerveztük a *Törpidu színjátszó csoportot*. 2001-től *Fecskeszármayon* címmel megalakítottuk az *iskolai újságot*, majd az *iskolarádió szerkesztőségét* is, Mindkettőben alsós és felsős diákok is dolgoznak.

✠ A kezdetek óta eltelt tíz év során bebizonyítottuk, hogy méltók vagyunk az *ÉKP-s iskola* elnevezés használatára, hiszen több területen is kimagasló eredményeket értünk el. * Az 1996/97-es tanévben az Országos Vöröskeresztes Versenyen 3. helyezést ért el csapatunk: Kovács Éva, Bolla Zsuzsa, Horváth Ildikó, Goreczky Szilvia és Németh József. * Lefler Laura a Kazinczy Ferenc szépkiejtési versenyen megyei 1. helyezés ért el. * 1998/99-es tanév: Pelczéder Tamás, Zrínyi Ilona matematika verseny: 1. helyezett * 4. évfolyam *csapata*: 1. helyezett * Dóczi Gergő megyei 2. helyezés * Egészséges életmód vetélkedőn megyei 2. helyezés. * Országos egészségnevelési vetélkedőn 2. helyezés: Pacher Nikolett, Pongrácz Renáta, Pócz Viktória, Borbély Petra, Kovács Erika * 1999/2000-es tanév: Országos Diákolimpián Csernyik József 8. helyezés (magasugrás) * Bábfesztivál, megyei 1. helyezett a 4. évfolyam csoportja, és részt vehetett Egerben az Országos Bábfesztiválon. Felkészítő: Bokor Csabáné. * 2000/2001-es tanév: Drogpre-

venciók vetélkedőn országos 2. helyezés * *Szabó Veronika*, Nyelvünkben élünk megyei 2. hely * *Csótai Anna*, Bod Péter könyvtárhasználati vetélkedő: megyei 3. hely * 2001-ben *Fodor Roland* (6. o.) bemutathatta kutatási eredményeit Pápan a Pedagógiai Kutatóintézetben 2001 legrangosabb TDK-s kutatásai között.

✠ Nagy László díjas diákjaink: * *Horváth Ildikó* (1997) * *Németh József* (1997) * *Lefler Laura* (1997) * *Szentendrei Zoltán* (1998) * *Auerbach Anita* (1999) * *Rózsa Viktor* (2000) * *Tátrai Balázs* (2001).

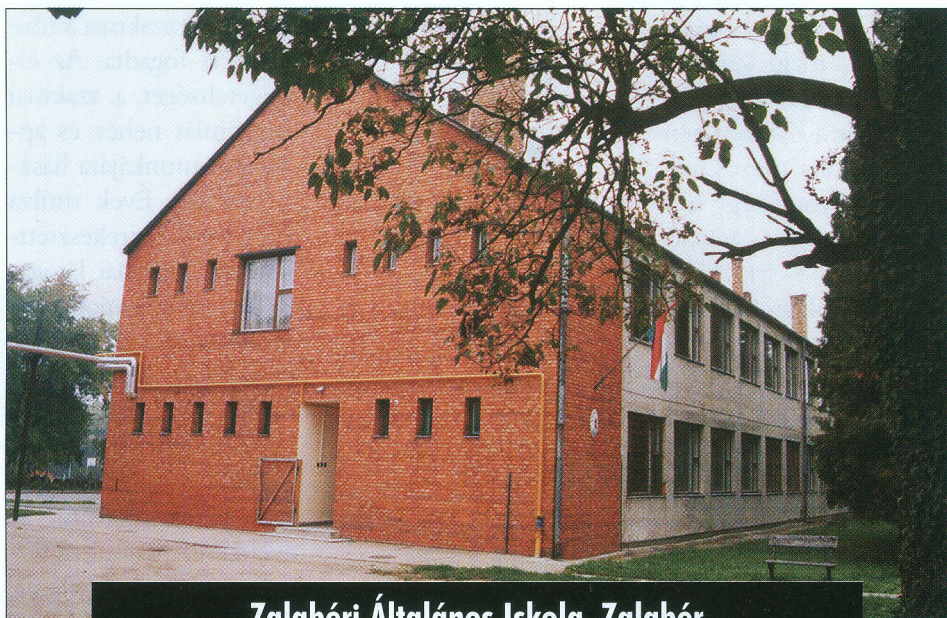
✠ 2002. február 9-én írhattuk alá azt a megállapodást, amely iskolánkat a Veszprémi Egyetem ÉKP Központjának kutatóiskolájává nyilvánított, s amely megállapodás révén a Zsolnai József által folytatott pedagógiai kutatások résztvevői lehetünk.

✠ Munkánkról 1994 óta az évente megrendezett Nagy László Gálán tesszünk bizonyosságot. E rendezvényen iskolánk művészeti csoportjai lépnek fel a szülők és a város vezetői előtt. Névadó emlékére január 30-án me-

gyei szintű szavalóversenyt is rendezünk. Három évvel ezelőtt megalapítottuk a Nagy László szülői díjat, két évvel ezelőtt a szponzori díjat.

✠ Kiemelkedő munkát végző pedagógusainknak a Nagy László díjat adományozzuk évről évre. Eddig ők kaphatták meg: *Jákói Lajosné* igazgatóhelyettes (1996), *Bánki Edit* igazgatóhelyettes (1997), *Varga Györgyné* tanító (1998), *Sinka Endréné* tanár (1999), *Borók Beatrix* igazgatóhelyettes (2000) és *Tárnai Józsefné* tanár (2001).

Zalabéri Általános Iskola, Zalabér

Cím: 8798 Zalabér, Hunyadi út 2.

Telefon/fax: 83/376-008

E-mail: suli5192@zala.sulinet.hu

Alapítás éve: 1969

Iskolatípus: 8 osztályos általános iskola

Igazgató: Kiss Albert

Fenntartó: Zalabér – Zalavég – Batyk (iskolatársulás)

Osztályok száma: 8

Tanulók száma: 96

Pedagógusok száma: 12

Nem pedagógus munkatársak száma: 6

A teljes iskolában az ÉKP-t alkalmazzák.

✠ A XVIII. századtól Szalabér, majd Zalabér néven szerepel településünk. „Ez a Zalabér igen kellemes kis mezőváros a Zala folyónak egy félszigetet képező kanyarulatában.” – írta Jókai Mór a „Névtelen vár” című regényében. A ma csupán 800 lakosú előregedő falu lakóinak mintegy fele nyugdíjas. Valamikor a volt termelészövetkezetben vagy kisiparosként dolgoztak. A mai felnőtt korosztály többnyire ingázó, a megyeszékhelyen, illetve a közeli kisvárosban, Zalaszentgróton dolgozik.

Iskolánk 1969-ben épült a zalabéri általános iskolásoknak, valamint a zalavégi, a batyki, és a pakodi felső tagozatosoknak. 1976-ban körzetesítették a Batyk, Zalavég, Pakod, Zalabér körzetben. Ekkor két párhuzamos osztály működött 1-8. osztályig. A rendszerváltást követően Pakod és Batyk levált a körzeti iskoláról és megszűntek a párhuzamos osztályok.

✠ 1990-től Kiss Albert az iskola igazgatója. Irányításával az 1992/93-es tanévben vezettük be az ÉKP-t. Ezzel a radikálisan paradigmát váltó iskolák közé sorakoztunk fel, vállalva a 'furcsaságot' Zalabér közvetlen környékén, de a megyében is. Kezdetben elszigetelődtünk, vállalt programunkat megyén belül

Olyan pedagógiai klímát teremtünk, amely segíti a fiatal napi életnek döntéseiben a jó – rossz, az igaz – hamis, a szép – rút értékdualok mentén. Mind a szélsőségesen lemaradó, mind tehetséges diákjainkat pedig segíti a képességeik fejlődésében, s maguk fejlesztésében is.

többnyire szakmai ambivalencia fogadta. Az elszigeteltséget a szakmai megújulás nehéz és aprólékos munkájára használtuk fel. Évek múlva oldódott a kirekesztettségünk: szakmai látogatások, nyílt napok, bemutató órák, közös óraelemzések, nyári szaktáborok segítettek ebben. Kialakítottuk az osztályelsőségi versenyt, hagyományt teremtettünk az évenkénti „Ki mit tud?”-nak és az év végi nyílt teljesítménymérésnek.

A '90-es évek közepétől egyre több szülő

íratta hozzánk gyermekét szomszédos településekről is. A közvetlen társadalmi és civil szervek sorra rendelték meg közművelődési programjainkat. Szakmai előadások, kiadványaink, kiállításaink ismertté tették bennünket. Pedagógiai konferenciákon vettünk részt, majd szerveztünk is ilyet Zalabérre: házigazdái voltunk a III. Országos ÉKP-s Konferenciának, mely *Az ÉKP-s iskolák a XXI. században* címet viselte.

✠ Kisiskolánkban jelentős céljaink és eredményeink vannak. Megszerveztük diákjaink sokszínű alkotó művészi és tudományos tevékenységét. A tanulás nagyon tudatos irányításával és segítségével biztosítjuk az egyes gyerekeknek pontosan megfelelő képesség-

fejlesztést, és a boldoguláshoz nélkülözhetetlen szociális képességek körültekintő fejlesztését is elértük. Ezek érdekében pl. folyamatosan dolgozunk felzárkóztató programunkon, jelenleg a szélsőségesen lemaradó alsó és felső tagozatos gyerekek felzárkóztatásának lehetőségeinek sokaságát próbáljuk ki.

✚ Pedagógiai munkánk másik fő jellemzője az alkotás dominanciájának biztosítása. 1998 óta szervezzük az országos TDK-s mozgalmat 10-14 éves fiataloknak, együttműködve a Veszprémi Egyetem Pedagógiai Kutatóintézetével. Ehhez – *Zsolnai József* alkotásra nevelési kutatásainak keretében – dolgozunk azt a tehetségfejlesztő programon, amelynek révén már 9 éves koruktól bevezethetők a tudomány és a kutatás világába a fiatalok. A TDK mára talán mozgalommá vált. Az 1999/2000-es tanévben 9 iskolából 90 diák, 2000/2001-ben 10 dunántúli iskolából 150; s a 2001/2002-es tanévben 20 dunántúli iskolából 300 fiatal mutatta be kutatási eredményeit az ország három régiójában. TDK-s eredményeink szakmai elemzése megjelent *Kiss Albert* tollából az Új Pedagógiai Szemlében.

✚ Nem csak az *alkotásra nevelés* kutatási programjában működünk együtt a Veszprémi Egyetem Pedagógiai Kutatóintézetével. Pedagógusaink részt vesznek pl. az ÉKP és a NYIK programok *mérőapparátusának* kimunkálásában is. A pedagógiai kutatásokban va-

ló folyamatos közreműködésünk eredményeként iskolánkat a programgazda kutatóiskolává nyilvánította, s az egyetem rektora e névhasználathoz hozzájárult.

✚ A szép belső környezet kialakítására sokat adunk. A gyerekek különféle alkotásait – festményeit, faragásait, részkutatásait leírásait, verseit, novelláit – folyamatosan közszemlére tesszük iskolai tárlatainkon, díszítve is ezzel egyben termeinket, folyosóinkat. Épületünk minta lehet a tiszta forrásra építkező esztétikai kultúrájában minden hozzánk járó fiatal számára.

✚ A kötelező és a választható tárgyak megegyeznek az ÉKP kínálatával. Választható pl.: a *bábozás*, a *tánc*, a *drámajáték*, a *festészet*, a *néprajz* vagy a *mozgóképkultúra*.

Két idegen nyelvet, *németet* vagy *angolt* választhatnak a diákok, már első osztályos koruktól. A heti óraszámom felül a kimagasló képességűek további két órában választhatják az idegen nyelvet. Ezeken a csoportos foglalkozásokon a kommunikációs képességek közül elsősorban a szövegértésre és a szóbeli szövegalkotásra helyeződik a hangsúly. A 8. osztály végén megpróbálkozhatnak diákjaink az alapfokú állami nyelvvizsgával.

✚ Az ÉKP bevezetésének előkészítésében sokat tettek azok a pedagógusok és szülők, akik a '90/91-es tanévben létrehozták az *Anti-drill Alapítványt*: *Cseh Németh György*, *Cseh Németh László*, *Rónyiné Krajczár Csilla*, *Kecskés*

Károlyné, Dézsi Ágnes, Tanainé Szeghy Rita voltak az alapító tagok.

✠ Iskolánk kiváló sikerrel vesz a Comenius 2000 második modelljének építésében. E sikereink alapja az, hogy az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia adaptálta a folyamatelmélet szemléletmódját, s továbbképzései révén már évekkel ezelőtt kialakíthattuk az e szemléletnek megfelelő igényes szervezeti kultúrát. S az ún. „partnerközpontúságban” is alapos és jó gyakorlatunk van, hiszen már régóta használjuk a *Szülőknek szóló tájékoztatót*, a *Képes vagyok rá...* című követel-

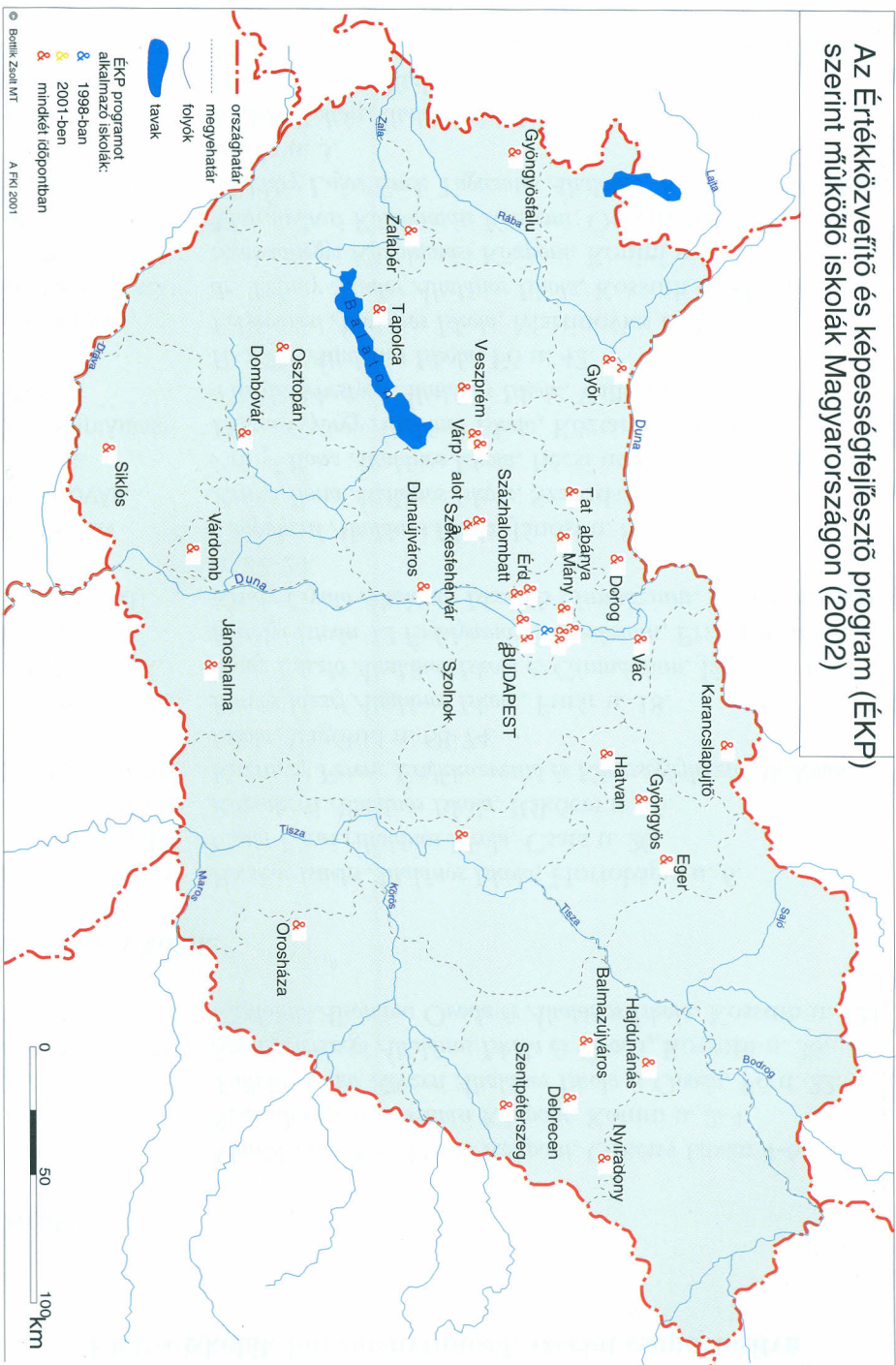
ményrendszereket és a *Kisiskolás gyerek a családban* című, szülőknek szóló családpedagógiai szakirodalmat. Az ÉKP koncepciójának mindig is része volt a környezeti igények folyamatos figyelembe vétele, feldolgozása és figyelembe vétele. Mi 'csak' azt tettük, amit tőlünk elvárt a program vezetője. De azt komolyan, magas szinten akartuk megoldani. A Comenius-rendszer visszajelzései szerint úgy is sikerült. E téren elért eredményeinket publikálta is mintegy tíz szakcikkből Kiss Albert és Cseh Német László az *Új Katedra* című szaklapban.

✠ Az utóbbi öt év kiemelkedő diákteljesítményének tartjuk a hazai és nemzetközi képzőművészeti pályázatokon díjazott alkotásokat; a tudományos diákköri konferencián elért eredményeket; a megyei tanulmányi versenyek helyezéseit. Igazán említésre méltó eredményeket értek el a következő tanítványaink: 1996/97-ben Dézsényi Bernadett német alapfokú állami nyelvvizsgát tett. * Stefán Adrienn az Arany János országos szavalóversenyen 2. helyezett lett. * 1997/98-ban a megyei népdaléneklési versenyen Nikolics Andrea 1., Koczpek Enikő 3. lett. * Pék Máté a Zrínyi Ilona matematika versenyen 8. helyezett lett. * Az 1998/99-es tanévben a Pop-Art szavalóverseny 1. helyezettje Szeghy Katalin, 2. Kolompár Richárd. * 1999/2000: Cseh Németh István és Czeglédi János kapott arany diplomát a Nemzetközi rajzpályázaton. * A 2000/2001-es tanév Simonyi Zsigmond helyesírási versenyén 3. lett Pék Máté. * Az RTV-tipp gyermeknapi rajzpályázatán Lukács Gabriella 1. díjat, Kürnyeg Balázs különdíjat kapott. * Nemzetközi rajzpályázat arany diplomáját szerezte meg Góll Patrik, Halász Dávid, Borbás Eszter korosztálydíjat kapott. * 2001/2002: A Varga Tamás matematikaversenyen Ujj László 8., Pék Máté 9. helyezett. * Pék Máté a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny és Nyelvünkben élünk kommunikációs és nyelvművelő verseny 3. helyét is elnyerte. * Kiss Írisz a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny 10. helyezettje volt.

Az Értékközvetítő és képességfejlesztő program (ÉKP) szerint működő iskolák Magyarországon (2002)

ÉKP-s iskolák intézménytípusok szerint csoportosítva

Óvodák:

GYŐR	<i>Marcalvárosi Közoktatási Központ, Örkény István 4-6.</i>
GYŐR	<i>Szabadhegyi Közoktatási Központ, Konini u. 2-4.</i>
OSZTOPÁN	<i>Tallián Andor Körzeti Általános Iskola és Óvoda, Fő u. 22.</i>
SZENTPÉTERSZEG	<i>Szentpéterszegi Általános Iskola és Óvoda, Kossuth u. 36.</i>
VÁRDOMB	<i>Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola, Kossuth u. 121.</i>

Általános iskolák:

BALMAZÚJVÁROS	<i>Bocskai István Általános Iskola, Hortobágyi u. 6.</i>
BUDAPEST XIII.	<i>Csata Utcai Általános Iskola, Csata u. 20.</i>
BUDAPEST XXII.	<i>Rózsakerti Általános Iskola, Rákóczi u. 16.</i>
BUDAPEST XXI.	<i>Kazinczy Ferenc Értékközvetítő és Képességfejlesztő Általános Iskola, Vágóhíd u. 68-74.</i>
BUDAPEST XIII.	<i>Eötvös József Általános Iskola, Futár u. 18.</i>
BUDAPEST XX.	<i>Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, János u. 4.</i>
BUDAPEST IV.	<i>Károlyi István 12 Évfolyamos Gimnázium, Erzsébet u. 69.</i>
BUDAPEST III.	<i>Krúdy Gyula Általános Iskola és Gimnázium, Gyógyszergyár u. 22-24.</i>
DEBRECEN	<i>Csapókerti Általános Iskola, Jánosi u. 86.</i>
DOMBÓVÁR	<i>Zrínyi Ilona Általános Iskola, Szabadság u. 27.</i>
DOROG	<i>Zrínyi Ilona Általános Iskola, Bécsi út 45.</i>
DUNAÚJVÁROS	<i>Dózsa György Általános Iskola, Köztársaság u. 14.</i>
EGER	<i>Tinódi Sebestyén Általános Iskola, Vallon u. 2.</i>
ÉRD	<i>II. Lajos Általános Iskola, Fő u. 42.</i>
GYÖNGYÖS	<i>Felsővárosi Általános Iskola, Martinovics u. 2.</i>
GYÖNGYÖSFALU	<i>dr. Tolnay Sándor Általános Iskola, Kossuth u. 41.</i>
GYŐR	<i>Szabadhegyi Közoktatási Központ, Konini u. 2-4.</i>
GYŐR	<i>Marcalvárosi Közoktatási Központ, Örkény István 4-6.</i>
HAJDÚNÁNÁS	<i>Maklár Lajos Ének Tagozatos Általános, Közép- és Zeneiskola, Iskola u. 3.</i>
HATVAN	<i>Kodály Zoltán Általános Iskola, Géza fejedelem út 2.</i>
JÁNOSHALMA	<i>Hunyadi János Általános Iskola, Béke tér 11.</i>
KARANCSLAPUJTÓ	<i>Mocsáry Antal Körzeti Általános és Művészeti Iskola, Rákóczi út 70.</i>

ÉKP-S ISKOLÁK INTÉZMÉNYTÍPUSOK SZERINT CSOPORTOSÍTVA

MÁNY	<i>Hársfadozbi Általános Iskola, Szent István u. 4.</i>
NYÍRADONY	<i>Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola, Árpád tér 10.</i>
OROSHÁZA	<i>József Attila Általános Iskolája, Előd u.17.</i>
OSZTOPÁN	<i>Tallián Andor Körzeti Általános Iskola és Óvoda, Fő u. 22.</i>
SIKLÓS	<i>Batthyány Kázmér Általános Iskola, Köztársaság tér 6.</i>
SZÁZHALOMBATTA	<i>Arany János Általános Iskola és Nyolcosztályos Gimnázium, Szent István tér 1.</i>
SZÉKESFEHÉRVÁR	<i>Vasvári Pál Általános Iskola, György Oszkár tér 3.</i>
SZÉKESFEHÉRVÁR	<i>Széna Téri Általános Iskola, Széna tér 10.</i>
SZENTPÉTERSZEG	<i>Szentpéterszegi Általános Iskola és Óvoda, Kossuth u. 36.</i>
SZOLNOK	<i>Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Kassai út 29.</i>
TAPOLCA	<i>Batsányi János Általános Iskola, Stadion u. 16.</i>
TATABÁNYA	<i>Kincskereső Alapítványi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola, Köztársaság u. 45/a</i>
VÁC	<i>Földváy Károly Általános Iskola, Nagymező u. 14.</i>
VÁRDOMB	<i>Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola, Kossuth u. 121.</i>
VÁRPALOTA	<i>Bán Aladár Általános Iskola, Körmöcbánya u. 1.</i>
VÁRPALOTA	<i>Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium, Dankó út 16/VII.</i>
VESZPRÉM	<i>Nagy László Általános Iskola, Csap u. 9.</i>
ZALABÉR	<i>Zalabéri Általános Iskola, Hunyadi út 2.</i>

Középiskolák, gimnáziumok:

BUDAPEST IV.	<i>Károlyi István 12 Évfolyamos Gimnázium, Erzsébet u. 69.</i>
BUDAPEST III.	<i>Krúdy Gyula Általános Iskola és Gimnázium, Gyógyszergyár u. 22-24.</i>
BUDAPEST XX.	<i>Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, János u. 4.</i>
GYŐR	<i>Szabadhegyi Közoktatási Központ, Konini u. 2-4.</i>
HAJDÚNÁNÁS	<i>Maklár János Ének Tagozatos Általános, Közép- és Zeneiskola, Iskola u. 3. (hatosztályos gimnázium)</i>
NYÍRADONY	<i>Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola, Árpád tér 10.</i>
SZÁZHALOMBATTA	<i>Arany János Általános Iskola és Nyolcosztályos Gimnázium, Szent István tér 1.</i>
VÁRPALOTA	<i>Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium, Dankó út 16/VII.</i>

Szakiskola:

VÁRPALOTA *Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium, Dankó út 16/VII.*

Tagozatos iskolák:

BUDAPEST XXI. *Kazinczy Ferenc Értékközvetítő és Képességfejlesztő Általános Iskola, Vágóhíd u. 68-74.
(sporttagozat)*

DOMBÓVÁR *Zrínyi Ilona Általános Iskola, Szabadság u. 27
(kisebbségi német nyelvoktatás)*

DUNAÚJVÁROS *Dózsa György Általános Iskola, Köztársaság u. 14.
(angol és német nyelvi tagozat)*

EGER *Tinódi Sebestyén Általános Iskola, Vallon u. 2.
(ének-zene tagozatos)*

HAJDÚNÁNÁS *Maklár Lajos Ének Tagozatos Általános, Közép- és Zeneiskola, Iskola u. 3.
(ének-zene tagozatos)*

HATVAN *Kodály Zoltán Általános Iskola, Géza fejedelem út 2.
(ének-zene tagozatos)*

KARANCSLAPUJTÓ *Mocsáry Antal Körzeti Általános és Művészeti Iskola, Rákóczi út 70.
(művészeti alapoktatás)*

SIKLÓS *Batthyány Kázmér Általános Iskola, Köztársaság tér 6.
(nemzetiségi német)*

SZOLNOK *Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Kassai út 29.
(ének-zene tagozatos)*

TATABÁNYA *Kincskereső Alapítványi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola, Köztársaság u. 45/a
(művészeti alapoktatási)*

VÁRDOMB *Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola, Kossuth u. 121.
(német nemzetiségi nyelv)*

VÁRPALOTA *Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium, Dankó út 16/VII.
(angol nyelvi tagozat, informatika-tagozat, művészeti alapoktatás)*

Nem önkormányzati fenntartású iskolák:

TATABÁNYA	<i>Kincskereső Alapítványi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola, Köztársaság u. 45/a</i>
VÁRPALOTA	<i>Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium, Dankó út 16/VII.</i>

ÉKP-s iskolák megyénként

Bács-Kiskun megye

Jánoshalma Hunyadi János Általános Iskola, Béke tér 11.

Baranya megye

Siklós Batthyány Kázmér Általános Iskola, Köztársaság tér 6.

Békés megye

Orosháza Orosháza Város Önkormányzata József Attila Általános Iskolája, Előd u.17.

Budapest

Budapest XIII. Csata Utcai Általános Iskola, Csata u. 20.

Budapest XIII. Eötvös József Általános Iskola, Futár u. 18.

Budapest IV. Károlyi István 12 Évfolyamos Gimnázium, Erzsébet u. 69.

Budapest XXI. Kazinczy Ferenc Általános Iskola, Vágóhíd u. 68-74.

Budapest III. Krúdy Gyula Általános Iskola és Gimnázium, Gyógyszergyár u. 22-24.

Budapest XX. Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, János u. 4.

Budapest XXII. Rózsakerti Általános Iskola, Rákóczi u. 16.

Fejér megye

Dunaújváros Dózsa György Általános Iskola, Köztársaság u. 14.

Mány Hársfadombi Általános Iskola, Szent István u. 4.

Székesfehérvár Széna Téri Általános Iskola, Széna tér 10.

Székesfehérvár Vasvári Pál Általános Iskola, György Oszkár tér 3.

Győr-Moson-Sopron megye

Győr Marcalvárosi Közoktatási Központ, Örkény István 4-6.

Győr Szabadhegyi Közoktatási Központ, Konini u. 2-4.

Hajdú-Bihar megye

Balmazújváros Bocskai István Általános Iskola, Hortobágyi u. 6.

Debrecen Csapókert Általános Iskola, Jánosi u. 86.

Hajdúnánás Maklár Lajos Ének Tagozatos Általános, Közép- és Zeneiskola, Iskola u. 3.

Nyíradony	Kölcsey Ferenc Általános, Középiskola és Diákotthon, Árpád tér 10.
Szentpéterszeg	Szentpéterszegi Általános Iskola és Óvoda, Kossuth u. 36.

Heves megye

Eger	Tinódi Sebestyén Általános Iskola, Vallon u. 2.
Gyöngyös	Felsővárosi Általános Iskola, Martinovics u. 2.
Hatvan	Kodály Zoltán Általános Iskola, Géza fejedelem út 2.

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Szolnok	Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Kassai út 29.
---------	--

Komárom-Esztergom megye

Dorog	Zrínyi Ilona Általános Iskola, Bécsi út 45.
Tatabánya V. Iskola,	Kincskereső Alapítványi Általános és Alapfokú Művészeti Köztársaság u. 45/a

Nógrád megye

Karancslapujtő	Mocsáry Antal Körzeti Általános és Művészeti Iskola, Rákóczi út 70.
----------------	--

Pest megye

Érd	II. Lajos Általános Iskola, Fő u. 42.
Százhalombatta	Arany János Általános Iskola és Nyolcosztályos Gimnázium, Szent István tér 1.
Vác	Földváry Károly Általános Iskola, Nagymező u. 14.

Somogy megye

Osztópán	Tallián Andor Körzeti Általános Iskola és Óvoda, Fő u. 22.
----------	--

Tolna megye

Dombóvár	Zrínyi Ilona Általános Iskola, Szabadság u. 27.
Várdomb	Várdomb- Alsónána Óvoda és Általános Iskola, Kossuth u. 121.

Vas megye

Gyöngyösfalu	ÁMK Dr. Tolnay Sándor Általános Iskola, Kossuth u. 41.
--------------	--

Veszprém megye

Tapolca	Batsányi János Általános Iskola, Stadion u. 16.
Várpalota	Bán Aladár Általános Iskola, Körmöcbánya u. 1.
Várpalota	Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Gimnázium és Kollégium, Dankó út 16/VII.
Veszprém	Nagy László Általános Iskola, Csap u. 9.

Zala megye

Zalabér	Zalabéri Általános Iskola, Hunyadi út 2.
---------	--

Az egyes iskolák bemutatásához felhasznált szövegek készítői

BALMAZÚJVÁROS, Bocskai István Általános Iskola:	Kenéz Ferencné
I., Csata Utcai Általános Iskola:	Firnigl Zoltánné,
BUDAPEST XXII., Rózsakerti Általános Iskola:	Dálnokiné Lakatos Ildikó
	Nagyné Bitter Ilona, Ladányiné Süttő Tünde, Jászberényi Emőke
BUDAPEST XXI., Kazinczy Ferenc Értékközvetítő és Képességfejlesztő Általános Iskola:	Bartok Péter, Hidegnyé S. Edit, Sugár Józsefné
BUDAPEST XIII., Eötvös József Általános Iskola:	Weisz Sándorné
BUDAPEST XX., Nagy László Általános Iskola és Gimnázium:	Fekete Lászlóné, Hollóné Kovács Éva, Szita Istvánné
BUDAPEST IV., Károlyi István 12 Évfolyamos Gimnázium:	Tiszavölgyi Jánosné, Veszprémi Jenőné
BUDAPEST III., Krúdy Gyula Általános Iskola és Gimnázium:	dr. Vámosné Aulechla Anna, dr. Szabó Lászlóné, Pintér Ágnes
DEBRECEN, Csapókerti Általános Iskola:	Mányák Jánosné, Erdei Zoltánné
DOMBÓVÁR, Zrínyi Ilona Általános Iskola:	Magyarné Németh Ágnes, Mohai Tamásné, Somogyvári László
DOROG, Zrínyi Ilona Általános Iskola:	Kovács Lajos
DUNAÚJVÁROS, Dózsa György Általános Iskola:	Bartók Gábor, Bíróné Karacs Ágnes
EGER, Tinódi Sebestyén Általános Iskola:	Bolla Károlyné, Kertész Tünde, Sinkáné Horváth Gabriella, Katonáné H. Ilona, Gáspár Andrea, Ágostonné K. Zsuzsa
ÉRD, II. Lajos Általános Iskola:	Hegedűs Margit
GYÖNGYÖS, Felsővárosi Általános Iskola:	Horváth Lászlóné, Szfíjártó Edit, dr. Szecskó Józsefné
GYÖNGYÖSFALU, dr. Tolnay Sándor Általános Iskola:	Csonka Imréné, Kósáné Farkas Mária
GYŐR, Szabadhegyi Közoktatási Központ:	Wernerné Csordás Éva
GYŐR, Marcalvárosi Közoktatási Központ:	Kiss Gábor, Ragányi Gyula
HAJDÚNÁNÁS, Maklár Lajos Ének Tagozatos Általános, Közép- és Zeneiskola:	Éles Béláné, Nyakó Istvánné, Balogh Zsigmond, Szabó Albert
HATVAN, Kodály Zoltán Általános Iskola:	Ságiné Szűcs Klára

JÁNOSHALMA, Hunyadi János Általános Iskola:	Karsai Péter, Ferenczi Jánosné, Nasz Péterné
KARANCSLAPUJTÓ, Mocsáry Antal Körzeti Általános és Művészeti Iskola:	dr. Szondi Béla, Novák Sándorné, Fodor Sándorné, Csontosné Havran Éva
MÁNY, Hársfadombi Általános Iskola:	
NYÍRADONY, Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola:	dr. Bíró Lászlóné, Jármy Tamásné, Sósne Juhász Sára
OROSHÁZA, József Attila Általános Iskolája:	Csizmadia Istvánné, Káldy Antalné, Pusztainé Szabó Margit
OSZTOPÁN, Tallián Andor Körzeti Általános Iskola és Óvoda:	Ősz János
SIKLÓS, Batthyány Kázmér Általános Iskola:	Matisáné Klement Julianne, Kozma Sándor, Paczur István, dr. Schmidt Henrikné, Harth József
SZÁZHALOMBATTA, Arany János Általános Iskola és Nyolcosztályos Gimnázium:	Kiss Józsefné
SZÉKESFEHÉRVÁR, Vasvári Pál Általános Iskola:	Orosz Ágostonné, Péterfalvi Ildikó, Végvári Tamásné, Molnár György, Hajzer Miklósné
SZÉKESFEHÉRVÁR, Széna Téri Általános Iskola:	Goóts Ferencné, Héri Tamásné
SZENTPÉTERSZEG, Szentpéterszegi Általános Iskola és Óvoda:	Kiss Tamás, Csizmadia Józsefné, Szabó Sándor
SZOLNOK, Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola:	Berkiné Major Katalin
TAPOLCA, Batsányi János Általános Iskola:	Józsa Lajosné, Tóth Mária, Berta Anita
TATABÁNYA, Kincskereső Alapítványi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola:	Maklári-Kis Tiinde, Rochlitz Andrea
VÁC, Földváry Károly Általános Iskola:	Kármán Gáborné, Molnár Tiborné
VÁRDOMB, Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola:	Molnárné Ivic Erika
VÁRPALOTA, Bán Aladár Általános Iskola:	Kis Kotor Lászlóné, Musits Istvánné
VÁRPALOTA, Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium:	Bakonyi Anikó, Veingartner Erika, Deák Istvánné
VESZPRÉM, Nagy László Általános Iskola:	Bencsik Józsefné
ZALABÉR, Zalabéri Általános Iskola:	Cseh Németh Zsuzsanna

Tartalom

Tisztelt Olvasó!.....	5
Az Értékközvetítő és képességfejlesztő program és pedagógia receptiója a magyar neveléstörténet-írásban és az egyetemi oktatásban.....	9
Tények és források	11
Neveléstörténeti receptió hazai nézőpontból.....	12
Az ÉKP a reformpedagógiákkal egybevetve	14
Zsolnai József, a programgazda	27
A Ki Kicsoda? Zsolnai Józsefről	29
Profán metaforák Zsolnai Józsefnek (-ről)	30
Iskolák, amelyek az Értékközvetítő és képességfejlesztő programot és pedagógiát alkalmazzák	33
BALMAZÚJVÁROS, Bocskai István Általános Iskola	35
BUDAPEST XIII., Csata Utcai Általános Iskola	39
BUDAPEST XIII., Eötvös József Általános Iskola	43
BUDAPEST IV., Károlyi István 12 Évfolyamos Gimnázium	47
BUDAPEST XXI., Kazinczy Ferenc Értékközvetítő és Képességfejlesztő Általános Iskola.....	51
BUDAPEST III., Krúdy Gyula Általános Iskola és Gimnázium.....	55
BUDAPEST XX., Nagy László Általános Iskola és Gimnázium	59
BUDAPEST XXII., Rózsakerti Általános Iskola.....	63
DEBRECEN, Csapókerti Általános Iskola.....	67
DOMBÓVÁR, Zrínyi Ilona Általános Iskola	71
DOROG, Zrínyi Ilona Általános Iskola.....	75
DUNAÚJVÁROS, Dózsa György Általános Iskola	79
EGER, Tinódi Sebestyén Általános Iskola.....	83
ÉRD, II. Lajos Általános Iskola	87
GYÖNGYÖS, Felsővárosi Általános Iskola.....	91
GYÖNGYÖSFALU, dr. Tolnay Sándor Általános Iskola	95
GYŐR, Marcalvárosi Közoktatási Központ	99
GYŐR, Szabadhegyi Közoktatási Központ	103
HAJDÚNÁNÁS, Maklár Lajos Ének Tagozatos Általános, Közép- és Zeneiskola	107

TARTALOM

HATVAN, Kodály Zoltán Általános Iskola.....	111
JÁNOSHÁLMA, Hunyadi János Általános Iskola	115
KARANCSLAPUJTÓ, Mocsáry Antal Körzeti Általános és Művészeti Iskola.....	119
MÁNY, Hársfadombi Általános Iskola	123
NYÍRADONY, Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola.....	127
OROSHÁZA, József Attila Általános Iskolája.....	131
OSZTOPÁN, Tallián Andor Körzeti Általános Iskola és Óvoda.....	135
SIKLÓS, Batthyány Kázmér Általános Iskola.....	139
SZÁZHALOMBATTA, Arany János Általános Iskola és Nyolcosztályos Gimnázium	143
SZÉKESFEHÉRVÁR, Széna Téri Általános Iskola.....	147
SZÉKESFEHÉRVÁR, Vasvári Pál Általános Iskola.....	151
SZENTPÉTERSZEG, Szentpéterszegi Általános Iskola és Óvoda.....	155
SZOLNOK, Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola.....	159
TAPOLCA, Batsányi János Általános Iskola	163
TATABÁNYA, Kincskereső Alapítványi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola	167
VÁC, Földváry Károly Általános Iskola	171
VÁRDOMB, Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola	175
VÁRPALOTA, Bán Aladár Általános Iskola	179
VÁRPALOTA, Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola,	183
Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium.....	
VESZPRÉM, Nagy László Általános Iskola	187
ZALABÉR, Zalabéri Általános Iskola.....	191
 Az Értékközvetítő és képességfejlesztő program szerint működő iskolák Magyarországon (2002).....	195
 ÉKP-s iskolák intézménytípusok szerint csoportosítva	196
 ÉKP-s iskolák megyénként	200
 Az egyes iskolák bemutatásához felhasznált szövegek készítői.....	203
 Tartalom	205